

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO

Zaradi prenove **BLAGOVNICE TREBNJE** v času od 8. junija do 20. junija delno znižanje tekstilnega in tehničnega blaga od 0% do 50%.

V soboto, dne 6. junija, od 7. do 19. ure dežurna trgovina
NAKUPOVALNI CENTER DRSKA.

DOLENJSKI LIST

Št. 22 (2545), leto XLIX • Novo mesto, četrtek, 4. junija 1998 • Cena: 200 tolarjev

ISSN 0416-2242

770416 224000

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

BOŠTANJ POČASTIL 800-LETNICO

Primanjkuje nam samozaupanja

Slavnostni govornik predsednik DS Tone Hrovat: "Slovenci nočemo priznati uspehov"

BOŠTANJ - V Boštanju so v soboto z dobro obiskano osrednjo spominsko slovesnostjo počastili 800-letnico kraja. Ob predstavnikih krajevnih ustanov in organizacij ter izvajalcih kulturnega programa je bil osrednji govornik na prireditvi Tone Hrovat, predsednik državnega sveta Republike Slovenije.

Hrovat je nanizal veliko pohvalnih in spodbudnih besed o Boštanju in okolici ter tukajšnjih ljudeh. "Želim, da bi znali zapuščino naših prednikov ohraniti in obogatiti. Želim, da bi znali ohraniti dušo tega kraja," je rekel Hrovat.

Predsednik Hrovat se je dotaknil Slovencev in Slovenije tudi širše. Po njegovem si Slovenci

nočemo priznati uspehov. Z odcepitvijo od Jugoslavije se je Slovenija rešila bede, v kakršni zdaj trpijo na Balkanu, je menil. "Velja biti optimističen, samozavesten in v dobre volje," je vival samozaupanje.

Ob obletnici so podelili zahvale posameznikom in skupinam, katerih delo je posebej vidno vtkano ali v pripravo in izvedbo častitljive obletnice ali tudi drugače v delovanje kraja in krajevne skupnosti Boštanj.

Ob sobotnem praznovanju niso prezrli knjige Boštanj 800 let, ki so ji sicer pred časom namenili poseben dogodek. Knjigo so namenili tudi najstarejši prebivalki KS Boštanj. Boštanj bo 800-letnico zaznamoval z 8 zgodovinskimi obeležji.

M. LUZAR

DELAVNICA PETRA KLEPCA

OSILNICA - Od 27. do 31. maja je bila v Osilnici druga likovna delavnica Petra Klepca, ki so se je udeležili slovenski in poljski likovni umetniki, in sicer Ana Cajnko, Mojca Vilar, Mojca Černič, Jože Marinič, Janez Ošaben, Skender Bajrovič, Janez Bizjak, Danuta Włodarczyk-Srzednicka, Bogumila Siwarga, Krystyna Misiak in domačin Stane Jarm.

Novartis v Krki

NOVO MESTO - V petek, 29. maja, je bila na obisku v novomeški Krki visoka delegacija Novartisa, enega največjih svetovnih farmacevtskih multinacionalnih podjetij, ki je nastalo leta 1996 z združitvijo švicarskih firm Sandoz in Ciba Geigi. Delegacijo je vodil generalni direktor Novartisa za farmacevtsko področje, gospod A. N. Karabelas. Gostje so se seznanili z dosežki z dosežki Krke v zadnjem obdobju. Visoka Novartisova delegacija je potrdila pravilnost Krkine usmeritve, to je vlaganje v razvoj (smo lani 7,3 milijarde tolarjev) ob hkratni skrbi za okolje; za varstvo okolja so v Krki v lanskem letu namenili 630 milijonov tolarjev.

TIBETANSKA GLASBENICA V PODSREDI

PODSREDA - V gradu Podsreda bo v nedeljo ob 20.30 nastopila tibetanska glasbenica Yungchen Lhamo. Koncert organizirajo v sodelovanju z mednarodnim festivalom Druga godba iz Ljubljane.

MINISTER NA RADIOLOŠKEM ODDELKU - Na ogled prenovljenih prostorov in novega rentgenskega aparata je ministra dr. Marjana Jereba in ostale goste popeljala vodja radiološkega oddelka mag. prim. dr. Branka Stracensky. (Foto: J. Dornič)

Prenovljen radiološki oddelek

Bolnišnica ima nov rentgenski aparat

NOVO MESTO - V ponedeljek so v novomeški bolnišnici slovesno predali namenu nov rentgenski aparat, ki so ga montirali v prenovljenih prostorih nekdanje pediatrične ambulante. S tem je radiološki oddelek pridobil nove prostore, pediatrično ambulanto pa so preselili v novo porodnišnico. Krajše slovesnosti se je udeležil tudi minister za zdravstvo dr. Marjan Jereb.

Na rentgenski kabinet za angiološke preiskave ali slikanje žil na sodoben način so v novomeški bolnišnici čakali dalj časa. "Ko je bil aparat naročen, je bilo mišljeno, da bo celotne stroške nosilo ministrstvo za zdravstvo, kasneje se je izkazalo, da to ne bo možno, ministrstvo je prispevalo 75 milijonov tolarjev, novomeška bolnišnica 36, po montaži pa bo potrebno zagotoviti še 10 milijonov tolarjev," je povedal direktor novomeške bolnišnice dr. Tone Starc. Adaptacija prostorov skupaj z ustrežno opremo pa jih je stala 17 milijonov tolarjev.

V novomeški bolnišnici so imeli na radiološkem oddelku že dalj časa težave tudi s kadrom. Kot je povedal dr. Starc, so te težave mimo, saj imajo specializantko, ki bo kmalu končala specializacijo, in dve novi specializantki na začetku specializacije. "Na ta način bomo pridobili lasten kader, ki ga v bistvu vsa desetletja po odhodu prof. dr. Obreza, ki je bil začetnik v naši bolnišnici, nismo imeli," je povedal dr. Starc.

J. D.

Berite danes

- stran 3:
  - Lubadarska politika
- stran 4:
  - Romi so spet pogreli svetnike
- stran 6:
  - Jurčič znova podeljeval nagrade
- stran 7:
  - Podpisali so pogodbo o turbinah
- stran 11:
  - Izsiljevali so podjetnika
- stran 21:
  - Iz obupa neizprosen boj za preživetje
- stran 24:
  - Propadajoča graščina pod peskokopom
- stran 26:
  - Po deželi svetlobe in blaglasja

PRVIČ ŠTORKLJA - Prvič, odkar pomnijo vaščani v Dolenji Stari vasi, si je letos (17. maja) omislila gnezdo na vrhu električnega droga pri gostilni Luzar bela štoklja (Ciconia), ki sicer domuje v Prekmurju in drugod po Sloveniji, tudi v Šenjakobu ob Krki. Da si je splela gnezdo prav na vrhu električnega droga, so pripomogli tudi električarji, ki so odvečni kabel navili vrh droga ter tako naredili temelj za gnezdišče. Bela štoklja lahko meri čez razpeta krila tudi do 105 cm. Ljudi se ne boji, zelo prijetno pa je poslušati njeno pozdravljanje, ko klopota s kljunom. (Silvester Golob)

OSTRE BESEDE NA RAČUN DESUSA

Breme reforme naj bo porazdeljeno

Z javne tribune o pokojninski reformi, ki jo je v Novem mestu pripravila ZLSD - Gost poslanec Miran Potrč - "Predlagana reforma je prehitra, nedorečena in predraga"

NOVO MESTO - O reformi pokojninskega sistema so kritično spregovorili tudi na javni tribuni, ki jo je v okviru letne konference organizirala novomeška območna organizacija Združene liste socialnih demokratov preteklo sredo v zavarovalnici Tilia. Na tribuni je sodeloval Miran Potrč, vodja poslanske skupine ZLSD v državnem zboru.

Potrč je udeležencem pojasnil stališča stranke do predlagane pokojninske reforme, ki jo zaradi pomanjkljivosti sedanjega pokojninskega sistema, demografskih

goji. Prvi pogoj je, da mora biti reforma rezultat sporazuma socialnih partnerjev, da je zasnovana na medgeneracijskem sporazumu in da mora zagotoviti porazdelitev bremen med vse generacije enako. "Tako pa se dogaja, da mladim reformo prikazujejo kot zelo dobro, češ da bodo dobili precej višjo pokojnino v starosti, kot pa bi jo po sedanjem sistemu. To drži, vendar le za tiste, ki bodo imeli zelo velike plače, danes pa ima pri nas kar 65 odst. zaposlenih nizke plače," je razložil Potrč.

V ZLSD se zavzemajo za postopnejše uvajanje reforme, kot je predvideno. Potrč je dejal, da vlada te reforme ni znala primerno predstaviti, saj je z njo začela ljudi strašiti, kar je sprožilo dodaten pritisk na upokojevanje, poleg

• Pogovor je nanesel tudi na sodelovanje z upokojsko stranko Desus, za katero pa je Potrč dejal, da ni naredila nič oz. veliko škode. "Ta stranka je po mojem nastala zaradi osebnih ambicij nekaj ljudi, saj za upokojevence več kot je naredila ZLSD, ni naredil še nihče," je povedal Potrč in ob tem še razložil, da je stranka politična organizacija, ki pa ne more delovati le na stanovski ali interesni osnovi. "Gorje državi, če bodo upokojevalci pisali pokojninski sistem, kajti pisali ga bodo sebi, ne pa za tiste, ki bodo šli v pokoj čez 40 let," je prepričan Potrč.

sprememb družbe in spremenjenih ekonomskih razmer sicer podpira, vendar pod določenimi po-

tega bi po Potrčevem vlada s pravo sedanjega sistema novo reformo lažje uveljavila. (Nadaljevanje na 2. strani)

STRANKOKRACIJA PO SLOVENSKO

Zapitek vedno plača narod

Res, v kakšni državi živimo! Spregovoriti je moral drugokategorni državni uradnik, namestnik direktorja vladne službe za zakonodajno delo Svete in javnosti povedati (Delo, 30. maja), zakaj "je cesar nag". Posredno je razkril še mnogo več, predvsem to, v čem se kaže največja hiba sedanje slovenske državne oblasti. Dvodnevna obravnava ustavne obtožbe oz. izraelskega sporazuma je kot morda še nobena doslej pokazala, kako se demokracija lahko zlorablja za koristi strank in posameznih politikov.

Izraelski sporazum ni bil, tako trdi pravnik Svete, ki je sodeloval pri njem, prav nikakršna katastrofa, ampak zakonit izhod v sili, sklenjen v korist Slovenije. Kot je dobro znano, je leta 1992 veljal embargo na izvoz (ne pa uvoz!) orožja v vse države nekdanje Jugoslavije. Izrael je bil edina država, ki je bila kljub temu pripravljena prodati orožje Sloveniji in sodelovati v proizvodni kooperaciji. Tega seveda Izrael ni želel obešati na veliki zvon, zato je zahteval jamstvo naše vojaške obveščevalno varnostne službe, da ostane skrivnost. Ker ni bilo mogoče skleniti (javne) mednarodne pogodbe, so po Svetetovem nasvetu sklenili operativno-tehnični delovni dogovor, ki je zavezoval k varovanju tajnosti podatkov. Po šestih letih je ta dogovor nenadoma postal priročno sredstvo za medstrankarsko tekmovanje, še več, za strahotne nedokazane obtožbe in očitke o nezakoniti potezi vlade, ki da je imela le namen prikriti korupcijo in neznanke zaslužke poslovnih posrednikov (komisionarjev). V državnem zboru so padale težke besede in žalitve. Poslanci se resda še niso obkladali z "bordeltriterji" in "hundi", kot so se v dunajskem parlamentu 24. novembra 1897, na dan, v katerem je bila po prepričanju slavnega belokranjskega poslanca Franja Šukljeta (Iz mojih spominov, III. del) zapečatena usoda habsburške monarhije, niso pa bili več daleč od tega.

MARJAN LEGAN

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

* Posredujemo pri trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi
* Upravljamo s finančnim premoženjem

BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)
☎ 068/342-410

TEKMOVANJE SLOVENSkih GODB - V krškem Kulturnem domu so dva dni, 30. in 31. maja, odmevali zvoki 17 pihalnih orkestrrov iz vse Slovenije, ki so se pomerili na 18. tekmovanju slovenskih godb druge tečajne stopnje. Tekmovanje vsako leto pripravlja Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, tokrat v sodelovanju z ZKD Krško. Štirje dolenski godbeniki so nastopile štiri godbe: godba na pihala Črnomoč, pihalni orkester delavske godbe Kočevje, KUD občinski pihalni orkester Trebnje in pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straže (na sliki), ki je po kakovosti izstopal in je osvojil zlato listino s posebno pohvalo. Zlato listino sta osvojili še trebanjska in kočevska godba, vse tri pa si si priborile pravico tekmovati na prvi tečajni stopnji. (Foto: M. Markelj)

VREME

Nadaljevalo se bo deloma sončno in vroče vreme s poldanskimi nevihtami, ki bodo v nedeljo redkejše.

Miran Potrč

Kdo naj plačuje stranke?

Potem ko so v slovenski politični prostor pokukali prvi poganjki prvih političnih strank, so se te do danes že dodobra razrasle. Stranke so segle že precej dlje od tega, da so se naučile abecede, s katero se da preživeti na tržišču izbranih političnih zamisli. Strankarski veljaki so dosegli zavidljivo raven izurjenosti ne le na političnem parketu, pač pa tudi v meglji zakulisja, iz katere pelje bližnjica do bančnih računov in denarnih skladov tako ali drugače politično podprtih slovenskih podjetij. Strankarstvo, ki je pač tudi eno samo veliko podjetje, že reže kruh tudi Slovencem, ki so pred kakim desetletjem prisegli, da v Kardeljevi deželi pluralizma samoupravnih interesov ni niti mesta niti potrebe za nastanek strank. Začuda se ob popolnem razsulu številnih slovenskih podjetij le redkokdaj zgodi bankrot politične stranke; zanemarimo politične poroke in ločitve. Verjetno so kljub svoji otroški dobi stranke že iznašle način, s katerim ne bodo šle po zlu in s katerim imajo v vsakem trenutku dovolj denarja, da si lahko plačujejo tudi obstoj na političnem prizorišču. Kako naj se po vašem mnenju financirajo politične stranke? Bi se kot davkoplačevalec uprli nenehni, čeprav prikriti molži z leve in desne? So v ozadju strankarskega denarja tudi nezakonite kupčije z orožjem? O vsem tem med drugim današnja anketa.

SILVO GRDEŠIČ, direktor Rudnika Kanižarica v zapiranju: "Menim, da je financiranje političnih strank sedaj dobro urejeno: da pač dobivajo denar iz proračuna in od članarine. Glavni prihodek strank pa naj bi bili predvsem prispevki njihovih članov. Kakršno koli drugačno denarno podpiranje političnih strank je po mojem mnenju nesprejemljivo, predvsem pa sem proti sponzoriranju."

ANDREJA MILAVEC, ekonomistka iz Gradca: "Stranke v državnem parlamentu naj poleg članarine prejemale denar še iz državnega proračuna. Ostalim naj bi država dala simbolično vsoto za osnovno delovanje, da bi kandidirale na naslednjih volitvah. Nisem za to, da bi stranke zbirale denar pri sponzorjih, ker je kljub zakonodaji utopično pričakovati, da ne bi prišlo do zlorab."

TATJANA ŽAGAR DEČMAN, vodja krajevne enote ZGS v Ribnici: "Stranke naj bi se financirale tako kot dozdaj, vendar pa naj bi davkarija imela nad tem pregled. Jasno mora biti razmejeno, koliko dobijo stranke na glavo volivca in koliko s sponzoriranjem. Tudi v Ameriki je dovoljeno sponzoriranje, vendar pa je to za podjetja omejeno. Za sponzoriranje se namreč lahko skriva marsikaj."

VLADO KOČEVAR, upokojeni klepar iz Kočevja: "Če hočejo biti stranke, naj se bodo sposobne same preživeti. Sem proti temu, da bi obstajale na račun davkoplačevalcev. Sponzoriranje je možnost, vendar omejeno in nadzorovano, tako da ne bi moglo prihajati do goljufij, kakršnim smo že bili priče. Strank bi morda moralo biti manj, vendar pa te tako močne, da bi se lahko same financirale."

DARKO HABJANIČ, sekretar občinskega sveta Mestne občine Novo mesto: "Osnova za delovanje strank bi morala biti članarina, iz proračuna naj bi slo za njihovo delovanje čim manj, pa še to po natančnih kriterijih. Predvolilne kampanje bi lahko financirali tudi člani, vendar bi moralo biti to iz poročila razvidno. Dogaja se, da stranke ne spoštujejo niti sedanje zakonodaje."

JOŽE MIKLAČIČ, kmet s Trebelnega: "Taka lumparija se še ni godila, kot se godi danes. Zakaj je treba toliko politikov in toliko poslancev? Prej smo bili pod eno oblastjo, pa smo imeli eno komando. Zdaj je deset oblasti in deset komand. Preveč je strank. Tri naj bi bile: komunisti, socialisti in krščanski demokrati. Če bi jih bilo manj, bi po vsej verjetnosti napravili manj denarja."

ROBERT ŠUNTA, študent iz Boštanja: "Stranke naj bi imele svoj vir dohodka, lahko je to članarina. To bi bilo pravičnejše, kot da jih plačuje državni proračun. Stranka naj se financira z denarjem članov in simpattizerjev, ne z denarjem vseh davkoplačevalcev! Iz državnega proračuna naj bi namenili denar za razvoj gospodarstva, predvsem perspektivnih področij, kot je elektronika."

ANTON ŠERBEC, vodja komercialne v Termoelektrarni Brestanica: "Morda bi bilo še najboljše financiranje iz občinskih oziroma državnega proračuna, da bi se izognili zlorabam, a te dotacije bi morale biti v sorazmernosti z gibanjem proračuna, tudi navzdol. Stranke le od članarine ne morejo živeti, ni pa prav, da se na račun članarine vodi strankarska politika mimo volje članov."

IVAN SLOPŠEK, avtoklepar iz Brezice pri Brežicah: "Jasno je, da se zdaj stranke financirajo iz proračuna, in to tudi na nelegalen način. Tu je precej pranja denarja. Stranke se ne smejo financirati niti iz državnega proračuna niti z denarjem podjetij, ampak iz svojih članarin. Če bi uporabljale svoj denar, bi ga verjetno uporabljale bolj premišljeno."

Breme reforme...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Združena lista bo podprla postopno pokojninsko reformo, ki bo izhajala iz upoštevanja zavarovalnih prispevkov, ob upoštevanju socialnih minimumov tudi za tiste, ki ne bodo mogli doseči polne delovne dobe.

"Predlagana reforma je prehitra, premalo domišljena, prerezna in predraga," je dejal Potrč. Eden od udeležencev je na to pripomnil, da je žalostno, da nihče ne zna izračunati posledice zakonov, ki so v obravnavi. Do pokojninske reforme naj bi prišlo v letu in pol, vendar jo Državni zbor še ni obravnaval zaradi različnih pogledov, ki jih imata nanjo vladajoči stranki LDS in SLS.

Predsednik novomeškega društva upokojencev Ivan Somrak se je zavzel, da bi stranka morala bolj sodelovati z Desusom, na kar mu je Potrč odgovoril, da je vedno za sodelovanje, saj je ZLSD predlagala, da gredo skupaj na volitve, vendar se je Desus odločil zase.

J. DORNIŽ

V REVOZU STALNA NOČNA IZMENA ŽE DELA!

NOVO MESTO - S 1. junijem je v tovarni avtomobilov Revoz stekla nočna izmena, ki je dodobra razburila slovensko javnost. Podjetje je v sodelovanju z Republiškim zavodom za zaposlovanje uspelo nabrati 500 delavcev za stalno nočno izmeno, ki bo delala začasno do konca leta. Z novimi delavci povečujejo dnevno proizvodnjo avtomobilov od sedanjih 460 na okrog 700. O bodoči usodi zdaj začasnih delovnih mest bo odločalo povpraševanje po celi 2.

MAG. BOŠTJAN KOVAČIČ NOVI AMBASADOR NA HRVAŠKEM - Prejšnji tork je v predsedniških dvorih v Zagrebu Novomešan mag. Boštjan Kovačič predal hrvaškemu predsedniku dr. Franju Tuđmanu poverljivo pismo ob nastopu nove službe veleposlanika Slovenije na Hrvaškem. Kovačič, ki je bil minister za lokalno samoupravo v vladi RS, je to službo sprejel za štiri leta. (Foto: Marko Klinc)

ŠPORTNIKI V LANGENHAGNU - Z navezavo stikov in s podpisom pogodbe o partnerstvu med Novim mestom in spodnješaškim mestom Langenhagen se je že pred desetletjem začelo naše konkretno evropsko povezovanje. Prejšnji konec tedna so se v Langenhagnu pod vodstvom predstavnika agencije za šport Mirana Jermana mudili nogometaši, košarkarji in kegljači. Na binkoštnem spominskem turnirju, posvečenem spominu Walterja Betgesa, so se mlajši dečki pod vodstvom trenerja Slavka Jurišiča ponovno uvrstili v veliki finale in še drugi zapored osvojili dragoceni pokal. Izvrstno so se odrezali tudi mladi košarkarji KK Krka, ki so na priložnostnem turnirju pod vodstvom svojega trenerja Marka Juga z visokimi rezultati odpravili vse nasprotnike in brez resnejše konkurence osvojili prvo mesto. V skladu z olimpijskim načelom, da je važno sodelovati in ne zmagati, pa so na kegljišču SC Langenhagen nastopili kegljači, ki so v športnih bojih priznali premoč nemški vrsti. Novomeški športniki, ki jih je pozdravila tudi županja Waltraud Krckeberg, so dostojno zastopali barve svojega mesta. Medmestno sodelovanje se nadaljuje na kulturnem področju. V času od 18. do 22. junija bo pri nas nastopil mornarski zbor iz partnerskega mesta, ki ga vodi dirigent Wolfgang Sommer. (Foto: Bojan Avbar)

Še en korak k belokranjski regiji

Črnomaljski in semiški svetniki sprejeli dogovor o ustanovitvi Zveze občin Bele krajine - Povezovanje predvsem pri skupnih projektih, med katerimi je prvi vodovod

ČRNOMELJ, SEMIČ - Svetniki vseh treh belokranjskih občin naj bi pretekli četrtek razpravljali o dogovoru in odloku o ustanovitvi Zveze občin Bele krajine. Vendar je beseda o tem tekla le v Črnomlju in Semiču, saj metliške seje zaradi nesklepnosti ni bilo.

Ker se zavedajo, da gre za dolgotrajnejši proces, so tokrat svetniki sprejeli le dogovor o zvezi občin, v katerem je določeno, da bodo zaradi gospodarnosti nekatere naloge iz pristojnosti občin urejali skupno, na celotnem območju Bele krajine.

Svetnik Anton Škof je opozoril, da je v gradivu preveč formalizma, medtem ko bi morali dati prednost skupnim projektom. Svetovalec je, naj se lotijo le tistih del, s katerimi se strinjajo vsi Belokranjci.

Mag. Janez Kure je dejal, da bo iz praktičnih razlogov glasoval za dogovor, a je sestavljalcem gradiva položil na srce, naj ne začnejo sestavljati sporazumov iz obdobja, ki je propadlo.

Župan Andrej Fabjan je pojasnil, da je dogovor o zvezi občin vmesna stopnja med lokalno skupnostjo in pokrajino in je pomemben korak pri povezovanju belokranjskih občin.

V Semiču so dogovor sprejeli brez razprave svetnikov. Prednik sveta Anton Malenšek je dejal, da je nedavni sestanek predstavnikov vseh treh občin pokazal, da je politična volja za povezovanje. Župan Janko Bukovec dodal, da bodo Belokranjci v regijo le, če bodo pohiteli, potrebujejo, če želijo pot evropskih fondacij. "Če se povežemo, bomo morali k nemški regiji, ki nas potrebuje samo zato, da podpiramo regijske zveze, od nje pa ne dobi ničesar," je še menil.

M. BEZEK-JAKOVIČ

Načeti jezovi rakasta rana Kolpe

Slovenski vodarji so se v Dragatušu zbrali na svojem petem srečanju - Obnova jezov na Kolpi ki naj bi ostala čista in nedotaknjena, bi morala biti skupna skrb Slovenije in Hrvaške

DRAGATUŠ - Pretekli petek so se v Župančičevem hramu v Dragatušu slovenski vodarji zbrali na svojem petem dnevu, ki so ga združili s 120. obletnico Župančičevega rojstva. Poleg konference, na kateri so opozorili na številne probleme, so si ogledali še izvir Krupe, Kolpo in del krajinskega parka Lahinja.

Medtem ko so bili nekateri govorniki v svojih razpravah precej splošni, sta bila vodar mag. Robert Kepa in Mira Ivanovič z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto zelo udarna in nazorna. Mag. Kepa je opozoril na nujno obnavljanje jezov na Kolpi, ki so predvsem skrb Slovencev. Zato bi morali razmišljati tudi o meddržavnih odnosih, da se ne bi zgodilo, kot na primer v Gričljah, da je slovenski del jezov opuščen, hrvaški pa ne. So pa Hrvati pohiteli s študijami o energetski izrabi Kolpe: načrtovali so

celo do 30 metrov visoke pregrade, kar je za Slovence, ki želijo čisto in nedotaknjeno reko, nesprejemljivo. Tako tudi pri usklajevanju vodnogospodarskih načrtov obe državi čaka še veliko dela.

• Na petem dnevu slovenskih vodarjev je državni sekretar za vode prof. Franc Steinman govoril o že lep časi nastajajočem zakonu o vodah, dr. Avguštin Lah o vodarsko-ribiških dilemah ter dr. Peter Habič o raziskavah kraških voda. Slednji je poudaril le, da je največji problem v Beli krajini, kako zajeti globinske vode iz zaledja, kjer še niso onesnažene. Težave so tudi, ker za Belo krajino nimajo narejenih hidroloških meritev, zato ne morejo dokazati, kako se podzemne vode iztekajo v posamezne izvire.

Mira Ivanovič je s pomočjo diapozitivov predstavila belokranjsko naravno, kulturno in tehniško dediščino. Tudi ona se je obregnila ob jezove, ki so rakasta rana Kolpe, ki obliva Belo krajino. V

preteklosti država namreč ni imela posluha za njihovo obnovo. Žagarji in mlinarji pa so si pogosto po svoje: zalili so jih kakovostnim betonom. Nezaslišan poseg pa je zgodil prav pri obnovi jezov izviru zaščiteni Krupe. Žal se boljše ne godi stavbam ob lokranjskih rekah, vendar se rešeno vprašanje, kakšnim menom naj bi ti propadajoči jeziki služili. Ivanovičev govor vovarstvenico boli tudi, da načrtovanju krajinskega parka Kolpa nekateri svoje interese razvijajo turizmu postavljajo racionalno rabo prostora.

M. BEZEK-JAKOVIČ

V PODPRESKI NIČ NOVEGA

PODPRESKA - Danes, ko to pišemo, teče že 55. dan stavke v obratu LIP, katerega uradni lastnik je LIK Kočevje. Stečajni postopek, se je že začel, še ni prinesel nič novega, novo je morda to, da sta dva vodstvena delavca dobila odpoved od namenskega Ukmarja z obrazložitvijo, da sta nepravilno vključena v stavko, ker nista člana sindikata. Seveda sta pridno izvrševala vse naloge, ki jih je stajkajoči odbor vodil, vprašanje pa je, kaj naj bi sama počela v proizvodnji in obratu, ki za povrh nima ne toka in ne telefona. Seveda gre za zgodbo, ki ima svojo jevrstno, če ne nekoliko mješevalno vsebino in katera bi imela še svoje nadaljevanje.

A. K.

Mariborsko pismo

Vojne med navijači

Tujec bi mislil, da vladajo izredne razmere

MARIBOR - Nogometaši Maribora Teatnica so dve koli pred koncem slovenskega nogometnega prvenstva že drugi zapored postali državni prvaki. Kdor misli, da so se zaradi tega mariborski policisti, ki jim navijači vijoličastih že nekaj mesecev povzročajo sive lase, oddahnili, pa se pošteno moti. Člani navijaške skupine Viole so namreč napovedali, da bodo na tekmi med Mariborom Teatnicom in Primorjem iz Ajdovščine tudi uradno proslavili novi naslov državnega prvaka. S takšnimi proslavami pa imajo mariborski policisti precej grenke izkušnje, zato so se za tekmo v sredo temeljito pripravili.

Policisti so se pred kakšnim mesecem temeljito pripravili tudi na tekmo med Mariborom Teatnicom in Olimpijo, ki je bila v Ljudskem vrtu v Mariboru. Vendar pa so se na tekmo dobro pripravile tudi Viole.

Nekateri najbolj zagreti pristavci "Viol" so se namreč preoblekli ter pomešali med ljubljanske "Zmajčke". Med tekmo je policiji še uspelo vzdrževati red na igrišču, po zadnjem živžgu sodnika pa je na igrišču in pred stadionom zavladal nered. Vojne med navijači obeh moštev se je končala z nekaj buškami, poskodovanimi avtomobili in številnimi prevrnjenimi smetnjakami. Le sreča da se ni zgodilo še kaj hujšega.

Zaradi incidentov po tekmi med Mariborom Teatnicom in Olimpijo so se policisti temeljito pripravili na srečanje med Muro in Mariborom Teatnicom, ki je bilo pred Stirinjskimi dnevi v Murski Soboti. V prestolnici Pomurja so iz Ljubljane pripeljali celo vodni top, s katerim bi lahko po potrebi hladili preveč razgrete navijače.

Na nogometne tekme očitno prihaja čedalje več takšnih, ki jih zanima vse kaj drugega, samo nogomet ne. Zato bi bilo pametno in koristno, če bi se v času počitnic do začetka naslednjega slovenskega nogometnega prvenstva dogovorili, kdo bo takšnim plačeval njihove drage in nevarne zabave. Zaenkrat jih plačujemo vsi davkoplačevalci, še posebej pa policisti, ki so žrtve nerazumne objestnosti.

TOMAŽ KŠELA

KOSTANJ - S petka na so-
no so objestneži polomili 18 ko-
njev na bršlinski strani Kette-
rega drevoreda. Gre za mlada
drevesca v obnovljenem mestnem
drevoredu na Marofu, ki so se
namaj dobro vrasla, zato je škoda
velika, kot le gmotna. Drevesca so
drevoredu rasla 2 leti, prej pa so
3 do 5 let vzgajali v Prekmur-
ju. In sedaj se najde objestna ban-
da, ki v svojo primitivno zabavo
obnovi največjega dvorst-
nega mestnega drevoreda v Slo-
veniji v hipu podaljša za najmanj
100 m. Primer vandalizma raziskuje
policijska. Ko bi le dobili barabe!
Kor o tem kaj ve, naj pove.

ROŽA - Žalostno usodo je
preživela roža v novomeški turi-
stični informacijski pisarni. Ker je
rožo zalivali, se je zemlja v lončku
sušila, zato se je teža lončka
zmanjšala in roža s težkimi mes-
natimi listi se je prevrnila in pad-
la na tla. In tam obležala. Kako
če tisto turistično geslo? Slo-
venija - lepa, čista in urejena...

MINISTER - Otvoritev po-
dobljenih prostorov in novega
dobrega rentgenskega aparata
novomeški bolnišnici se je ude-
ležil tudi slovenski minister za
zdravstvo dr. Marjan Jereb. Kot
je ob takih priložnosti spodobi,
je ministra povabil, naj sprego-
vori nekaj besed. A vrli minister
je najprej povedal, da se ni nič
prizadejal. Da je to res, se je potem
delo in slišalo iz njegovega "na-
ladanja". Kaj bi šele bilo, če
minister ne bi bil po specializaciji
genetolog.

OŠABNOST - Ošabnost in
zavistnost sta pogosti značilnosti
primitivnih birokratov, ki ravnajo
tako, kot da so ljudje zaradi
njih in ne obratno in kot da je
koda drugih odvisna od njihove
sklonjenosti in milosti. In za to
so (predobro) plačani! Kako so
tudi tu ljudje različni, je pred ne-
znanim na novomeški občini sku-
pno srečni človek, ki bi rad ure-
nil neke stvari, ki pa so - groza!
Zvezane z delitveno bilanco med
novimi občinami nekdanje enot-
ne novomeške. Medtem ko se je
na uradnica trudila, da bi člove-
ku ustregla in mu pomagala, ga je
druga arogantno zavrnila, zanjo
bil tako majhen, nepomemben
odveč, da ga niti pogledati ni
hotela in je ob tem, ko ga je na-
trala, gledala skozi okno. Da bi
ti jezik posušil, babura!

Ena gospa, je rekla, če bi v
naši generaciji objestneži tako
ničevali drevesa in rože, kot
mi sedaj, bi bilo Novo mesto
mušičarsko naselje.

Suhokranjski drobiž

ANDREJČKOVA MAMA - Iva-
na Košiček, po domače Andrejč-
kova mama (na sliki), je pred
dnevi v krogu svojih domačih
praznovala častiljivih 92 let. S
čestitko in štruco (darilo Pekarne
Malika iz Žužemberka) so jo pre-
znetili tudi člani odbora RK iz
Žužemberka.

POLOŽENE PLOŠČE - V
mesecu maju je KS Dvor v vežici
pri sv. Antonu uredila in tlakolo-
vala avlo vežice z novimi kulir
ploščami. Vežica je tako dobila
novo podobo.

NOVO TELEFONSKO OM-
REŽJE - V KS Dvor in v KS
Žužemberk želi Telekom zaradi
nezadostnih obstoječih zmogljivi-
nosti pa tudi zaradi vse večjega
porabe po novih telefon-
skih priključkih zgraditi novo
omrežje, ki bo dolgoročno pokri-
vala potrebo po telekomunikacij-
skih zvezah. Ker bo izgradnja
potekala po zemlji, so potrebna
tudi soglasja lastnikov zemljišč,
zato je prav, da jih čimprej pod-
pišejo.

S. M.

SLOVESNOST - Slovesnost ob obnovljenem spomeniku NOB na šentjernejem pokopališču. (Foto: A. B.)

ZA VEČJO KAKOVOST V GOSTINSTVU - Na pobudo firme Krka
Zdravilišča je bil v ponedeljek, 1. junija, v gostini Pirkovič v Šmarjeti pogo-
vor o nadaljnjem razvoju in obogatitvi gostinske ponudbe na širšem
območju Šmarjeških Toplic, Otočca in Dolenjskih Toplic, ki so se ga
udeležili tudi številni zasebni gostinci s tega območja. Direktor Krkinih
Zdravilišč Vlado Petrovič je nazorno predstavil splošno kakovost v gostin-
ski ponudbi, Janez Vokač iz novomeške gostinske šole je govoril o ponud-
bi hrane, inž. Janja Leskovar pa o higieni v tej dejavnosti. (Foto: A. B.)

SPECIALNA RAZSTAVA NEMŠKIH OVČARJEV - Minulo soboto je na
vadbističu na Grabnu potekala 2. specialna razstava nemških ovčarjev, ki
jo je organiziralo Kinološko društvo Novo mesto. Na ocenjevanje so pripe-
ljali 84 psov, poleg tekmovalcev iz Slovenije so se razstave udeležili tudi
tekmovalci iz Hrvaške, Avstrije in Italije. Pse je ocenjeval priznani nemški
mednarodni sodnik Bertold Wienke iz Dortmund. Psi so bili v ocenjeval-
ne razrede razporejeni po spolu in starosti. Pri ocenjevanju za najlepšo psar-
no je zmagala psarna "Golobova" iz Idrije, najboljši pes razstave pa je bila
psica razreda "nad 24 mesecev" z imenom "Rita Bell-Mur" iz Prekmurja.
Dobro so se odrezali tudi dolenjski tekmovalci, saj so osvojili skupaj kar
13 pokalov, od tega dve prvi mesti, tri druga in štiri tretja. (Foto: J. Dornič)

Mrliška vežica tudi v Žužemberku

Novo vežico bo v nedeljo blagoslovil nadškof dr. Franc Rode - Letos še vrsta novih investicij
- Voda tudi v Križih - Nova digitalna telefonska postaja - Nadaljevanje obnove gradu

ŽUŽEMBERK - Razmere v največji krajevni skupnosti v novomeški
občini se v zadnjih letih izboljšujejo, čeprav so v KS Žužemberk neka-
tere vasi brez vododova, mnoge ceste pa še makadamske. "Želimo, da
vsi krajinani nekaj dobijo. Tako bo še letos prevzeta javna razsvetljava v
Ajdovcu, dodanih bo nekaj svetilk v Stranski vasi, na celotni trasi KS
bo asfaltirana cesta od Lipja proti Laščam, od Rebrji proti Spodnji
Rebri, asfaltirali bomo javno pot v ulici Breg in Trške njive, lokalno
cesto Sevnica v Šmihelu ter nadaljevali dela na cesti Ajdovec-Brezova
Reber. Vse pogodbe s CP Novo mesto so podpisane," je povedal pre-
sednik sveta KS Franc Škufca.

V nedeljo, 7. junija, bo ob 11.
uri svečano odprtje nove mrliške
vežice, katere avtorja sta arhitekt
Kvaternik in njegova hči Andreja
Zupanc. Zgradili so jo v dobrem
letu dni. Zemeljska dela je izvajalo
podjetje GIM Novo mesto,
gradnjo do 3. faze Jože Kovač iz
Žužemberka, fina dela Miha Po-
točar z Dvora, zaključna dela
Dare Iskra iz Ajdovca, elektroin-

Franc Škufca, predsednik KS Žužemberk

PODRAŽITEV VRTCA

ŠENTJERNEJ - Na zadnji seji
šentjernejskega občinskega sveta so
svetniki sprejeli tudi povišanje cen
programov v vrtcih, in sicer za 10
odst. Za vsa nadaljnja povišanja pa
je svet sprejel sklep, da se cene pro-
gramov revalorizirajo z rastjo malo-
prodajnih cen in o povišanju cen na
svetu ne bodo več razpravljali.

V Sloveniji 11.000 žrtev kolaboracije

Obnovljen spomenik NOB na šentjernejem pokopališču - Govornik general Lado
Ambrožič - Tuji zavojevalci in domači idelologi - V Šentjerneju in okolici 518 žrtev

ŠENTJERNEJ - Veliko ljudi se je zbralo v soboto predpoldne na šent-
jernejem pokopališču, kjer je krajevna organizacija zveze borcev in
udeležencev NOB pripravila slovesnost ob obnovi spomenika padlim
partizanskim borcem, talcem, žrtvam bombnega napada in fašističnega
nasilja iz teh krajev in tistih iz drugih krajev Slovenije, ki so tu pustili
svoja življenja.

Spomenik v obliki solze so po
zamisli pokojnega Jožeta Zamlje-
na-Drejščeta, predvojnega šentjer-
nejskega učitelja, kulturnega del-
lavca in enega od organizatorjev
protifašističnega upora v tem delu
Dolenjske, postavili jeseni 1964.
Na njem ni bilo zapisanih imen
padlih partizanov in okupatorjev-
vih žrtev, pri obnovi spomenika so
to dopolnili; skupaj je na spome-
niku oziroma ob njem zapisanih
80 imen.

Kako se je med vojno držala
šentjernejska dolina, veliko pove
gрозljiv podatek: na spomenikih
NOB v Šentjerneju in okolici je
zapisanih 518 žrtev fašizma, naciz-
ma in domačih izdajalcev. Samo v

nemški ofenzivi so od Kostanje-
vice do Novega mesta ustrelili 118
talcev, po Šentjerneju pa je kasne-
je obsojeni in usmrčeni zločinec
Franc Pregelj odbiral ljudi, ki so
jih kot talce streljali belogardisti.

Poleg predsednika organiza-
cijskega odbora za obnovu spome-
nika Jožeta Hribarja je na slo-
vesnosti govoril legendarni parti-
zanski poveljnik general Lado
Ambrožič - Novljan. "Slovenci
smo gradili svoj dom tisoč let in
več, dlje kot drugi narodi na svetu,
ker so nas neprestano ogrožali in
zatirali tuji zavojevalci in domači
ideologi, ki so zahtevali enotnost
v mišljenju pokorščine, ne pa
spodbujali duha, ki lahko gradi in
razvija," je med drugim dejal ge-
neral Ambrožič. "Vendar sloven-
ski narod se ni dal. Osvobodilna
vojnica Slovencev je bila odločilna
v naši zgodovini, katere posledica

je bil velikanski korak naprej.
Žrtve za tako delo ležijo po vsej
naši domovini in prav je, da se jih
spomnimo in jih nikoli ne pozabi-
mo. Te žrtve niso bile zaman.
Nekateri govorijo, da smo borci
prizadejali gorje slovenskemu
narodu. Naj pri teh grobovih po-
vem, da je kolaboracija, se pravi
narodno izdajstvo, povzročila
11.000 vojnih žrtev, o katerih nič
ne razpravljamo. 6.000 do 7.000
ljudi je bilo pobitih od narodnih
izdajalcev, ljudi, ki so bili neobo-
roženi, bolnikov, invalidov. Ko je
bilo že konec vojne, so slovenski
domobranci bežali proti zahodu
in na svojem begu pobijali vse, na
kar so naleteli. O tem bomo še
razpravljali. Grde nesramnosti v
naši domovini je še preveč! Tega
mora biti konec, da se bomo lah-
ko združili v prizadevanjih za
ohranitev tega, kar smo si ustvarili
s svojim delom, in za napredek."

V kulturnem programu so so-
delovali pevski zbor Ajda, recita-
torji šentjernejske osnovne šole in
tamkajšnja godba na pihala.

A. BARTEJL

ENODNEVNI IZLET NA STORŽIČ

NOVO MESTO - Mladinski od-
sek Planinskega društva Novo me-
sto organizira enodnevni izlet na
Storžič (2132 m), ki bo v soboto, 13.
junija. Odhod bo ob 6. uri izpred
avtobusne postaje v Novem mestu.
Cena izleta je 1.500 tolarjev za
odrasle, za mlade planince pa 500,
seveda če so plačali članarino C.
Prijava zbirajo mentorji po šolah in
Sladič - tel.: 324 - 530, in sicer do
srede 10. junija.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV V ŽDINJI VASI

ŽDINJA VAS - Prostovoljno
gasilsko društvo Ždinja vas priredi
v nedeljo, 7. junija, ob 13. uri tradi-
cionalno tekmovanje harmonikar-
jev ter veliko vrtno veselico, na kate-
ri bo igral Ansambel Franca Poto-
čarja. Najboljšim harmonikarjem
bodo podelili lepe nagrade, priz-
nanja in pokale ter denarne na-
grade. Prijave zbirajo na tel.: (068)
75 299, (068) 75 281, (0609) 634 133.
Prijavite pa se lahko tudi, pred
začetkom tekmovalca.

BAN JELAČIČ IN HRVATI

NOVO MESTO - Hrvaško kul-
turno društvo pripravila v sredo, 10.
junija, ob šestih zvečer v Dolenj-
skem muzeju predavanje uglednega
hrvaškega zgodovinarja Anđelka
Mijatovića, ki bo govoril o banu
Jelačiću in Hrvatih leta 1848.

General Lado Ambrožič - Novljan

PEVCI KRKE VABIJO NA POLETNI KONCERT

NOVO MESTO - V torek,
9. junija, ob 20.30, bodo pevci
mešanega pevskega zbora Krka
nastopili s poletnim koncer-
tom v atriju novomeške prošti-
je. Hkrati bodo predstavili ne-
davno uspešno turnejo po Kan-
nadi in ZDA ter najnovejšo
zgoščenko slovenskih ljudskih
pesmi.

Lubadarska politika

Novomeško Gozdno gospo-
darstvo, podjetje z 250 zapos-
lenimi, ki upravlja z blizu
24.000 ha državnih gozdov, se
tako kot druga gozdnogospo-
darstva podjetja v Sloveniji trdi,
da bi čimprej sklenilo z
državo oziroma Skladom kme-
tjskih zemljišč in gozdov kon-
cesijske pogodbo. A na drugi
strani ni pripravljenosti in volje
za to, najbrž gre za še za kakš-
ne drugačne račune in načrte,
da ne rečemo kar kravje kup-
čije SLS, stranke, ki ji je v
skladu s politično fevdalno
razdelitvijo področij in vplivov
pripadlo tudi gozdarstvo. In
ena najbolj razpoznavnih kon-
tinitet te stranke od samega
začetka je njeno odločno in
premočno delovanje za uni-
čenje vsega najboljšega, kar je
slovensko gozdarstvo doseglo v
50 letih in kar je slovensko
gozdarstvo stroko dvignilo na
sam evropski vrh. Slovenskim
gozdovom so novodobni poli-
tikanti naredili več škode kot
gozdni škodljivci in vse ujme
skupaj. In jo še delajo.

GG Novo mesto je že pred
več kot letom dni vložilo na
sodišču zahtevek za določitev
vsebine koncesijske pogodbe,
a se je zadeva na sodišču
ustavila. Nič čudnega ne bi

bilo, če tudi do sodišča seže
politična roka. "Pričakujemo,
da bo sodišče, v kratkem o tem
razpravljalo in določilo pred-
log pogodbe," pravijo v vodst-
vu GG Novo mesto.

Kaže, da s koncesijskimi po-
godbami zavlačujejo zaradi
pričakovanih sprememb zaka-
na o Skladu kmetijskih zem-
ljišč in gozdov, v katerem
skušajo uničevalci slovenskega
gozdarstva spremeniti trajanje
koncesijskega razmerja od se-
danjih 20 na 10 let in manj,
kar je seveda za kakršnokoli
smotno in koristno gospodar-
jenje z gozdovi nesprejemljivo.
Cilj gozdnih gospodarstev je
dolgoročno strokovno in ko-
ristno gospodarjenje z gozdovi,
ne pa iskanje hitrih zaslužkov
v njih in s tem povzročanje
nepopravljive škode.

V ozadju prizadevanje za
spremembo zakona je pač
želja SLS oziroma "njene"ga
ministrstva za kmetijstvo in
gozdarstvo, da kmetijska zem-
ljišča in gozdove da v zakup
svojim privrženecem in jih tako
seveda naredi še bolj lojalne in
še bolj njihove. Zato so v pred-
log sprememb zakona vnesli,
da lahko zasebnik dobi v za-
kup do 100 ha gozda.

SLS vztraja pri spremembi
zakona, čeprav bi bile take
spremembe po mnenju vladne
službe za zakonodajno protiza-
konite in protiuslavne.
ANDREJ BARTEJL

CENTER LJUBLJANA

NUDI Z AKCIJO V MALOPRODAJI
ZA PROGRAM IZOLIRKA IN FRAGMAT
V MESECU JUNIJU 10% POPUSTA

STREŠNA LEPENKA	ŽE ZA 127,58 SIT/m ²
IZOTEKT V3	ŽE ZA 359,10 SIT/m ²
IBITOL	ŽE ZA 160,65 SIT/m ²
STIROPOR SGP 12/A 3 CM	ŽE ZA 229,64 SIT/m ²

V NAŠI POSLOVALNICI NOVO MESTO BRŠLJIN 2
TEL. 068/321-518, 322-246

RAZSTAVA KUMROVIH SLIK

NOVO MESTO - V avli drugega
nadstropja občinske stavbe na Seid-
lovi 1 so v torek, 2. junija, opoldne
odprli razstavo del akademskega
slikarja Jožeta Kumra iz Dolenjskih
Toplicah. Slikarji je predstavil Jožef
Matijević, v kulturnem programu pa
so nastopili učenci Glasbene šole
Marjana Kozine.

S. MIRTIC

OB KOLPI SPET NEPRIPRAVLJENI

Bolje nekaj kot nič?

ČRNO MELJ - Poletna turistična sezona je pred vrati in na črnomaljski občinski upravi so z grozo ugotovili, da nekateri, ki ponujajo poletnim nomadom ob reki Kolpi in še kaj niso uskladjali svojih obveznosti z odlokom o režimu na območju ob reki Kolpi, ki je stopil v veljavo v poletni turistični sezoni pred dvema letoma.

Očitno so nekateri zavezanci iz tega odloka menili, da gre zgolj za mrtve črke na papirju. A ko so jih začeli opozarjati na prekrške, so spoznali, da ne bo šale. In medtem ko je šlo doslej le za opozarjanje, naj bi letos tudi kaznovali. Toda glej ga, zlomka! Mnogi še vedno niso nič ukrenili, čeprav bi to morali storiti do lanskega 1. maja. Vendar se na občini niso odločili, za kaznovanje, pač pa so občinskim svetnikom predlagali, in ti so se strinjali, da zavezancem še podaljšajo rok za usklajevanje svojih obveznosti z odlokom o režimu ob Kolpi.

Domnevamo lahko, da se bodo čez leto dni v črnomaljski občini zopet zadnji trenutek spomnili, da je turistična sezona pred vrati in da je gostom in gostiteljem ob Kolpi spet potrebno pogledati skozi prste. Da namreč pozimi ali spomladi ne razmišljajo o letnem odloku, potrjuje tudi odlok o taborjenju v občini Črnomelj, ki so ga svetniki obravnavali zadnje majske dni. In to kljub temu da so bile že 30. junija lani - torej tudi tik pred zdajci - s sklepom občinskega sveta izjemoma določene lokacije za organizirano in nadzorovano taborjenje.

Pri tem pa se postavlja vprašanje, ki je razdelilo tudi svetnike: je bolje imeti odlok, ki sicer ni takšen, kot bi moral biti, a je vseeno boljši kot nič? Ali pa je nesmiselno zadnji trenutek, pod časovnim pritiskom in na horuk sprejemati odlok, medtem ko v vsem letu ni bilo storjenega ničesar? Če seveda izvajamo ogled tabornih prostorov, ki sta ga opravili konzervatorka na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto Mira Ivanovič in predstavnica črnomaljske občine Marija Prašič. Sicer pa bodo o tem, ali bodo odlok sprejeli in kakšen sploh bo, svetniki odločili konec junija, torej takrat, ko bi morali nekateri ob Kolpi že postavljati tabore. In če bodo odlok sprejeli, čez poletje pa ugotovili, da ni ustrezen, ga bodo lahko tako kot odlok o režimu ob Kolpi pač spremenili in dopolnili. Upamo, da ne šele junija prihodnje leto.

M. BEZEK-JAKŠE

Dolga vrsta čakajočih na dom

Dom počitka v Metliki zaseden do zadnjega koticčka - Poleg splošnega še dementni oddelek - Dan odprtih vrat namenjen medgeneracijskemu sodelovanju in spoznavanju življenja v domu

METLIKA - V metliškem Domu počitka imajo 183 postelj, ki so zadnja leta vedno zasedene. Poleg tega je na dveh čakalnih listah - na eni je seznan prosilec iz metliške in sosednjih občin, na drugi pa iz ostalih občin - okrog sto čakajočih. V domu opažajo, da se seznama daljšata. Povpraševanje po domskem varstvu je vse večje, ne nazadnje tudi zato, ker se ležalna doba v bolnicah krajša, največ stanovalcev pa prihaja v dom prav iz bolnišnic.

Toda vedno v domu ni bilo tako. Ko je po osamosvojitvi Slovenije iz doma odšlo 70 stanovalcev iz Hrvaške, je bilo približno pol leta v njem precej prostora. Takrat je padla ideja, da bi odprli oddelek za dementne, torej duševno motene osebe, čeprav niso natančno vedeli, kako naj bi takšen oddelek izgledal, saj še ni bilo izdelanih normativov. V starem delu doma so namenili 59 postelj za ta oddelek, ki je od leta 1995 priznan

tudi na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Po besedah direktorice doma Cvetke Aupič pa je tako med tistimi, ki prosijo za sprejem, kot

med stanovalci na splošnem oddelku vse več težkih bolnikov. Med slednjimi je takšnih kar 60 odst. Povprečna starost vseh stanovalcev je 73 let in se ni spremenila že nekaj let. Vendar je kar 30 odst. stanovalcev mlajših od 65 let in tu odstopajo od drugih domov, vendar predvsem na račun psihiatričnih bolnikov. Sicer pa za stanovalce skrbi 70 zaposlenih, in čeprav so zadostili normativom, jim po besedah Aupičeve primanjkuje predvsem fizioterapevtov in delovnih terapevtov.

Ker pa se v Domu počitka zavedajo, da mnogi vedo le, da imajo pri njih medicinsko rehabilitacijo, manj pa jih ve, da namenljajo veliko pozornost zaposlitveni terapiji in aktivnemu preživljanju prostega časa, so letos že tretje leto pripravili dan odprtih vrat. Vendar so bili na zadnjem, ki je bil pretekli teden, nekoliko razočarani nad pičlim obiskom zunanjih obiskovalcev, ki jim je v prvi vrsti prireditelj namenjena.

M. BEZEK-JAKŠE

DOM POČITKA ODPRLI VRATA - V Domu počitka so ob dnevu odprtih vrat poudarili, da so konec lanskega leta odprli knjižnico, v kateri je 580 večinoma podarjenih knjig, pri izposoji pa dobro sodelujejo tudi z metliško ljudsko knjižnico. Izdali so tudi 3. številko domskega glasila Vigred ter pripravili zanimivo razstavo ročnih del stanovalcev (na fotografiji).

SREČANJE UPOKOJENCEV

METLIKA - Društvo upokojencev Metlika obvešča svoje člane, da bo v četrtek, 18. junija, v Celju srečanje slovenskih upokojencev. Vsi, ki se ga želijo udeležiti, naj se čimprej prijavijo v društveni pisarni, kjer bodo izvedeli tudi vse podrobnosti.

ZA RAZVOJ

ČRNO MELJ - Tukajšnji svetniki so sprejeli sklep, da črnomaljska občina skladno z občinskim razvojnim programom kandidira na natečaju za dodelitev sredstev za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji za letošnje leto po naslednjem prioriteten vrstnem redu: vodovod Dolenjci-Fučkovci, modernizacija lokalnih cest Otovec-Talčji Vrh-Naklo, od Vinice proti Bojancem (2. faza) in Učakovci-Vinica ter vodovod Bedenji-Jankoviči z rezervoarjem na Plešivici.

NOVA STREHA NA DOMU UPOKOJENCEV - Hiša, katere lastnik je Društvo upokojencev Metlika, je letos stara že sedem desetletij, a v vsem tem času ni bila deležna večjih popravil. Zato so se upokojenci odločili za njeno temeljito prenovo, nedavno pa so se lotili strehe. Ker je takšna naložba za društvo velik zalogaj, so nekaj del opravili celo sami udarniško, kot leta 1945, kot so sami dejali v šali, na pomoč pa so jim priskočili tudi številni sponzorji. Tako niso le rešili hišo pred nadaljnjim propadanjem, ampak poskrbeli tudi za njen lepši izgled. (Foto: M. B.-J.)

Romi so spet pogreli svetnike

Na semiškem občinskem svetu sprejeli osnutek odloka o imenovanju novega naselja Sovinek, v katerem živijo Romi - Opredelitev naselja še ne pomeni zazidalnega območja

SEMIČ - Romsko naselje pri Štirih rokah so ljudje poimenovali z različnimi imeni, nemalokrat pa so uporabljali kar imena okoliških naselij. To pa je med prebivalci omenjenih vasi povzročalo nemalo slabše volje, zato so se na semiški občinski upravi odločili, da bodo romskemu naselju končno dali ime, zaradi katerega se "civilni" v sosedščini ne bodo čutili več prizadete.

Občinski svetniki so tako na seji v aprilu sklenili, da se pri Štirih rokah oblikuje novo naselje z imenom Sovinek. Na podlagi tega sklepa je občinska uprava zaprosila črnomaljsko izpostavo Geodetske uprave Novo mesto za izdajo soglasja k imenu in območju novega naselja. Ker je bilo izdano pozitivno soglasje, so na občini pripravili osnutek odloka o imenovanju novega naselja, ki ga sestavljajo deli naselij Praprota, Coklovce in Oskoršnice.

Čeprav so svetniki na zadnji seji pred tednom dni sprejeli osnutek odloka o imenovanju novega na-

selja Sovinek, sta imela svetnika iz sosednjih vasi Matija Skala in Danilo Plut precej pripomb. Zlasti še, ker ju na aprilski seji ni bilo in takrat nista mogla oporekati. Plut je menil, da je bila narejena proceduralna napaka, ker je bila tako občutljiva tema na predzadnji seji uvrščena pod točko razno. Skala pa je spomnil, da je občinski svet sprejel sklep, da na območju Štirih rok ne dela prav ničesar brez vednosti krajanov. A je bilo novo ime kljub temu sprejeto, ne da bi za to vedeli krajanje Coklovce, Praprota in Oskoršnice. Po njegovem so zaradi tamkajšnjih

ZARADI SUŠE IZREDNO STANJE

ČRNO MELJ - Od 12. februarja do 8. aprila je bilo v črnomaljski občini zaradi suše in s tem pomanjkanjem pitne vode na območjih, kjer ni vodovoda, razglašeno izredno stanje. Komunala je v tem času opravila 269 prevozov pitne vode. Ker pa polovico stroškov prevoza tistim prebivalcem, ki imajo stalno bivališče tam, kjer ni tekoče pitne vode, krijejo iz občinskega proračuna, so svetniki na zadnji seji sprejeli sklep, da za kritje teh stroškov iz stalne rezerve proračuna namenijo slab milijon tolarjev.

Denar največji krivec za težave

Prostorsko stisko imajo sicer le v črnomaljskem vrtcu, vendar pa v vseh primanjkuje denarja za materialne stroške in investicijsko vzdrževanje - Zasebni vrtci kot konkurenca

ČRNO MELJ - V črnomaljski občini so štirje vrtci: poleg viniškega, dragatuškega in starotrškega še dve enoti črnomaljskega vrtca. Medtem ko je v ostalih dovolj prostora, ima črnomaljski takšno stisko, da ima tri oddelke celo v prostorih na Majerju. Vendar ocenjujejo, da bo z uvedbo devetletne osnovne šole rešen tudi ta problem.

Čeprav se vrtci financirajo tako iz občinskega proračuna kot iz prispevkov staršev, imajo težave zaradi pomanjkanja denarja. Opažajo namreč, da se povprečni prispevki staršev znižujejo, saj so septembra lani znašali dobrih 41 odst. cene programov, v začetku letošnjega leta 34 odst., aprila pa še za 0,6 odst. manj. Tako kot v vseh družbenih dejavnostih v občini se tudi vrtci srečujejo s težavami predvsem pri zagotavljanju denarja za materialne stroške in investicijsko vzdrževanje. V zadnjih letih se razmere sicer izboljšujejo, kar je moč ugotoviti tudi iz dolgega seznama opravljenih naložb v vrtcih, vendar pa še vedno niso zadovoljive.

Na to so na zadnji seji opozorili

• Lani jeseni so v vrtcih v Črnomlju in v Vinici pričeli s programom "Korak za korakom", s katerim so zadovoljni otroci, starši in vzgojitelji. Rezultati dela so že vidni, zato bodo s programom nadaljevali, vendar bodo morali dodatno opremiti igralnice. V Starem trgu bodo pričeli s programom, ko bo vrtec dobil nove prostore, v Dragatušu pa zanj nimajo možnosti.

tudi črnomaljski svetniki. Boris Mužar je dejal, da na sestankih od ravnateljev sliši veliko kritičnih besed, v nekaterih vrtcih pa naj bi bile po njegovem razmere prav katastrofalne. Največji krivec za to pa je denar, ki ga je premalo. Anton Škof je predlagal uvedbo konkurence v obliki zasebnih vrtcev, kar zakon dovoljuje. Pripravljen je bil celo, da bi morali ljudi spodbujati k odpiranju takšnih

vrtcev. Anton Filak pa je spomnil, da otrokom, ki niso v vrtcih, vsako leto krčijo program priprave na šolo, kar ni prav, saj dobijo otroci, ki so v rednem varstvu iz občinskega proračuna veliko več kot ostali.

M. B.-J.

8. SREČANJE BELOKRANJSKIH RECITATORJEV

ČRNO MELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo ob obletnici smrti rojaka, pesnika Otona Župančiča, pripravlja v četrtek, 11. junija, ob 11. uri v pesnikovi rojstni hiši na Vinici 8. srečanje recitatorjev osnovnih in malih šol Bele krajine. Tema srečanja so pesmi in prozni teksti Otona Župančiča z dramsko predstavljajo. Sodelovalce bodo skoraj vse osnovne in male belokranjske šole. Program prireditve bo popestril Vojko Zidar, igralec SNG Drama iz Ljubljane.

JAZO TUDI VPESMI - Društvo Krnica iz Velikega Nerajca dobro sodeluje z Belokranjskim muzejem iz Metlike, za kar ima precej zaslug tudi predsednica društva Vera Vardjan. Muzej se ji je zato nedavno zahvalil s simboličnim darilom. Upokojeni ravnatelj Belokranjskega muzeja prof. Jože Dular je Vardjanovi izročil kopijo Jaza, ki igra na gudalo in ki ga je naslikal Božidar Jakac. Ob njem je zapisana še pesem prof. Dularja "Sviraj Jazo" ter njena uglasbitev, ki se je lotil Silvester Mihelčič st. Vardjanovi, ki tudi sama izdeluje ljudsko glasbilo gudalo, bo omenjeno darilo dobrodošlo pri predstavitvi njenih izdelkov številnim turistom. (Foto: M. B.-J.)

Črnomaljski drobci

OBISK - V torek pretekli dan naj bi viniško krajevno svetnost obiskal minister za okolje, prostor in infrastrukturo dr. Pavle Gantar. Prišli le (nekateri) novinarji, ki so šele v Vinici zvedeli, da je minister prestavljen za naslednji dan. Toda v sredo ni bilo ne novinarjev ne ministra. Najkrajšo vsem skupaj pa sta v torek in sredo potegnili dva jagenjčka, ki bila lahko živa še danes, če ju bi v kmečkem turizmu pri Zagorcih v Damlju pripravili kot slastno pečenko za visokega gosta iz Ljubljane. Očitno so bili Zagorci jevi edini, ki so verjeli, da minister kar dva dni zapored vendar more odpovedati obiska.

POZDRAV - Konzervator na Zavodu za varstvo naravne kulturne dediščine Novo mesto Mira Ivanovič je na srečanju venskih vodarjev v Dragatušu diapažitivi udarno predstavil Belo krajino, tako kot jo kot lokranjca in strokovnjakinja zna. Z njeega zadnjega diapažitiva pa se je smehljaj črnomaljski župan Andrej Fabjan, ki je Mirini zaslugi pač s platna zdravil vodarje. V živi podobni na srečanju namreč ni bilo, pa se je z pozdravnim govornikom predstavil semiški župan Janko Bukovec. Nekaj je ob tem zaveto res: v Semiču se prav gotovo ne bi moglo zgoditi, da bi goščo ob odsotnosti Bukovca pozdravil črnomaljski Fabjan.

Semiške tropine

JANKO - Na skali ob parkirišču planinskim domom na Mirni gorah raste nekakšen leseni bungalov (fotografiji). Ker menda ni vse predpisih, je vesi prišla na ušesa in uslužbencem na Upravnih enotah Črnomlju. Ti so zvedeli celo, da pri postavljanju lesenjače glavnemu županu na župana Janka Bukovca, čeprav so mnogi zatrdjevali, da je pravzaprav za župnika Janka Starparja, v Črnomlju kar nekako ni uslužbencem na Upravnih enotah hoteli sprejeti te razlage. Da bi v Semiču ime Janko tako šefu cepljene kot posvetne oblasti, je bilo Črnomlince namreč že preveč, da razumeli...

PEŠPOT - Posledice zakonovarnosti cestnega prometa je Črnomlju že marsikaj. Tako na primer Semičnik predlagajo, da bi Belokranjsko vinski-turistično cesto v skladu z novim zakonom preimenovali kar Belokranjsko vinsko pešpot.

PONY EXPRESS - V teh dneh je Kočevje dobilo po slavni ameriški pošti na konjih poimenovano hitro dostavo paketnih pošiljk "Pony express". Konje in vozače iz prejšnjega stoletja sta zamenjala jekleni konjiček in roznik, pisma paketi, razdalja 145 kilometrov od St. Josepha v Misouriju do San Francisca v Kaliforniji pa se je skrčila na vsega 10 kilometrov med Kočevjem in Ljubljano. Naročila za dnevno dostavo paketov sprejemajo na telefon 041 710 955, pošiljke pa prejema za v Ljubljano do 10. ure dopoldan ali dan poprej, za iz Ljubljane pa do 13. ure, tako da naročnikom dostavljene še isti dan do 16. ure. Da bi dosegel povprečno 34 753, kolikor pisem je prenesel izvorni Pony express v isto osemkrat v obeh smereh premagani razdalji med enim in drugim koncem ameriške celine, lahko le sanje pogumnega lastnika kočevskega Pony express - če bi jih uresničil, mu prav gotovo ne bi sledil tako žalostni konec kot ameriškim "krilatim konjem".

OTVORITEV 1. AVGUSTA - Ko že govorimo o žalostnem koncu, pa nam po primeru zanj ni treba v Ameriko. Povsem dobro mamo namreč tudi doma. Tako nam, denimo, Zabaviščno glasbeni center Luxor zagotovo še ne bo razkril, kateri je tisti moški v Sloveniji, ki naj bi si ga želele vse ženske in bi mu zavidali vsi moški, kar bi sicer po optimističnih napovedih odmevnosti akcije izredne najidealnejšega moža iz začeta letošnjega leta moral storiti ravno v teh dneh. Prav tako zagotovo pa Luxor tudi bližnjega avgusta ne bo odprl diskoteke Karan, na otvoritev katere sicer zaradi z ogromnim panjeom ob regionalni cesti v Mrtvicah. Da ne pozabimo kakršne koli pomote: diskoteke so odprli že pred dvema letoma, pano pa očito kaže, kdaj se je za Luxor ustavil čas!

Ribniški zobotrebci

USPEH REŠETA - 18. junija je izšla že 8. številka do pred neveljavnim imenovanega uradnega glasila Rešeto. Po novem se Rešeto imenuje "občinsko glasilo", pod novim vodstvom odgovorne urednice Alenke Pahulje pa osvaja Ribnico. Tistih, ki brezpačno jasilo takoj, ko ga vzamejo iz poštne nabiralnice, odvržejo skupaj z različnimi reklamnimi prospekti, ki so v nabiralnikih skopani že vsak dan, se ne upošteva!

ODLOK O PRIZNANJIH - Na zadnji seji občinskega sveta je občina dobila nov odlok o podelitvi priznanj in nagrad. Priznanja in nagrade sicer ostajajo enake kot prej, le da so sedaj natančneje opredeljeni upravičenci do priznanj in nagrad - med temi so lahko ob pridobitvi naziva častni občan tudi tuji - ter tudi pristojnosti na področju njihovega imenovanja. Svetniki so ob tem zavrnilo županov predlog, da bi končni predlog za odločanje na občinskem svetu pripravila komisija za volitve in imenovanja, če da bi bilo to v nasprotju s statutom, ki komisijam in odborom ne dopušta, da karkoli dokončno odločijo.

Dobrepoljski krompirčki

KAJ Z LIPAMI, SIMBOLOM SLOVENSTVA? - Lipa v Kompoljah je kar prepogosto prizadeta od namernih ali nenamernih uničevalcev. Zato krajanje zanimalo, kako je urejeno varstvo lip, simbola slovenstva. Župan pravi, da so uradno zavarovane kot naravna zanimivost in dediščina le lipa (lipov gaj) pri Sv. Antonu v Podpečih. Občina pa se dogovarja z Zavodom za varovanje naravnih in kulturne dediščine, da sprejeli odlok, ki bi natančno določal, kaj vse je v občini varovano kot naravna ali kulturna dediščina.

NEGOSPODARNO TROŠENJE DENARJA? - Stružanci opozarjajo, da je prišlo pri agromelioracijskih delih na območju drug do nepravilne izbire izvajalca del in tudi do negospodarne porabe denarja.

BO V KOMPOLJAH ŠE VRTEC? - Zdaj je v vsej občini edini vrtec v Kompoljah, po dozidanju v Vido pa bo vrtec tudi tam. Zato bo v vrtcu v Kompoljah manj otrok in med ljudmi je bojazn, da bo kompolski vrtec zlikvidiran, saj bo zaradi manjšega števila otrok ekonomska cena za varovanja-otroka v tem vrtcu prevelika. Zdaj bodo o tem napravili natančnejšo analizo.

DOM STAREJŠIH IN UPOKOJENCI - Društvo upokojencev se strinja z občinsko pobudo, da bi Dobrepolje dobilo dom starejših občanov.

Preimenovanje ulic

Občani proti, svetniki za

RIBNICA - Na predlog župana Jožeta Tanka so ribniški svetniki prejšnji četrtek na dnevi red 29. redne seje uvrstili tudi predlog za preimenovanje ulic. Po več vloženi in zavrženih amandmajih so sprejeli odloka, po katerih se del Šeškove ulice od številke 18 do 64 na desni in 1a do 33 na levi strani preimenuje v Škrabčev trg, Partizanska cesta pa v Merharjevo ulico.

Na delnem zboru občanov 5. maja, na katerem so opravili tudi javno razpravo o preimenovanju dela Šeškove ulice, dela Gorenjske ceste ter Partizanske ceste in Šolske ulice, je bila večina izmed 25 udeležencev razprave proti preimenovanju ulic. Sestavili so celo seznam s podpisi krajanov, ki so proti vsakemu spreminjanju imen ulic v Ribnici in njeni okolici. Vendar pa mnenje občanov za svetnike ni zavezujoče in ga zato, kljub temu da jih je Andreja Šulentič opozorila, kakšno je bilo mnenje krajanov o preimenovanju, niso upoštevali.

Svetniki tudi niso upoštevali županovega predloga, da vsaj začasno ne bi odločali o preimenovanju Šeškove ulice, in zavrnilo njegov amandma, po katerem naj bi se Partizanska cesta in Šolska ulica preimenovali v Škrabčevo ulico. Zavrnilo so tudi amandma Andreje Šulentič, da bi se v Škrabčevo ulico preimenovala samo Partizanska cesta, in predlog Andreja Mateta, da bi Šeškovo ulico preimenovali v Ulico na trgu. S samo 1 glasom proti in 2 vzdržanima so tako sprejeli že v osnutku sprejeti odlok o poimenovanju dela Šeškove ulice po jezikoslovcu patru Stanislavu Škrabcu in s 3 proti in 1 vzdržanim glasom o preimenovanju sedanje Partizanske ceste in njenem poimenovanju po utemeljitelj slovenskega gasilstva Ignaciju Merharju.

M. L.-S.

USPEH NA KRPANOVEM KROSU

LOŠKI POTOK - Učenci osmega razreda osnovne šole Dr. Antona Debeljaka so skupaj s sovrstniki iz osnovne šole iz Sodražice v petek, 29. maja, za zaključek šolskega leta obiskali Gardaland. V četrtek, 28. maja, pa so učenci vseh razredov iz Loškega Potoka sodelovali na Krpanovem krosu v Velikih Laščah. Njihov nastop je bil izredno uspešen - to velja zlasti za skupine nižje stopnje - saj so iz Lašč prinesli kar pet odličij. Iz prvega razreda je tretje mesto zasedel Igor Novak, iz drugega je prvo mesto osvojila Tatjana Begič, tretje pa Katja Primožič, iz tretjega razreda pa je drugo mesto zasedel Robi Knavs in tretje Tina Mohar.

A. K.

Turjak hoče nekdanjo samoupravo

Predlagajo ustanovitev lastne volilne enote v okviru občine in krajevnega odbora

TURJAK - Po ustanovitvi nove občine Velike Lašče in ukinitvi krajevnih skupnosti se prebivalci nekdanje krajevnne skupnosti Turjak, ki je zajemala 12 vasi, vedno bolj zavedajo, da so z izgubo svoje krajevnne skupnosti izgubili tudi možnosti o odločanju o svoji usodi. Glavne odločitve so prepustjene občini oziroma občinskemu svetu, kjer ima nekdanja KS Turjak le enega svetnika in s tem le malo vpliva.

Krajanje si želijo, da bi na svojem območju še naprej delovali lokalno, kot so prej v okviru krajevnne skupnosti. Po nekaterih predlogih turjaških krajanov bi se tudi zdaj dalo zadeve na njihov območju bolje urejati. To pa bo možno le, če člani občinskega sveta ne bodo voljeni za vso občino po strankarskem sistemu, ampak da bo vsako območje, se pravi tudi območje

PRAZNIK OBČINE IN ŠOLE

VELIKE LAŠČE - Od danes, 4. junija, pa do ponedeljka, 8. junija, bodo glavne svečanosti ob letošnjem prazniku občine Velike Lašče in ob praznovanju 240-letnice šole. Jutri, 5. junija, bodo ob 11. uri položili temeljni kamen za gradnjo nadzidka pri šoli v Velikih Laščah. V nedeljo, 7. junija, bo na Trubarjevi domačiji na Rašici proslava 490-letnice rojstva Primoža Trubarja, ki jo organizira Slovensko protestantsko društvo. Osrednja občinska proslava pa bo v ponedeljek ob 20. uri v Levstikovem domu v Velikih Laščah.

A. K.

Spet na voljo nepovratna sredstva

3 milijone tolarjev

RIBNICA - Da bi vzpodbudili investiranje v kmetijstvo, so v ribniški občini tudi letos razpisali za 3 milijone tolarjev nepovratnih sredstev, ki so prosilcem na voljo do porabe. Občina bo regresiralna obresti za posojila, pa tudi urejanje zemljišč. Kmetom prizna strošek 20 tisoč tolarjev na hektar za novozgrajen pašnik, ki je večji od hektarja in manjši od 10 hektarjev. Na razpisu bo mogoče dobiti tudi denar, namenjen koncentraciji kmetijskih zemljišč. Ta ukrep je še razmeroma nov, vendar pa je zanj precejšnje zanimanje. Vse stroške nastale z dogovorjenimi zamenjavami parcel, ki naj bi kmetom omogočile lažje in boljše gospodarjenje, namreč krije občina.

In še ena možnost: zaradi majhnosti in razdrobljenosti ribniškega kmečkega gospodarstva je denar, ki ga za melioracije namenja država, ribniškim kmetom bodisi nedosegljiv ali pa ga je premalo. Zato jim za že izvedene male melioracije občina povrne kar polovico v okviru priznane višine stroškov do 80 tisoč tolarjev na hektar ureditvenega območja.

M. L.-S.

LIKOVNA RAZSTAVA GIMNAZIJEV - V četrtek so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo, na kateri so se svojimi deli predstavili mladi likovni ustvarjalci-samorastniki, ki obiskujejo kočevsko gimnazijo: Goran Bečirovič, Mateja Mlakar, Marjeta Blagojevič in Klemen Andoljšek. Ob tej priložnosti so predstavili tudi bilten družboslovnih prispevkov "Turbulenca", pri katerem je sodelovalo preko 50 dijakov, ter objavili ime nagrajenca letošnjega literarnega natečaja Gimnazije Kočevje. Enotednsko bivanje v šoli kreativnega pisanja, ki ga organizira Zveza kulturnih organizacij Slovenije, si je izmed petih udeležencev natečaja prislužil z esejem "Vudu" Simon Janša, Alenka Hren pa je prejela pohvalo za ustvarjanje na področju pesništva. (Foto: M. L.-S.)

O odobritvi posojil bo odločal župan

Izšel je razpis za dodelitev posojil za pospeševanje razvoja gospodarstva - Na voljo 100 milijonov tolarjev - Obrestna mera le TOM+3,5% - Novost novega pravilnika

RIBNICA - Na podlagi aprila sprejetega novega pravilnika o dodeljevanju sredstev za pospeševanje razvoja gospodarstva je ribniška občina pred dnevi objavila razpis za dodelitev dolgoročnih posojil. Prosilci lahko po novem oddajo vloge občinskemu oddelku za gospodarstvo in kmetijstvo, rok za oddajo pa je 15. junij.

Skupen znesek razpisanega posojila iz sredstev občinskega proračuna, Nove LB in SKB banke je 100 milijonov tolarjev. Posojila se dodeljuje z obrestno mero TOM+3,5 odstotka, kar je tako zaradi bančne politike zniževanja obrestnih mer kot tudi zaradi letos višjega zneska, ki ga nameinja občina za subvencioniranje

PEVSKA REVILJA V DOLENJI VASI

DLENJA VAS PRI RIBNICI - KUD Gallus in Miklova hiša sta v Dolenji vasi pripravila že 23. srečanje pevskih zborov Dolenjske. Tudi tokrat se je v domači dvorani zbralo veliko ljubiteljev domače pesmi. Nastopili so MOPZ Lončar iz Dolenje vasi, MPZ Ribnica, ŽPZ Rozamunda s Turjaka, MOPZ Velike Lašče, MPZ Loški Potok, vokalna skupina Vitra iz Ribnice, oktet Gallus iz Ribnice, Velikolaška vokalna skupina, oktet Nagelj iz Kočevja, MPZ Svoboda iz Kočevja, vokalna skupina Trenutek iz Ribnice, kvartet Inles iz Ribnice, vokalna skupina Cantate Domino iz Kočevja, oktet Odmev iz Kočevja in župnijski pevski zbor iz Ribnice.

M. G.

obrestnih mer, za posojilojemalce, ugodnejše kot lani, saj je lani obrestna mera znašala TOM+5,55 odstotka. Doba vračanja posojila je tako kot lani 5 let, višina posojila pa ne sme presegati 30 odstotkov predračunske vrednosti investicije oziroma zniža lahko največ v višini 9,5 milijona tolarjev.

Za posojila lahko zaprosijo domači samostojni podjetniki, gospodarske družbe ali zadrage, namenjen pa je za nakup, graditev ali prenovo poslovnih prostorov in za to potrebno projektno dokumentacijo, nakup opreme, posodobitev obstoječe proizvodnje in storitvenih zmogljivosti ter nakup, urejanje in opremljanje zemljišč. Po pregledu namenov porabe posojil v preteklih letih so na občini ugotovili, da jih je bila večina porabljena v proizvodnih dejavnostih, in tako računajo, da bo tudi letos. Posojila so zato pred-

nostno namenjena razvojno perspektivnim, deficitarnim in izvozno usmerjenim dejavnostim ter dejavnostim, ki bodo omogočale večje število novih delovnih mest in so ekološko primerne in energetsko varne.

Zaradi spremembe, ki jo prinaša nov pravilnik o dodeljevanju sredstev, bo predlog o dodelitvi posojil letos prvič pripravil oddelek za gospodarstvo in kmetijstvo, o odobritvi pa bo odločal župan. Zato lahko prosilci pričakujejo odgovore o odobritvi posojil že konec tega meseca.

M. LESKOVŠEK-SVETE

MRLIŠKA VEŽICA

VELIKE LAŠČE - V Robu je mrliška vežica dograjena in pokrita, dokončana pa še ni. V naslednjem letu bodo nadaljevali z obrtniki deli, se pravi z notranjim urejanjem tega objekta, in z urejanjem okolice. To pomeni, da bo vežica predvidoma prihodnje leto dokončana.

DANES ODPREJO RAZSTAVO

KOČEVJE - V Likovnem salonu v Kočevju bodo danes, 4. junija, ob 18. uri odprli razstavo, ki bo posvečena mednarodnemu dnevu okolja. V sliki in besedi bodo učenci šole iz Fare predstavili svoje projekte, ki so jih izdelali v okviru svoje ekološke, segajo pa na področje voda in sploh narave, prehrane, počitnikovanja in eko življenja. Razstava bo odprta do ponedeljka.

V SOBOTO EKOLOŠKI SPUST

KOSTEL - Tradicionalni ekološki spust s kajaki, kanuji in rafti po Kolpi od Srobotnika do Bilpe bo v soboto, 6. junija. Zbirališče udeležencev je do 10. ure na kampu Fari, nakar se bodo udeleženci razvrstili po 35 km dolgi progi in zbirali odpadke iz Kolpe in z njenih bregov. Zaključek akcije bo ob 15. uri na Žagi, kjer bo tudi družabno srečanje.

KMALU PRVA VRTINA

STARI KOT - Občina Loški Potok je naročila hidrološke raziskave na območju Starega in Novega Kota v KS Draga. To obširno območje je še brez vodovoda, izredno redko naseljeno in čisto. Viljem Vesel, ki je poverjen za podobna dela pravi, da trenutno še nimajo soglasja sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, kar pa najbrž ne bo ovira, da se dela ne bi začela te dni. Izvajalec del bo SP Milena Vrtovec iz Ljubljane. Prvo raziskovalno, kaptazno vrtno načrtujejo do globine 250 m. Če bo uspešna, načrtujejo večje zajetje, ki naj bi dajalo vodo omenjenim krajem, kasneje pa bi se priključili na obstoječe primarno omrežje, ki bi napajalo vso občino.

A. K.

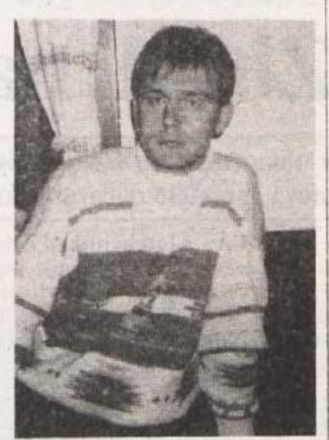
Smeti so tam, kjer so ljudje!

Kočevski gozdarji so pripravili okroglo mizo o divjih odlagališčih odpadkov - Zavezujoči zaključki

RIBNICA - V okviru prireditve ob tednu gozdov je kočevska enota Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) v sodelovanju z domačin gozdarskim društvom pripravila v sredo v Miklovi hiši v Ribnici okroglo mizo na temo "Gozdove ogrožajo tudi divja odlagališča".

zaključki razgovora so zato sprejeli, da si bodo prizadevali za čimprejšnji prehod na ločeno biranje odpadkov, predvsem pa za sprejem občinskih odlokov, ki bodo omogočili kaznovanje ljudi, ki odlagajo smeti v gozdu.

Bojan Kocjan iz kočevskega ZGS je predstavil že pred dvema letoma izdelano in kasneje dopolnjevano pregledno karto divjih odlagališč odpadkov na 118 tisoč hektarjev obsežnem območju od Turjaka do Kolpe. Na karti so vrisane lokacije 310 večjih in manjših odlagališč, od katerih jih je samo na območju kočevske občine 165 in 59 na območju ribniške. "To pa je le približno 70 do 80 odstotkov vseh," je povedal Kocjan in pozval vse, da bi preprečili tovrstno onesnaževanje narave, ki je na občutljivih kraških tleh Kočevsko-Ribniške doline še toliko resnejši problem. Največ divjih odlagališč je vzdolž regionalne ceste Ljubljana-Kočevje. "Do pred dvema letoma, ko smo uvedli obvezen odvoz odpadkov za območje celotne občine, ljudje na vaseh niso imeli druge možnosti, kot da smeti vržejo v grmovje," je poudarila direktorica Komunale Bernarda Poje in dodala, da tam, kjer jih ljudje niso sami odstranili, so ta odlagališča še sedaj. Nekaj prispeva k temu tudi ekološka neosveščenost ljudi, vendar pa, kot so ugotovljali, bo sama vzgoja prebivalstva premalo. Med zavezujočimi

SEDAJ SE VE, KOLIKO JIH JE! - Karta divjih odlagališč odpadkov, ki so jo izdelali kočevski gozdarji - predstavil jo je Bojan Kocjan (na posnetku) - vsebuje tudi podatke o njihovi približni velikosti in vrsti glede na odpadke. Gozdarji so jo pripravili občanom odstopiti brezplačno, zato občine sedaj nimajo več izgovora, da ne vedo, kje, koliko in kakšna so divja odlagališča, pa tudi ne, da nimajo denarja za raziskavo, ki bi to ugotovila. (Foto: M. L.-S.)

ŽUR NA MAROFU

RIBNICA - Ob koncu tedna je bilo zopet živahno na Marofu. Rock večer, na katerem so igrali Eivil Diki in Nenavadni podnajemniki iz Ribice ter Tolpsi iz Brežic, je privabil veliko število mladih obiskovalcev, katere so rokerji zabavali do poznih ur.

NAGRAJENCI - Predsednik ivanškega občinskega sveta mag. Jurij Gorišek (prvi z leve) je podeljeval Jurčičeve nagrade in priznanja, med drugimi (proti desni) tudi stiškemu opatu dr. Antonu Nadrahu, Antonu Tekavcu, ravnatelj VIZ Višnja Gora Jožetu Horvatu in uredniku Klasja Andreju Agniču. (Foto: L. M.)

SREČANJE STAROSTNIKOV V MIRNI VAŠI - Minulo soboto so tri krajevne organizacije Rdečega križa: Trebelno, Čučnja vas in Ornuška vas, prvič skupaj organizirale srečanje starostnikov pri Lamovškovih v Mirni vasi, kjer imajo kmečki turizem. Srečanja se je udeležilo okrog 100 starejših, zbrane sta pozdravila tudi predsednik KS Trebelno Jože Škrjanc in sekretarka območnega združenja RK Trebnje Majda Miklič. Prijeten kulturni program so pripravili učenci s podružnične šole Trebelno, potem pa so čestitali dolgoletni aktivistki Malki Zore iz Čučnje vasi (na fotografiji), ki je ravno v soboto praznovala 73. rojstni dan. Čestitali so tudi najstarejšemu krajanu 95-letnemu Francu Žnidaršiču iz Brezovice in 93-letni Antoniji Florjančič z Roj. Na tem območju ima Rdeči križ okrog 170 članov in okrog 30 aktivistov. Ljudje so bili zelo zadovoljni s srečanjem, pa tudi peli plesali so. (Foto: J. Dornič)

RAZSTAVA O BOŠTANJU - Osem stoletij njegove zgodovine je Boštanj seglo v vse pore življenje in delovanja. Usedline preteklosti so v luči današnjega časa lahko le kmalu pozabljena folklor ali pa živo izročilo za prihodnje generacije. Priložnost za razmislek o tem bi bila lahko tudi razstava, ki so jo pripravili ob osrednji spominski slovesnosti v Boštanju v soboto. Z razstavo so organizatorji dali na ogled nekaj tistega, kar vsebuje knjiga Boštanj 800 let. (Foto: L. M.)

Zbrali naj bi 600 litrov krvi

V območnem združenju Rdečega križa Slovenije v Sevnici si želijo takih razmer, da bi znova zacvetelo darovanje krvi - Kako naj delavec daruje kri? - Vendarle našli prostor

SEVNICA - Človekoljubno delovanje, kar nedvomno so različne akcije Rdečega križa Slovenije, ter gospodarski in politični razvoj v državi in v posamezni občini včasih lahko gresta tudi vsaksebi. Podlaga za take težave bi lahko odpravila država, manj občina, nikakor ne človekoljubna organizacija, kot je Rdeči križ Slovenije.

Tako so nemočni tudi v območnem združenju Rdečega križa Slovenije v Sevnici, ko si želijo takih razmer v okolju, da bi znova zacvetelo darovanje krvi. Po navedbah podpredsednice OZ RKS Sevnica Vide Kačičnik tudi v Sevnici zadnja leta krvodajalstvo upada. Po njenem so vzroki za manjštevno udeležbo na krvodajalskih akcijah predvsem v tem, da se delavci v sedanosti težko odtrgajo od delovnega mesta, da bi darovali kri. Prazno je pričakovanje, da mora družbena skupnost ustvariti možnosti, da bi lahko sleherni posameznik neovirano daroval kri, saj nekateri delodajalci svojim zaposlenim "onemogočajo" prihode na krvodajalske akcije.

Čprav si v Rdečem križu prizadevajo za več ugodnosti krvodajalcem, je teh ugodnosti celo zmeraj manj.

Vseeno sevniški Rdeči križ ni vrgel puške v koruzo, o čemer je dovolj zgovoren njegov letošnji delovni načrt. V letu 1998 bo OZ RKS Sevnica skušala pridobiti vsaj 1.300 ljudi za darovanje krvi, s čimer bi zbrali 600 litrov krvi.

Mogoče bi šli proti temu cilju veliko odločneje, če jih ne bi morala misel, da ne vedo natančno, kje v Sevnici naj bodo krvodajalske akcije. Potem ko so v mestu malodane 20 let potekale krvodajalske akcije v prostorih TVD Partizan, so zdaj nekako že dali slo-

Jurčič znova podeljeval nagrade

Zlati grb stiškemu samostanu, Jurčičeve nagrade A. Tekavcu, M. Tratarju in VIZ Višnja Gora, plaketo Antona Tomšiča A. Agniču, naziv častni občan A. Likovniku in H. Patzeltu

IVANČNA GORICA - "Čprav ima naša občina veliko znamenitosti in značilnosti, ki bi jim lahko posvetili naš občinski praznik, pa ni nič nevednega, da smo se odločili za našega rojaka, pripovednika, časnikarja, urednika in politika, Josipa Jurčiča in 29. maj, ko je naš pisatelj prevzel odgovorno uredniško delo pri Slovenskem narodu v Mariboru po smrti našega rojaka Antona Tomšiča," je v slavnostnem govoru podeljal ivanški župan Jernej Lampret.

Po daljši predstavitvi občine in predvsem njenih dosežkov in načrtov je v programu, ki ga je povezoval občinski tajnik Vinko Blatnik, sledila slavnostna podelitev priznanj in nagrad. Te sta podeljevala predsednik občinskega sveta mag. Jurij Gorišek in župan Lampret. Zlati grb je bil podeljen Samostanu Stična za prispevek k razvoju gospodarstva in kulturnega delovanja na območju cele Slovenije, še posebej pa v ivanški občini. Opat dr. Anton Nadrah je bil priznanja vesel in je zbrane povabil k obisku samostana in njegovih prireditev v slavnostnem letu - letos namreč stiška opatija praznuje 900 let cistercijanskega reda in 100 - letnico ponovne oživitve. Čprav odlok o priznanjih in nagradah dovoljuje največ dve Jurčičevi nagradi, so letos podelili kar tri. Prejeli so jih: Anton Tekavec z Muljave za življenjsko delo na kulturnem področju, Marko Tratar z Vira pri Stični za dosežene uspehe na šahovskem področju ter Vzgojno - izobraže-

valni zavod Višnja Gora za vključevanje v občinski in širši prostor s šolsko dejavnostjo ter za sodelovanje pri razvoju kraja. Zavod letos praznuje polstoletnico delovanja.

Plaketo Toneta Tomšiča so podelili Andreju Agniču, uredniku mesečnega občinskega glasila Klasje, ki ima veliko zaslug, da je časopis našel svoje mesto med bralci, naziv častni občan pa Hu-

bertu Patzeltu iz pobratenega nemškega mesta Hirschfeld za pripravo maket romanskega samostana, zgodovinskih zemljevidov in drugih muzejskih ureditev ter Avgustu Likovniku, predsedniku občinske turistične zveze in predsedniku TD Krka za organizacijske sposobnosti in prispevek k turističnemu razvoju Krke.

Čestitke vsem nagrajencem so - kako lepše kot z glasbo - prispevali mešani cerkveni pevski zbor iz Višnje Gore pod taktirko Milana Jevnikarja in najmlajši iz ivanškega vrta pod vodstvom Majde Adamič. Še prej pa so na ploščadi pred Novo ljubljansko banko nastopili: stiška godba, folklorna skupina Vidovo iz Šentvida ter plesna skupina KD Ivančna Gorica. L. MURN

KRAJEVNI PRAZNIK MIRNE

MIRNA - V sklopu krajevnega praznika Mirne se bo zvrstilo več dogodkov, katerih glavčina bo v soboto. Tega dne ob 8. uri se bodo začele športne igre upokojencev Dolenjske in Bele krajine, od 9. do 12. ure bo potekal dan odprtih vrat gasilskega doma na Mirni, ob 14.30 bo velika gasilska parada z vajo, ob 16. uri bo osrednja proslava ob krajevnem prazniku. V torek, 9. junija, ob 19. uri bodo v OŠ Mirna predstavili knjigo Pesniki mirnske doline. Jutri, v petek, in v soboto ob 9. do 17. ure bosta v prostorih OŠ Mirna na ogled razstavi Kmetija nekoč in danes in Zgodovina telovadnega društva Sokol Mirna.

DAN KRVODAJALCEV V SEVNICI

SEVNICA - Ob 45-letnici krvodajalstva na Slovenskem in ob dnevu krvodajalcev ali državno prvenstvo iz matematike osnovnošolcev. Učenci osnovnih šol Bele krajine, Dolenjske in Posavja sedmošolcev je bilo 18, osmošolcev pa 32 - so tekmovali v Sevnici. Zlati Novšak iz OŠ Boštinja je bil najboljši v 7. r. Poleg zlatoga Vegovega priznanja si je prislužil 2. nagrado in povabljen na sprejem dr. Slavka Gabra za najuspešnejše tekmovalce. V 8. r. so zlato Vegovo priznanje prejeli učenci: Toni Levičar in Matjaž Koretič iz OŠ Jurij Dalmatin Krško, Eneja Bogataj iz OŠ Trebnje, Jernej Mlakar iz OŠ Center Novo mesto, Andraž Kapus iz OŠ Mokronog, Petra Gornik iz OŠ Škocjan in Benjamin Lipovšek iz OŠ Savo Ključnik Sevnica. Tiste, ki so tekmovali prvič, je Občina Sevnica nagradila knjigo Sandija Starja in Gorazda Čada Jurij Vega. 14 jih je že drugo tekmovalo, zato so prejeli knjigo Nova zlata doba matematike avtorja D. Kendala. J. PAVLIŠ

KONCERT ŠENTVIŠKIH PEVCEV

ŠENTVID PRI STIČNI - V tamkajšnjem kulturnem domu bo v soboto, 6. junija, ob 20. uri koncert. Kot je že tradicija, bosta napredek v letu dni pokazala moški in ženski pevski zbor KD Pevsko društvo Šentvid pri Stični.

"Raje umrem, kot da čepim v avtu"

Kaj je pokazal pregled prometnega dovoljenja na meji na Obrežjem - I. Medić: "Vozila sem zdravila za invalidno osebo" - "Z invalidom tudi na tehnični pregled?"

PRELOGE - Včasih so nekateri predpisi skregani z vsakdanjim življenjem. Če jih ljudje upoštevajo, imajo težave, če se ne ravnaajo natančno po njih, imajo tudi nevarnosti. V prav takih neprijetnostih sta se znašli Terezija Modić in njena hčerka Ivana Medić iz Prelog pri Mokronogu.

Pred dobrim letom so Ivano Medić pri prehodu hrvaško-slovenske državne meje na Obrežjem ustavili obmejni državni organi in ugotovili, kot so navedli, nepravilnosti v zvezi z lastništvom avtomobila, s katerim je potovala. V zapisnik o carinskem prekršku so zabeležili, da so pri pregledu prometnega dovoljenja ugotovili, da je obravnavano vozilo last invalida in da se ne sme odtujiti do sredine junija 1999. Vendar lastnice vozila Terezija Modić pri kontroli ni bilo v avtomobilu. Cariniki so napisali predlog o prekršku, kar

so utemeljili z ugotovitvijo, da "Medić Ivana uporablja vozilo za svoje potrebe in ne za potrebe invalida".

Medićeva je bila presenečena nad takim zapisnikom in še po

Terezija Modić

enem letu ne more pozabiti na dogodek na Obrežju. "Kontrolirali so me, ko sem se vračala domov v Preloge iz Hrvaške. Avto ni odtujen, kot se da razumeti tisti zapisnik. Kako odtujen? Sem ga vzela? Z mammo sva v skupnem gospodinjstvu. Zanjno skrbim. Tudi na dan kontrole sem ga uporabljala za njene potrebe, v Zagreb sem šla po zdravila za mammo," pripoveduje Medićeva.

Omenjena carinskega zapisnika in predloga o prekršku potemtakem ne bi bilo, če bi bila tistega dne na poti v Zagreb z Medićevo tudi Terezija Modić. "Zame hčerka skrbi lepo, da bolje ne bi mogla. Velikokrat se voziva skupaj. Ampak zmeraj ne morem biti v avtu. Raje umrem, kot da bi zmeraj čepela v avtu. Tudi tistega dne sem se počutila zelo slabo,

zato je šla v Zagreb sama," pravi Modićeva.

Ivana Medić je prepričana, da se je skoraj nemogoče ogniti podobnim kršitvam, kot so jih v svoj zapisnik navedli cariniki na Obrežjem. "Absurd. Invalid bi moral biti zmeraj zraven v avtomobilu, ki je bil kupljen z oljašavami za in-

• Vse od dogodka do danes Terezija in Ivana brezuspešno iščeta v Sloveniji odgovor, ali ni zakon o avtomobilih za invalide preveč uradniški, neživljenjski. Pritožila se je na carinsko upravo in potlej prosila za sprejem pri direktorju Francu Koširju. "Po tej poti nisem mogla tja. Zato sem šla k njemu nenapovedano in me tudi ni sprejel," pravi Medićeva. Po omenjenem neuspehu se je obrnila po pravico tudi na sodišče. Na koliko vrat bosta morali še potrkati do dokončnega odgovora, ki bo ali ne bo podprl njeno mnenje o celotni zadevi v zvezi z nakupom in uporabo vozila za invalide? Po vsej verjetnosti bo njeno pismo kmalu bral tudi varuh človekovih pravic.

validnost? Tudi če se peljem v trgovino po kruh, če peljem avto na tehnični pregled, bi moral invalid sedeti poleg? Ves čas ne more biti zraven. Naj uradniki pomislijo. Mama npr. je stara 90 let," pravi Medićeva. M. LUZAR

PLANINSKO IZPOPOLNJEVANJE

SEVNICA - Planinsko društvo Sevnica - klub vodnikov bo organiziralo v soboto ob 10. uri pred Jurkovo kočjo na Lisci letno planinsko izpopolnjevanje na Lisci. Priznana planinska inštruktorja bosta udeležence poučila o nevarnostih, gibanju in pravilni opremi v gorah.

Krjavljeve iskrice

MIKROFON - Občina Ivana na Gorica je tretjič praznovala svoj praznik. Seveda slavnostni govornik ni bil nihče drug kot župan, ki je v (pre)dolgem govoru vsem prispevek povedal m. s. kaj. Kar preveč podrobno, posebej, ker je bil celoten govor že objavljen v občinskem glasilu Klasje. Zanimivo pa je bilo, da mu je med branjem ponagajal mikrofon prav na mestih, kjer ni bil smel.

ŽUPAN JERNEJ IN NJEGOVA KOSA - Od tekmovalcev so najbolj zanimajale deležni župani Lampret (na sliki v svoji opravi) z nabrušeno koso nestrno prikuje začetek in še štirje svetniki Jože Mihelčič, Jože Glavič, Andrej Vencelj in Jurij Gorišek, ena od dveh svetnic Milena Vrhovec. Prav dobro so se odrezali posebej župan, in tako so mnogi krajanji svoje predstavnike prvič videli od blizu. Žal pa niso mogli spoznati še drugih svetnikov, ki jim je lahko žal, da takle lepe nedelje niso preživeli v Lučarjevem Kalu. Priložnost za mujena vrne se nobena. No, prihodnje leto.

NAJBOLJŠI ŽIGA NOVŠAK

SEVNICA - 16. maja je bilo različnih slovenskih krajev 34. premovanje za zlato Vegovo priznanje ali državno prvenstvo iz matematike osnovnošolcev. Učenci osnovnih šol Bele krajine, Dolenjske in Posavja sedmošolcev je bilo 18, osmošolcev pa 32 - so tekmovali v Sevnici. Zlati Novšak iz OŠ Boštinja je bil najboljši v 7. r. Poleg zlatoga Vegovega priznanja si je prislužil 2. nagrado in povabljen na sprejem dr. Slavka Gabra za najuspešnejše tekmovalce. V 8. r. so zlato Vegovo priznanje prejeli učenci: Toni Levičar in Matjaž Koretič iz OŠ Jurij Dalmatin Krško, Eneja Bogataj iz OŠ Trebnje, Jernej Mlakar iz OŠ Center Novo mesto, Andraž Kapus iz OŠ Mokronog, Petra Gornik iz OŠ Škocjan in Benjamin Lipovšek iz OŠ Savo Ključnik Sevnica. Tiste, ki so tekmovali prvič, je Občina Sevnica nagradila knjigo Sandija Starja in Gorazda Čada Jurij Vega. 14 jih je že drugo tekmovalo, zato so prejeli knjigo Nova zlata doba matematike avtorja D. Kendala. J. PAVLIŠ

• Seveda je cenzura zdaj močnejša. Prej si se počutil odgovornega samo enemu, sedaj pa tudi na nacionalni TV) počutil odgovorne več krogom. (Kobor)

Sevniški paberki

JUGOSLAVIJA - Tone Hrovat, predsednik državnega sveta Republike Slovenije in slavnostni govornik na praznovanju ob 800-letnici Boštanja, je na boštanjski prireditvi izrazil precejšnje veselje nad tem, da se je Slovenija pred leti osamosvojila in tako izkopal iz takratne Jugoslavije. Verjetno ni vedel, kako domačin iz Boštanja imenujejo osrednji prireditveni prostor v Boštanju. Karadjordjevičev drevored, in sicer v spomin na jugoslovanskega Aleksandra Karadjordjeviča, katerega tragični smrti je imel takratni visoko spoštovani učiteljski zbor iz Boštanja žalno sejo.

AVTO - Občinski avto, v katerem se je peljal župan, je doživel prometno nesrečo. To ljudi nekako zanima, celo bolj kot vsi drugi karamboli hkrati. Poslanec Kelemina, ki večkrat dreza v neprijetne javne zadeve, je na seji občinskega sveta vprašal, ali bo župan podeljal podrobneje o tej nesreči zapisniku o nesreči in ali bo zavarovalnica povrnila škodo ali ne bo. Župan je večini v začudenju rekel, da bo na vprašanje odgovoril pisno. Kar so mislili mnogi navzoči, je poveljal na glasu Albin Ješelnik. Rekel je, naj župan pove takoj na seji sveta, pa da bo zmeraj mir. Verjetno je mislil, da bo županu pomagal, pa ga je verjetno še bolj potolkel.

Jedrska elektrarna spet obratuje

NE Krško po remontu

KRŠKO - Krško jedrska elektrarna so 29. maja ob 16.39 ponovno vključili v elektroenergetsko omrežje in tako se je končal redni letni remont, ki se je začel 25. aprila. V remontu so zamejali 32 gorivnih elementov od skupno 121. Opravili so tudi celoten remont glavnega generatorja in vzdrževalna dela na drugi opremi in napravah. Pregledali so tudi cevi uparjalnikov in izvedli potrebna popravila. Povprečna začetnost obeh uparjalnikov je 17,44-odstotna. Rezultati vseh pregledov so bili v mejah pričakovanih in na njihovi podlagi napovedujejo zanesljivo in varno obratovanje elektrarne v 15. gorivnem ciklusu.

Med 20 izboljšavami, ki so jih opravili v remontu, so rekonstrukcija hidravličnega sistema zapornic na Savi, zamenjava štirih razsmernikov varnostnega razreda, zamenjava baterij, modifikacija na tesnilni liniji kondenzatnih črpalk in vrst izboljšav, namenjenih povečanju zanesljivosti in varnosti obratovanja jedrske elektrarne.

Remont je preko pooblaščenih strokovnih organizacij spremljala Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost.

SEPARACIJA PADLA - Po dveh stoletjih izkoriščanja rudnega bogastva rudnik rjavega premoga na Senovem zapirajo. Tudi objekti, ki so služili za obdelavo premoga, se umikajo s površja. Tako na primer v soboto nekaj minut čez drugo popoldne, ko se je v prah spremeniła separacija - rekrutni center za jamo ali poligon, kjer so se kalili bodoči rudarji. Stavbo so začeli graditi leta 1920, separacija pa je začela obratovati tri leta kasneje. Prve večje spremembe je bila deležna leta 1944, ko so jo partizani porušili, Nemci pa so jo kasneje obnovili. Dokončno je bila obnovljena leta 1951, ko je dobila tudi sedaj znano podobo. Zmogljivost separacije je bila 50 ton rude na uro. (Foto: T. Gazvoda)

V POČASTITEV SLIKARJA STIPLOVŠKA

BREŽICE - Posavski muzej je v prostorih brežiške ekspoziture Dolenjske banke pripravil razstavo Rojstvo, zapisano v večnost, ki je posvečena stoletnici rojstva slikarja Franja Stiplovška. Razstavo bodo odprli danes, 4. junija, ob sedmih zvečer, učenci brežiške glasbene šole pa bodo slikarjevemu spominu v čast izvedli koncert.

O POMOČI OTROKOM S CEREBRALNO PARALIZO

KRŠKO - Sonček, Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije, bo organiziral v Krškem 4. do 7. junija šolo za starše otrok s cerebralno paralizo in delavnico za strokovne delavce. Na srečanju bodo udeleženci poslušali vrsto predavanj o bolezni in njenem mestu v družbi ter o skrbi za otroka s cerebralno paralizo. Predavanja za starše bodo v krškem centru za socialno delo, kjer bodo organizirali tudi varstvo otrok. Podrobnejše informacije so na voljo pri Mariji Božič na tel. št. (061) 340-667 in 342-643 ter pri Nataši Urbanč na tel. št. (0608) 22-325.

KONCERT V MOKRICAH

MOKRICE - V gradu Mokrice je bil v soboto, 30. maja, zvečer koncert, na katerem sta se predstavila basist Janko Volčanšek in pianistka Darija Stanovič.

Podpisali so pogodbo o turbinah

V letu 2000 bo termoelektrarna v Brestanici dobila dve novi 115-megavatni turbini - V četrtek pogodba z ABB - Tudi pismo o nameri za mešano podjetje - Zametek vzdrževalnega centra

BRESTANICA - Pretekli četrtek je Termoelektrarna Brestanica z znanim švicarsko-švedskim konzorcijem ABB podpisala pogodbo o izgradnji dveh novih turbin s skupno močjo 230 megavatov. (Za primerjavo povejmo, da ima HE Vrhuvo 35 megavatov moči). Posavju se tako v kratkem obeta državna naložba v skupni vrednosti 14 milijard tolarjev, medtem ko je vrednost pogodbe z ABB nekaj manj kot 10 milijard tolarjev. Za 120 milijonov mark daje poročstva država, nekaj pa ima elektrarna tudi lastnih sredstev.

Kot je povedal direktor elektrarne mag. Drago Fabjan, bo do konca leta potekalo projektiranje za pridobitev gradbenega dovoljenja in hkrati tudi že pripravljala dela, v začetku prihodnjega leta pa bodo v elektrarni začeli z deli. Odločili so se, da bodo obe turbini gradili hkrati in tako prihranili kar 16 milijonov mark. Prihranek je veliko večji od tveganja, da bo pri zagonu obeh turbin prišlo do izpada električne energije. Dela bodo potekala 14 mesecev, nakar bo sledilo 2-mesečno poskusno obratovanje, tako da zagon pričakujejo v letu 2000. Za novi turbini bodo v elektrarni uporabljali zemeljski plin ali kurilno olje ali pa oboje hkrati.

SMO KAJ ŠEGAVI?

KRŠKO - V Valvasorjevi knjižnici bodo danes, 4. junija, ob sedmih zvečer predstavili knjigo o šegah in navadah Slovencev, ki jo je pod naslovom Smo kaj šegavi? napisal Janez Bogataj.

DIGITALNA TEHNIKA V DOMU KULTURE

KRŠKO - V veliki dvorani Kulturnega doma so vgradili najnovejšo dolbo digitalno stereo filmsko tehniko, ki omogoča izredno kakovosten zvok predvajanih filmov. Uradna predstavitev nove tehnike bo v soboto, 13. junija, ob 19.30 z brezplačno predstavo filma Zvezni šerif.

SREČANJE NA BUČKI

BUČKA - Društvo izgnancev Slovenije - ljubljanska koordinacija, Bučkanarji, živeči v Ljubljani, in učenci osnovne šole na Bučki, ki so končali osemletko leta 1938 in praznujejo jubilejno 60. leto, bodo organizirali 20. junija srečanje na Bučki. Ob 8.30 se bodo zbrali pri cerkvi na Bučki, potem se bodo med drugim udeležili maše za umrliimi sošolci in izgnanci ter obiskali nekatere spomenike.

ČISTILNA AKCIJA

BREŽICE - Socialdemokratska mladina Brežic bo organizirala v soboto Ekološko akcijo - Brežice 98, v kateri bodo udeleženci čistili bregove na stičišču Save in Krke.

BORUT PAHOR NA JAVNI TRIBUNI

KRŠKO - Posavski regijski odbor ZLSD bo organiziral v torek, 9. junija, ob 19.45 v kulturnem domu javno tribuno, ki se je bo udeležil tudi Borut Pahor, predsednik ZLSD. Krška javna tribuna spada med dokodke v okviru strankine letne konference, ki bo zaključena 20. junija.

zelo veliki, saj morajo biti viri taki, da lahko takoj pokrijejo nenadne izpade ali povečane potrebe po energiji. Slovenija potrebuje zdaj 300 megavatov rezervne električne energije, vendar je ima le 150, medtem ko 80 megavatov energije zakupi v Avstriji. Ena od novih turbin bo odpravila potrebo po tem dragem zakupu, druga pa bo obratovala podnevi.

Kot je dejal Fabjan, se v elektrarni pripravljajo na čas, ko bo Slovenija polnopravna članica Evropske zveze in ko bo več dirigiranih cen ali zaščite domače industrije. Menijo, da bo sedanja naložba konkurenčna. Ker pogodba zahteva od izvajalca, da zagotovi pri delih 30-odstotni delež udeležbe domače industrije, so v četrtek podpisali tudi pismo o nameri za ustanovitev mešanega podjetja v Brestanici. To naj bi skrbelo za prenos tehnologije in za vzdrževanje turbin. V Termoelektrarni Brestanica pa razmišljajo še naprej, zato so se dogovorili, da bo mešano podjetje hkrati tudi zametek bodočega vzdrževalnega centra za ta del Evrope ali vsaj za vzhodno Evropo. Predvideno je, da bo center več kot polovico zaslužka ustvaril izven breštaniške elektrarne. Če bo projekt uspel, bodo v prihodnosti imeli kam prezaposeliti morebitne presežke zaposlenih in tudi kakšen strokovnjak bo našel v Posavju delovno mesto.

KMEČKI PRAZNIKI V KRŠKEM

KRŠKO - Društvo kmetič Krško in Kmetijska svetovalna služba Krško pripravljata razstavo Kulinarični prikaz kmečkih praznikov čez leto, ki bo v kulturnem domu Krško od 5. do 7. junija. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 20. ure. 5. in 6. maja bo hrati tudi predstavitev turističnih kmetij v občini. Otvoritev razstave bo v petek ob 9. uri.

SVIT V KOSTANJEVICI - Mešani pevski zbor Svit iz Krškega, ki ga vodi Mojca Jevšnik, deluje že skoraj tri desetletja, v novi sestavi in z novim imenom pa četrto sezono. Svit skuša v razburkani vsakdan vnašati tudi harmonijo in spevnost renesanse in romantike. V petek, 28. maja, so se pod oboki cerkve nekdanjega kostanjeviškega kloštra predstavili z zborovskimi pesmimi domačih in tujih avtorjev, koncert pa je popestrila Andreja Zakonjšek, sopranistka v mariborski operi. Ker bo za svitovce v bližnji prihodnosti nov izziv gostovanje na Češkem, vabijo v svojo sredino nove pevce, predvsem moške glasove. (Foto: T. G.)

Voda pomaga k razcvetu brežiške občine

Reka v Termah Čatež

ČATEŽ OB SAVI - V Termah Čatež so v petek pognali v tek t.i. počasno reko, ki je veljala 200 milijonov tolarjev. Kopališki objekt je po besedah direktorja Term Čatež Boruta Mokroviča prvi v Sloveniji in v tem delu Evrope. Mokrovič je ob otvoritvi dejal, da Čateške toplice kot velik zdraviliško turistični kompleks postajajo pomembno središče v Evropi.

Obljubil je tudi skorajšnjo otvoritev nove naložbe. Janko Razgoršek, minister za malo gospodarstvo in turizem, se je v pozdravnem nagovoru strinjil z Mokrovičevim mnenjem o pomenu Term Čatež. Menil je, da gre očitno za firmo, v kateri ne manjka idej.

Kot je rekel brežiški župan Jože Avšič, je brežiška občina, v kateri so Terme Čatež, ena najpomembnejših zbiralnic slovenskih voda. Vodno bogastvo, zlasti termalne vode, dajejo občini dobre možnosti za razvoj. Že zdaj se občina Brežice po njegovem uvršča med najuspešnejše turistične občine v Sloveniji.

Posavje postaja turistična celota

Z javnimi deli v turizmu za zmanjševanje brezposelnosti - V delovni skupini tudi sedem Krčanov, dva Sevničana in Brežičan - Kmalu seznam vseh turističnih ponudnikov

BREŽICE - Visoka stopnja brezposelnosti, ki v Posavju celo presega slovensko povprečje, je očitno nekoliko zdramila državo, zato ta preko svojih ustanov zadnje čase vodi kar nekaj akcij za omilitev problemov. Na pragu poletja se je zaradi sezonskih del se je stopnja brezposelnosti sicer nekoliko zmanjšala tudi v Posavju, vendar rešitev ni trajna, kajti čez nekaj mesecev bodo sezonski, med njimi tudi Revozovi nočni delavci, znova potrkali na vrata zavodov za zaposlovanje.

Zato ni čas za navdušenje, zlasti v brežiški občini ne, saj se nad tamkajšnjim transportnim podjetjem Prevoz zgrinjajo vse temnejši oblaki in iz vrst prevoznikov je slišati, da je stečaj tega podjetja le še vprašanje časa. V velikih težavah so tudi v brežiški Opekarni, kjer zlasti v jesenskem in zimskem času nimajo komu prodati zalog opek, delavci ostajajo doma in z veliko zamudo dobivajo plače.

Ob tako črnih brežiških in posavskih razmerah so državne reševalne akcije zoper brezposelnost, omenjene v začetku, naletele med tukajšnjimi domačini na odobravanje. Tako upajo, da bodo imeli kaj kruha od državnih javnih del, v katerih se brezposelni izobražujejo za delo v turizmu. Ena od skupin v okviru ome-

znanih tudi z delovanjem tega največjega slovenskega naravnega zdravilišča. Udeleženci bodo v prvem delu pridobivali znanja za različna dela v turizmu, kot so in-

• Po zaslugi omenjenega turističnega projekta bo nekaj ljudi našlo redno zaposlitev. Svoj lonček bodo lahko pristavili sedanji ponudniki turističnih storitev, ki so se doslej s turizmom spogledovali bolj od daleč. Mogoče bo plod omenjenega projekta tudi, da bo naposled nastal zanesljiv seznam turistične ponudbe Posavja.

formiranje in vodenje gostov. Izdelali bodo tudi skupni prospekt celotne turistične ponudbe Posavja, kajti turizem naj ne bi poznal ozkosti občinskih meja. Drugi del izobraževanja bo obarvan bolj podjetniško, ker naj bi slušatelji v njem pridobili znanja za morebitno samostojno nadaljevanje dela v turizmu. V tretjem delu, če bo od njega prišlo, se bodo posvečali turističnemu poslovanju s tujino.

POČASNA REKA - Počasna reka na Čatežu je dolga 450 in široka 2,5 m. Voda v njej teče s hitrostjo 3,5 km/h. (Foto: L. M.)

Letos dva tisoč novih zaposlitev

Večina za določen čas - Nove zaposlitve in manjše število predvidenih presežnih delavcev napovedujejo nadaljnje zmanjšanje brezposelnosti v dolenski regiji

NOVO MESTO - Kot kažejo napovedi podjetij, v katerih je na Dolenskem in v Beli krajini zaposlenih največ delavcev, bo v tem letu na razpolago precej več delovnih mest kot v preteklosti. V okrog 400 podjetjih, ki zaposlujejo skoraj 28.000 delavcev, pričakujejo, da bodo v tem letu na izpraznjenih ali pa tudi na novih delovnih mestih zaposlili več kot 1500 novih delavcev in pripravnikov.

Analitiki novomeške enote Zavoda za zaposlovanje so izračunali, da bi se z omenjenim povečanjem skupna zaposlenost v regiji letos povečala za 1,7 odst. Najbolj - skoraj za 10 odstotkov - naj bi se število zaposlenih povečalo v upravnih enotah Črnomelj. V Trebnjem je napovedano povečanje za slabe 4 odst. in Metliki za 1,6 odst., medtem ko bi se zaposlitve v Novem mestu zmanjšale za pol odstotka. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da analiza ni zajela 500 začasnih delovnih mest v Revozu.

Dobra polovica vseh predvidenih zaposlitev je samo za določen čas. Podjetja v tem letu iščejo največ delavcev s I. in 4. stopnjo izobrazbe, najbolj iskani pa so: obdelovalci kovin, gradbinci, tekstilci, ekonomisti, vzgojitelji in učitelji ter mehaniki in strojniki. Na splošno imajo več možnosti za zaposlitev mlade osebe z višjo stopnjo izobrazbe.

Značilno je, da delodajalci v zadnjem času potrebujejo vse več delavcev za določen čas v času sezone. V celi regiji je letos predvidenih 422 takih zaposlitev, še najmanj pozimi. Posebej razveseljuje, da so podjetja za letošnje leto napovedala le 258 presežnih delavcev, kar je za 37 odstotkov manj kot v lanskem letu. Med presežki je največ delavcev s I. ter s IV. in V. stopnjo izobrazbe. Tudi sicer število presežnih delavcev iz leta v leto pada, res pa je, da je za zanje vsako leto težje najti ustrežne rešitve.

SUPER PLUS GRE DOBRO V PROMET

BREŽICE - Kot so sporočili iz brežiške enote Petrola, slovenski vozniki kar dobro skrbijo za svoje avtomobile. Tako sodijo po dobrem odzivu na novost v ponudbi na Petrolovih črpalkah - 98 oktanski nesvinčeni motorni bencin Super plus. Med petimi črpalkami v Sloveniji, na katerih je mogoče to vrsto bencina kupiti, je namreč tudi črpalka na Otočcu. Čeprav je za 11 odstotkov dražji, ga na Otočcu prodajo dvakrat več kot njegovega predhodnika. Super plus je namenjen avtomobilom z visoko zmogljivimi motorji.

Po izrazitem naraščanju brezposelnosti v letih 1995 in 1996 se je lani že povečevalo zaposlovanje za določen čas, več kot leto prej pa so zaposlovali (predvsem delavce z nižjimi stopnjami izobrazbe) na območju Novega mesta in Črnomlja. V letu 1997 je brezposelnost v regiji padla, saj so

• Za dolensko regijo je značilno, da deleži zaposlenih s I., II. ali III. stopnjo izobrazbe presegajo državno povprečje, kar občutno pa so manjši deleži zaposlenih s IV. do VII. stopnjo izobrazbe. Med vsemi zaposlenimi v državi je skoraj 9 odstotkov delavcev s VII. in VIII. stopnjo izobrazbe, medtem ko jih je v regiji le dobrih 7 odstotkov.

brezposelni predstavljali samo še 11,9 odst. vseh delovno aktivnih prebivalcev.

Analitiki območne enote Zavoda za zaposlovanje pričakujejo v

tem letu nadaljnjo umiritev brezposelnosti v regiji, saj se je priliv v vrste brezposelnih zmanjšal že lani. Poudarjajo, da podjetja zaposlujejo nove delavce bolj previdno in pri tem izbirajo glede na izobrazbo, znanje, mladost, poznavanje ponujenega dela, pripravljenost za delo in tudi možnost prilagajanja delovnega časa potrebam dela.

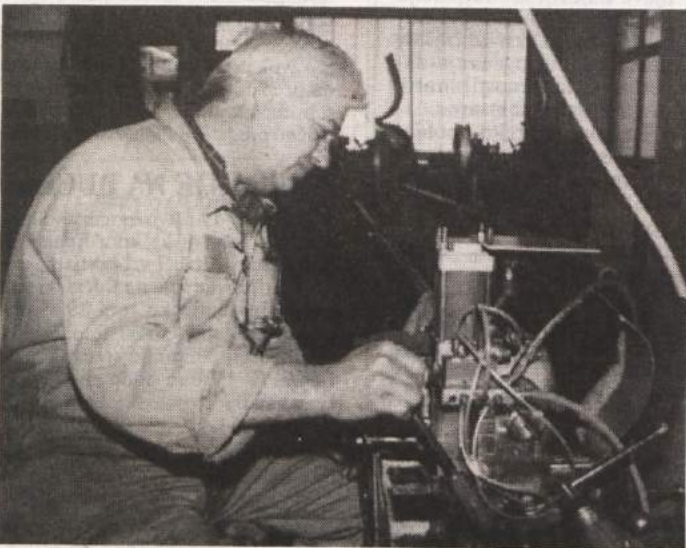
B. DUŠIČ GORNIK

NAJVEČ JE TRGOVCEV

KRŠKO - Med vsemi posavskimi gospodarskimi družbami je največ, kar 44 odstotkov, družb iz dejavnosti trgovine, popravi motornih vozil ter izdelkov široke porabe. Po številu zaposlenih in po velikosti prihodkov v regiji prednjači predelovalna dejavnost.

ŠE JUTRI INPAK

GORNJA RADGONA - V torek se je v Gornji Radgoni začel 11. sejem embalaže, tehnike pakiranja, skladiščenja in transporta - Inpak, svoja vrata pa bo zaprl jutri. Na sejmu, kjer se predstavlja 160 raustavljavcev, so tudi letos podelili oskarje in priznanja za embalažo.

KOLIKO NOVIH ZAPOSILITEV? - Po podatkih Republiškega zavoda za zaposlovanje so delodajalci marca letos objavili 11.659 prostih delovnih mest. V prvih treh mesecih letošnjega leta so povprečno iskali skoraj 23 odst. več delavcev kot v enakem obdobju lani. Povpraševanje po delavcih je bilo še vedno manjše od lanskega letošnjega povprečja. V tem času je bilo skoraj za 3 odst. več registriranih brezposelnih kot v prvem četrtletju lanskega leta, stopnja brezposelnosti v državi pa je znašala 14,9 odst. (Foto: B. D. G.)

Za jamstveni sklad podreti meje

Ustanovljajo Garancijski sklad Dolenske - Pomembno je združiti čimveč vlagateljev in sredstev - Država podpira regionalne sklade - Mala podjetja lažje do kreditov

NOVO MESTO - V letošnjem letu bo vse pripravljeno za ustanovitev regijskega jamstvenega sklada. O tem, kdaj bodo mala podjetja lahko pridobivala ugodnejše kredite in jamstva s pomočjo tega sklada, bo odločala pripravljeno predvidenih partnerjev sklada: lokalnih skupnosti, bank, malih podjetij - članic, zavarovalnic in tudi večjih podjetij z območja Dolenske.

Nosilec projekta je Podjetniški center Novo mesto, ki zdaj išče partnerje za sklad. Novomeška, šentjernejska in škocjanska občina so že sprejele sklep o vložku, veliko zanimanje za sodelovanje pa je tudi med bankami, ki delujejo na Dolenskem, saj se s skladom za polovico zmanjša tveganje za dana posojila. Zaradi zmanjšane tveganja se za ustanovitev sklada zavzemajo tudi zavarovalnice.

K sodelovanju so povabili tudi tri belokranjske občine in občino Trebnje, saj je od velikosti sklada odvisno, kako učinkovit sogovornik bo bankam. Razmišljajo še, da bi pozvali še občine na Kočevskem. Delitev sredstev sklada je namreč proporcionalna vložkom posameznih občin, ustanov in podjetij, zato je zapozoren pred združevanjem in zapiranje v ožje meje neupravičeno.

Garancijski skladi so med najpomembnejšimi pospeševalci razvoja malega gospodarstva tudi v razvitih državah. Njihov osnovni namen je, da z zbranim kapitalom jamčijo za del pri bankah najetih kreditov (običajno za polovico). Skladi tudi posredujejo pri zagotavljanju ugodnih kreditnih pogojev, s čimer pomagajo malim podjetjem, da so pri poslovanju z bankami bolj enakopravna z velikimi. Podjetniki tako pridejo do

ugodnejših obrestnih mer in jih pri najemu kredita ne spremlja več sloves tako visokega tveganja, zaradi katerega jim banke danes nalagajo tudi tudi 2- do 4-kratno zavarovanje višine kredita v obliki premoženja.

Stalna povezava med bankami in garancijskim skladom naj bi omogočila finančno podporo perspektivnim podjetniškim projektom. Sklad skrbi za ohranjanje vrednosti svojega kapitala ter za varnost naložb s selekcijo podjet-

• "Pomembno je, da združimo čimveč sredstev, da se bomo lahko dogovarjali z bankami in pridobili državna sredstva. Priprave na ustanovitev sklada so v teku in veseli bomo, če bodo v naslednjem letu dana prva jamstva. Zdej pridobivamo vlagatelje, pred nami pa je ena težjih strokovnih nalog, saj moramo vzpostaviti tak sistem, ki bo zagotavljal ohranjanje vrednosti sklada," je povedal Andrej Škrinjar, direktor PC Novo mesto, ki vodi projekt.

nikov ob vstopu v članstvo. Ti plačajo pristopnino, enkratni nepovratni znesek, in skupaj z bankami in drugimi vlagatelji soodločajo o tem, kdo dobi kredit in jamstva.

V Novem mestu izšel Almanah slovenskih občin

Poslej vsaki dve leti in tudi na internetu

NOVO MESTO - Studio Fokus, ki ima sedež v Novem mestu, je izdal prvi almanah slovenskih občin pri nas in ga brezplačno že poslal številnim uporabnikom po vsej Sloveniji. Projekta, iz katerega naj bi nastal širši promocijsko-informativni servis, so se tokrat lotili poskusno in ob podpori 61 slovenskih občin ter številnih podjetij in ustanov.

Almanah slovenskih občin na 200 straneh predstavlja vse občine, podrobneje pa 61. Daje nam podatke o občinskih svetih in njihovi sestavi, o županih in občinskih upravah ter o prebivalstvu, gospodarstvu, šolstvu, kmetijstvu in kulturi, pa tudi o pomembnejših projektih občine in še o marsičem. Almanah vsebuje tudi statistične podatke o prebivalstvu, velikosti občin, mejah, številu naselij ipd.

Studio Fokus že napoveduje nove izdaje almanaha na vsaki dve leti, ki naj bi bile še boljše, zato tudi zbira pripombe. Njegovi sodelavci bodo v bodoče poskrbeli za predstavitev almanaha na internetu in na teletekstu. Podatke bodo sprosti popravljali in vnašali v skladu z zanimanjem še nove. Želja izdajatelja almanaha je, da bi ustanovili zavod, ki bi ga podpirala država. Ker ocenjujejo, da je projekt zanimiv tudi za mednarodne organizacije (programi Phare, Svet Evrope itd.), v nadaljnjem razvoju računajo tudi na njihovo pomoč.

In še to. V prvem almanahu se natančneje predstavljajo tudi občine: Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Semič, Črnomelj in Metlika.

B. D. G.

SEMINAR O MOTIVACIJI

KRŠKO - Društvo kadrovskih delavcev Posavsja Krško je pred nedavnim organiziralo seminar Motivacija in delo. Dr. Bogdan Lipičnik, ki je profesor na ljubljanski ekonomski fakulteti in avtor številnih strokovnih prispevkov in knjig o motivaciji, je udeležencem predstavil izredno aktualno temo v zvezi z delom in življenjem sicer. Seminarju bo jeseni sledil še eden.

Ne gre tudi pozabiti, da Ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem zagotavlja, da bo poskrbelo za podvojitev zbranih sredstev. Ministrstvo je v tem letu predvidelo 500 milijonov tolarjev za 5 novih garancijskih skladov v Sloveniji. Ker ministrstvo podpira večje, regionalne sklade, lahko tudi dolenski sklad računa na ta sredstva.

B. D. G.

Svetuje

Urad za varstvo potrošnikov
Avto ali motorno kolo obvezno zavarujemo tako, da sklenemo pogodbo z zavarovalnico, ki jo izberemo sami, pri čemer upoštevamo zavarovalne pogoje in njeno solidnost. Pogodba je sklenjena s plačilom premije.

Kako ravnati ob prometni nesreči, če nismo povzročitelji? Če gre za lažje poškodbe vozil in če tuji ni sporno, kdo je povzročitelj, ni treba klicati policije. Oba udeleženca izpolnita evropsko poročilo in tisti, ki je kriv, izroči drugemu kupon zavarovalne police - pogodbe. Če se udeleženca ne moreta dogovoriti, kdo je kriv, bo zavarovalnica z izplačilom počakala, dokler ne bo dobila policijskega zapisnika ali sklepa pristojnih organov (sodišča).

Če je škoda "totalna", zavarovalnica ponudi odškodnino glede na to, koliko je bilo vozilo vredno pred nesrečo. Zavarovalnica poleg stroškov popravila plača tudi odškodnino za uničene predmete v avtu (autoradio, mobilni...) in stroške najema nadomestnega vozila, če oškodovanec dokaže, da je avto dejansko potreboval. Opozoriti moramo, da pri nas zavarovalnice priznajo te stroške le na izrecno zahtevo oškodovanca in še to ne vedno, kar ni prav. Na srečo je sodna praksa v takih primerih naklonjena oškodovancem, toda sodni postopki so dolgotrajni.

Pri nepremoženjski škodi (telesne poškodbe) lahko oškodovanec uveljavlja odškodnino šele po končanem zdravljenju (rok zastaranja je 3 leta). Voznik, ki ni odgovoren za nesrečo, zahteva odškodnino za telesne poškodbe iz povzročiteljevega obveznega zavarovanja. Sopotniki v enem ali drugem vozilu vedno dobijo odškodnino za telesne poškodbe in morebitno materialno škodo. Uveljavljajo jo lahko pri eni ali drugi zavarovalnici, zato lahko izberejo tisto, ki hitreje plača.

Nesrečo lahko povzročijo tudi vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil. Tudi v teh primerih so oškodovanci upravičeni do odškodnine, vendar samo za povzročeno nematerialno škodo, ne pa tudi materialno! Zahtevek za odškodnino vložimo v posebej za to ustanovljeni škodni sklad pri Slovenskem zavarovalnem biroju.

INFLACIJA V MAJU
LJUBLJANA - Majska inflacija je bila glede na april večja za 0,1 odst., saj so se za toliko zvišale cene življenjskih potrebščin. Inflacija je tako v prvih petih mesecih dosegla skupaj 4,9 odst.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Tečaj marke edino gibalo

Zaradi posegov v tečaj marke narasli tečaji obveznic - Na borzo prihaja Gorenje - Telekom bo vračal

Pretekli teden je dogajanje na Ljubljanski borzi zaznamovalo sprememba tečaja nemške marke, ki se je povzpela na 93,80 tolarja. Od leta 1993 so se cene na drobno, s katerimi smo ugotavljali inflacijo, povečale za 65, medtem ko se je tečaj marke povečal samo za 35 odstotkov. To kaže na precejšnjo podcenjenost nemške marke, ki že nekaj časa kliče k popravku tečajev.

Ugodnejši tečaj marke je imel največji vpliv na povišanje tečajev obveznic, ki so nominirane v nemških markah. Običajno prinašajo večje donose kot vezava depozitov v markah, in sicer nad 5 odstotkov. Glede na to, da državne obveznice veljajo tudi za davčno olajšavo, je tovrstna naložba še smotnejša. Izjemno malo se je trgovalo z delnicami, pri čemer niso bile izjema niti najpomembnejše delnice Krke in Leka, ki niso dosegle niti 1000 lotov prometa. Prvim se je tečaj zvišal do 32.000 in drugim do 49.000 tolarjev.

V preteklem tednu so v Petrolu imenovali direktorja, ki je doslej družbo vodil kot vršilec dolžnosti. Tudi informacija o tem ni vplivala na prometnost in niti ne na ceno Petrolovih delnic, ki se še vedno giblje okoli 21.000 tolarjev.

Medtem ko je Dolenska banka že v petek izplačala dividende, so na skupščini SKB banke potrdili 70 tolarjev dividende za delnico. Če tudi vam pripadajo dividende, poskrbite, da jih boste prejeli. To storite tako, da posredujete davčno številko in številko bančnega računa izplačevalcem dividend. Sedaj se že z obema omenjenima delnicama trguje brez kuponov za dividende, zato imata nizki ceni.

Uvrstitev delnic družbe Gorenje na borzo naj bi poživila trg. Z njimi se je že nekaj časa trgovalo po ceni nad 1.300 tolarjev. Največ vlagateljev pa se je pretekli teden zanimalo za zadnji del odkupa delnic Telekoma, ki so jih zaposleni v tej družbi lahko kupili s 50-odstotnim popustom, kar pomeni takoj 100-odstoten donos. Le kdo bi se odrekel taki naložbi? Tako hitrega in gotovega zaslužka ni prinesla še nobena naložba. Podatki o preplačilih še niso znani, zagotovo pa preplačila so, zato bo Telekom takoj po uskladitvi podatkov preplačila vračal.

LJUDMILA BAJEC,
Dolenska borzoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 3718-221, 3718-228

Cviček med izbranci v elitni Arhaici

Koprski projekt Arhaica združuje izvirna slovenska vina - Ocena inž. Mastnaka

KOPER - Slovenija ima zelo bogato in raznotero dediščino, v katero štejemo tudi izvirna vina. Tako so prepričani v koprskem

studiju Lan, kjer se je pred časom porodila zamisel o projektu Arhaica, ki združuje izbrana plemenita vina Slovenije, ki so sad narave in znanja enološke stroke.

Projekt Arhaica je zaživel na Primorskem, kjer sta doma izvirni vinski sorti refošk in malvazija, kot tretji član te posebne družine pa se jima je pridružil še cviček. V Arhaici so že tudi modra frankinja iz bizeljsko-sremiškega vinorodnega okoliša, teran, rebula in zelen.

"Z velikim zadovoljstvom smo sprejeli pobudo koprskih kolegov za vključitev cvička in modre frankinje v projekt Arhaica. Gre za enkratni sorti. Naša klet si s tem izborom obeta pot med elitne odjemalce," je povedal inž.

Zdravko Mastnak, enolog v kleti Kmetijske zadruge Kostanjevica v Krškem.

JOŽE KRAJNC

VINO MESECA MAJA

LJUBLJANA - Sovinjon (letnik 1997) iz kleti Jeruzalem Ormož, ki je prejel na mednarodnem ocenjevanju v Bruslju zlato medaljo, je postal tudi vino meseca maja. Ta naziv mu je podelila skupina degustatorjev pod vodstvom dr. Dušana Terčelja na ocenjevanju vin za Veritasov vinski nakupovalni vodnik.

KMEČKE IGRE V MIRNI PEČI

MIRNA PEČ - Govedorejsko društvo Mirna Peč že od leta 1991 prireja kmečke igre. Zadnjih - bile so v nedeljo, 31. maja, pri mirnopoški šoli - se je udeležilo 6 ekip, in to iz Srednje kmetijske šole Grm, Metlike, Semiča, Dolenjskih Toplic, Novega mesta in Mirne Peči. Ekipo so sestavljali 4 moški in ženska. Pred številnimi gledalci so se pomerili v 5-ih igrah: košnji, grabljenju, prevažanju vode v samokolnici, kotaljenju senenih bal in vasovanju. Zmagala je ekipa Srednje kmetijske šole, ki se bo udeležila državnega tekmovanja v kmečkih igrah, ki naj bi bilo v Sv. Antonu ob Ščavnici; 2. mesto je osvojila ekipa Novega mesta, 3. in 4. mesto so si razdelile ekipe Metlike, Semiča in Mirne Peči, 6. pa so bili tekmovalci iz Dolenjskih Toplic.

Zdravko Mastnak, enolog iz Krškega

30 LET PENINE NA BIZELJSKEM

LJUBLJANA - Podjetje Barbara International z Bizeljskega, ki je v lasti družine Istenič, je za radgonsko vinski kletjo drugi največji pridelovalec peničnih vin v Sloveniji. Njihova klet lahko napolni 120.000 litrov vina, njen glavni izdelek pa so penična vina. Janez Istenič ima za sabo že 30 let pridelovanja penine na Bizeljskem, zato se je odločil, da o tej tradiciji, izkušnjah in o perspektivah poljenja penin v teh krajih spregovori na predavanju v okviru sejma Vino '98. Številnim poslušalcem je predstavil možnosti proizvodnje penin na Slovenskem, ki je še zlasti primerna v vinorodnih območjih v notranjosti. Tudi trg ponuja možnosti slovenskim peninam, saj v svetu v nasprotju z vinom nasploh poraba peničnih vin raste, povprečen Slovenec pa popije letno komaj pol litra penine, medtem ko mu gre vino pogosteje po grlu - spiije ga okrog 40 litrov na leto.

CVIČEK NA SEJMU VINO 98 - Toliko opevani cviček, posebej med slovenskimi rdečimi vini, je na 44. mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani bil še najbolje predstavljen v paviljonu centrale cvička, v kleti "Kostanjevica" - KZ Krško. Ob rezinah domače salame so obiskovalci še največ pokušali cviček, penino kraljevski cviček in modro frankinjo. Ne eni izmed stonjic mengeškega Vivata pa je bilo mogoče poskusiti Frelihov, Martinčičev in pleterski cviček. Drugih cvičkovih Dolenjceljčkov ni bilo. (Foto: M. Vesel)

Semenska koruza izgubila dosedanje denarno podporo

Semič sprejel pravilnik

SEMIČ - Semiški svetniki so na svoji zadnji seji pretekli teden sprejeli pravilnik o uporabi denarja za ohranjanje in razvoj kmetijstva v občini. Do tega denarja so upravičene pravne in fizične osebe, torej državljani Republike Slovenije, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in imajo stalno bivališče v semiški občini, kamor bodo vložili tudi denar. Prav tako so do pomoči upravičeni krožki, društva in združenja, ki delujejo v občini na področju kmetijstva ter Kmetijska svetovalna služba Črnomelj za delo v semiški občini.

Novost v pravilniku je, da za spremembo od preteklih let ne bodo regresirali več semenske koruze, ker gre za enoletni pridelek, ki ne vpliva na dolgoročni razvoj kmetijstva v občini ali izboljšanje kmetijskih zemljišč. Dodatno pa bodo regresirali združevanje kmetijskih zemljišč in urejanje pašnih površin, posttrnišne posevke, sadike za češnje, kmetijsko mehanizacijo in razvoj kmetij, ki so vključene v projekt CRPOV. Sprememba je tudi pri subvencioniranju melioracij, saj so največje priznane višino stroškov urejanja enega hektarja zemljišč povečali od 110 na 140 tisočakov. M. B.-J.

- Manj ko je kdo izobražen, bolj je domisljiv. (Pregovor)
- Otrok je ljubezen v vidni obliki. (Križman)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Novo v kletarstvu

"Novosti v kletarstvu" se je glasil naslov svetovnega simpozija, ki je potekal v Stuttgartu zadnje dni maja, med sejmom Intervitis. Glavno pozornost v 29 referatih so namenili mikroorganizmom in alkoholnemu vrenju. Alkoholno vrenje v praksi še premalo obvladamo, zato bodo ta nova znanja, predstavljena v Stuttgartu, vsem dobrodošla.

Pri mladih vinih se vse pogosteje pojavlja nezaželjena aroma. Vzrok so našli v premajhni vsebnosti dušika v moštu, ki se pojavi zaradi dolge spomladanske rezi trte ali prevelike obremenitve, pičlega gnojenja z dušikom, preintenzivne obdelave tal, premočnega redčenja listja na trti, prezgodnje trgatve ali napada gnilobe.

Mojim bralcem se nisem pisal o vinski napaki, ki se imenuje "starikavost belih vin" in je v drugih deželah velikokrat na dnevnem redu raznih posvetov. Raziskave so pokazale, da so vzroki za ta pojav že razni stres pri pridelavi grozdja, ki jih doživlja vinska trta. Tokrat so na simpoziju to ponovno potrdili.

V študiji, ki je trajala več let in so jo izvajali v 52 južnotirolskih kletih, so šteli število mikroorganizmov na grozdju, ki je prihajalo v kleti. Začuden so bili nad podatkom, da je delež žlahtnih kvasovk Saccharomyces cerevisiae v vseh vzorcih

začuda majhen. Prevladujejo divje kvasovke (apikulatne, kaneve in sluzne) poleg ogromnega števila bakterij. Zaradi navedenih ugotovitev predlagajo:

- dodatek čistih kultur kvasovk tudi v mošte iz zdravega grozja,
- zveplanje že razpčlanega grozja pri gnilem grozdju. (Osebnost tega ne priporočam, če sledi hitro prešanje, ki omogoča zveplanje mošta.)
- hitro predelavo grozdja,
- dodatek čistih kultur kvasovk v mošt pri natakanju povrele posode se mora zgoditi takoj na začetku tega postopa, in to vsega vrelnega nastavka.

Po 20 urah so v grozdju ali drozgi ugotovili močno povečano število divjih kvasovk in bakterij. Več predavateljev je trdil, da je kritično število en milijon teh nevarnih mikroorganizmov v moštu v enem mililitru mošta. Taka okužba je že v nekaj urah po trgatvi, če je grozdje gnilo ali smo ga med trgatvijo poškodovali. Švicarji so predstavili svojo študijo, ki je obravnavala vpliv različnih vrst čistih kultur kvasovk na aromo vina. Za posamezne vrste kvasovk se nikoli ne ve, kakšno aromo bodo pospeševale. Zato priporočajo prevreti mošt v različnih posodah z različnimi kvasnimi kulturami. Ob prvem pretoku sledi mešanje vin iz različnih posod v razmerju, ki bo dalo zaželeno aromo.

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIČ

Gnojenje ne more popravljati napak

Dognojevanje koruze je koristen, a strokovno zahteven agrotehnični ukrep

Dognojevanje koruze opravimo v času, ko ima koruza okoli osem listov oziroma dokler še lahko gremo s strojem v posevek. Od te faze dalje pa do oplodnje porabi koruza večino dušika, saj je to čas najbujnejše rasti in razvoja.

Dušik damo v obliki kana ali uree, pri čemer je dušik iz uree cenejši in ima daljše delovanje. Dušik iz kana v obliki nitrata pa je rastlinam dostopnejši, zato ima hitrejši učinek, a se lahko izpira v podtalje. Dušik iz uree izhlapeva, če ga ne zadelamo v tla s strojem, oziroma ne pride v tla s padavi-

pognojimo z 200 do 250 kg uree ali 300 do 350 kg kana oziroma s 25 m³ gnojevke ali gnojnice na hektar. Na območjih varstvenega pasu za zajem vode je največja dovoljena količina dušika 170 kg na 1 ha za celoletno gnojenje koruze, pri čemer naj bi bilo v zemlji manj kot 30 kg mineralnega dušika. Če ga je več, se to odšteje od dovoljene količine hranila. V obliki organskih gnojil lahko damo na lahkih tleh največ 50 kg dušika in na težkih tleh 80 kg.

Po dušičnem dognojevanju v kratkem času opazimo učinek: rastline so temne, s širokimi listi, bujna rast. Če je usklajena teh-

nologija pridelovanja koruze, so pridelki veliki in zdravi. Vsekakor pa ne gre pretiravati s količinami dušika, kajti s prevelikimi odmerki se podaljša rastna doba, poveča se vlaga v rastlini, pade odpornost proti boleznim in poleganju, podaljša se faza sušenja zrnja, poslabša kakovost. Vsekakor pa z gnojenjem ne moremo popravljati napak pri sami pridelavi koruze, kot so pridelovanje koruze brez kolobarja, kislata tla, zapleveljen posevek, prelabo pripravljena tla, površna in prepozna setev. To je kmetovanje na kratak rok.

Inž. MARJETA UHAN
Kmetijski zavod Ljubljana,
oddelek Novo mesto

DOLENJSKI LIST

HELENA MRZLIKAR gospodinjiski kotiček

Češnje teknejo le brez "mesa"

Nemalokrat pa nam navdušenje nad prvimi spomladanskimi plodovi - češnjami preprečijo ličinke češnjeve muhe. Ta odlaga jajčeca na zoreče plodove, iz katerih se izležejo beli črvički. Napad češnjeve muhe dobro ubranijo rumene lepljive plošče, ki so premazane z obstojnim lepilom. Pomembno je, da jih enakomerno razporedimo med veje v času, ko zelena barva plodov prehaja v rumenkasto, saj prav ta najbolj privablja različne škodljivce, kot so poleg muhe še listni zavrtiči, tripsi, ščitasta uš ipd.

Češnje so hitro pokvarljiv, vendar zdrav sadež, ki deluje diuretično, torej pospešuje odvajanje seča. Iz posušenih češnjevih pecljev pa pripravimo čaj, ki blaži revmatizem in protin. Najboljši so sveži plodovi, predelani v kompote, džeme, zamrznjeni pa izgubijo precej prijetnega vonja in okusa.

S češnjami pripravimo različne sladice in samostojne jedi, kot je ZDROBOV NARAŠTEK S ČEŠNJAMI. Za 4 osebe potrebujemo 5 kosov prepečenca, pol

litra mleka, 75 g sladkorja, zavitek vanilijevega sladkorja, 50 g zdroba, 4 jajca, masčobo za model, 20 g masla, 500 g češenj, četrt litra češnjevega soka ali češnjevega kompota, cimeto skorjo, 10 g jedilnega škroba in nekaj listov melise za okras. Prepečenec zdrobimo. Mleko zavremo in mu dodamo 25 g sladkorja in vanilijevega sladkorja. Kuhano maso ohladimo, dodamo rumenjake, prepečenec in beljakov sneg. Model za narastek namastimo in napolnimo z maso. Površino potresemo s koščki masla in pečemo pri temperaturi 200° C približno 30 minut. Sveže češnje operemo in izkoščičimo. V češnjevem soku ali kompotu prekuhamo cimeto skorjo in dolijemo v vodi razmešan škrob. Nato dodamo češnje in vse skupaj kuhamo 10 minut. Pečen narastek dopolnimo s češnjevim prelivom in okrasimo z listi melise. Jed je primerna za večerni obrok in vsebuje približno 530 kcal.

KMETIJSTVO

TEČAJ O DELIH V SADOVNJAKU

NOVO MESTO - Na Srednji kmetijski šoli Grm Novo mesto bo v torek, 9. junija, ob 15.30 tečaj o tekočih delih v sadovnjaku: varstvu pred boleznimi in škodljivci, redčenju plodov in o ukrepih pri oblikovanju in vzdrževanju krošnje. Tečaj je namenjen sadjarjem začetnikom in vsem, ki bi radi izpopolnili znanje o navedenih problemih v nasadu.

RAZSTAVA DROBNICE

SEMIČ - Društvo rejcev drobnice Bele krajine in Kmetijski svetovalni službi Črnomelj in Metlika vabita v nedeljo, 7. junija, v Semiču na razstavo drobnice, ki bo za hotelom Smuk. Od 9. ure, ko bo odprt razstava, do 13. ure si bodo obiskovalci lahko ogledovali razstavljene živali. Od 10. ure do 12.30 bo ocenjevanje pečnice jagenčkov in izbor najlepše ovce in ovna ter kože in kozla. Hkrati bo tudi ovčarski 4 krat 4. Ob 12.30 bodo razglasili rezultate, pol ure pozneje pa bo v hotelu Smuk okrogla miza o razvoju drobnice v Beli krajini. Z razstavo konj se bo predstavilo tudi konjeniško društvo Semič. Na razstavi bosta na voljo ovčji in kozji sir, kupiti ali prodati pa bo moč tudi ovčjo volno.

Z NOVOMESKE TRZNICE

V popedeljek so branjevke prinesle na tržnico najrazličnejšo zelenjavo, naprodaj pa je bil že tudi mladi krompir, in sicer po 100 do 140 tolarjev. Sadike solate in zelja so bile po 200 tolarjev za vteček, fižol po 500 kilogram, česen po 600, koleraba in koren po 200, stari krompir po 50, paradižnik po 280, čebula po 220, merica špinaca po 300, šopek mladega česna in čebule po 100.

Kmetijski nasveti

STO LET KMETIJSKEGA INŠTITUTA

Kmetijstvo in okolje (3)

Dr. Jože Osterc: Sonaravno obnašanje je tudi odpoved egoizmu

Slovenija se je s podpisom dokumentov v Rio de Janeiru in sprejemom strategije razvoja slovenskega kmetijstva v letu 1993 odločila za postopno uvajanje sonaravnega kmetijstva. To pa ne bo lahka stvar, saj je potrebno spremeniti ne le tehnologijo pridelovanja, temveč tudi miselnost. Sonaravno obnašanje zahteva od človeka tudi odpoved egoizmu in mnogim ugodnostim, pomeni tudi povečanje odgovornosti do soljudi, zlasti do otrok, ki bodo pri prevzemali našo dediščino. Takšnega ravnanja pa so sposobni le dobro vzgojeni ljudje, ki premorejo tudi znanje. Sonaravno kmetijstvo zahteva več strokovnega znanja, opraviti pa ima tudi kompleksnim sistemom, ki mora vključiti vse ljudi, ne le kmečko prebivalstvo.

V naravi vlada načelo trajnosti. Nič se ne izgubi, vse je za nekaj koristno. Ko človek posega v naravo, mora to upoštevati in ne sme izvajati nasilja nad njo. S stališča sonaravnega kmetijstva so naše farme tujec v slovenskem prostoru, posebno tiste, ki nimajo pripadajočih potrebnih kmetijskih površin. Tudi nekatere hidro- in agromelioracije so se izkazale za premalo premišljene in celo za škodljive. Marsikaj bo potrebno na novo premisliti in ovrednotiti, tudi porabo mineralnih gnojil.

Poraba gnojil se je v Sloveniji povečevala do leta 1987 in to je bil tedaj znak napredka. Po osamosvojitvi se je poraba začela zmanjševati. Zdaj porabimo v povprečju 280 kg mineralnih gnojil na hektar, pri čemer so med posameznimi območji Slovenije velike razlike. Marsikje je zemlja že pregnojena, kar ima nezaželjene in škodljive posledice. Tudi prevelika obtežba z živino postaja z ekološkega stališča vse bolj nezaželjena. Sprejeta strategija razvoja slovenskega kmetijstva je vgrajena v mnoge zakone in podzakonske predpise, kakršna je na primer uredba o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla, ki med drugim dovoljuje le 3 GVŽ goveda in 2 GVŽ prašičev na hektar. Slovenija se pridružuje tudi evropskim ukrepom glede ohranjanja avtohtonih pasem, direktnih plačil za rejo in drugih spodbud; ki pomagajo k uveljavitvi sonaravnega kmetijstva. (Inž. M. L.)

Literati in likovniki na Muljavi

Na Jurčičevini pestro ob občinskem prazniku: osnovnošolski likovni ustvarjalci, pesniki in pisatelji iz vse Slovenije - Prvonagrajenec ekstempora Dušan Lipovec

MULJAVA - V petek in soboto, 29. in 30. maja, ko je imela svoj praznik občina Ivančna Gorica, je bilo na Jurčičevi domačiji zelo pestro. Pod strokovnim vodstvom Sandi Zalar so ustvarjali mladi likovni ustvarjalci, učenci osnovnih šol občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica, srečali so se mladi pesniki in pisatelji iz vse Slovenije, že tradicionalno pa je bilo tudi srečanje slovenskih slikarjev Ekstempore Muljava 1998.

Nedaven razpis Sklada RS za ljubiteljsko kulturo je bila priložnost mladim ustvarjalcem, ki svojih pesmi in drugih literarnih zapisov še niso nikoli objavili. Na območno srečanje se jih je prijavilo kar 24, v glavnem iz širše Dolenjske, žirija v sestavi lanskega Kresnikovega nagrajenca Vlada Žabota in pisatelja Gorana Gluviča pa je izbrala najboljše, ki bodo prišli v poštev tudi na medobčinskem in republiškem srečanju. V petek je za prijeten večer v muljavski galeriji Kresnička poskrbela Simona Zorec z občuteno interpretacijo nekaterih del mladih ustvarjalcev.

Sobotnega Ekstempora Muljava 1998 se je udeležilo okrog trideset likovnikov iz vseh koncev Slovenije. Nekateri so prišli prvič, nekateri že devetič. Tako tehnika kot tema je bila poljubna, mnogi pa so se odločili za olje in akvarel ter za krajino. Novomeško občino so zastopale likovnice Jožica Škof, Jelica Kupec in akademska slikar-

ka Nataša Mirtič. Strokovna komisija v sestavi akademskega kiparja Borisa Prokofjeva iz Ljubljane in ilustratorja Lucijana Reščiča iz Trebnjega je prvo nagrado podelila že večkratnemu sodelujočemu na tem ekstemporu, akademskemu slikarju Dušanu Lipovcu iz Kamnika, drugi je bil Boris Štrukelj, tretji akademski slikar Simon Kajtna. Da komisija ni imela lahkega dela, dokazuje tudi podelitev četrte nagrade, ki jo je prejel Pavle Ščur. Razstava

Prvonagrajeni akad. slikar Dušan Lipovec

"Keramične slike" in olja

MOKRICE - V galeriji Meke v gradu Mokrice so prejšnji teden odprli novo razstavo, na kateri se predstavljata s svojimi najnovejšimi deli domači likovni ustvarjalci Cvetka Miloš iz Brežic in Simona Dular iz Krškega. Lepo obiskano otvoritev, na kateri je o obeh likovnicah govoril Jožef Ma-

keramične slike, saj so dela zasnovana kot plitvo reliefno oblikovana keramika z izrazitimi barvami prevladujoče kovinske patine in položena na okvir, ki deluje funkcionalno kot sestavni del stvaritve in ne njena zamejitev. Ob bolj dekorativno zasnovanih delih jih je dokajšen del motivno vezanih na slikarstvo Gustava Klimta, kar potrjujejo tudi naslovi del.

Simona Dular se kot slikarka v drugo predstavlja s samostojnim ciklom slik, odkar se kakih pet let intenzivneje ukvarja z likovno ustvarjalnostjo. Sama pravi, da je slikarstvo zanjo igra barv s figurami, senc s svetlobo, prosojnostjo z neprosojnostjo, rojstvo slike pa da prepušča trenutni asociaciji. Olja, razstavljena v galeriji Meke, kažejo zanimive likovne rešitve tako zastavljenih ustvarjalnih konceptov.

M. MARKELJ

Popotne skice

Nova knjiga svetovne popotnice Alme Karlin

NOVO MESTO - K boljšemu poznavanju Alme Karlin, pri nas vrsto let zamolčane svetovne popotnice, pisateljice, novinarka in predvsem svetovljanke (govorila je kar 12 jezikov), bo od lani pripomogel novi prevod njenega pisanja. Založba Kmečki glas je namreč izdala knjigo Popotne skice Alme Karlin, ki jo je prevedla novinarka Irena Dolschon, v četrtek, 28. maja, pa so delo predstavili tudi v Knjižnici Mirana Jarca.

Prevajalka je skupaj z voditeljico pogovora Jadranko Matič - Zupancič skušala najti razloge, zakaj je bila Karlinova pri nas toliko časa "neoseba". "Nikoli se ni imela za Slovenko, čeprav se je rodila v Celju. Slovenci so bili za njo premočno občutljivi. V vsej človeški pisateljski in raziskovalni veličini pa je bila predvsem ženska, ki je v osmih letih brez denarja sama prepotovala svet, kar v tistih časih nikakor ni bilo lahko," je dejala Dolschanova in povedala, da je bilo prevajanje zahtevno, a zaradi pisateljske inteligentnosti in duhovitosti tudi prijetno opravilo. Sicer pa je do sedaj objavljen le del ustvarjalnosti Alme Karlin, v zaporščini čaka še 40 neobjavljenih del.

L. M.

PETANOVE SLIKE IN RISBE

KRŠKO - Dānes, 4. junija, bodo ob sedmih zvečer v Galeriji Krško odprli razstavo slik in risb Leopolda Petana. V kulturnem programu bo nastopil slikarjev prijatelj kipar in pesnik Rudi Stopar s haikuji.

del, ki jo je odprl Lucijan Reščič, bo mesec dni na ogled v galeriji Kresnička, otvoritev pa sta z nekaj besedami popestrila tudi ivanški podžupan Jože Košak in pranečak Josipa Jurčiča Ciril Jurčič.

L. MURN

Gostje s severa

Sodobna škotska grafika v Lamutovem salonu

KOSTANJEVICA - Umetniška zadruga Agart iz Ljubljane je v letu dni pripravila že tretjo mednarodno umetniško razstavo; odmevnima razstavama japonske grafike in danske arhitekture na posterjih je sledila razstava sodobne škotske grafike. A medtem ko sta bili prvi dve na ogled le v Škofji Loki, so s škotsko grafiko obiskali več slovenskih krajev. Od konca prejšnjega tedna so grafike škotskih likovnih ustvarjalcev na ogled v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici, sredi julija pa bodo na širšem dolenskem območju na ogled samo še v Ganglovcem razstavišču v Metliki.

Kostanjeviška razstava, ki jo je v petek, 29. maja, s priložnostnim nagovorom in predstavitvijo škotske grafike odprl Bogdan Petric, z glasbenim nastopom pa pospremil kitarist Bojan Drobež, ne zajema celotne predstavitve. Od preko 90 grafičnih listov 70 umetnikov, ki sta jih ob sodelovanju selektorjev iz škotskih grafičnih središč v Glasgowu, Edinburgu in Aberdeenu izbrala Miran Pirker in Stane Žerko, je v Lamutovem likovnem salonu na ogled le dobra polovica, vendar tudi tak, nekoliko okrnjen izbor omogoča zanimiv pogled v škotsko grafično ustvarjalnost. Kostanjeviško razstavo je postavila likovna pedagoginja Maja Mlakar.

MiM

Folklor je v Artičah že 30 let

V petek jubilejni koncert ob 30-letnici delovanja folklorne skupine kulturnega društva Oton Župancič iz Artič - V tridesetih letih 150 članov

ARTIČE - V treh desetletjih se je v skupini zvrstilo čez 150 članov, kar za tako majhen kraj ni mačji kašelj. Zanimivo je, da je skupina zaživela konec 60-ih let, ko folklornih skupin še ni bilo za vsakim vogalom in ko se je dediščina bolj ohranjala v originalnih ali pa v napol profesionalnih folklornih skupinah.

Skupina je doživljala vrhunce (gostovanja v tujini in na pomembnih prireditvah) in padce (osip članstva) ter nekaj časa celo prenehala z delom, a je vendar napredovala po kakovosti. Danes v Artičah poleg odrasle folklorne

skupine KUD Oton Župancič delujeta še mlajša in osnovnošolska skupina, ki jamčita, da se bodo v Artičah še ohranjali običaji. Skupina, ki jo od leta 1986 vodi Zdravko Dušič, se vse bolj približuje dediščini bližnje okolice: naj-

Prizor iz Ohceti pri nas. (Foto: B. D. G.)

prej Stajerske, nato Kozjanske in zdaj kar okolice Artič. Člani so z lastnim raziskovanjem obudili pripravili odrsko predstavitev nekdanj pomembnega družabnega dogodka - ličkanja koruze. Na jubilejni večer so na odru prvi predstavili že drugi običaj, ki so sami raziskali - Ohceti pri nas.

Jubilejnega koncerta sta udeležila tudi Mirko Ramovš in Meta Benčina iz Zveze kulturnih društev Slovenije, predstavnik občinske zveze pa sta podelila Maroltove značke za dopolnjevanje okroglega obletnice delovanja v skupini. V skupini je najdlje, že kar 30 let, aktiven Slavko Petan.

Posebej prijeten del jubilejnega večera je bila premierna odrska predstavitev običaja Ohceti pri nas, ki ga je za oder pripravil Zdravko Dušič, poleg folkloristov pa so v njem sodelovali tudi člani dramske sekcije in pevskega zbora domačega kulturnega društva. Odrska skupina je ta večer predstavila še preloške plesne ob spremljavi domačih tamburašev in gornjske svatbene plesne, osnovnošolski so prikazali pastirske igre mlajša skupina pa belokranjska kola. Večer so popestrili še stalni spremljevalci artiške folklorne tamburaši in ljudski godci.

B. DUŠIČ GORNJA

Študentje 2. letnika so odpeli melodije iz kabareta Arabela.

Novomeški glasbeni festival

Začel se je z večerom šansonov v Globodolu

GLOBODOL - Čeprav je kazalo, da bo lani uspešno začeti Novomeški glasbeni festival kratke sappe, je umetniškemu vodji festivala Milku Bizjaku ob podpori Mestne občine Novo mesto uspelo pripraviti nov cikel koncertov. Ker je Ministrstvo za kulturo odtegnilo podporo, je Bizjak letošnji festival zasnoval kot niz le devetih, a programsko različnih koncertov, ki bodo zvečine potekali v Domu glasbene dediščine v Globodolu, trije bodo v Novem mestu (kapiteljska cerkev, Mordaxova kapela in fančiškanska cerkev), eden pa v podružnični cerkvi sv. Tomaža v Straži.

Prvi koncert je bil na sporedu minulo nedeljo, 31. maja, zvečer, ko so v Domu glasbene dediščine v Globodolu nastopili študentje AGRFT Ljubljana. Skupinsko in posamično so odpeli vrsto znanih domačih in tujih šansonov, songov, popevk in kabaretnih melodij ter pokazali, kaj so se naučili pod mentorstvom prof. Olge Gracelj. Nastopi kakih sedemnajstih študentov so potrdili, da je mogoče tudi v pevskih nastopih primerno uveljaviti igralski talent oziroma da je za dobre igralka poleg odrskega govora pomembno tudi obvladovanje gledališkega giba in z njim povezanega giba.

MiM

KNJIGA O NOVOMEŠKEM STEKLARSTVU

NOVO MESTO - V veliki čitalnici Knjižnice Mirana Jarca bodo v ponedeljek, 8. junija, ob sedmih zvečer predstavili knjižno novost publicista Miloša Jakopca Novomeško steklarstvo. Avtorja in njegovo delo bo predstavil prof. Karel Bačer, o knjigi pa bo spregovoril avtor sam.

MEDNARODNA SLIKARSKA KOLONIJA - V zdraviliški avli v Smarjeških Toplicah so v nedeljo, 31. maja, odprli razstavo del osmih slovenskih in dveh italijanskih slikarjev, ki so tri dni ustvarjali na 3. mednarodni slikarski koloniji. Razstavo je odprl direktor Zdravilišča Matevž Aš, o razstavljenih delih pa je govoril dr. Mirko Juteršič. Otvoritev sta z glasbo popestrila violinist Miljenko Puljič in kitarist Tomislav Vrandečić. Na sliki udeleženci kolonije (z leve proti desni): Jurij Godec, Veljko Toman, Almir Brevec, Marjan Maznik (organizator kolonije), Lojze Adamlje, Tomaž Železnik, Milorad Rupčić, Piero Conestabo in Renzo Grigolin; Janko Orač je bil zadržan. (Foto: M. Markelj)

Zakon nekaterih še ni streznil

Novi zakon o varnosti cestnega prometa je prinesel večjo varnost na cestah, je pa presenetljivo še vedno precej pijanih voznikov z visoko stopnjo alkohola

NOVO MESTO - Mesec dni po uveljavitvi novega strožjega zakona o varnosti cestnega prometa lahko rečemo, da je na cestah Dolenjske, Bele krajine in Posavja minil mirneje kot prej. Promet se je umiril, čeprav se med vozniki še vedno najdejo posamezniki, ki jih ne bi spame-toval noben zakon. Policisti z novim zakonom niso uvedli kakšnih dodatnih akcij, nadaljujejo le z že prej začrtanim delom.

Velja opozoriti, da se izteka poizkusna doba enega meseca, v katerem so policisti na nekatere kršitve (uporaba mobilnega telefona, vožnja brez kratkih luči) le opozarjali, sedaj pa boste morali, če jih ne boste upoštevali, plačati kazni. Določba o vlečnih kljukah pa začne veljati novembra.

Na UNZ Novo mesto so od 1. do 24. maja obravnavali 7 nesreč s telesnimi poškodbami, lani v enakem obdobju pa 18. Tudi število nesreč z materialno škodo se je od lanskih 93 zmanjšalo na 24. "Zmanjšalo se je tudi število vinjenih povzročiteljev prometnih nesreč. Do aprila je bila vinjena petina povzročiteljev, v maju pa le 16 odstotkov," pravi inšpektor za posebne naloge na UNZ Novo mesto Zlatko Romih in dodaja, da je tudi ta odstotek presenetljivo visok, saj so policisti pričakovali, da bo, tudi kar se pitja tiče, med vozniki več spoštovanja zakona.

Tudi namerjene koncentracije alkohola namreč niso preveč nizke, prav nasprotno - pri nekaterih so policisti v maju namerili celo 3 in več promila alkohola.

Policisti bodo še naprej delali po začrtanih usmeritvah, po katerih bodo posvečali največ pozornosti hitrosti, uporabi varnostnega pasu, predvsem pa vinjenosti. Kot pravi Zlatko Romih, bodo na UNZ Novo mesto sedaj še posebno pozornosti deležni traktoristi

VLOMILCE PRESENETILI

KRŠKO - V soboto, 30. maja, so trije Romuni vlomili v market Božič v Krškem. Iz blagajne so vzeli 25 tisočakov, v več vrečke pa so si nabrali hrane in cigarete. Ko so hoteli trgovino zapustiti, so jih presenetili krški policisti, ki so dva Romuna prijeli v trgovini, enega pa so našli "na straži", skritega pred trgovino.

RAZKURILU GA JE

BREŽICE - V ponedeljek so policisti ovdili 27-letnega M. K. iz Brežic, ki je bil že 10. maja udeleženec prometne nesreče v križišču Pleteršnikove ulke in Ceste svobode. To ga je tako ujezilo, da je povzročitelja nesreče, 26-letnega P. M. iz okolice Brežic, napadel s pestjo, tako da je padel na tla in obležal v nezavesti.

ZGOREL AVTO

SEVNICA - V ponedeljek ob 13. uri je na Florjanski ulici v Sevnici zgorel avtomobil znamke Volkswagen, tip 1200, ki je last P. A. iz Sevnice. Vozilo, letnik 1963, je popolnoma zgorelo zaradi dotrajnjega dovoda za gorivo, škode pa je za 100.000 tolarjev. Ogenj so pogasili sevnški gasilci.

Z GRANATO ČEZ MEJO

OBREŽJE - Zadnje majsko nedeljo so v Slovenijo na mejnem prehodu Obrežje s kombiniranim vozilom Ford vstopali trije Italijani. Policisti so v vozilu našli topovsko granato, vžigalnik pa je bil odstranjen. Po ugotovitvah pirotehnik eksplozivno telo izvira iz druge svetovne vojne.

ILEGALCE VRNILI

BREŽICE - Od 30. maja do 1. junija so policisti prijeli dva Romuna, dva državljana ZRJ in nato še skupino Romunov, ki so vsi po vrsti ilegalno prestopili hrvaško-slovensko mejo. Policisti so jih vrnila na Hrvaško.

VLOMILEC NA DELU

MIRNA - V nedeljo, 31. maja, je nekdo na Mirni vlomil v gostinski lokal in v stanovanjsko hišo, ki je last M. J. Neznanez iz lokala ni odnesel ničesar, v hiši, ki je nadstropje višje, pa je razmetal sobe in ukradel 125 tisočakov.

KNJIGA O SODRAŠKEM GASILSTVU

SODRAŽICA - Izpod peresa Metoda in Angele Pucelj je te dni izšla knjiga "100 let PGD Sodražica", ki sovpada s praznovanjem 100-letnice društva, ki jo bodo praznovali 28. junija. Slovensna predstavitev knjige bo v nedeljo, 7. junija, ob 17. uri v osnovni šoli v Sodražici.

in mlajši udeleženci v prometu, predvsem kolesarji in mopedisti, za obnašanje katerih so odgovor-

• Policisti opažajo, da nekateri vozniki v strahu pred zakonom in visokimi kaznimi s počasno vožnjo že ovirajo promet, zaradi česar jih drugi vozniki prehitujejo, kar je vse pogostejši vzrok prometnih nesreč. Velja torej opozoriti tudi na določbo zakona, ki pravi, da se mora voznik, ki vozi tako počasi, da se za njim nabira kolona, izločiti in spustiti mimo ostala vozila. V nasprotnem primeru lahko plačate 10 tisočakov kazni. Ke se pojavljajo dvomi, kdaj se umakniti, le primer: če se po magistralki od Višnje Gore do Obrežja, kjer je hitrost omejena na 100 km/h, peljete 70 ali 80 km/h, za vami pa se nabira kolona, se umaknite, da vas ostali prehitijo.

ni starši. Ob koncu šolskega leta pa bodo vzporedno potekali akciji Varna pot v šolo in Hitrost ubija. T. GAZVODA

NI POZNAL ZAKONA?

KRŠKO - Prejšnji torek so policisti na magistralni cesti Višnja gora - Obrežje pri Drnovem ustavili voznika osebnega avta BMW 728 iz Velike Britanije, ker je na cesti, kjer je hitrost omejena na 100 km/h, peljal kar s 196 kilometri na uro. 38-letni Anglež je moral svoje početje pojasnjevati sodniku za prekrške.

ODPELJAL YUGA

KRŠKO - V četrtek, 28. maja, dopoldne je uslužbenec Kmečke zadruge Krško na parkirišču v Leskovcu pri Krškem parkirali osebni avto yugo koral 55. V avtu je pustil kontaktne ključe, to pa je izkoristil neznanec in avto odpeljal neznanokam. Kdor bi karkoli vedel o yugu bele barve, registrska številka KK D2-875, naj to sporoči na telefonsko številko policije 113.

MOTORIST ZGOREL

KOČEVJE - Zadnje čase vse pogostejše poročamo o nesrečah, v katerih so udeleženi motoristi in mopedisti. Tokrat žal prihaja tragična vest iz Kočevja. V sredo okoli poldneva je 23-letni Damjan K. iz Klinje vasi vozil yamabo FZR 1000 od Kočevja proti Novemu mestu. Na odseku med Gorenjem in Starim Logom ga je v ovinku je zaneslo na levo, tako da je zapeljal naravnost pod tovornjak, s katerim je prav takrat nasproti pripeljal 39-letni Bojan Š. iz Kočevja. Motor in tovornjak sta se vžgala in zgorela. Motorist, ki so ga zajeli plameni, je bil zaradi poškodb takoj mrtev, voznik tovornjaka pa jo je odnesel brez poškodb.

Izsiljevali so podjetnika

Od njega zahtevali 100 tisoč mark - Žrtve drugega izsiljevanja deklet, ki sta jo dva moška najprej pretepla

KRŠKO - Konec maja so kriminalisti krške UNZ odvzeli prostost Janezu Ž., Boštjanu Ž., Djordju T. in Izetu R. iz Ljubljane, ki so izsiljevali značnega brežiškega podjetnika. Terjali so 100 tisoč nemških mark zaradi nestrinjanja z najemno pogodbo, s katero je imel brežiški podjetnik v najemu poslovne prostore v Novem mestu. Vsi izterjevalci so bili predtem tudi že na domu podjetnika, kjer so grozili še ženi in sinu. Ko so 29. maja prišli po denar na sedež firme v Brežice, so jih po prevzemu denarja prijeli kriminalisti in jih s kazensko ovadbo predali preiskovalnemu

sodniku. Poseben primer izsiljevanja je pri krškem UNZ prijela mlajša Krčanka in povedala, da sta jo 13. maja popoldne na cesti pri Gazicah ustavila Drago J. s Senovega in Branko J. iz Radeč. Potegnili sta jo iz avta, jo pretepla, nato pa vzela še avto. Zahtevala sta, da jima mora plačati 6 tisoč nemških mark, in sicer po obrokih. Obljubila sta, da ji bosta po plačilu prvega obroka avto vrnila. 19. maja sta bila pri predaji denarja prijeta in z ovadbo predana preiskovalni sodnici, ki je zoper Draga J. odredila pripor. T. G.

POLICISTI TEKMOVALI V STRELJANJU - 28. maja je bilo na strelišču slovenske vojske v Bršljinu prvenstvo UNZ Novo mesto v streljanju z dolgocevnim orožjem. Moški so tekmovali z avtomatsko in polavtomatsko puško, ženske pa z malokalibrsko puško. Z avtomatsko puško je bil najboljši Rudi Slapšak (PP Trebnje), drugi je bil Peter Zupanc (urad načelnika), tretji pa Alen Turk (Postaja prometne policije Novo mesto). S polavtomatsko puško je bil najspretnější Edvard Kramar (PPP Novo mesto), drugi je bil njegov sodelavec Boštjan Klobočar, tretji pa Blaž Gorenjc (PP Trebnje). Med ženskami je slavila Tatjana Luzar (PPP Novo mesto), druga je bila Janja Križan (PMP Metlika), tretje mesto pa je zasedla Matina Košir (urad načelnika). (Foto: UNZ Novo mesto)

POLICISTI MOTORISTI NA PREIZKUŠNJI - Zadnje majsko soboto so se v Murski Soboti na 4. državnem prvenstvu zbrali policisti, ki so se pomerili v spretnostih z motornimi kolesi BMW RT-80, ki jih policisti prometniki uporabljajo pri svojem rednem delu v kontroli prometa na slovenskih cestah. V izredno močni konkurenci 12 ekip so zmagali ljubljanci. Odlično tretje mesto so zasedli Novomeščani (Stane Luzar, Srečko Falkner, Jože Piletič in Edvard Kramar z vodjo Alenom Turkom, vsi na sliki), četrti pa so bili motoristi UNZ Krško. Čestitke tudi Jožetu Kovaču iz UNZ Krško, ki je bil med posamezniki drugi! (Foto: UNZ Novo mesto)

Vlamljal in goljufal za mamila?

Krško okrožno sodišče je Ivana V. iz brežiške občine pogojno obsodilo, ker je vlamljal v avte in vnovčeval tuje čeke, to pa je počel v abstinenčni krizi

KRŠKO - Naši avtomobili so pogosto tarče objestnežev, ki vlomijo, če v avtu vidijo kak vrednejši predmet, ali pa jih zamikajo že radio in zvočniki. Vlomilci pogosto izginejo v noč brez sledi. A v primeru vlomov v avtomobila v Čateških toplicah in Brežicah ni bilo tako. Vlomilec je namreč ukradel tudi čeke, jih vnovčil, to pa ga je pripeljalo v roke pravice.

Tako je Ivanu V. iz brežiške občine obtožba okrožnega državnega tožilca očitala, da je ponaredil vrednostne papirje in jih uporabil kot prave, saj je vnovčil 8 čekov oškodovancev, na katerih je napisal zneske in ponaredil podpisa lastnika. Do osmih čekov je prišel tako, da je enkrat vlomil v avto, ki je bil parkiran na parkirišču v Čateških toplicah, in med drugim ukradel tudi knjižico s čekovnimi blanketi, do drugih čekov pa je prišel tako, da jih je vzel iz katrice, ki je bila parkirana pred kinom v Brežicah. Pri drugi tatvini je iz avta vzel tudi fotoa-

parat, sončna očala in prometno dovoljenje.

Obtoženec je na čeke napisal zneske od 5 do 10 tisočakov, skupaj v višini 70 tisoč tolarjev. Obtožnica mu je tudi očitala, da je oškodovancu v garderobi gimnazije v Brežicah vzel moške čevlje, in kaznivo dejanje goljufije, ker je v lokalu v Brežicah oškodovanki vzel hranilno knjižico, nato pa je na podlagi dvignjenega listka iz knjižice na banki dvignil 4.500 tolarjev.

Sodišče je 31-letnemu Ivanu, ki je v kazenskem postopku očitana mu kazniva dejanja

priznal, za vse izreklo enotno kazno 10 mesecev in pol zapora, izvršitev kazni pa je pogojno odložena za dobo enega leta. In zakaj pogojna obsodba? V kazenskem postopku je namreč mnenje podal tudi izvedenec psihater, na podlagi katerega je sodišče zaključilo, da je bila obdolženčeva zmožnost imeti v oblasti svoje ravnanje v času storitve kaznivega dejanja zaradi svojega mišljenja in čustvanja, ki je značilno za odvisnega od mamila, bistveno zmanjšana. V takšna kazniva dejanja ga je namreč vodila abstinenčna kriza, v kateri je bil, da bi le prišel do potrebnega denarja za mamila, pripravljen tudi preoračiti mejo zakona. Sodba še ni pravomočna.

T. GAZVODA

POTA IN STRAN POTAT

dežurni poročajo

ZAŽELEL SI JE SLADOLEDA - V noči na 23. maj je nekdo na bencinskem servisu v Črnomlju prišel do hladilne skrinje, ki je postavljena pred vrati v trgovino, razbil steklo na pokrovu in ukradel več zavitkov sladoleda. Škode je za 7 tisočakov.

DOBRO IZPRAZNJEN VIKEND - Med 1. in 26. majem je nekdo na Otočcu vlomil v vikend hišico, last B. R. iz Ljubljane, in ukradel kombinirani štedilnik, plinško jeklenko, jedilni pribor, posodo, zavese, oblačila, radio in drugo. S tem je lastnika oškodoval za okoli pol milijona tolarjev.

VLOMIL V DELAVNICO - Med 23. in 25. majem je nekdo v Veliki Loki vlomil v mizarstvo delavnico NOOS, d.o.o., last M. N. iz Ljubljane, ter ukradel motorno žago, vlagomer za les, 10 krožnih žag za les, elektronsko pomično merilo, kovinsko škatlo z orodjem ter navadno pomično merilo. Lastnika je oškodoval za 350 tisočakov.

S ČOKOLADO IN KAVO ČEZ MEJO

OBREŽJE - V sredo, 27. maja, zvečer so policisti v Obrežju ustavili Hrvata, ki je poskušal ilegalno prestopiti državno mejo. V avtu je imel precej kave in čokolade, ki ju je hotel spraviti na Hrvaško, ne da bi plačal carino. Srečal se je s sodnikom za prekrške.

OSUMLJENA VLOMA

KRŠKO - Prejšnji teden so krški policisti pridržali E. L. in G. R. iz Krškega, ker sta osumljena vloma v trgovino kmečke zadruge Sevnica v Trzišču. Trgovino sta oškodovala za približno 300 tisočakov.

GASILCI V VRHPOLJU - Zadnje majsko nedeljo so se v Vrhpolju zbrali gasilci iz sektorja Sentjernej, da se pomerijo v gasilskih spretnostih. Med člani so bili najboljši gasilci iz Maharovca, druga je bila ekipa Sentjerneja, tretja pa iz Vrhpolja. Med članicami so slavile Sentjernejčanke, med mladinkami so se najbolj izkazale gasilke iz Vrhpolja (druge so bile Grobje), pa tudi med mladinci so bili najuspešnejši gasilci Vrhpolja, 2. je bil Otrg, 3. Sentjernej. Občinsko tekmovanje občine Sentjernej bo 27. junija v Dolenji Stari vasi. (Foto: T. G.)

NAJ UGODNEJŠI KREDIT

KIA KIA MOTORS

SEPHIA II

PRIDE 1.3i 64 KM
že od 1.099.900 SIT
(11.700 DEM)

1.5i 16V 88 KM

1.8i 16V 110 KM

že od 1.799.900 SIT
(19.200 DEM)

Novo mesto
Podbevškova 9
☎ 068/342-444, 21-400

STARO ZA NOVO — SERVIS-REZ. DELI

Krka Telekom zmaguje po Evropi

Kolesarji Krke Telekoma so dobili tri od petih etap dirke za lovoriko Solidarnosti na Poljskem - Štangelj v kronometru, Murn v najtežji, Eržen pa v najdaljši etapi

NOVO MESTO - V kolesarskem klubu Krka Telekom si pred letošnjo sezono niso obetali tako uspešnih nastopov svojega poklicnega moštva. Po uspešno izpolnjeni glavni nalogi, zmagi na dirki Po Sloveniji, novomeški kolesarji na evropski turneji vozijo brez zavor in nizajo zmago za zmago. Na najvišje stopničke so na Poljskem stopili Štangelj, Murn in Eržen. Štangelj je bil povrh tega tretji v skupnem vrstnem redu.

Dirka za lovoriko Solidarnosti na Poljskem se za Krko Telekom ni začela najbolje, saj je v prvi skupini 25 kolesarjev prišel od Novomeščanov na cilj prve etape le Gorazd Štangelj, ki je v ciljnem sprintu zasedel 9. mesto, ostali štirje člani njegovega moštva - zaradi poškodbe je Branko Filip odšel domov - pa so na cilj pripeljali šele po šestih minutah. Že v drugi etapi je Novomeščanom posijalo sonce, saj so prav imenitno nastopili v kronometru. Gorazd Štangelj je dosegel svojo drugo letošnjo zmago, njegov uspeh

je s četrtem mestom dopolnil Uroš Murn, ki je za Gorazdom zaostal le 11 sekund in s tem nakazal, da je odlično pripravljen, kar je potrdil že naslednji dan na najtežji 165 km dolgi etapi s štirimi gorskimi cilji prve kategorije.

30 km pred koncem etape je uspelo pobegniti osmim kolesarjem, med katerimi so bili kar trije Novomeščani: Štangelj, Mervar in Murn. Po več poskusih pobegov sta se iz skupine ločila Poljak Brozyna in Uroš Murn in na cilj pripeljala z 32 sekundami prednosti, v ciljnem sprintu pa je bil hitrejši Novomeščan. Tudi v sprintu peterice je bil najhitrejši Novomeščan, tako da se je Murnu na zmagovalnih stopničkih pridružil Boštjan Mervar. Žal je s tem Poljak v skupnem vrstnem redu prevzel vodstvo in Štanglja z drugega mesta potisnil na tretje, ker je v skupini ubežnikov skupaj s Štangljem pripeljal tudi do tedaj vodilni Latvijec Vainsteins. Tak vrst-

ni red je kljub poskusom Krke Telekoma, da bi Štanglja spravili še višje, ostal do konca dirke.

Je pa Novomeščanom dirka Solidarnosti prinesla še eno veselje. Na

Milan Eržen

najdaljši, kar 250 km dolgi četrti etapi od Czeszokowe do Radoma je že po 20 km glavni pobegnili skupina 8 kolesarjev, med katerimi je bil tudi izvrstni sprinter Krke Telekoma Milan Eržen. Ubežniki so si prikolesarili že več kot 6 minut prednosti, a jih je glavina pred ciljem skoraj ujela oziroma so na cilj pripeljali s prednostjo 42 sekund, najmočnejši v ciljnem sprintu pa je bil Milan Eržen, ki je tako priboril svojo prvo in novomeško deveto letošnjo zmago.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

ATLETIKA
Mednarodni miting Krka 98,
moški - 100 m: 1. Šlebohr (Češka) 10,49, 4. Božič (Krka) 10,74, 6. Kralj (Šentjernejski) 10,87, 16. Pust (Krka) 11,70; **400 m:** 1. Kocuvan (Kladivar Celje) 48,59; **3000 m:** 1. Bahtiri (Velenje) 8:11,17, 4. Dragan (Krka) 8:18,92; **110 m ovire:** 1. Miljuš (Hrvaška) 14,11, 8. Murn (Krka) 15,08; **višina:** 1. Krehmič (BIH) 224, 10. Kapš (Krka Novo mesto) 170; **disk:** 1. Prime (Krka) 61,43, 2. Mustapič (Hrvaška) 58,33; **palica:** 1. Rovar (Fit Brežice) 535, 4. Kostevec (Fit Brežice) 450, 8. Čurčič (Fit Brežice) 450;
ženske - 100 m: 1. Gallina (Italija) 11,94, 5. Nose (Šentjernejski) 12,64, 11. Salopek (Krka) 13,28; **400 m - 1.** Afolabi (Nigerija) 51,42; **100 m ovire:** 1. Macchiut (Italija) 13,53, 3. Jankovič (Krka Novo mesto) 14,02; **kopje:** 1. Štorga (ŽAK Ljubljana) 56,39, 3. Čigoja (Krka) 36,39; **kladivo:** 1. Brkljačič (Hrvaška) 53,28, 2. Kozmus (Fit Brežice) 50,47, 3. Novak (Fit Brežice) 46,35; **mladinci - 1000 m:** 1. Petrovič (Hrvaška) 2:31,79, 4. Kozjan

(Krka) 2:40,54, 6. Jerman (Krka) 2:42,85, 7. Papež (Sevnica) 2:45,38, 8. Kužnik (Krka) 2:47,11, 9. Divjak (Fit Brežice) 2: 47,86, 10. Bedrač (Sevnica) 2:52,96.

1. cestni tek TK Portovald Cestno podjetje Novo mesto, člani in veterani (4 km) - 1. Dragan (Krka); **st. mladinci (3 km) - Gorenc** (Portovald), 2. Kozjan (Krka), 3. Trebše (Portovald); **ml. mladinci (2 km) - 1.** Papež, 2. Bedrač (oba Sevnica), 3. Derganc (Krka); **pionirji (1,5 km) - 1.** Kužnik (Mina Peč), 2. Ambrožič (Krka), 3. Dordevič (OŠ Center); **ml. pionirji (500 m) - 1.** Bučar (Šentjernejski), 2. Košir (Vavta vas), 3. Bobič (Grm); **rekreativci (1 km) - 1.** Colnar (Otočec), 2. Majerle (Semič), 3. Abram (Portovald); **članice (3 km) - 1.** Poznič (Velenje), 2. Tomažin (Sevnica), 3. Auersperger (Portovald); **ml. mladinke (1,5 km) - 1.** Pungercar, 2. Adrijana Vrtič (obe Sevnica), 3. Tušek (Gimnazija Novo mesto); **ml. pionirke (500 m) - 1.** Martinovič (Novo mesto), 2. Adrijana Vrtič, 3. Branka Vrtič (obe Sevnica).

DVOBOJ MED KRŠKIMI IN SEVNIŠKIMI TELOVADKAMI

KRŠKO - Gimnastično društvo Rain Krško bo v petek, 12. junija, ob 17. uri v telovadnici osnovne šole Jurija Dalmatina v Krškem pripravilo prvi gimnastični posamični dvo-boj med telovadkami domačega društva in članicami gimnastičnega društva Sevnica. Prireditve bo posvečena 5. obletnici ustanovitve gimnastičnega društva Rain in prazniku občine Krško.

CESTNI TEK OKOLI CESTNEGA PODJETJA - Tekaški klub Portovald je v nedeljo, 31. maja, vzorno pripravil prvi novomeški cestni tek po 14 letih. Na prireditvi je kljub drugačnim napovedim nekaterih nastopilo skoraj 100 tekačev, med katerimi je bilo kar precej osnovnošolcev. Najbolj zanimivo je bilo med člani, kjer član Krke Robert Dragan v zadnji četrtini 4-kilometrski progi, speljane po dvoriščih novomeškega Cestnega podjetja, glavne pokrovitelja prireditve, močno pospešil in premagal slovitega Mariborčana Marjana Krempla. Zmago so se veselili tudi prireditelji, saj je član Portovalda Marko Gorenc zmagal med mladinci. Na sliki: štart mlajših pionirk, med katerimi je bila na koncu najhitrejša Teja Martinovič iz Novega mesta. (Foto: N. Štampohar)

HOKEJ V TOPLICAH - Okoli 3.500 gledalcev si je preko cele sobote ogledalo četrti letošnji slovenski turnir v hokeju na rolerjih v Dolenjskih Toplicah, na katerem so domače navijače dvignili na noge tudi hokejisti Dolenjskih Toplic. Njihovo člansko moštvo je izgubilo že v prvem kolu s kasnejšim finalistom moštvom Polar Bears, za katerega nastopa tudi najboljši slovenski hokejist Ivo Jan. Precej boljše so se odrezali topliški kadeti, ki so z 0:2 klonili šele v finalu proti mladim hokejistom ljubljanske Olimpije Kengo Kings. Samo to tekmo si je ogledalo preko 1.500 gledalcev, navijanje pa je bilo bučno kot v hali Tivoli na derbijih med Jesenicami in Olimpijo. Med članskimi ekipami je zmagalo moštvo Asa Naklo, ki je šele po kazenskih strelah s 5:4 premagalo Janove Polar Bears. (Foto: I. V.)

DRUGIČ MNOŽIČNO PO KRKI - V nedeljo, 31. maja, se je kar 400 veslačev iz Slovenije in tujine spustilo po 18 km dolgem odseku reke Krke od Javornikove domačije (na sliki štart) do Žužemberka. Do sedaj najmožnejšo veslaško prireditve na Krki je pripravil kajak kanu klub iz Krke. Tri tedne pred tem se je 13. veslaškega spusta na isti progi, ki ga je pod vodstvom zagnanega Emila Glaviča pripravil KKK Žužemberk, udeležilo preko 170 veslačev iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Češke, ki jih je TV Slovenija posnela s posebno digitalno kamero tako nad kot tudi pod vodo. (Foto: I. V.)

Dolenjski obračun Žvanu, posavski Pavkoviču

Za državno prvenstvo v motokrosu v Lembergu

Na zadnji dirki za državno prvenstvo v motokrosu so se v nedeljo v Lembergu motokrosisti z našega konca spet izkazali. V razredu do 80 cm je v dolenjskem obračunu Matej Žvan (Fun šport Krško) premagal vodilnega v skupnem vrstnem redu Jako Možeta (Mel Novo mesto) in se mu tako še bolj približal. Žvan je dobil prvo, Možeta pa drugo vožnjo. V tej kategoriji je bil Marko Špehar (NIX Semič) peti in Blaž Germšek (Fun šport) deseti.

V kategoriji do 125 cm je bil Novomeščan Ludvik Mežnar tretji. V najmočnejšem razredu do 250 cm sta se za tretje mesto borila dva Posavca. Tokrat je imel nekoliko več sreče Damjan Pavkovič (Fun šport), ki je s točko več od Andreja Čudna (AMD Brežice) osvojil tretje mesto. Med najmlajšimi je v kategoriji do 60 cm nastopil le Denis Dolinšek (Fun šport Krško), ki je osvojil peto mesto, medtem ko je bil njegov klubski tovariš Niko Hršič v razredu do 80 cm sedmi.

G. R.

ŠMARJEŠKI TEK

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Zdravilišče Šmarješke Toplice in tamkajšnje turistično društvo bosta v soboto, 13. junija, pripravila 4. šmarješki tek. Tekače bodo razdelili v 12 kategorij od cicanov in cici-bank, ki jim je namenjena 600 m dolga proga, do mlajših in starejših članov in članic, ki bodo tekli na 21 km. Rekreativci se bodo pomerili na 10 km dolgem triskem teku, pionirji pa na 3-kilometrski razdalji. Vsi udeleženci se bodo lahko pred štartom in po koncu preizkušnje brezplačno posvetovali z zdravnikom specialistom, na prireditvi pa bo sodelovalo tudi društvo Za srce. Prijavite se lahko pred štartom od 8. ure do 9.30 v športnem centru v Šmarjeških Toplicah.

VEČ MED DESET

KRŠKO - Minulo soboto in nedeljo so plavalci krškega Celulozarja uspešno nastopili na mednarodnem plavalnem mitingu za pokal mesta Ljubljane, na katerem so med 450 tekmovalci iz 12 držav dosegli več uvrstitev med najboljših deset. Tako sta Jaka Marušič na 100 m prvo (1:15,11) in Nika Jevnik na 100 m delfin (1:13,84) osvojila četrto mesto, Rok Kerin je bil peti na 200 m mešano (2:26,55), Jaroslav Kovačič je bil šesti na 200 m delfin in na 400 m prosto, med deset najboljših pa sta se uvrstila tudi Tomaž Jevnik (100 in 400 m prosto) in Petra Soldat (100 in 200 hrbtno).

POHOD IN TEK PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

VELIKE LAŠČE - Planinsko društvo Velike Lašče bo v nedeljo, 7. junija, pripravilo na pohod in rekreacijski tek po Velikolaški kulturni poti, ki so jo posvetili Levstiku, Stritarju in Trubarju. Začetek pohoda bo med 7. in 11. uro v Velikih Laščah. Pot je dolga približno 15 km, razgibana, z nekaj vzponi in spusti ter je primerna tudi za osnovnošolsko mladino. Prehoditi jo je mogoče v štirih urah. Cilj bo na Trubarjevi domačiji na Rašici, kjer bo ob zaključku tudi družabna prireditve. Z Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete po markirani pešpoti (50 min), na voljo pa bo tudi brezplačen prevoz. Prijavnina bo 200 (odrasli) in 100 tolarjev (otroci). Štart teka bo ob 10.30 v Velikih Laščah.

VALANT ZMAGAL NA UČKI

Slovenski avtomobilisti so se v nedeljo prvič letos pomerili tudi na gorskih hitrostnih dirki, ki so jo pripravili hrvaški kolegi na tradicionalni progi na Učko. Svoj uspešen povratek za volan dirkalnega avtomobila je uresničil nekdanji prvak v rallyju in gorskih hitrostnih preizkušnjah Samo Valant iz Tržišča, ki je že pošteno izrabljeni nissan zamenjal s hondo civic. Izkušeni Valant je bil na Učki v treh vožnjah najhitrejši v skupini A, kjer je drugouvrščenega Slavka Komela premagal za sedem sekund. V pokalu clio uspešno nastopa tudi Peter Pavlič, ki je sezono blesteče začel z zmago na Grobniku, medtem ko je bil tokrat nedaleč stran na Učki tretji.

ADIDAS STREETBALL

V nedeljo, 13. junija, se bo v ljubljanskem BTC-ju v igri dveh trojk na en koš tudi letos merilo na stotine mladih. Ekipa lahko štejejo po štiri igralce. Prijava je preprosta in omogoča nastop prav vsem mladostnikom, le ime ekipe si je potrebno izmisliti in po pošti plačati štiri tisočake za prijavnino na naslov AFP, Sela 2, 8257 Dobova. Na dan prireditve bo med 8. in 9. uro vsak prijavljeni prejel majico. Dodatna pojasnila dobite po telefonu (0608) 668-324.

EDINI ZMAGAL

NOVO MESTO - Tekmovalce karate kluba Novo mesto Franjo Skok je v soboto, 30. maja, edini izmed Novomeščanov nastopil na 2. turnirju za državno prvenstvo v full contactu v Mariboru. Franjo je v kategoriji do 86 kg zmagal.

VETERANI KEGLJALI

NOVO MESTO - Dolenjski kegljači veterani so se pomerili na kegljišču Vodnjak v Novem mestu. Po posameznih kategorijah so zmagali: Angelca Dalmacija, Marija Zupančič, Malči Mezgec, Niko Goleš, Vinko Istenič in Berto Gričar. (N. G.)

KRČANI TRETJI

KRŠKO - Krški speedwayisti so na drugi dirki slovensko-hrvaške lige v Lendavi zasedli tretje mesto. Zmagali so Lendavčani s 44 točkami, drugouvrščeni ljubljanci so zbrali 42 točk, Krčani pa le 19 (Omerzel 9, Štojs 4, Sajovec 3 in Lekše 3). V skupnem vrstnem redu vodi Ljubljana, Krško pa je skupaj s Prelogom na tretjem mestu.

ŠUMLAJ NAJHITREJŠI

SEVNICA - 3. kolesarskega maratona, rekreativne prireditve, ki je na 75 km dolgi progi vzorno vedlo Kolesarsko društvo Sevnica se je udeležilo 74 kolesarjev, od tega le 8 iz sevniške občine. Progo je na hitrejši prevozil Brežičan Aljoša Šumlaj, in sicer v času 2 uri in minut.

MESOJEDEC PRVI, BLAS TRETJI

SEVNICA - Na rednem mesojednem turnirju sevnških šahistov pospešenem šahu je maja zmagal Zvonko Mesojedec nad Igorjem Glvačem in Francem Derstverškom. Mesojedec vodi tudi v skupnem vrstnem redu, kjer je Glvač drugi in Janez Blas odličen tretji.

NA EVROPSKO PRVENSTVO - Moštvo Inlesovih kadetov, ki so pred kratkim osvojili naslov državnih prvakov, bo konec junija nastopilo na evropskem prvenstvu v Goeteborgu na Švedskem. Čeprav si člansko moštvo zadnja leta zamažuje vrtni ribniški rokomet v prvo ligo, za prihodnost Inlesa ne gre skrbeti. Če bodo le kadetski prvaki vztrajali še naprej, čakajo ribniške rokometne boljše časi. (Foto: M. Glavonjič)

Rokometaši ostali brez glave

Do nove volilne skupščine ima Inles začasno vodstvo - Kljub temu kadeti Inlesa na evropsko prvenstvo

RIBNICA - Na več kot dveurni skupščini rokometnega kluba Inles je predsednik Pavle Hočevnar natanko opisal dogajanje zadnjih let, pri čemer je posebno poudaril najbolj uspešno sezono 1995/96, ko so Ribničani na deh kvalifikacijskih tekmah za uvrstitve v 1. ligo ostali prazni rok. Čeprav je bilo to leto za klub finačno najuspešnejše, poleg glavnega pokrovitelja Inlesa so pridobili še 30 manjših donatorjev, so se pojavila nesoglasja med igralci, ki so se začeli deliti na mlade in stare. Zaradi sporov so nekateri klub enostavno zapustili. V naslednji sezoni je trener Marko Šibila pomlajeno ekipo pripeljal do kvalifikacij za uvrstitve v 1. ligo, a je bil Inles zopet neuspešen, saj je Ribničane v dveh tekmah izločila Sevnica.

V minuli tekmovalni sezoni so pogrešali bolj zavzeto delo članov uprave. Seje predsedstva so bile slabo obiskane in nesklepčne. Zato so ustanovili upravni odbor kluba, čigar neformalni predsednik je bil župan Jože

Tanko. Po sporazumnem odhodu trenerja Šibile je moštvo prevzel Borut Troha, Ribničani pa so ob koncu sezone pristali na 5. mestu, čeprav bi po njegovem mnenju lahko dosegli več. V nasprotju s člansko vrsto so ves čas zelo uspešno igrali mladi rokometarji, saj so od kategorije dečkov do mladincev osvajali naslove državnih prvakov. Skupščina kluba je z enim samim glasom proti razrešila dosedanje vodstvo, a ker niso mogli izbrati novega, so izvolili tričlanski iniciativni odbor v sestavi Marjan Hojč, Janez Henigman in Lado Orel, ki ima nalogo nalogo, da v štirinajstih dnevih najde ljudi, ki bi bili pripravljeni delati v klubu, volilno skupščino pa naj bi spet sklical 9. junija. Do takrat bo dosedanji predsednik Pavle Hočevnar pomagal razrešiti nekatere tekoče zadeve, med katere zagotovo sodi tudi priprava kadetske ekipe za evropsko prvenstvo, ki bo konec junija v Goeteborgu na Švedskem.

M. GLAVONJIČ

Primc, Rovan in Afolabijeva na Krki 98

Čeprav brez obilja svetovnih atletskih zvezd je atletski klub Krka z devetim mednarodnim mitingom Krka 98 novomeškim ljubiteljem kraljice športov pripravil lepo popoldne

NOVO MESTO - Od domačih tekmovalcev sta na mednarodnem atletskem mitingu Krka 98 največ pokazala Novomeščan Igor Primc, ki je z dvema metoma preko 61 m izpolnil normo za letošnje evropsko prvenstvo, in Brežičan Jure Rovan, ki je s preskočenimi 535 cm zlahka premagal vse tekmece in letvico dvignil na višino novega državnega rekorda 555 cm, a mu je ni uspelo preskočiti. Med tujci sta najboljši izide doslega Nigerijka Olabisi Afolabi v teku na 400 m in Bosanec Elvir Krehmić v skoku v višino.

Mednarodni atletski miting Krka 98 je tudi letos ena od osrednjih športnih prireditev v Novem mestu in na Dolenjskem, čeprav Novomeščani letos niso imeli priložnosti, da bi na delu videli tako znane tekmovalce kot pred leti, ko so na mitingu nastopali celo nosilci odličij s svetovnih prvenstev, olimpijskih iger in svetovni rekorderji. Kljub temu se je na betonsko-travnini tribuni, ki bi jo že zdavnaj morali prenoviti in vsaj delno pokriti, zbralo lepo število ljubiteljev atletike.

Kar nekaj odličnih atletov, ki jih je organizator napovedal, je svoj nastop odpovedalo zaradi poškodb. Tako je bilo tudi z Brigito Bukovec, ki je prišla v Novo mesto, si miting ogledala s tribune in kot posebna gostja sodelovala tudi pri podelitvah medalj najboljšim. Tudi Gregor

Jure Rovan je takole z lahkoto preskočil 535 cm.

Cankar je v Novo mesto prišel, a se je zaradi mokre zaletne steze odpovedal nastopu, ker se je bal, da bi obnovil komaj pozdravljeno poškodbo.

Največjo pozornost je pritegnil domači športni zvezdnik, rekorder

LUKEC V MARIBORU

KRŠKO - Državnega kvalifikacijskega turnirja v latinsko-ameriških in standardnih plesih v Mariboru so se udeležili štirje pari posavskega plesnega kluba Lukec. Najbolje sta se uvrstila Sebastijan Vodlan in Maša Viktorija Salamon, ki sta bila med mladinci B druga in ST in tretja v LA plesih. Med mladinci C sta bila Klemen Škoberne in Staša Puntar četrta v ST in 5. v LA plesih, med mlajšimi mladinci C pa sta se Peter Tporišič in Tina Korber v ST plesih uvrstila na 5. mesto.

Šport iz Kočevja in Ribnice

KOČEVJE - V 6. krogu občinske lige Kočevja v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Rog Šalka vas : Atletiko 1:4, Marof : Kostel 10:2, Črni potok : AS 2:4, Tri zvezde : Flamengo 6:1, Radar : Lorela 3:2, AG Kovinar : Slovenka Dolga vas 8:2, Mozelj : Krempa Štalcerji 3:5. Na lestvici s po 16 točkami vodita Marof in AG Kovinar.

KOČEVJE - V 18. krogu območne mladinske lige so mlajši mladinci Kočevja izgubili proti Taboru 1:10. Častni zadetek za Kočevje je dosegel Robi Tomšič. Mladince je v Črnomlju premagala Bela krajina s 4:2. Zadetek za Kočevje je dosegel Boštjan Vukan.

KOČEVJE - Veterani NK Kočevje so udeležili turnirja na Hrvaškem. Po streljanju enajstmetrovk so jih v finalu s 3:1 premagali igralci Bele krajine.

RIBNICA - Izidi 6. kroga občinske lige Ribnice v malem

v metu diska Igor Primc, ki je že v prvem metu svoje orodje zalučal 61,40 m, kar je za skoraj pol metra dlje od norme za letošnje evropsko prvenstvo. V tretjem metu je disk letel najdlje, po oceni njegovega trenerja Karla Gačnika celo preko 63 m, a je Igor prestopil podobno kot v petem metu. Na koncu je obveljal izid četrtega meta 61,43 m. Po tekmovalcu je Primc povedal, da je z nastopom zadovoljen, dobri izidi pa so ga presenetili, saj je imel zadnja dva meseca težave s poškodbami in take pripravljenosti ta čas še ni pričakoval.

Brežiški skakalec ob palici Jure Rovan se je vrnil s študija v Združenih državah Amerike dobro pripravljen, saj je zlahka in visoko preskočil 535 cm. Videti je bilo, da je sposoben skočiti tudi preko lastnega državnega rekorda 552. Najbližje uspehu na 55 cm je bil v prvem poskusu, ko je s telesom že premagal letvico, a jo je prijel z rokami, v

PRIZNANJE PETRITU

NOVO MESTO - Kick boxing zveza Slovenije je podelila posebno priznanje članu karate kluba Novo mesto Petritu Izairiju za izjemen uspeh na odprtem prvenstvu Hrvaške v disciplini superfight, srečanju prvakov iz vseh kategorij. Izairi sicer nastopa v kategoriji do 74 kg, na omenjenem tekmovalcu pa je premagal tudi zmagovalce vseh težjih kategorij.

VZPON NA OSREDEK

ŠENTJANŽ - V nedeljo, 7. junija, bodo v Šentjanžu pripravili prvi kolesarski vzpon na Osredek. Zbor bo na tamkajšnji avtobusni postaji ob 11. uri, letiči štart pa bo 2,5 km po cesti višje. Dolžina vzpona je 3,7 km, višinska razlika pa 371 metrov. Prijave bodo zbirali na dan prireditve, štartnina pa bo 1.000 tolarjev. Vsak udeleženec bo dobil pijačo in lovski golaž. Več o vzponu vam lahko pove Ivan Orešnik po telefonu (0608) 84-333.

ŠTRICELJ DRUGI

KOŠICE - Konec tedna so se v slovaškem mestu Košice tekmovalci iz osmih držav, med njimi tudi mladi člani Astronavtično-raketnega kluba Vega iz Sevnice, Borut Lendaro, Miha Pfeifer in Igor Štricelj, pomerili v tekmi za svetovni pokal (SP) v raketnem modelarstvu. V kategoriji daljinski vodenih raketoplanov je Štricelj osvojil zelo dobro 5., Lendaro pa 7. mesto. V kategoriji raket s trakom je ponovno zablestel Štricelj, ki je osvojil 2. mesto in se s tem dosežkom zavihljal v skupnem seštevku SP na 2. mesto in za Italijanom Antoniom Mazzaracchiom. V tej kategoriji je bil v Košicah 3. Poljak Jerzy Boniecki, Sevnica Lendaro in Pfeifer pa sta pristala na 14. in 15. mestu. Ta dosežek ima še večjo težo, če upoštevamo, da se sevniški raketarji zaradi pomanjkanja denarja ne morejo udeležiti več kot polovice tekem za SP!

nogometu: Spectrum Treid : Agaton 6:1, Elin Kot - ŠMD Turjak 5:3, Biba Market T : Tornado 1:5, Grafit : Sodražica 2:8. Na lestvici s po 13 točkami vodita Sodražica in Tornado.

KOČEVJE - V Notranjski območni balinarski ligi so bili igralci Sodražice prosti, medtem ko je Sodček premagal Dolenjo vas pri Krškem s 14:2. Valerija je na zaostali tekmi izgubila proti Dolenji vasi s 4:12 in premagala Dano iz Mirne z 11:5. Na lestvici vodijo balinarji Sodčka.

RIBNICA - Ob koncu junija bo v Strunjanu potekala že tretja Ribniška rokometna šola, ki jo bo vodil trener Zdenko Mikulin, sicer pomočnik Marte Bon, selektorke državne reprezentance. Šole se bo udeležilo več kot 100 nadarjenih mladih rokometarjev iz Ribnice, Kočevja, Škofje Loke, Trebnjega, Žalca in Kranja.

M.GLAVONJIČ

drugem in tretjem poskusu pa kljub nasvetom očeta prof. Poldeta Rovana, ki je bil na prireditvi glavni napovedovalec, ni slo.

Od tekmovalcev domače Krke velja pohvaliti Katko Jankovič, ki se je z novim osebnim rekordom v teku na 100 m z ovirami zelo približala meji 14 sekund, pa Roberta Dragana, ki se je vse do zadnjega kroga teka na 3000 m enakovredno kosal s favoriti, pa tudi Tomaž Božič je v teku na 100 m dosegel dober izid, čeprav ni bil najhitrejši med slovenskimi tekači. Presenetil je mladi šentjernejski sprinter Kristijan Kralj, ki je bil lansko sezono poškodovan, letos pa z lahkoto premaguje mejo 11 sekund. V slabi konkuren-

SCORPION V LABINU

NOVO MESTO - Člani novomeškega kluba Scorpion in njegove krške sekcije so nastopili v Labinu na odprtem prvenstvu Hrvaške v kikkboxu v disciplini light contact. Med dečki je v razredu do 33 kg Gregor Sašek zmagal, Mirko Vorkapič pa je bil v razredu do 36 kg drugi. Med člani je Sašo Milošević zmagal v razredu do 89 kg, v razredu do 84 kg pa je bil Dragan Mikić drugi.

GRAH KONČNO ZMAGAL

NOVO MESTO - Novomeščan Marjan Grah, član semiškega kluba Cumulus, na prvih letošnjih tekmovaljih ni imel sreče, saj se na prvih dveh tekmah slovenske jadralnopaladske lige z novim padalom ni znašel, prav tako pa se je precej razočaran vrnil s tekme za svetovni pokal v Švici, kjer je med štiritočkaki, kot sta Eiger in Materhorn tekmoval preveč previdno, da bi si na šestih tekmah prijel več kot 93. mesto. Prav izkušnje iz Švice so mu prišle prav na tretji tekmi slovenske lige na Kriški gori, kjer je z drznim nastopom ugnal vse tekmece in se z zmago spet vpletel v boj za skupno zmago.

Dva Topličana v reprezentanci

Šimunič na rekord

DOLENJSKE TOPLICE - Konec minulega tedna sta kar dva tekmovalca atletske sekcije v Dolenjske Toplice nastopila v dresu državne reprezentance. Za mladinsko vrsto je v Bresanonu v Italiji nastopila Manja Praznik, ki je v teku na 400 m z izidom 1:03,43 za več kot eno sekundo izboljšala osebni rekord in osvojila drugo mesto.

V dresu slovenske članske vrste bo konec tega tedna v Budimpešti na tekmovalcu za Evropski pokal nastopil tudi Boštjan Šimunič, ki bo na tem tekmovalju prvič poskusil popraviti državni rekord. Prav tako v troskoku nastopa tudi Gordana Djurič, ki je v Ljubljani na Šikijevem memorialu z 12,72 m osvojila tretje mesto.

M. Š.

Državni rekorder v troskoku Milan Šimunič, trener in prvi mož atletske sekcije Dolenjske Toplice, upa, da se bo med rekorderje vpisal tudi njegov sin Boštjan.

ci sta se izkazali tudi obe brežiški metalki kladiva Simona Kozmus in Lidija Novak, pa tudi varovanka nekdanjega rekorderja v metu kopja Darka Cujnika 16-letna Novomeščanka Ines Čigoja, ki se s svojimi izidi s članskim kopjem že bliža meji 40 m.

I. VIDMAR

KAJAKAŠKI SPUST PO KRKI

KRKA - Turistično društvo Krka je v soboto, 30. maja, organiziralo kajakaški spust po dolenski lepotici Krki. Predsednik društva Avgust Likovnik je bil z obiskom zadovoljen, saj je sodelovalo okrog 300 kajakašev od vsepovsod, spustili pa so se proti Žužemberku. Športnike je pozdravil tudi ivanški župan Jernej Lampret.

ODLIČNI DEVETI

TREBNJE - Kegljavki trebanjskega Mercatorja Milena Veber in Slavka Prosenik sta uspešno nastopili na državnem prvenstvu ženskih dvojic v Novi Gorici, kjer sta po prvem dnevu z 883 podrtimi keglji (Prosenik 446, Veber 437) zasedali celo tretje mesto, do konca pa sta popustili in z 1658 podrtimi keglji osvojili deveto mesto, s čimer sta dolenski regiji priborili pravico, da na naslednjem prvenstvu nastopata dve dvojici. (N. G.)

OLIMPIJSKI TEKI PRED VRATI

BREŽICE - Število tekaških prireditev v Sloveniji se povečuje iz leta v leto, že nekaj let zapored pa se ostalim tekaškim prireditvam pridružujejo tudi Olimpijski teki. Letos jih je Odbor športa za vse pri Olimpijskem komiteju Slovenije, ki ga strokovno vodi Damjan Pintar, izbral kar dvanajst, med drugimi slovenskimi kraji bo olimpijska zastava tudi letos plapolala v Brežicah, kjer bodo olimpijski teki pripravili 13. junija.

BOŽIČ IN ŠTRICELJ ZMAGUJETA

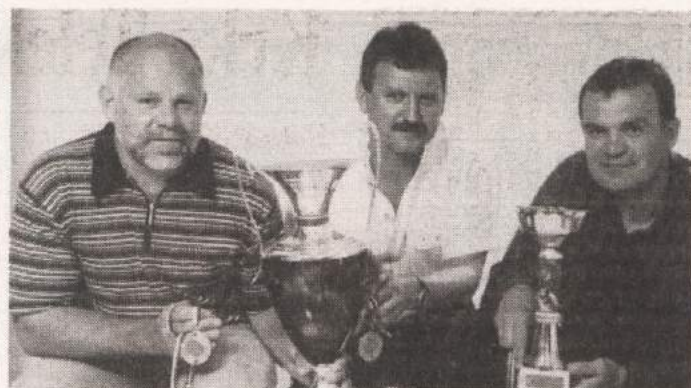
NOVO MESTO - Na prvenstvu balinarskih dvojic dolenske regije sta v Kočevju zmagala člana domačega Sodčka Božič in Štricelj, druga je bila Dolenja vas in tretja Mirna. Najboljše dolenske dvojice so se uvrstile na prvenstvo štajerske dolenske balinarske zveze v Mariboru, kjer sta Štricelj in Božič spet zmagala in si s tem priborila pravico nastopa na državnem prvenstvu. V četrtem kolu dolenske balinarske lige so bili doseženi naslednji izidi: Sodček : Mirna 10:6, Dana : Krnelj 14:2, Krško : Cestar 16:0 in Valerija : Dolenja vas 4:12. (R. M.)

EKOLOŠKI SPUST PO KOLPI

Številni veslači se bodo v soboto, 6. junija, s kajaki, kanuji in gumenjaki spustili po Kolpi in hkrati očistili njen levi breg. Zbor udeležencev letošnjega ekološkega spusta bo v Fari pri Kostelu ob 9. uri, 35 km nižje ob reki pa bo še zabavni zaključek akcije. Dodatna pojasnila pri TŠD Kostel daje predsednik Stanko Nikolič, ki ga dobite po telefonu (061) 802-175.

S KOLESI PO BREŽIŠKI OBČINI

BREŽICE - V času, ko se vse več ljudi v prostem času odpoveduje avtomobilu in se v naravo odpravlja peš ali s kolesi, je lokalne in druge ljubitelje rekreacije razveselila novica, da se Brežiška športna zveza in Občinska turistična zveza Brežice dejavno pripravljata na otvoritev Brežiške kolesarske poti, ki bo kolesarjenja željne goste vodila domala do vseh znamenitosti občine na obeh bregovih Save. Kolesarji se bodo na 97 kilometrov dolgo pot lahko podali iz Brežic ali iz Term Čatež, potem, ko bodo v popotniški knjižici zbrali žige vseh devetih kontrolnih točk, pa jih bo čakala še zaslužena nagrada. Kolesarsko pot bodo odprli 13. junija.

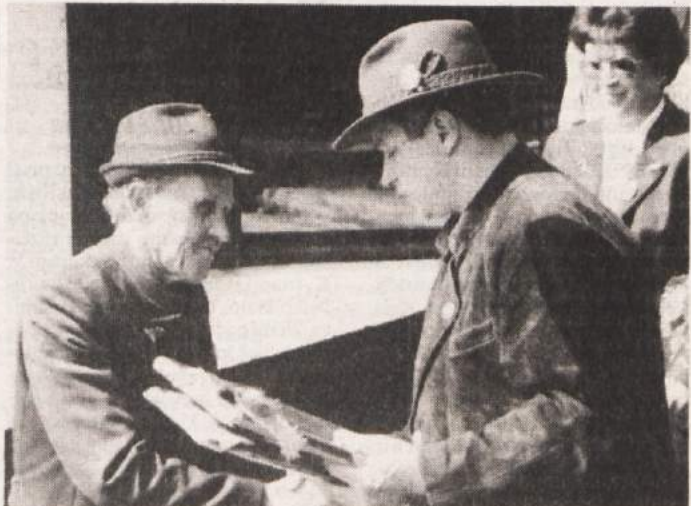
1. NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V ORIENTACIJI - Tričlanska ekipa občinskega združenja Zveze slovenskih častnikov Kočevje v sestavi Bojan Ciglič, Cveto Zorko in Dušan Križman (od leve proti desni) je na 3. državnem prvenstvu v orientaciji in obvladovanju vojaških veščin, ki je potekalo v soboto v Mariboru pod nazivom "Pekre 98", v konkurenci 32 tekmovalnih ekip osvojila prvo mesto v kategoriji častniških organizacij in absolutni konkurenci. Čeprav so bili po letih daleč nastarejši med vsemi tekmovalci, so zmagali s prepričljivo prednostjo 37 točk, kar je povzročilo tudi nekaj preverjanj pravilnosti doseženih rezultatov. Kočevska ekipa se je z zmago v Dražgošah pred 12 leti poslovila od tovrstnih tekmovalj, letošnjega pa so se udeležili, kot nam je povedal Cveto Zorko, "zgolj zaradi radovednosti, da bi preverili, kam še sodijo". Z osvojitvijo prehodnega pokala prvenstva so dokazali, da so še vedno najboljši v državi, kar sta potrdila tudi Križman in Zorko in konkurenci posameznikov, kjer sta osvojila obe najvišji mesti. (M. L.-S.)

"KOSTELSKI VEČER" NAVDUŠIL - Ob 10. obletnici, odkar je folklorna skupina iz Fara prvič zaplesala v kostelskih narodnih nošah, je Kulturno društvo Fara organiziralo "Kostelski večer", ki je minulo soboto dodobra napolnil veliko dvorano Šeškovega doma v Kočevju. Stare viže in plesne sta društvu, ki po zaslugi Martina Marinča in Valentina Južničeta letos praznuje že 15-letnico obstoja, strokovno pomagala obuditi prof. Mirko Ramovš in Julian Strojjan, običaje in nošo pa dr. Marija Makarovič. V društvu danes deluje 21 plesalcev in tamburaška skupina. Da so na pravi poti ohranjanja ljudskega petja, glasbe in plesov, ki so se že zdavnaj preselili izpod oken deklet, vaških lip in trgov na odre, pa jim je na njihovi jubilejni prireditvi, ki je tudi z nastopom Prifarskih muzikantov in Matije Krkoviča kot gostov ostala docela kostelska, potrdilo navdušeno občinstvo. (M. L.-S.)

PREDSTAVITEV HIMNE IN KLUBSKE ZASTAVE - Prizadevni člani kluba K-50, ki ga sestavlja trinajst zaposlenih v podjetju Melamin in se bo do leta 2000, torej v tigrovem letu, srečal z Abrahamom, so pri Cvišlerjih predstavili svojo himno in razvil prapor, rumeno bele barve s tigrom na sredini. Slovesnost se je začela z Jožetovim branjem spisa o pomembnosti in namenu praznovanja, Ladinim razvitjem prapora, podelitvijo majic K-50 in kasete, na kateri je trinitutna klubska himna, ter blagoslovom vseh prisotnih, ki ga je opravil upokojeni dekan Smisel iz Ambrusa. Klub K-50 je doslej edino tovrstno združenje v Sloveniji. Glede na dobro zastavljeno promocijo upajo, da bodo do preloma tisočletja lahko postali vseslovensko gibanje s političnimi ambicijami (!). Besedilo himne K-50 je napisala Živa Komac, glasbo Marko Novak, aranžma Matevž Novak. Himno je v studiju Petra Finka v Dolenjskih Toplicah posnel kočevski ansambel Planet. (Foto: M. Glavonjič)

50 LET LOVSKE DRUŽINE VELIKE LAŠČE - Člani lovske družine Velike Lašče so v soboto na Retijskih senoženih proslavili 50. obletnico združitve LD Dvorska vas in LD Velike Lašče. Ob tej priložnosti so odprli sodoben večnamenski lovski dom. Prehajeno pot družine je zbranim prisoten je bil tudi Stanislav Gruden, ki ga je pred dvema letoma v bližini hiše napadla medvedka z mladičema - predstavil starešina Črtomir Vilhar, ki se je posebej zahvalil še živečim ustanovnim članom Alojzu Drobničju, Francetu Levstiku, Jožetu Maroltu in Mirku Škulju. Ob tej priložnosti so izdali zajeto publikacijo, v kateri so opisani pomembni utrinki iz življenja in dela LD Velike Lašče. V kulturnem programu so nastopili savinjski rogisti, oktet bratov Pirnat, vokalna skupina Trenutek, Maruša Ahčin OŠ Velike Lašče in igralec Branko Miklavc.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznika pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Kdor seje veter, žanje vihar

Dol. list št. 1, 8. januarja

Spoštovani g. urednik!
Kljub temu da ste s pripisom uredništva prekinili dolgo opisovano temo pod tem naslovom, vas vseeno prosim za objavo tega odgovora, ki je resda zapoznel, a upravičen. Po ustavi Slovenije imamo vsi državljani pravico do svobodnega izražanja miselnosti. Sem naročnica Dolenjskega lista tako kot moji nasprotniki. Vsi ga radi beremo, toda kljub temu, da je njihova resnica vedno prava, se mi ne mislim odpovedati. Naj torej pojasnim, ne da bi želela vnovič odpirati polemiko, obtoževanja, ki so jih trije šentjernejški dopisniki zapisali na moj račun.

F. L.

Emilija Lauševič sprašuje, zakaj se v odmevih na prispevke omenja šentjernejški talci, ubiti 21. 10. 1943. Draga prijateljica Mili, vprašati moraš Kušljan, ne mene, zakaj se je razpisal o njih. Že na njegov prvi članek sem mu odgovorila v Dolenjskem listu, nakar je osebno prišel na moj dom, nekoliko pozneje še ti s svojo sosedo. Dobro veš, da so talce streljali Nemci, zato se zaman trudiš krivdo napraviti drugim, ker je vse zgodovinsko dokumentirano.

Tvoj zapis, v katerem navajaš, da je neki mož slišal vojaka, ki je dejal "danes smo v šentjernejcu dobro počistili", nima zgodovinske podlage. Koga neki so v šentjernejcu počistili, uboge nič krive kmete, ki so jim prvi padli v roke? Šentjernejški komunisti so bili takrat že v gozdovih.

Prav si napisala, da v Enciklopediji Slovenije, ki jo je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani, jasno piše, kdo je moril. Prelistala sem vseh 11 do sedaj izdanih knjig Enciklopedije (preko 4.576 strani). V knjigi št. 7 na strani 358 piše: "Nemška vojska je požigala tudi vasi in postrelila nekaj sto prebivalcev in ujetih partizanov. Partizanske enote so se večinoma umaknile v gozdove." Vidiš, prijateljica, to je resnica. Končno pa jaz nimam nič skupnega s talci. Spomenika talcem na Malencah in v šentjernejcu sta dovolj zgovorni pričči žalostne usode nedolžnih.

Jože Hribar, vas nisem nič spraševala o tem, kar ste mi odgovarjali. Kako mi morete očitati, da o političnih talcih govorim oziroma pišem obrekljivo? Tudi mojega očeta so 21. 10. 1943 zjutraj zgrabili Nemci in ga odvedli na Malence za talca. Pa še to si upate napisati, da sem naredila napako pri številu talcev. Ni jih bilo 68, pač pa po vašem 113. Ni mi jasno, od kod vam ta podatek. Vešega očeta nisem nič obrekovala, tako je zapisal pleterski pater v knjigi Pleterje in partizani. Če resnica boli, ne obremenjujte mene!

Stanko Kušljan, v svojem članku ste zapisali, da ste presenečeni, da se še danes najde kdo, ki tako nizkotno ocenjuje svoj narod, čes da javno zagovarjam poboj 68 talcev. To je podtikanje! Le od kod vam trditev, da zagovarjam nemške okupatorje in njihova dejanja? Obsojam Nemce in tiste, ki so jih razdržili in pustili svoj narod kruti usodi.

Vedno omenjate domobrance, da so pomagali okupatorju s škofom Rožmanom na čelu. Zakaj ne poveste, kdo jih je naredil in zakaj so se borili proti komunističnemu nasilju? Sami ste zapisali, da so partizani med vojno pobili 24 ljudi, po vojni pa še 24 domobrancev iz vasi šentjernej. šentjernejška fara je ter-

jala preko 400 žrtev v znamenju OF. Za poboje brez sodbe ni opravičila.

Kar se tiče streljanja talcev, je vaša navedba izmišljena. Pišete, da so to storili domobranci v sodelovanju z Nemci pod vodstvom Preglja. Ta naj bi vam sam povedal, ko so ga ulovili, na Gorici pri Krškem. Navedba se ne ujema z resničnostjo. Vem, da so šli vsi vojni ujetniki skozi vaše roke kot taktičnega načelnika LM. Tudi Pregelj. V kostanjevskih kleteh groze ste uporabili take prijeme, da je vsak moral priznati to, česar so ga obtoževali. Ne mislim nikogar zagovarjati, povem pa vam lahko, da Preglja obtožnica ne bremeni kaznivega dejanja vodenja Nemcev pri streljanju talcev v šentjernejcu. Navajate, da vam je povedal, zakaj so 18. januarja na Lešnici pri Novem mestu ustrelili 8 šentjernejčanov. Obtožnica ga bremeni za tri, drugi so bili izpuščeni. Poiščite sodbo in se prepričajte! Odgovarjam vam še na vprašanje, če poznam vsaj enega partizana, ki so ga ulovili domobranci in še živega izpustili: ne vem, ker v našem kraju niso ujeli nobenega.

FANI LORBER
Vel. Malence 17

Revež iz Maga

Dol. list št. 21, 28. maja

Revež Bartelj

Urednika Dolenjskega lista Marjana Legana je potrebno spomniti, da je ponatis posameznih člankov iz tedenskega magazina Mag mogel le s pisnim dovoljenjem uredništva. Tega pa na Dolenjskem listu za objavo komentarja z naslovom Revež niso dobili in so ga samovoljno objavili v celoti. To pa je v nasprotju z novinarsko etiko in predstavlja kravo avtorskega dela. Najbrž so se za objavo odločili le zaradi tega, da bi lahko še naprej obračunavali z županovim Koncilijo, ker jim je očitno pred volitvami zmanjkalo udarnega materiala.

Bi pa rad odgovoril Andreju Bartelju iz Novega mesta, ki je zapisal, da ni bil nikoli član mestnega sveta in nikoli član nobene politične stranke. Prva njegova navedba sicer drži, je pa toliko bolj sporna druga. Bartelj je očitno zelo pozabljen človek, saj se ne more spomniti niti tega, kaj je počel pred štirimi leti, kaj šele, da bi se spomnil, kakšno vlogo je kot novinar - družbenopolitični delavec igral v bivšem komunističnem režimu, ko je s svojim pisanjem poneumljal ljudi. Zanj se je v primerjavi s preteklostjo zdaj spreminilo samo to, da je takrat hodil na partijske procesije, medtem ko ga danes poleg borčevskih in pasjih izredno privlačijo tudi cerkvene. Ob tem pa se ima za zelo pomembnega, svoje delo pa jemlje kot nekakšno "božje poslanstvo". Jeseni leta 1994 pa je na listi "nestrankarskega" Društva Novo mesto Bartelj kot drugi po vrstnem redu kandidiral za člana mestnega sveta novomeške občine in seveda pogorel. Najbrž si zaradi tega še danes ne more pozdraviti svojih kompleksov, katerim ne pomagajo niti pogoste terapije po gorjanskih gozdovih. Zaradi tega se mi Bartelj smili. Tudi on je revež, a le da se sam tega ne zaveda. Revež netolerance in nespoštovanja drugače mislečih.

SILVESTER ŠURLA
novinar Maga in Jutranjica

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 20, 21. maja

Kar je tokrat g. Pribanič napisal o škarpi, ki jo je zgradil Slavko Križev v Starih Zagah, ne drži. Kdo je prvi začel pisati o škarpi, smo že razčistili. Začelo se je namreč s klicem V. K. (napisal sem že, kdo je to) v rubriko Halo, tukaj je bralec Dolenjca, sledil pa je odgovor, ki ga je podpisalo več krajanov. Ne drži njegova trditev, da po poti proti vinogradom krajan ne vozi. Naj si ogleda kup peska, ki ga je po tej poti za Vero Paunovic pred gradnjo škarpe pripeljal tovornjak, sedaj pa je pot za tovornjake preozka.

Ne vem, zakaj g. Pribanič v to pravico vmešava mojega brata. Prav bi bilo, da bi si g. Pribanič ogledal mapno kopijo, kjer je vrisana javna pot, na katero je Križev zložil deske in tramove, ni pa to zemljišče last Križeta kot trdi Pribanič. Pot je bila desetletja v javni uporabi. Ogleda naj si tudi mejnike, ki so jih lani postavili geodeti iz Novega mesta in prav to pot, na kateri je tramovje, ločili parceli Križeta in Ide Retelj. Ni res, da je pot vodila le do kozolca, ki je Križetova last. Kozolec je

stal na parceli Retljeve. Kako naj bi bil lastnik kozolca Križev, če se takrat, ko so kozolec odstranili, še rodil ni.

Pribanič pravi, da mu očitam črno gradnjo, kar drži. Za nadomestno gradnjo hiše je res dovoljenje, pozabil pa je omeniti, da je za hišo ločeno in brez dovoljenj zgradil še eno stanovanje in gospodarsko poslopje. G. Pribanič piše, da je s Križetom v sorodu le po Adamu in Evi, a kdor družini pozna, ve, da so vezi veliko bližje.

Najbolje, da zadevo prepustimo inšpektoratu za okolje in prostor iz Novega mesta, ki je tudi izdal odločbo za odstranitev škarpe, da bo vaški promet zopet normalno stekel.

IVAN LAVRIČ
Stare Žage 16

PRIPIS UREDNIŠTVA - Ker je očitno, da razpravi o škarpi v Starih Zagah ne bomo prišli do dna, to polemiko s skrajšanim pismom Ivana Lavriča zaključujemo.

Ne želijo odpirati bolečih ran

Dol. list št. 20, 21. maja

Gospa Mirjam Bezek-Jakše, lepa hvala za zelo čustveno napisani odgovor, s katerim sedaj sami zanikate prejšnje trditve, da je osnova vašega dela strokovnost in ne čustvenost. Ker sem bil član komisije za raziskavo medvojnih in povojnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih tovrstnih nepravilnosti v občini Črnomelj, poznam poročilo naše komisije zelo dobro, zato ne potrebujem vaših novinarskih navsvetov, temveč, če je možno, le argumentiran odgovor.

Ker argumentiranega odgovora pač niste dali, ostaja še vedno nerazumljivo, zakaj mora biti naslov vašega povzetka smiselno neskladen z vsebino poročila naše komisije. Tudi vaša trditev, da je naslov "Ne želijo odpirati bolečih ran" vzet iz poročila, ne drži, saj tega v poročilu ni. V poročilu pa je zapisana smiselno drugačna trditev, in sicer: Poročilo ni samo sebi namen.

Če pa morda kdo razmišlja, da gre za odpiranje bolečih ran, verjetno ne ve, da so te rane še vedno odprte in ne morejo biti pozabljene, saj gre pri tem za genocid nad lastnim narodom. Za občino Črnomelj je izvensodni poboj 304 ljudi pre-

vabljeni na skupen sestanek v šentjernejcu skupaj z učitelji in mentorji iz OŠ. Želeli smo skupne stike in navezavo nadaljevanja programov iz OŠ v SS ter izmenjavo izkušenj in dogovor za skupno nadaljnje boljše delo. Žal se je sestanka udeležila le g. prof. Malusova iz Gimnazije Brežice. Takrat smo želeli tudi dogovoriti določene roke.

Ob koncu aprila smo znova sklicali sestanek z vsemi predstavniki srednjih šol v regiji zaradi dogovora o izvedbi srečanja, žal so se sestanka udeležili le dva predstavnika CSS N. m., predstavnice gimnazij N. m. in Brežice, predstavnica SSGT, vodja RC g. Baškovič in jaz. Dogovorili smo se za datum 22. 5. 1998, kraj srečanja je ostal odprt in je bil dogovorjen naknadno.

Ker je vaša šola v stanju obnove, smo bili prisiljeni dogovoriti se z vodstvom CSS, ki nam je omogočil srečanje v svojih prostorih. Zaradi gostovanja vaše šole pri njih nismo mogli dobiti na razpolago potrebnih učilnic in smo zadevo pripravili v njihovi veliki jedilnici. Na tem mestu moram CSS-ju izreči vse priznanje, še posebej ljudem, ki so bili zadolženi za pomoč in izvedbo. Zaradi popoldanskega pouka vaše šole smo bili tudi časovno omejeni, kar vam je zagotovo znano. Glede na vse povedano tudi zaradi tega nismo mogli pripraviti obsežnejšega protokola.

Znano vam mora biti tudi dejstvo, da zadeve ne organiziramo samo zaradi ene šole in njenih dijakov in da je dejansko res na vaši šoli že dolgo vrsto let bilo središče in gibalno raziskovanje in znanosti, ki smo ga vedno in ga tudi danes podpiramo po svojih zmogljivostih. Ker so problemi nekje drugje in ne pri nas, ni pošteno in pravično, da svoj trenutni srd in jezo vržete na naš naslov. Za nas kot organizatorje so vse dejavnosti na katerikoli šoli, od osnovne do srednje in univerze pa tudi v klubih in društvih, enako pomembne in po svojih močeh poskušamo zadeve urejati in izvajati.

Strinjam se z vami, da se iz leta v leto zadeve slabšajo za naša področja delovnja, predvsem v državi in tudi v posamezni regiji.

Očitek, da ni bilo potrebnih usklajevanj, ne drži, saj smo poskušali storiti vse, žal ni bilo pravega odziva. Sprašujemo se, komu naj v bodoče na SS pošiljamo različno pošto, ako ne na ravnateljstva šol. Saj ne moremo vedeti vnaprej, koliko nalog in pod kakršnim men-

torstvom se le-te pripravljajo, ko ne dobimo pravega odziva.

Naša želja je in vedno bo uspešno in tvorno sodelovanje, saj večina, ki nas dela, delamo prostovoljno že vrsto let, med njimi je vsekakor tudi vaša kolegica g. prof. Stanka Florjančič, ki naše delo dobro pozna. Mentorskega dela na katerem koli področju nismo nikoli podcenjevali, saj smo ena redkih dejavnosti, ki vsako leto mentorje poskušamo dobiti skupaj in se dogovoriti ter po naših skromnih možnostih tudi pogostiti.

Tako kot vsa leta poprej se bomo letos v oktobru znova dobili skupaj in se pogovorili o delu gibanja v naslednjem šolskem letu. Takrat boste, gospe profesorice, imele vso možnost sodelovanja. Za kaj je bilo letos tako malo nalog, pa se vprašajte same med seboj, vaše kolege na drugih srednjih šolah, predvsem pa tiste, ki bi morali in mogli na šolah omogočiti tako dijakom kot mentorjem uspešno delo in materialno osnovo.

Res je, da so odgovornih, od ministrstev navzdol, polna usta pohval in skrbni za mladi rod, a le na papirju. Mi in naša organizacija nismo in ne moremo biti dežurni krivci za vse, kar se na šolah in okrog njih dogaja.

Zato ob koncu moram tudi povedati da so bile vse naloge, kakor pravite vse, letošnjega "sramotnega srečanja" zelo dobre in se bodo udeležili državnega srečanja po svojih področjih. Vas pa vabim še naprej k tvornemu sodelovanju in razumevanju obeh strani medalje.

Na to pisanje ne želim nobene polemike, najmanj po časopisju, in zaključujem z vsem spoštovanjem in najlepšimi pozdravi. Nasvidenje v jeseni v vaši prenovljeni šoli.

Za OO ZOTKS Novo mesto
NIKOLA PADEVSKI

Fani Darovič

V nedeljo, 17. maja, smo se na pokopališču sv. Marjete pri Poni-kvah še zadnjič poslovili od Fani Darovič. Rodila se je leta 1937 v številni kmečki družini Perhaj na Glogovici pri Ivančni Gorici. Ze v mladosti je občutila revščino in je hodila na dnino. Zaposlila se je v tovarni Motvoz v Grosuplju. Poročila se je leta 1968 s Stanetom Darovičem in po desetih letih se jima je rodila hčerka. Zaradi bolezni - bila je od rojstva invalid - je morala pustiti službo. Čez štiri leta se jima je rodil še sin. Kupila sta starejšo hišo in jo s pomočjo dobrih ljudi obnovila. V veliko uteho jima je bil vinograd. Kljub bolezni in družinskim skrbem se je Fani rada vključevala v družabno življenje. Veselje je našla pri pletiljah DU Trebnje, za prevoz pa je skrbelo njena prijateljica Pavla Gorenc. Dokler ji je zdravje služilo, je hodila na izlete in srečanja. Rada je tudi zapela in pozabila na vsakdanje bolezenske tegobe. Njena prezgodnja smrt je zapustila globoke vrzeli v družini, pri sosedih in v društvih. Fani nam bo ostala v lepem spominu.

R. M.

• Najzanesljivejši način za to, da ostanemo revni, je v tem, da smo pošteni. (Napoleon)

• Kolikor šibkejša je cerkev, toliko več moči ima. (Pieronek)

velik zločin in ga ne moremo reševati s pozabo tudi zaradi zločinov, ki po mednarodnih konvencijah ne zastarajo.

Ker predvidevam, da kljub temu vztrajate na obstoječem naslovu vašega povzetka poročila, je nadaljnje ugovarjanje vsebini vašega povzetka poročila nesmiselno.

JOŽE BAHOR
Svibnik pri Črnomlju

Sramotna organizacija srečanja

Dol. list št. 21, 28. maja

Spoštovane gospe profesorice!
Nisem imel namena odgovarjati na vaš zapis, toda prav je, da javnost zve tudi za drugo plat medalje. Ne bom navajal vseh vaših obtožb, ki letijo na račun organizacije in vsega, kar je v zvezi s tem. Da morda ni bilo vse tako, kot si zamišljate in pričakujete, je tudi več vzrokov.

V aprilu mesecu ste vse srednje šole in potencialni mentorji bili po-

Nihče ni tako velik, da ne bi potreboval pomoči malih. (Nemški pregovor) (Foto: Marijan Hočvar)

**APLAVZ NI OBVEZEN
Birokratska ura**

Če piše na pisarniških vratih, da je delovni čas od 8. do 16. ure, so državljani prepričani, da bodo lahko opravili potrebno zares v tem času. Toda ne, državni uslužbenci si delovni čas razlagajo po svoje. Po njihovem je to čas, ki ga morajo prebiti v svoji pisarni. To pa pomeni, da morajo vrata zokleniti vsaj pol ure prej, če hočejo ob štirih domov, saj morajo pospraviti mize, ugasniti računalnike in podobno. Porabniki njihovih uslug pa se nemočno jezijo, kajti na dan, ko naj bi jim bili državni uslužbenci na razpolago, niso morejo priteči do njihovih pisarn do 15.30, kajti tudi sami delajo do 16. ure.

Prošnje in pritožbe, naslovljene na župana, ne zaležejo, kajti državni uslužbenci so državni uslužbenci, četudi delajo in bivajo v občini. Državni uslužbenci so za svoje delo odgovorni državi in ne občini. Še najmanj županu, in obnašajo se res kot državni uslužbenci, ki so jim želje in potrebe krajanov španska vas. Kljub vsemu jim bo nekdo le moral pojasniti, da morajo biti na razpolago ljudem do 16. ure. Šele nato naj zaklenejo zaplate svojih pisarn in šele nato naj se lotijo pospravljanja svojih pisalnih miz in omar. Domov bodo šli res pol ure pozneje, a to je že druga vprašal, ki naj jo uglasijo s svojimi delodajalci, namreč to, kdo jim bo te pol ure dnevno plačal. Premalo je namreč, če so državljani na razpolago po cele dneve le tedaj, ko sprejemajo obrazce za napovedni dohodnine za preteklo leto.

TONI GAŠPERIČ

**Podjetje Snežnik
- razprodaja ali sleparija?**

V dnevnem časopisju je bila objavljena javna dražba, v kateri podjetje Snežnik iz Kočevske Reke razprodaja svoje premoženje. V podjetju so se odločili za razprodajo premoženja, čeprav proces lastninjenja še ni končan. Bivši in sedanji delavci Snežnika so presenečeni in ne morejo razumeti direktorjeve poteze. Sprašujejo se, kdo jih je vprašal, da sme neki prišlek prodajati tisto, kar so s svojimi žulji ustvarjali celih 40 let.

V javnosti je tudi mogoče slišati: da bo vlada z iztržkom prodaje državnega premoženja pokrila primanjkljaj v proračunu. Pri tem poslu pa nihče ne dvomi, da bodo delavci deležni le nekaj obrobni drobtinice. Zato se upravičeno počutijo prevarane. Vsa zadeva pa je videti tudi neza-konita, saj krajan dobro vedo, da se za besedo uprava skriva iz Ljubljane dirigirani direktor, v nadzornem svetu pa ni nikogar od delavcev, ki so ustvarjali premoženje, pač pa tujci, ki pri pridobivanju premoženja nimajo nikakršnih zaslug. In prav ti odločajo in krojijo usodo domačinom.

Na razprodajnem seznamu je praktično celotno podjetje, od premičnin, nepremičnin, zazidalnih parcel do počitniških kapacitet. Prav lahko se zgodi, da bo npr. Dragarje kupil MORS ali MNZ in imeli bomo dodatno zaprto območje. Pred leti je podjetje Snežnik prodajalo premoženje z možnostjo obročnega plačila. Osnovni namen je bil, privabiti ljudi in kraj odpreti navzven. Z današnjo razprodajo pa se lahko zgodi prav obratno. Kljub pomislekom nekaterih kaže, da bo država prek direktorja Snežnika le uspeša izvesti razprodajo, še posebej zato, ker je med ljudmi še vedno prisoten strah. Stari obogljiviosti se je danes pridružila še apatijska ljudi. In pogoji za spretno sleparjenje so več kot idealni.

IVE A. STANIČ

Občutljiv kazalec človeških vrednot

Dosežek humanosti: 45 let prostovoljnega in neplačanega krvodajalstva

S 4. junijem, dnem krvodajalstva v Sloveniji, se prične teden solidarnosti, v katerem bodo zaključene nekatere akcije (med njimi "Košarica RK"), začete 8. maja v tednu RK. Zakaj 4. junij in od kod 45 let, je razvidno iz ključnih zgodovinskih dogodkov.

Četrtega junija 1945 se je zgodil pomemben zgodovinski obrat v krvodajalstvu. Na ta dan, ki je proglašen za dan krvodajalstva v Sloveniji, obujamo spomin na prve steklenice konzervirane krvi, ki jo je takrat darovalo stopenjadeset krvodajalcev. Do tedaj je potekalo dajanje krvi neposredno s človeka na človeka. V letošnjem letu mineva 45 let, ko je organizacija krvodajalstvih akcij prevzel RKS. Pred tem datumom je bilo krvodajalstvo domena bolnišnic.

V skoraj polstoletni zgodovini je krvodajalstvo preraslo v vse-slovensko gibanje, v katerem so se potrdile trajne vrednote krvodajalstva: prostovoljnost, anonimnost in brezplačnost. Zakon o Rdečem križu Slovenije v 9. členu določa, da je država Slovenija zaupala RKS "izvajanje akcij za pridobivanje krvodajalcev in organiziranje krvodajalstvih akcij". V skladu z mednarodnimi dogovori in sprejetimi stališči vseh evropskih držav tudi Slovenija izvaja

nacionalni program samozadostnosti s krvjo in krvnimi pripravki, kar pomeni, da si moramo sami zagotoviti zadostne količine krvi, krvnih komponent in krvnih produktov.

Z nenehnim razvijanjem krvodajalstva je RKS prispeval k temu, da sodi Slovenija med države, ki pokrivajo potrebe po krvi, saj kri letno daruje 5 % prebivalcev. V petinštiridesetih letih smo zabeležili 3.819.711 krvodajalk in krvodajalcev na krvodajalstvih akcijah, darovano pa je bilo 1.395.390 litrov krvi. V Sloveniji potrebujemo letno vsaj 100.000 odvezom in 45.000 litrov krvi. Vsak dan potrebujemo 400 krvodajalcev. Kri pa je nenadomestljivo zdravilo.

Krvodajalstvo je eden od najbolj občutljivih vsestranskih družbenih kazalcev. Lahko ga merimo in nam nudi podatke o kvaliteti odnosov in človeških vrednot, ki prevladujejo v družbi.

Z namenom spoznati pričakovanja krvodajalcev in vzroke za manjši odziv je bila v decembru 1997 na pobudo Območne organizacije RK in Transfuziološkega oddelka bolnišnice v Novem mestu med krvodajalci izvedena anketa in na podlagi te izdelana statistična analiza. Izidi te bodo pokazali pot do uspešnejše motivacije v prihodnje. Ena glavnih spodbud se nanaša na pričakovanja krvodajalcev, ki so povečini

povezana s prednostjo pri nude-nju zdravstvenih uslug, pri specialističnih pregledih ali pa so v povezavi z ugodnejšim zdravstvenim zavarovanjem zanje. Potrebno bo razmisliti o alternativnih oblikah motiviranja, ki so se izkazale kot dobre v svetu.

DARJA HOČEVAR

IZLET NAJMLAJŠIH TABORNIKOV

NOVO MESTO - V soboto, 16. maja, je Rod gorjanskih tabornikov za najmlajše tabornike organiziral izlet v Prečno. Devet tabornikov se nas je zbralo na dvorišču OŠ Šmihel in skupaj smo odšli k Zavarovalnici Tilija, kjer smo se pridružili ostalim. 40 murnov, medvedkov in čebelic ter njihovih vodnikov nas je odšlo proti Prečni. Na letališču smo se odpočili po dveurni hoji, pomalicali, nato nam je športni pilot France Klemenčič razlagal športna in jadrna letala, ki smo si jih ogledali. Z veseljem nam je odgovarjal na vprašanja. Domov grede smo se ustavili v slaščičarni v Bršljini in se posladkali s sladoledom.

H. MURGELJ,
OŠ Šmihel Novo mesto

VESELOŠOLSKIH TRIDESET

LJUBLJANA - V nedeljo, 7. junija, se bo ob 10. uri v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma začelo najbolj množično tekmovanje slovenskih šolarjev, to je državno tekmovanje v znanju Vesele šole Pila. Najbolj množično zato, ker se je na prvi stopnji na 520 šolah po vsej Sloveniji 37250 učencev pod vodstvom 571 mentorjev lotilo veselešolskih vprašalnikov. Uspešni so tekmovali še na drugi stopnji in najboljši med njimi se bodo potegovali tudi za naziv državnega veselešolskega prvaka.

ZAHVALA

OŠ Dragotina Ketteja se zahvaljuje vsem, ki so ji podarili denar namesto vencev na grob ge. Anice Rajk.
Ravnateljica Breda Oklešen

Keleminovo žaganje novinarja

Na zadnji seji sveta občine Sevnica si je poslanec SDS in občinski svetnik Branko Kelemin prav v času, ko so si veljaki njegove stranke v Vukovarju trudili zabiti vsaj častni gol v nogometni tekmi Slovenija : Hrvaška, že drugič trudil s seje sveta odstraniti mene, svobodnega novinarja Alfreda Železnika.

Dvojni funkcionar Kelemina je pozabil, da je na začetku mandata tudi sam glasoval za občinski statut, ki določa, da so seje sveta praviloma javne in se jih torej lahko udeležuje kdorkoli, ne le novinarji. Pravzaprav posledje v polemiki z zanič poslancem in še slabšim svetnikom Kelemino že uživam, saj le-ta nima poguma,

da bi se šel z mano v Dolenjskem listu odkrito argumentirano polemiko. Bojda Kelemini ne zadostuje več poslanska plača in dodatek za delo z volilci, saj naj bi me tožil za prizadete duševne bolečine, ker sem ga porazil v javni polemiki. Pravzaprav mi ni jasno, kako mi je mogla v času demokracije tako narasti cena (kar na pet milijonov tolarjev!) za mojo sedaj že sivo glavo in šepajočo nogo (sem 40-odstotni vojaški invalid). Komaj že čakam na izid te pravde, da bi zapletek lahko poslal centru za socialno delo sevniske občine, saj kot svobodni novinar nimam rednih prejemkov.
ALFRED ŽELEZNIK, Boštanj

deželni zbor sprejel sklep, da se izvrše vse priprave za pospešitev gradnje šentjanske proge. Ko je 21. novembra 1905 sklenil prevzeti poročstvo za gradnjo proge, sta za koncesijo zaposlila grof Anton Barbo in baron Ludvig Berg.

Dokončno finančno konstrukcijo so dogovorili oktobra 1906 na Dunaju, kjer so poleg ministra dr. Derschatta sodelovali še domači poslanci Povše, Fran Šuklje, dr. Šušteršič, baron Schwegel in koncesionar grof Barbo.

Priprave za gradnjo

Na odseku do Mirne so obravnavali štiri različice poteka proge, dve sta imeli izhodišče v Veliki Loki, dve pa v Trebnjem. Zupanstva občin Velika Loka, Moravče, Prapreče, Gradišče in Dobrič so zaprosili za priključek na Dolenjsko progo na Veliki Loki. Odsek Velika Loka-Mirna bi bil malo daljši, kot je odsek Trebnje-Mirna, poleg tega bi se morala proga med Veliko Loko in Mirno povzpeti za nekaj metrov višje. Za traso sedanje proge so se odločili leta 1898. Pozneje so obravnavali še dve različici med Rakovnikom in Mokronogom, ki bi se bolj približali Mokronogu. Če bi bila sprejeta varianta skozi Martinjo vas pri Mokronogu, bi bila postaja Mokronog nekoliko v sredini med Skepškom in Martinjo vasjo.

S trasiranjem proge Trebnje-Krmelj so pričeli 12. maja 1906. Gradbeno vodstvo se je novembra 1906 nastanilo v gradu Grič pri Mirni, ki je bil v posesti Paulina lastnika premoženika. Železniško ministrstvo na Dunaju je 26. marca 1907 izdal odlok o lokacijski obravnavi (političnem obhodu) za normalnotirno rudniško progo, ki se lahko spremeni v lokalko za javni promet. Načrti so bili pripravljeni že maja 1907, tako da so z lokacijsko razpravo pričeli 24. maja v Treb-

njem in jo do 1. junija 1907 v Krmelju zaključili. Dovoljenje za gradnjo sta 23. maja 1908 dobila prvotna koncesionarja grof Anton Barbo in baron Ludvig Berg. Proga je bila vključena v sklop Dolenjskih železnic. Velika zasluga za njeno gradnjo pa gre Francu Šukljetu.

Gradnja in otvoritev proge

Gradnjo železniške proge Trebnje-Krmelj je prevzel krmeljski rudnik, ki je delo predal celovškemu podjetju Polz&Knoch. Gradbena dela so hitro napredovala, večja ovira je bil le 8 km globok usek Žijavica pod Primštalom, kjer so morali izvesti tudi dve manjši deviaciji ceste in 17 m visok nasip blizu Dola pri Trebnjem. Nasip pri Dolu se je že prvo zimo porušil, v useku pod Primštalom pa je zemlja in kamenje še nekaj let zasipalo progo.

Iz Trebnjega so 4,3 km daleč položili nove tirnice sistema X a državnih železnic s težo 35,5 kg/m, to je najtežji odsek proge. Tirnice so bile dolge le po 7,5 m. Na ostalem delu proge, ki ga je mogoče smatrati za lažjega, so vgradili le 6,5 m dolge in že rabljene tirnice sistema VII, izdelane v letih 1875 in 1876 v železarnah Donawitz, Gradec in Fernitz. Tirnice so položili na impregnirane bukove pragove, uporabili pa so tudi nekaj neimpregniranih macesnovih pragov. Gramozna greda je bila tenka, deloma iz tolčenca, deloma iz jamskega gramozja. Tehnični pregled je bil 11. in 12. februarja 1909. Obtežilna preizkušnja mostov je bila 3. novembra 1908. Mostne konstrukcije je dobavila mostovna delavnica Gridl z Dunaja, jeklo za nosilce pa železarna v Witkowicah. Pri dobavi jekla sta sodelovali tudi domača Kranjska industrijska družba z Jesenic in železarna iz Štor. Cement je dobavljala cementarna iz Wittersdorfa na Koroškem.

Gradnja proge je stala 1.930.000 kron, ker pa je bilo delo slabo opravljeno, so v naslednji zimi porabili še 120.000 kron za sanacijo.

Gradnjo in vzdrževanje cest do železniških postaj je zelo natančno urejal zakon iz leta 1872. Potrebo po cesti je obravnavala posebna komisija, ki je bila sestavljena tako, da niso bili zanemarjeni lokalni interesi. Običajno so stroške gradnje prevzeli v enakih delih deželni odbor, cestni okraj in železnica. Če pa je bila železniška postaja locirana tako, da je služila le posamezniku ali eni sami občini, je moral cesto zgraditi in vzdrževati tisti, ki jo je potreboval. Tako je okrajni cestni odbor v Radečah sklenil pokriti le tretjino stroškov za zgraditev dovozne ceste do železniške postaje Krmelj in tretjino stroškov za zgraditev tistega dela ceste med Tržiščem in Krmeljem, ki poteka po območju radeškega okraja. Dovožne ceste za postaje Mirna, Mokronog in Krmelj so bile pregledane in predane v promet 9. in 10. oktobra 1908.

Prve vagonne premore iz Krmelja je pripeljal v Trebnje tovorni vlak 30. junija 1908. Prvi redni mešani vlak št. 2652 je odpeljal iz Krmelja v Trebnje v nedeljo, 15. novembra 1908, ob 4,45 in prispel v Trebnje ob 5,53. Vlakovodja na tem prvem rednem vlaku je bil Vincenc Ožgan, sprevodnik pa Birk. Lokomotivo k.k. St.B (cesarsko-kraljevske avstrijske državne železnice) 178.64 (pozneje JDZ 52) je upravljal strojevodja Johan Podvasnik, kurjač pa je bil Juhart. Prvi redni vlak je bil sestavljen iz službenega vagona, dveh potniških voz III. razreda in priključnega tovornega vagona. Dnevno so zatem vozili trije pari mešanih vlakov.

Pred otvoritvijo proge so zupanstva v krajih ob progi protestirala zaradi zastopavanja slovensčine. Nemška imena postaj so bila izpisana pred slovenskimi.

PRIZNANJA PALČKOM BRALČKOM - Eden izmed bogatitvenih programov VVZ Ivančna Gorica je tudi projekt Palček Bralček, ki najmlajše od 4. leta starosti do vstopa v šolo vodi v svet pravljic in jim tako bliža knjige in veselje do branja. Avtorica projekta in ravnateljica zavoda Branka Kovaček je zadovoljna, da je zanimanje za Palčka Bralčka veliko in da radi sodelujejo tudi starši, ki otrokom prebirajo pravljice. Prejšnji teden so v ivanškem kulturnem domu 130 otrokom iz enot Čebelica, Marjetica, Miška in Polšek podelili zaslužene nagrade - knjigo Kraljična na zrnu graha, ki sta jo prispevala Založba Mladinska knjiga in Občina Ivančna Gorica. Zelo obiskano prireditev pa so popestrili tudi sami otroci, ki so pod vodstvom Majde Adamič zaigrali Praznično pravljico Mirjam Voglar. (Foto: L. Murn)

NAJMLAJŠI VARČEVALCI - Ob 20-letnici otroškega varčevanja v okviru Dolenjske banke so prejšnji tork pripravili v novomeški športni dvorani otroško veselico z ansamblom Čuki. Vesele prireditve se je udeležilo okoli 1.300 otrok iz vrtec na območju nekdanje novomeške občine. Za otroke iz drugih krajev pa je Dolenjska banka pripravila lutkovne predstave v Trebnjem, Brežicah, na Senovem in v Metliki. Med otroki je bil tudi medvedek, zaščitni znak varčevanja mladih pri Dolenjski banki. (Foto: A. B.)

ZLATA POROKA - Franciška in Bogomir Oberč iz Brežic sta imela v soboto zlato poroko. V viteški dvorani brežiškega gradu sta si mladostna slavljence znova obljubila zakonsko zvestobo v navzočnosti brežiškega župana Jožeta Avšiča, matičarke Olge Radosavljevič ter sorodnikov in drugih, ki so prisostvovali temu za Brežice ne prav pogostemu dogodku. Na območju upravne enote Brežice je bila to prva uradna zlata poroka v letošnjem letu, lani sta bili dve. (Foto: L. M.)

Vinogradniki proti policijskim zasedam

Vsaj malo uvidevnosti

V zadnji številki Dolenjskega lista sem bral o uspehi prireditvi Vinske vigred v Metliki. Župan občine Metlika Branko Matkovič je sicer predvideval, da bo zaradi novega zakona o varnosti cestnega prometa slabši obisk vigredi, a obiska je bilo dovolj in po grlih je neklo veliko žlahtne kapljice. Soterijski smo opazili, da na cestah okoli Metlike ni bilo toliko policistov kot običajno. Verjetno je bil v policijo kak tihi dogovor, da ni preveč nadležna.

Ob tem bi predlagal, da policisti ne bi kar naprej v zasedah prežali na vinogradnike, ki po cele dneve delamo v vinogradih in morda popijemo kak kozarček več, kot je dovoljeno. Na takšne policijske zasede smo občutljivi predvsem starejši vinogradniki, ki se ponavadi peljemo le na kratkih razdaljah. Sem za red v prometu, vendar bi morali biti policisti tudi malo uvidevni. Sedaj se po terenu pojavljajo prodajalci, ki po hišah poleg aparatov za merjenje pritiska ponujajo še alkotele za 14 tisočakov. Je nam vinogradnikom res potreben tak izdatek pri taki ceni vina, ki ga na trgu poleg vsega še težko prodamo?

S. M.
Metlika

Tudi naši dobri

Državno tekmovanje v znanju tujih jezikov

LJUBLJANA - V petek, 29. maja, je bila svečana podelitev nagrad učencem osnovnih šol, ki so osvojili najboljše mesta na državnem tekmovanju iz tujega jezika. Letos se je 6489 osnovnošolcev udeležilo tekmovanja iz angleškega jezika, 1848 pa iz nemškega. Bronasto priznanje iz obeh jezikov je osvojilo 1717 učencev, zlato priznanje iz angleščine 125 in iz nemščine 37 učencev. Zanimanje za pouk nemškega jezika na našem območju žal upada in tako kljub trudu učiteljev tu ni bilo vidnejših rezultatov.

Po lanskem uspehu Mateja Železnika iz OŠ Boštanj - osvojil je prvo mesto - so se tudi tokrat tekmovalci iz OE Zavoda RS za šolstvo Novo mesto dobro odrezali pri angleškem jeziku: Nina Zorko iz OŠ Jurija Dalmatina Krško deli 2. mesto, Maja Dolinar iz OŠ Šentjerneje je bila tretja, Ana Kešić iz OŠ Center je bila peta, Merima Čelik iz OŠ Podzemelj je bila sedma, Simon Čizmek iz OŠ Šenov in Slobodan Malič iz OŠ Šmihel pa sta s še nekaj tekmovalci delila deveto mesto. Pohvalo zaslužijo tudi Tinkara Janžekovič iz OŠ Mirna, ki je dosegla zlato priznanje, kljub temu da se angleščino uči fakultativno.

D. BREŠČAK

Karol Rustja

Gradnja proge Trebnje - Sevnica

Za progo se je v deželni zbor vneto zavzemal poslanec in ljubljanski župan Ivan Hribar že 13. maja 1893. Hribar je izdelal predlog gradnje lokalnih železniških prog v kraje, kjer je razvita obrt ali industrija in bi se ta dalje lažje razvijala, ali pa v kraje, kjer bi lažje izkoriščali naravna bogastva. Hribar je predlagal gradnjo devetih lokalnih železniških prog, med katerimi je bila na prvem mestu Belokranjska železniška proga, na sedmem mestu proga Trebnje-Mokronog (15 km) in na zadnjem pa proga Novo mesto-Brežice.

V zvezi z državnim zakonom o lokalnih železnicah je po zgledu drugih avstrijskih dežel, ki so v času od 1880 do 1887 sprejele podobne deželne zakone, tudi Kranjski deželni zbor (med zadnjimi) sprejel 15. februarja 1895 zakon o pospeševanju gradnje železnic nižjega ranga. Zakon je bil potrjen 17. januarja 1896, vendar je bil njegov učinek zaradi katastrofalnega velikonočnega potresa v Ljubljani leta 1895 minimalen, saj je morala dežela vsa razpoložljiva sredstva porabiti za sanacijo škode po potresu in obnovi Ljubljane.

Na Dunaju pa je trgovinsko ministrstvo 4. maja 1894 ustanovilo poseben oddelek za lokalne železnice, ki je pričel z delom 1. julija 1894. V tem uradu je bila skoncentrirana vsa tehnična in komercialna služba lokalnih železniških prog. Dokler ni bilo leta 1896 ustanovljeno posebno ministrstvo za železnice na Dunaju, je bilo za železnice priporočeno ministrstvo za trgovino.

Supercene v Kovinotehni

pred svetovnim prvenstvom v nogometu, Francija '98

Akcija za imetnike kartice Kovinoteha 5. in 6. junija '98

5% dodatni gotovinski popust za pralne stroje gorenje

38.531.-

PHILIPS videorecorder VR 171

36.990.-

EVELUX orbiter EVS 555 TS 60.947.-

57.900.-

PHILIPS tranzistor AZ 8070

24.900.-

23.904.-

DARILO: MAJICA

KOVINOTEHNA

Nemogoče je mogoče

3 leta garancije

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA Muzejska 3 ☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

GOTOVINSKA POSOJILA Kolodvorska 45, Črnomelj ☎ 068/53-453, 0609/643-216

ZASTAVLJALNICA vam nudi kratkoročna posojila na osnovi zastave čekovnih blanketov, delnic in certifikatov. REALIZACIJA POSOJILA TAKOJ!

TERME BANOVC, 15-ODST. POPUST ZA UPOKOJENCE

V času od 20. maja do 20. junija dajemo upokojujencem 15-odst. popust. V poletnih počitnicah bivajo otroci do 12. leta zastoj. Pridite na oddih, počitnice! Informacije in rezervacije: Terme Banovci, ☎ 069/13-400, fax 069/87-703.

POCENI POČITNICE

Čisto morje, mrzlo pivo ali vročo juho, poceni bivanje lahko vedno dobite pri nas v ŠTUDENTSKEM TABORU ANKARAN. Vabimo vse, ki gredo na izlet, na kratek oddih, na dopust, v naše bungalove pod borovci v času od junija do septembra. Informacije po ☎ 061/271-471, 061/1232-122

AVTOKAMP "ŠTUDENT" ANKARAN

Še nekaj prostih mest za postavitev prikolic. Pokličite nas! Informacije in rezervacije: ☎ / faks 061/271-471

DOM PLANIKA VAS PRIČAKUJE ZA PRAZNIKE IN VSAK DAN!

Prisrčno vabljeni na prijetne spomladanske izlete, oddih, seminar, kosilo ali drug za vas pomemben dogodek. Pričakujemo vas s konkurenčno ponudbo, odlično hrano in prekrasno okolico. Pokličite nas: ☎ 062/603-242 • Rezervacije: ☎ 061/271-471

TABAKUM, d.o.o. Novo mesto ☎ 068/341-288, 341-810

BOGATA PONUDBA: VSE ZA VRTIČKARJE (zemlja, mini gnojila, vrtno orodje, kosilnice); VINOGRADNIKE (škropilnice, pršilniki, pretočne črpalke, inox cisterne) ika... • NOVO: motorna kolesa - SKUTERJI * POPUSTI * OBROČNA ODPLAČILA * VABLJENI! * VSE NA ENEM MESTU - V NOVEM MESTU!

MIZARSTVO Andrej Bajt, s.p.

V mizarški delavnici takoj zaposlimo mizarja ali lesnega tehnika. ☎ 068/22-893

IN-PLUS, d.o.o.

nudi redno zaposlitev, dinamično delo ter dober zaslužek trem komercialistom. Imejte izobrazbo ter resen pristop. Tel.: 0608/20-298

NOVOLES, lesna industrija Straža, d.d. zaradi uvedbe novega programa

VABI K SODELOVANJU NOVE SODELAVCE

Pričakujemo predvsem kandidate naslednjih profilov:

- lesna usmeritev (lesni tehnik, mizar, lesar)
- strojna usmeritev (strugar, ključavničar)

Obenem vabimo tudi ostale, ki vas zanima delo v lesno-predelovalni industriji, da nam se pridružite. V kolikor nimate opravljenega pripravništva, oz. v tem mesecu zaključujete šolanje, vam bomo omogočili izvajanje pripravništva.

Po končanem uvajalnem obdobju smo pripravljeni skleniti delovno razmerje za nedoločen čas, prav tako pa nudimo tudi možnost napredovanja in dodatnega izobraževanja.

Pisne prijave s prilogami (spričevala) pošljite v 8 dneh po objavi ali se osebno javite na naslov:

NOVOLES, lesna industrija, Straža, d.d., Kadrovsko-pravni sektor, Na žago 6, 8351 Straža, z oznako "za razpis".

O izbiri vas bomo obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Kaj ostane od stvari, ki ni potresno zavarovana?

Povzroč v r

Od blizu je vsak potres hud

TOLMIN, 6. oktobr

Saj bi rekli, da gre za z

iz razvpite serije "Saj mi e

pa je...", če posledice r

tako hude. Le redki

Tolminskega s

blag potres, l

dopoldne zatres

Naključje oz. stolet

ske plasti pa s

je epicenter

naravn

Komaj kaj

triglav premoženje zavarovalnica triglav, a.d.

POTRESNO ZAVAROVANJE JE OD 1.4.1998

Mercator

v akciji

od 28.5. do 11.6.'98

Pri nas dobite vse.

Grozni sok Bravo stara cena 173,70 **149,00**

1 liter

Pomarančni nektar Bravo Light stara cena 159,60 **139,00**

1 liter

in še 21 posebej označenih izdelkov!

http://www.mercator.si
Ponudba velja do prodaje zalog!

ODPRTO

ZA GOSPODARJE LASTNEGA ČASA

DOLENJSKA
BANKA

MI LESNINA

Ob že tako ugodnih cenah

PRODAJA POHIŠTVA NA OBROKE

NA 12 MESECEV

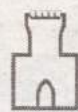
BREZ OBRESTI

BREZ POLOGA

V VSEH PRODAJNIH CENTRIH MI LESNINA:

LJUBLJANA, Dunajska 21; LJUBLJANA, Šmartinska 152 - BTC; LEVEC, Levec 18;
KOPER, Ljubljanska c. 5a; KRANJ, Mirka Vadnova 7; JESENICE, Skladiščna 5;
MARIBOR, Partizanska 12; HOČE, Miklavška c. 63; MURSKA SOBOTA, Bakovska c. i;
NOVA GORICA, Rožna dolina; NOVO MESTO, Seidlova 28; PTUJ, Dornavska c. 5;
ROGAŠKA SLATINA, Prvomajska N.H.; ŠENTJANŽ PRI DRAVOGRADU, Šentjanž 131;
VELENJE, Kidričeva 53

samo v mesecu juniju

SLOVENICA

zavarovalniška hiša d.d.

Zanesljiva. Varna. Ki prisluhne.

Stabilna in uspešna slovenska zavarovalnica
redno zaposli

4

zavarovalniške svetovalke ali svetovalce

za delo na območju omrežne skupine 068 in 0608.

FOTOSPRING

BUENOS DIAS

Ker imate veselje do dela z ljudmi,
ste dinamični in komunikativni in imate:

- vsaj V. stopnjo strokovne izobrazbe,
- vozniški izpit kategorije B in lasten prevoz,

vas vabimo, da se nam pridružite kot zavarovalniški zastopnik.

Prosimo vas, da nam v 8 dneh po objavi pošljete svojo pisno prijavo s kratkim življenjepisom in dokazili na naslov:

SLOVENICA, zavarovalniška hiša, d.d.
Celovška 206, 1000 Ljubljana, s pripisom
»zavarovalniški svetovalec«

Delo bomo sklenili za določen čas (1 leto), s trimesečnim poskusnim delom in možnostjo kasnejše redne zaposlitve za nedoločen čas.

Uspešno delo je posebej nagrajeno!

MOJSTRSKA PONUDBA

- Več kot 20.000 različnih izdelkov - največja ponudba za dom in gospodinjstvo, domače mojstre, obrtnike in podjetnike na Dolenjskem.
- 3400 m² prodajnih površin - enostaven in prijeten nakup.
- Akcijske prodaje, posebna ponudba, nakupi na 12 obrokov, ugodnosti pri plačilu z Merkurjevimi karticami, dostava na dom, strokovni nasveti, predstavitve - dodatni razlogi za nakup.

NOVOTERNA d.d.
POSREDOVANJE V PROMETU

MERKUR

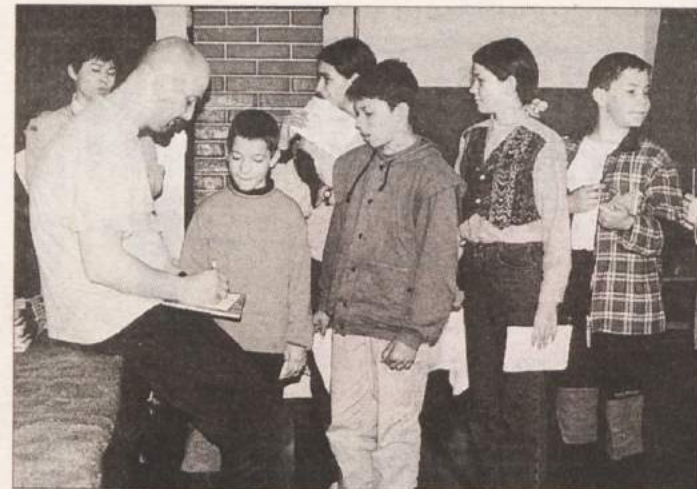
TRGOVSKI CENTER

Novo mesto - Bršljin

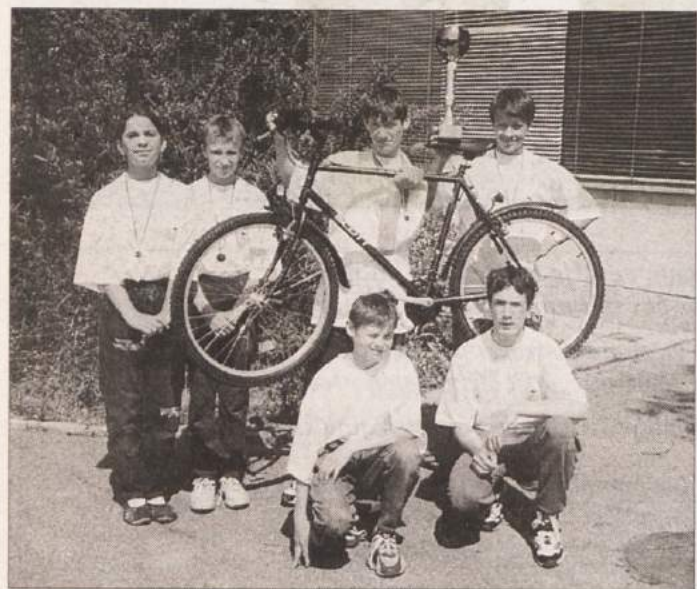
Delovni čas:
od pon. do pet. od 8. do 20. ure,
sobota od 8. do 13. ure.
Tel.: 068/ 371 84 40.

NAGRAJENCI: pralni stroj GORENJE WA 512: Mateja MEGLIČ, Novo mesto; radiokasetofon s CD-jem PHILIPS AZ 1202: Marjana VIDIČ, Novo mesto; škarje za živo mejo BLACK & DECKER G8 520: Sonja RUKŠE, Novo mesto; kotna brusilka ISKRA ERO KB 69A: Tanja MILEK, Metlika; Anja KEFERLE, Novo mesto; Jožica KEFERLE, Novo mesto; 20-delni servis DAPHNE: Jože SAJOVEC, Krško; Elvira KRŽALIČ, Novo mesto; Mirko KOŽELJ, Novo mesto; Sonja JAKLIČ, Mirna; Nadja BREGAR, Novo mesto; Jelka MRŠIČ, Novo mesto.

BRALNA ZNAČKA - Na začetku leta smo učenci začeli brati za bralno značko. Tisti, ki smo jo opravili, smo v začetku maja odšli na prireditev v telovadnico. K nam je prišel na obisk Primož Suhodolčan, ki ga kličejo tudi Popek. Bil je zelo zabaven. Učenci so morali peti podoknico. Povedal nam je tudi obnovo kratkega dela knjige Kolesar rjaj bo. Dve učenci sta nam zaigrali na harmoniko in violino. Na koncu nam je Primož razdelil nalepke in mape. Tako se je končalo srečanje. Bilo je zelo lepo in zanimivo. (Ana Jelinič, 5.d, OŠ Center, Novo mesto)

"KAJ VEŠ O PROMETU" - Vse leto smo se pridno učili cestnoprometne predpise in pravila. Aprila smo opravljali kolesarske izpite. Najbolje uvrščeni učenci višje stopnje z razrednih in šolskih tekmovanj so 19. maja sodelovali na občinskem tekmovanju osnovnih šol "Kaj veš o prometu", ki je bilo na naši šoli. Tekmovalci so v deževnem vremenu vozili po ulicah Drske in Broda, se preizkušali v spretnosti vožnji na poligonu in reševali teste. Našo šolo so uspešno zastopali Barbara, Denis, Branko in David. Skupno smo bili najboljši (na sliki zmagovalna ekipa). Dobili smo pokal in kar štiri odličja ter veliko nagrad. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu novomeške občine nam bo kupil nov poligon. Najboljši tekmovalac David je dobil lepo črno gorsko kolo, udeležil pa se bo državnega tekmovanja v Kranju. Vsi smo bili zelo veseli. (Učenci 5.r. OŠ Dragotin Kette, Novo mesto)

V AMBRUSU IMAJO POSEBNE SMETNJAKE - Šolski okoliš v Ambrusu krasijo nenavadni smetnjaki ozr. kontejnerji. V žive barve, razne sončke in oblačke so jih odeli šolarji pri pouku likovne vzgoje ob dnevu otrok. Kot so povedale četrtšolke Sabina, Branka in Mateja, doma iz Brezovega Dola, sedaj smeti in odpadke še raje odlagajo vanje. Ni kaj, domiselna in dobra vzgojna poteza s strani šole, saj je treba že mlade navajati na čistočo in varovanje okolja! (Foto: L. Murn)

VRTEC ŠKRAT NA POHORJU - Otroci iz male šole otroškega vrta "Škrat" iz Štopič so nedavno preživeli pet nepozabnih dni v planinski koči Glazuta na Pohorju. Dvanajst otrokom in njihovim trem spremljevalcem so gostitelji pripravili lep spored, ki je vključeval predavanje z diapozitivi, obisk lovca, iskanje skrivnostnega škrate in še kaj. Vrtec v naravi je minil v znamenju številnih pešačenj po neznani gori. (Foto: V. Turk)

M L A D I D O P I S N I K

NA REPUBLIŠKI REVJI V ZAGORJU

Letos smo učenci mladinskega pevskega zbora že drugič nastopili na republiški reviji pevskih zborov v Zagorju. Več tednov smo vadili in "pili" štiri pesmi. Včasih smo bili že kar jezni na našo zborovodkinjo Pavlo Bunetič zaradi pogostih jutranjih vaj. Vendar je bil naš trud poplačan. Že pred nastopom smo se odločili, da bomo odpeli najboljše, kar znamo. Obkleli smo lepe modre obleke in brez treme odpeli. Skupaj z zborovodkinjo smo se veselili uspeha, saj smo bili pohvaljeni in dobro ocenjeni. Na poti domov smo se ustavili v Cateških Toplicah in si privoščili sladoleh.

MOJCA CVETKO
novinarski krožek OŠ Dobova

OD MOKE DO KRUHA

Od moke do kruha je naslov dokumentarnega filma, ki smo ga posnele tri učenke 8.b razreda OŠ 14. divizije Senovo. Snemale smo pod nadzorom mentorja Vinka Hostarja. Film govori o peki kruha nekoč in danes. Kako se kruh peče danes, smo posnele v pekarni Kruhek Sevnica in seveda ponoči. Bilo je nadvse zanimivo. Posnele smo vse faze pridobivanja testa in kasneje peke kruha. Doma nas je čakalo še ogromno dela, saj smo morale film temeljito proučiti, izluščiti najpomembnejše in zmontirati na videokaseto. Sedaj pa še znak! Delo je bilo naporno, saj snemanje znaka zahteva ogromno natančnosti. Trud ni bil zaman, z izdelkom smo zadovoljne. Videokaseto smo poslale na šentjernejsko šolo, kjer se je odvijalo regijsko srečanje mladih tehnikov Slovenije (MTS) - Bele krajine, Dolenjske in Posavja. 8. maja smo z mentorjem odšli v Sentilj. Strokovna komisija je naš film ocenila za najboljšega. V tistem trenutku je bil poplačan ves trud.

EMA MOŠKON, 8.b
OŠ 14. divizije Senovo

KDAJ SMO SREČNI?

- Kadar je snega in se lahko sankam. (Anja, 6 let)
- Vesela sem, kadar dobim v mali šoli nalogo. (Spela, 6 let)
- Srečen sem, kadar sije sonce. (Tadej, 5 let in pol)
- Vesel sem takrat, ko gremo na morje. (Matic, 6 let)
- Vesel sem, kadar gremo na bazen. (Jure, 6 let)
- Ko grem trgat grozdje. (Joži, 6 let)
- Srečen sem, kadar se peljem s kolesom. (Andraž, 6 let)
- Kadar imam rojstni dan, pridejo otroci in se igramo. (Karmen, 6 let)

MARJETA JORDAN,
vzgojiteljica vrta Gumbek
iz Dolenjskih Toplic

ALI VESTE?

- da nas je devet osvojilo Kajuhovo zlato priznanje?
- da smo štiri osvojili bralno značko iz angleščine?
- da so trije osvojili Cankarjevo srebrno priznanje?
- da so nas trije sošolci zastopali na regijskem tekmovanju iz matematike v Brežicah, eden pa gre celo na državno tekmovanje?
- da sta dva učenca tekmovala na regijskem tekmovanju iz fizike?
- da so trije osvojili bronasto priznanje iz kemije in da nas bosta dva zastopala na regijskem tekmovanju?
- da nas je po velikonočnih praznikih obiskal "zajček" s pisanicami?
- da smo zbrali 138 kilogramov starega papirja?

BOJANA ŠKOFLJANC, 8.r.
OŠ Artiče

Zavarujmo vode

Voda je za nas zelo pomembna. Ljudje vodo uničujemo z odpadki. Največ škodo naredijo tovarne, ki zlivajo vanjo umazano vodo. V vodah je veliko strupov. Vodo bi morali varovati. V njej je življenje. Vanjo ne bi smeli metati odpadkov, barvil in strupov. Tovarne bi morale imeti čistilne naprave in filtre. Ljudje potrebujemo za življenje čisto in neonesnaženo vodo. Zato bi morali svoje okolje bolj varovati. Zavarujmo vodo, ker so vir našega življenja!

TINA POLŠAK, 5.r.
OŠ Artiče

OBISK REŽISERJA SAŠA PODGORŠKA

30. aprila, na svetovni dan knjige, je brežiški osnovnošolce obiskal režiser Sašo Podgoršek, doma iz Brežic, ki je bil za svoja dela že večkrat nagrajen doma in v tujini. Brežiškim tekmovalcem za bralno značko je opisal delo režiserja in svojo pripoved popestril s predvajanjem nekaterih reklam, glasbenih spotov in nagrajenega kratkega filma Koza je preživela. Vzdušje je bilo prijetno, saj se je Podgoršek znal približati poslušalcem. Razveselil jih je tudi z novico, da bodo jeseni v kinu lahko gledali njegove Temne angele usode, ki jih je s svojo ekipo posnel v Brežicah. In kakšno naključje! Ravno na dan srečanja je režiser dobil še eno priznanje: Delo je objavilo, da je njegov Vrtoglavi pič uvrščen v tekmovalni del filmskega festivala na Nizozemskem. Srečanje je gost zaključil s podelitvijo priznanj pridnim bralcem od 6. do 8. razreda.

VERA SAMOHOD
OŠ Brežice

ŠOLSKA MALICA

Zjutraj nisem nič jedla. Že drugo uro v šoli sem bila lačna kot volk. Ko je zazvonilo, sem hitro kot blisk odhitela v šolsko jedilnico. Vzela sem klobaso, zvito kot lisica, in jo hitro, kot bi se mi mudilo na vlak, pojedla. S polnim trebuhom sem prispela v razred. Opazila sem sošolko, ki je ždela za mizo kot kup nesreče. Vprašala sem jo, kaj ji je. Rekla je, da je tudi ona lačna, a nima denarja za malico, ker so doma revni kot cerkvena miš. Pogledala sem v svojo peresnico in našla denar. Dala sem ga sošolki, da si je lahko kupila sendvič. Ko ga je pojedla, je bila rdeča kot kuhan rak, jaz pa vesela, ker sem ji lahko pomagala.

VESNA SVAŽIČ, 3. r.
novinarski krožek
OŠ Savo Kladnik, Sevnica

NA PLAVANJU

Učiteljica nam je povedala, da v Hrastniku organizirajo plavalni tečaj. Dogovorili smo se, da bomo nanj odšli v torek. V garderobi smo si oblekli kopalke in za učiteljicami počasi odšli v bazen. Najprej smo se morali stuširati. Prišli smo s plavanjem, včasih smo se tudi tunkali. Tovariš nas je nato klical po imenih in vsak je moral preplavati 50 metrov. Če ti je uspelo, si bil plavalec. Nato smo odšli na malico ter se kasneje razdelili v tri skupine: plavalci, polplavalci in začetniki. Plavalci smo odšli v globoko vodo, delali smo različne težje vaje. Pazil nas je tovariš iz Hrastnika. Čas je hitro mineval in počasi smo se odpravili. Bil je zanimiv, pa tudi malo naporen dan.

SIMONA KROŠELJ, 3.r.
OŠ Blanca

MOJA MUCA MIKI

Ko sem bil star osem let, smo šli k eni teti, ki je prodajala muce. Očka in moj brat sta prinesla muco. Imenovali smo jo Miki. Imela je štiri mlade muce. Očka je dve utopil, ostali dve smo oddali. Eno so odnesli v Jelovec, drugo je dobil bratranec. Naša Miki je 1. maja dobila mlado muco in zelo pazi nanjo. Miki in muca imata posteljico v kleti. Vsak dan skrbim zanju.

BOJAN MAROLT, 3. a
OŠ dr. Ivana Prijatelja, Sodražica

BRALNA ZNAČKA

17. aprila smo se z avtobusom peljali v Trebnje. Ko smo prišli v tamkajšnje knjižnico, nas je v predavalnici pričakal pisatelj Dim Zupan. Razložil nam je, kako nastane knjiga. Odgovarjal je tudi na naša vprašanja. Prebral nam je dve svoji knjigi za otroke. Potem smo se poslovlili in se z avtobusom odpeljali v Dobrič. Vesel sem, da sem se srečal s pisateljem Dimom Zupanom. Še naprej bom pridno bral knjige za bralno značko.

BLAŽ KONCILJA, 2.r.
OŠ Trebnje, podružnica Dobrič

Obisk v knjižnici

Smo knjižnico v Krškem obiskali, da bi jo bolje spoznali. So knjižničarke nas popeljale, vse prostore nam razkazale.

Zdaj bi sami s kazalčki znali knjigo poiskati in jo na pravo mesto spet dati.

Tudi starše bomo nagovorili in se v Valvasorjevo knjižnico še vrnili.

Učenci 1. a in 1. b
OŠ Adama Bohoriča Brestanica

Novi prometni zakon

1. maja je na naših cestah pričel veljati novi prometni zakon. Zjutraj smo že odšli na obisk v Hrastnik. Takoj sem opazila, da vozniki vozijo zelo počasi. Nekaj časa mi je ob tem šlo celo na smeh, ko pa sem se začela ozirati naokrog, sem opazila, da ob počasni vožnji lahko vidiš veliko več. Še nikoli prej nisem videla na cesti fazana. Ker pa je oči pečljaj počasi, smo ustavili in si ga ogledali. Bil je zelo lepo pisan, ob njem sta že bili dve samički. Nekaj časa smo jih opazovali, nato pa smo nadaljevali pot. Zame je ta zakon dober, moj oči pa pravi, da bi tu in tam spremenil kakšno omejitev.

TATJANA STUŠEK, 2.r.
OŠ Krmelj

V CELJSKEM GLEDALIŠČU

V torek smo se učenci višje stopnje odpravili v Celje na ogled gledališkega dela Hiša iz kart. V Celju smo ob Savinji najprej pomalicali, se odpravili v mesto in se dogovorili, kdaj se dobimo v gledališču. O predstavi smo dobili zloženko. Predstava je bila kar zanimiva, toda nekaterih stvari nisimo pričakovali. Videli smo, kako je joker vodil igro in kako so se karte menjavale. Bila je zanimivo in videli smo, kakšno vlogo ima lahko ena sama karta. Po predstavi smo odšli v restavracijo McDonald. Na tem kulturnem dnevu nisimo videli le predstave, ogledali smo si tudi mesto. Upam, da bo takšnih dnevov še veliko.

BOJANA ŠKOFLJANC, 8.r.
novinarski krožek OŠ Artiče

PREBUJANJE POMLADI

Že nekaj časa vsako jutro slišim ptičje žvrgolenje iz bližnjega gozda. To je moja vsakodnevna budnica. Tudi češnja na našem vrtu se je že oblekla v belo. V njeni krošnji ob lepem vremenu brečji vse polno čebel. Dve drobni breskvi imata rožasti preobleki. Tudi zgodnja hruška se že trudi z odpiranjem prvih cvetov. Ostala sadna drevesa imajo le zelene listke. Na travci vse polno drobnih marjetic. Hitro raste tudi trava. Na vseh vrtovih v našem naselju gospodinjice že pridno okopavajo, kar so posejale in posadile. Velik nemir je že nekaj časa čutili pri naših domačih živalih. Naši trije mački so že pred uradnim začetkom pomladi imeli opraviti z vasovanjem pri sosedovi mački. Moj pes se ženi ravno te dni, morskara praščka pa že pričakujeta mlade. Spomladi nas razveseljuje še vse polno drugih stvari, moramo samo odpreti oči, nos, ušesa in roke.

SEBASTIJAN MIKEC, 5. b
OŠ Mirna Peč

Pomlad je že tu!

Pomlad je k nam prišla, topila in čista kot biser, vsak od nas ima jo rad, ptički pa z žvrgolenjem nas razveseljujejo. Veter hladen se od nas je poslovil, travniki so spet ozeleneli, sonce zlato pa nas toplo greje in na nebu v modrici se blesti. Kmetje so že zorali polja, nihče tega ne bi znal bolje, zdaj hitijo pridno s sajenjem, da imeli bodo pridełka polno. Otroci pri teh delih radi sodelujemo, pomagamo, kolikor pač znamo, naučili pa se še vsega bomo, saj v življenju je tako, da kolikor znaš, toliko veljaš.

ANDREJA HOČEVAR - ŠENICA, 4.a
OŠ Žužemburk

NA ŠPORTNEM DNEVU

V šoli se dogaja vedno kaj zanimivega. V sredo smo šli na pohod proti Radencem. Bil je lep sončen dan. Zjutraj smo prišli pred šolo. Po poti smo se pogovarjali in zabavali, čas je hitro minil. Ko smo se pri Radenskem kalu posedli po klopeh, je priteknel sošolec Peter in rekel, da je Leon padel v dočo. Nismo mu verjetli, ker smo mislili, da je to prvoaprilska šala. Po dolgem času nas je le pogovoril in odšli smo na pogledat. Leon je bil ves moker in nam je razložil, da si je le hotel oprati čevlje. Pot smo nadaljevali po gozdu Radenske stene in imeli lep razgled v dolino Kolpe. Od tam so odšli učenci 1. in 2. razreda po krajišnji poti v šolo, ostali smo pot nadaljevali v Radence. Tam smo si ogledali prostor, ki ga bodo uredili za šolo v naravi. V Stari trg smo se vračali po strmi bližnjici. V šolo smo priložila pošteno izmučena, a zadovoljna, saj rada hodim v naravo.

TINA ŠTERK, 5.r.
OŠ Stari trg ob Kolpi

NA KMETIJSKI ŠOLI

NOVO MESTO - V sredo, 13. maja, smo se vsi drugošolci z učiteljicami OŠ Šmihel z dvema avtobusoma odpeljali na kmetijsko šolo Bajnof. Sprejela nas je ga. Urša Trobec. Ogledali smo si vse domače živali pa tudi ptice in pse. Gospa je pohvalila naše šolarje, da veliko znajo. Ogledali smo si tudi molzišče, kjer hkrati pomolzejo šest krav, ter žbirnalno mleko. Potem smo pomalicali in si ogledali še nasade sadnega drevja. V trgovini Ljubljanske mlekarne smo se posladkali s sladoledom in se odpeljali proti naši šoli. Lepo je bilo videti vse živali v naravnem okolju, torej tam, kamor spadajo. Zadovoljni smo bili, ker smo videli, da učenci in delavci kmetijske šole lepo skrbijo za vse živali.

H. MURGELJ
OŠ Šmihel Novo mesto

Kar tri zmage v tednu dni

Osmošolec Peter Kužnik z Vrhovega vse obetavnejsi tekač na dolge proge - Na 1000 in 2000 metrov

VRHOVO PRI MIRNI PEČI - Lepo je srečati človeka, ki dela tisto, kar ga veseli. Peter Kužnik z Vrhovega, učenec 8. razreda OŠ Mirna Peč, je navdušen športnik, točneje atlet, ozirom tekač na dolge proge - začel je s 600 metri, zdaj pa sta njegovi glavni disciplini tek na 1000 in 2000 metrov. Obraz mu kar žari, ko pripoveduje o tej svoji ljubezni, ki sicer ni nova, saj je vedno rad tekkel, se vsa osnovnošolska leta uspešno udeleževal šolskih tekmovanj, krosov, se uvrščal na zahtevnejša tekmovanja, sodeloval na tradicionalnih mirnopokskih tekih itd., toda zadnji rezultati so vse boljše. Pred kratkim je v tedni dni dosegel kar tri zmage: 14. maja na 1000 metrov na občinskem prvenstvu v Novem mestu, 17. maja na duatlonu Straža (tek in kolesarjenje) in 21. maja na področnem prvenstvu v teku na 1000 metrov v Novem mestu. Uvrstil se je na državno tekmovanje, ki bo konec maja v Ljubljani.

VESEL DOSEŽKOV - Peter v svoji sobi v posebni omarici hrani svoje medalje, pokale in priznanja. (Foto: L. M.)

"Sprememba je opazna, odkar sem lani začel trenirati pri svojem profesorju telesne vzgoje Robertu Draganu (Atletski klub Krka). Zelo hitro napredujem in sem zadovoljen s trenerjem," je povedal Peter in hudo mučno dodal, da upa, da velja tudi obratno. Dvakrat na teden hodi na treninge v Novo mesto, dostikrat kar priteče po gozdu do Prečne in skozi Bršljin, sicer pa ga tovrstne obveznosti čakajo vsak dan najmanj eno uro. Zaenkrat jih uspešno združuje s šolskimi, saj ima odlično uspešnost.

Kljub zaposlenosti Peter najde čas tudi za svoje številne hobije: lokostrelstvo, streljanje z zračno puško, namizni tenis, plavanje, kolesarstvo, rad prebira knjige, ustvarjalen pa je tudi na likovnem področju. Toda najprej sta šola in trening. Zanimivo je, da je s športom okužil tudi svojo družino - starša in brata ter sestro, ki vse pogosteje trimkajo do bližnjega gozda. Tako lahko boljše razumejo njegovo navdušenje za tek.

L. MURN

Otroci se naučijo živeti z boleznijo

MODNI KOTIČEK

Čas popotovanj

Poletje je tu in mnogi že razmišljamo o prihajajočih avanturah. Če boste odpotovali na daljši izlet s turistično agencijo, vzemite velik kovček, v katerem boste avionsko prepeljali vse, kar potrebujete: lahka dnevna in elegantnejša večerna oblačila, lahko obutev, kopalke in brisače. Najverjetneje vas bodo namestili v hotelih ali apartmajih, zato velikost kovčka ne bo motila, saj boste imeli ves čas organiziran prevoz. V ročno prtljago sodi pilotski ali toaletni kovček za najbolj potrebna ličila, aparature za depilacijo ipd. Potne liste, dokumente, fotoaparati in denar hranite v majhni torbici okoli pasu, saj v tujni niste nikjer dovolj varni.

Če potujete v lastni režiji, na različnih koncih sveta, se pravočasno pozanimajte za potrebno zdravstveno preventivo, cepljenje in zdravila za na pot. Vse si zložite v praktičen večji nahrbtnik iz nepremočljivega materiala, s številnimi žepi za priložne potrebščine. Po potrebi vzemite spalno vrečo in ostali "taborniški pribor", kot so luč, nož, vrvi ipd. Tako največkrat potujejo mladi, zato ne bo odveč, če boste preverili pripravljenost svojih otrok.

Če se ne odpravljate v daljne kraje in boste poletni čas preživeli s kratkimi izletmi na bližnje obale, v hribe ali samo k sorodnikom, pa poskrbite za priložne potovalne potrebščine: oprema za kopanje, zaščitna sončna očala, kolekcijo zaščitenih sredstev za pred, med sončenjem in po njem, zaščitno sredstvo proti komarjem in klopotom, slamniki ali čepico in veliko dobre volje. In ker vreme ni vedno naklonjeno, vzemite še zločljiv dežnik in nepremočljiva oblačila. Vse zložite v manjši nahrbtnik ali večjo uporabno torbo.

In da boste poleg popolne pripravljenosti za potovanje še čudoviti na pogled, uskladite barve, pri tem pa ne pretiravajte s količinami potrebščin.

JERCA LEGAN

OB ZAČETKU KOPALNE SEZONE

Naj bo Alenova nesreča vsem v opozorilo

Leta in leta se ne zgodi nič takega, kar bi posebej zaznamovalo naše življenje ali ga morda vsaj nekoliko preusmerilo z ustaljenih tirnic. Lahko pa je dovolj le hip, pa se ne le naše, ampak tudi življenje številnih okrog nas postavi na glavo.

Takšen nepredvidljiv trenutek je julijskega dne leta 1991 zasukal življenje takrat komaj dvajsetletnemu Alenu Weissu iz Črnomlju. Le dober mesec pred tem se je vrnil s služenja vojaškega roka. Pravzaprav je imel srečo, ker je zaradi nagradnega dopusta takratno jugovojsko zapustil mesec pred iztekom svoje vojaščine ter se tako izognil zapletom, ki so jih imeli številni slovenski vojniki med vojnjo v Sloveniji. Alen, izučeni RTV mehanik, je že imel obljubljeno službo in kaj bi si mlad fant, poln mladostne zagnanosti in načrtov, želel še več!

A 8. julija ga je, tako kot že mnogokrat poprej, zvalila topla Kolpa. Vendar ni užival zgolj v plavanju, ampak se je večkrat odpravil skakat z drevesa na hrvaški strani reke nasproti podzemeljskega kopalnišča. Medtem ko so se nekateri odgnali z brega v vodo s pomočjo vrvi, ki je visela z ene od vej, se je Alen odločil, da bo skočil z veje, na katero je bila vrh pritrdjena. A ko je čakal, da se umiri, so se z njegovega telesa na vejo nekale vodne kapljice, in še preden se mu je uspelo odgnati, mu je spodrsnilo in padel je v reko. Priletel je v precej plitvejšo vodo, kot bi, če bi se odrinil. To pa je bilo nesodno. Spominja se "eksplozije" telesa, potem pa ni čutil ničesar več. Ko ga je reka dvignila na površje, ni zmogel niti toliko dvigniti glave, da bi lahko zajel zrak. Najprej mu je pomagal brat, nato pa so hitro prišli reševalci. Vedel sem, da je nekaj narobe s hrbtnico, zato sem ljudi, ki so mi pomagali, neprestano opozarjal, naj bodo previdni. Najbolj groz-

Marsikateri otrok ne bi nikoli videl morja, kaj šele letoval ob njem in se celo naučil plavati, če ne bi bilo Mladinskega zdravilišča in letovišča Rdečega križa Slovenije. In kar je še bolj pomembno, ne bi okrevljal po kakšni izmed številnih boleznij, ki jih zdravijo v tem čudovitem sredozemskem okolju.

Darja Hrovat, namestnica generalnega sekretarja Rdečega križa Slovenije (RKS), ki ima pri RKS na skrbi kadrovske zadeve, stike z občinami in tudi Mladinsko zdravilišče in letovišče RKS Debeli Rtič: "Akcijski timi smo zastavili za 10-letno obdobje, s tem da vsako leto ponudimo kaj novega. Vsak, ki daruje denar ima možnost na položnici označiti, za kaj ga namenja. Tě želje donatorjev in darovalcev pa mi kolikor je mogoče, upoštevamo. Tako smo lani zbrali okrog 82 milijonov tolarjev. Naredili smo okrog 34.000 paketov za socialno ogrožene družine, jih razdelili po naših območnih združenjih, kjer so jih aktivisti raznesli. Pripravili smo tudi program za novoletno obdaritev starostnikov nad 70 leti, spet glede na socialno kategorijo, ne za vsakega. Za 300 otrok pa smo namenili za letovanje otrok, tukaj na Debelem Rtiču. Naredili smo ključ, da je iz vsake območne organizacije po 5, izjemoma do 7 otrok deležno tega letovanja.

Otrokom, ki so prišli na letovanje na Debeli Rtič v okviru akcije Nikoli, sami v celoti krijemo stroške. Marsikakšnemu otroku moramo kupiti tako rekoč vse, od pižamice do trenirke, in to lahko tudi odnese domov. Del sofinancira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, nekaj starši, občine pa prispevajo zelo različno ali žal celo nič. Potem iščemo še sponzorje in donatorje.

Tatjana Žigon, vodja Mladinskega zdravilišča in letovišča RKS Debeli Rtič, pravi: "Zdraviliško zdravljenje terja, da se otroci več let pojavljajo pri nas, saj traja nekaj let, da se otroci zdravstveno okrepijo. Polna zasedenost je pri

nas že od 6. junija, ko se začne zdraviliško zdravljenje predšolskih otrok. Na dan imamo tudi po 1200 otrok. Letos imamo rezervacije že celo za oktober! Najboljša reklama je dober glas. Seveda je velika pridobitev lani zgrajeni paviljon v rangu B-kategorije z zimskim bazenom, z ogrevano in prečiščeno morskovo. Zdaj se vedno več gostov odloča za letovanje pri nas tudi v t.i. mrtvi sezoni, saj sicer zanje ni prostora, ker imajo pač otroci prednost. Če bi vsak Slovenec dal 250 tolarjev, bi lahko našle programe v okviru akcije Nikoli sami zelo lepo speljali. Žal moram ugotoviti, da se firme slabo odzivajo in da prispevajo predvsem posamezniki, torej t.i. fizične osebe," pravi Hrovatova.

Zaščiten klif (obala), kmalu še park?

Kratek pas obale na Debelem rtiču s svojim rastlinskim in živalskim svetom, redkimi školjkami, ki jih semkaj zanesajo različni morskotokovi, je zaščiten kot naravna dediščina. Mladinsko zdravilišče in letovišče RKS pa je že dalo vlogo na občino in na Zavod za varstvo in naravne dedi-

OTROCI IZ GORNJEGA POSOČJA OB OBALI - 57 otrok iz gornjega Posočja je vsaj za nekaj dni spremenilo svoje domače, po velikonočnem potresu še hudo nemirno, okolje.

ščine, da bi še njihov čudoviti park obravnaval kot zaščiten arboretum. Zaradi tega so imeli pri obnovi zdravilišča več težav. Vseeno se pred tremi leti zgrajena bazena ob obali in lani novi paviljon z zimskim bazenom, lepo vključuje v to sredozemsko okolje.

Za to zgradbo je v začetku leta 1997 položil zidak dobre volje predsednik slovenske države Milan Kučan, odprl pa ga je minister za zdravstvo dr. Marjan Jerob. Naslednja naložba bo v kuhinjo s samopostrežno restavracijo, ker zdaj razvažajo hrano po paviljnih, kar pomeni izgubo kakovosti in količine, pa še več ljudi terja takšna organizacija. Predvidevajo še obnovo paviljonov.

Priprave na ustanovitev sedanjega zdravilišča segajo v leto 1954, prve skupine pa so sprejeli šele leta 1956, ko so otroci letovali še pod šotori. Potem je stekla gradnja t.i. infrastrukture... Samo izgradnja novega paviljona je stala okrog 550 milijonov tolarjev. Pri tem so se izkazali kot kot donatorji tudi močni italijanski sindikati s preko 5 milijoni članov, ki so navezali stike z območno organizacijo RKS Škofija Loka v času begunstva. Možnosti Italijanov so

prerasle potrebe tega zbirnega centra, zato jim je RKS ponudil možnost za sodelovanje na Debelem Rtiču, glede na to, da so imeli tod po tej vojni že veliko slovenskih otrok iz BiH, iz Sarajeva. "Njihov prispevek je bil res ogromen: vsa keramika, vsa sanitarna keramika, strešna kritina, to je vse donacija tega italijanskega sindikata. Nedavno smo jih gostili, da bi se jim zahvalili in spet prikazali naše načrte in potrebe..."

Imamo še nekaj drugih akcij. Na televiziji je bila pred kratkim avkcija slik, ki so nam jih odstopili slovenski umetniki. Ves izkupiček gre za obnovo mladinskega zdravilišča. Skratka, poskušamo na razne načine, tudi s posojili," je povedala Hrovatova.

Tatjana Žigon pravi: "Z novim objektom z dvo in triposteljnimi sobami pa lahko ponudimo naše storitve tudi mladim družinam, za izvedbo raznih seminarjev, praznovanj in podobno. December je bil še bolj mrtev, januarja so bila še razna popravila reklamacij, potem pa se je začelo z velikim številom zunanjih kopalcev, masaž. Poletje je zasedeno z našo osnovno dejavnostjo.

Za zdraviliško zdravljenje je namenjenih 170 ležišč, ostalo je letovišče. Imamo le dva ali tri objekte, kjer lahko nudimo zdravstveno oskrbo. Seveda bi radi, da bi šli v korak z ostalimi zdravilišči za odrasle. Za otroke že imamo inhalacije z inhalatorji, dihalne vaje pod vodstvom fizioterapevte. Imamo tudi šolo dihanja. Tako gre vsaka skupina otrok in tudi njihovi spremljevalci starši skozi ta program izobraževanja, da se otroci naučijo živeti s svojo boleznijo.

Želimo, da bi sčasoma lahko sprejemali tudi otroke po poškodbah. Glede na mnenje Pediatrične klinike pa imamo dane možnosti za zdravljenje 15 različnih indikacij. Največ je dihalnih obolenj in kožnih, kje indicirano kopanje v morski vodi. Velik je porast nevrodermisov, veliko je tudi

snovnimi boleznimi. Tudi cerebralno paralizno zdravimo in revmatike, slednji pa zaenkrat še hodijo v Dolenjske Toplice."

Tatjana Žigon je na Debeli Rtiču prišla kot otroška sestra leta 1967, potem je postala glavna medicinska sestra. Zdaj je pomočnica generalnega sekretarja RKS Mirka Jeleniča za Debeli Rtič.

Tatjana Žigon

Mladinsko zdravilišče in letovišče Rdečega križa Slovenije Debeli Rtič je obdano z bujnim sredozemskim rastlinjem in vinogradi. Park, ki ga zadnja tri desetletja skrbno ureja vrtnar Stipe (na ta prelestni košček slovenske obale je prišel iz Medimurja), ob ugodni obmorski legi prispeva ne le k boljšemu razpoloženju otrok in mladine, ampak tudi k učinkovitejšemu zdravljenju in rehabilitaciji. Zdravilišče in letovišče RKS je torej namenjeno predvsem zdraviliškemu zdravljenju in obnovitveni rehabilitaciji, a tudi vrtcem in in šolam v naravi, letovanju mladine, za mlajše od treh let tudi v spremstvu staršev. Nov nastanitevni objekt B-kategorije z zimskim bazenom z morskovo pa omogoča izven sezone tudi sprejem zahtevnejših odraslih v času organizacije raznih izobraževalnih oblik, rekreacijske priprave za športnike, letovanja staršev s predšolskimi otroki, letovanja organiziranih skupin in tudi posameznikov. Letovišče Debeli Rtič premore še lastno urejeno plažo in dva lepa zunanja bazena s prečiščeno morskovo.

Zaradi naravnih danosti tod že desetletja uspešno zdravijo otroke z bronhialno astmo, kroničnim obolenjem dihal, alergičnimi in kožnimi boleznimi, sladkorno boleznijo, drugimi presnovnimi motnjami, obolenji lokomotorne aparata, gastroenterološkimi in hepatološkimi obolenji, epilepsijo, cerebralno paralizno, hemofilijo, motnjami v psihosocialnem in psihičnem razvoju. Zdravstveno delo usmerja zdravnik pediater, s katerim sodelujejo različni specialisti. Od skupno 800 ležišč v 5 paviljonih in nastanitvenem objektu B-kategorije jih je 170 v zdraviliškem delu. Imajo še ambulanto z bolniškimi sobami, lekarno, zdravstveno letovalnico in igralne prostore. Debeli Rtič je dobro povezan s svetom z avtobusi, 14 km do Kopra tudi z vlakom, dober streljaj je oddaljen Ankar, Trst 19 km in Ljubljana 120 km.

Besedilo in slike:

Darja Hrovat

ortopedskega dela in obnovitvenih rehabilitacij, kamor otroci pridejo s svojim strokovnim programom. Diabetiki prihajajo iz cele Slovenije s svojimi strokovnjaki iz Pediatrične klinike na strogo nadzorovano letovanje, s kompletnim laboratorijem, sestrami in dietetiki, da zanje kuhamo posebno hrano; tako tudi za otroke, obolele za drugimi pre-

ljivo pa je bilo, da sem ob sebi videl ležati roko, in zdelo se mi je čudno, čigava neki bi bila. Bila je moja," po sedmih letih pripoveduje Alen.

Najprej so ga odpeljali v novomeško bolnišnico, po posvetovanju pa na operacijo v Maribor, kar je bilo takrat, ko so bile po slovenskih cestah še številne zapore in barikade, vse prej kot enostavno. Na voljo je bil sicer tudi helikopter, a si ni upal poleteti, saj takšen prevoz ne bi bil najbolj varen. Sovražna vojska je bila namreč še vedno v Sloveniji, za svoje strelsko izživiljanje pa ni izbirala ciljev. Zanj so bila primerena tarča tudi vozila in helikopterji z oznako Rdečega križa. Alen je bil še isti dan operiran, potem pa je ostal v mariborski bolnišnici šest tednov. "Po operaciji se je začel križev pot. Diagnoza je bila namreč vse prej kot spodbudna: peto in šesto vretence sta mi počila, vretenci pred njima in za njima sta se posedli. Mnogi so me tolažili in prepričevali, da bo še vse dobro, in mi nosili časopisne članke, ki so pripovedovali o ljudeh, ki so kljub hudim poškodbam shodili. Sam sem se dobro zavedal posledic in nisem živel v iluzijah, še manj pa verjel v čudeže. Želel pa sem si, da bi se mi zdravje vsaj toliko izboljšalo, da bi še kdaj lahko stopil na noge," pripoveduje Weiss.

Iz Maribora je odšel v rehabilitacijski center Soča v Ljubljani, kjer je ostal sedem mesecev. "Pri nesrečah, kakršna je bila moja, navadno pride do živčnega šoka, tako da omtirno tudi deli telesa, ki sicer niso poškodovani. V Mariboru sem premikal le glavo in ramena, v Ljubljani pa so se začele mišice prebujati. Danes z rokami lahko naredim nekatere gibe, a od prsi navzdol ne čutim ničesar. Ostal sem tetraplegik," pripoveduje v Domu starejših občanov v

Črnomlju, kamor je prišel maja 1992. Pravi, da je imel srečo, ker mu je šel direktor doma Milan Krajnc zelo na roko. Dobil je sobo, v kateri prebiva sam, v njej je dovolj prostora, da se lahko giblje z invalidskim vozičkom, medtem ko ima z balkona lep razgled na del mesta. Alen pohvali osebje doma, ki je korektno, prijazno, sočutno, se z njim lepo pogovori, predvsem pa razume njegove potrebe. Pravi, da se je navadil živeti v domu, sprijaznil pa se s tem še vedno ni. Vesel pa je, da se je njegovo življenje uredilo tako, da lahko ob koncu ted-

Alen Weiss

na odide domov med svoje najdražje. Starši so hišo povsem preuredili in prilagodili vožnji z invalidskim vozičkom. Družina mu namreč vedno stoji ob strani in s skupnimi močmi so mu tudi pomagali opremiti sobo v Domu starejših občanov. Čas si krajša predvsem z gledanjem televizije in poslušanjem glasbe.

Ker pa je že v Soči spoznal, da svojega poklica ne bi mogel opravljati, se je začel zanimati za računalništvo. Ko je prišel v dom, mu je Zveza paraplegikov Slovenije kupila računalnik, vendar je po šestih letih že precej zastarel. Ve, da bi ga moral zamenjati, a je strošek zanj in za njegove bližnje prevelik. Zaveda se, da bi bilo veliko lažje, če bi dobil sponzorje, po drugi strani pa razume, da jih je težko najti. Tako ostaja sodoben računalnik za Alena največja želja, in ko ga vprašam, če si želi še kaj, tiho pojasni: "Ne, saj je tipkanje po računalniški tipkovnici edino, kar lahko počnem."

Sicer pa se tudi neprestano izobražuje. Najbolj ga zanimata elektronika in računalništvo, odkar je v domu, pa je naredil tudi radioamaterski izpit. Alen si je torej, kljub temu da ga je na pragu življenja doletela huda nesreča, ki bi marsikomu pobrala še zadnjo trohico upanja, z veliko dobre volje in potrpljenja uredil življenje tako, kot je v danih možnostih zanj najbolje.

Ker pa so počitnice in plavalna sezona pred vrati, Alen opozarja vse, naj ne izivajo nesreče, da ne bi bili tidi oni žrtev norosti. "Sam sem leta in leta skakal z istega drevesa. Dobro sem ga poznal, pa vendar je prišlo do dogodka, ki ga jaz imenujem nesreča, nekateri drugi pa pravijo, da je bila usoda ali morda celo neumnost. Na zame nesrečnem drevesu je naslednji dan visela tabla z napisom, da lahko kopalci skačejo le na lastno odgovornost. Takšno opozorilo ne more preprečiti poškodb, zato ne bi nikomur priporočil, da skače v vodo, zlasti ne v neznanu in na glavo," pravi Alen Weiss. Njegova stara mama pa dodaja: "Naj bo Alen vsem v opozorilo!"

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

1x Trdinovih kopiskov

• **Vozil je cesarja** - Langerjev sluga Frane moder v besedah in delih zaslužil si je kot postiljon ljubljanski 1600 for., ob enem pa prav dobro živel - dohodka imel 700 f. v letu. Vozil je cesarje, kralje in prince (pred železnico) Za dar dajali mu po cekinu, naš cesar pa tri - vozil ga je zmirom on.

• **Manjka vljudnosti** - Da manjka prave spoštljivosti in uljudnosti tudi Dolencu vidi se od tod, če kdo govori, da mu sega vsaki hip kak drugi v besedo ali pa se začne med sosedi sred govora kak poseben pome-nek. Nikomur še mar ni da je to za govornika razaljšivo.

• **Zdravniki so povezani med seboj** - Ne pomaga celo nič, ako človek pusti enega doktorja, enega zdravnika etc. in si išče pri drugem pomoči in pravice, kajti so vsi ti gospodje med sabo zvezani ter si ne delajo škode ali zabave.

MARTINA PIBERNIK
ODLOČITEV

Žalostna sem, žalost me prevzema, zajema vsak delček moje telesa, zarila se je globoko v mojo notranjost, v mojo dušo. To je globoko žalost za izgubljenim, za tistim, kar je odšlo kakor veter.

Iščem cigareto, a se je ne upam prižgati. Strah me je. Ne vem česa. Nad seboj vidim meglene obraze. Kdo so? Ne zavedam se ničesar.

Sprašujejo me, zakaj sem to storila. Ne znam jim odgovoriti.

Sem bežala pred samo seboj? Nočem videti nikogar, ničesar. Sama hočem biti. Ne vem, zakaj me ne nehajo spraševati.

Rekli so mi, da sem hotela umreti. Ko bi le vedeli, da je to bila moja edina rešitev. V smrti sem videla izhod, edini, ki sem ga poznala. Nočem živeti! Kako naj jim to razložim?

Do mene se obnašajo priliznjeno, potuhnjeno. Pravijo, da mi hočejo pomagati, a vem, da to ni res. Želijo mi še povečati trpljenje, poglobiti bolečino. Hočejo, da se spomnim stvari, ki so me prizadele, razočarale. Ne morem jim povedati, četudi bi hotela. Kaj sem sploh storila? Umorila sem ga! Saj sploh še ni bil človek. Bil je le zarodek, fetus. Otrok, ki nikoli ne bo rojen. Ubila sem svojega otroka.

Nisem ga marala. Jezna sem bila sama nase, na svoje dejanje. Kljub vsemu mi je žal za dejanje, ki sem ga storila. Ubila sem ga. Kar tako. Trenutna odločitev je uničila moje življenje. Vse, kar sem imela, je odšlo v enem sa-

mem trenutku, trenutku besa, nemoči.

Nič nisem naredila narobe, le tabletko, majceno tabletko sem vzela. Ne vem koliko. Mogoče sem res vzela kakšno več kot običajno. Vedno so mi pomagale preživeti noč.

S tem dejanjem sem nekako umrla. Del mene je umrl. Ne vem, kako naj bi to občutila. Bala sem se imeti otroka. Ljudje bi imeli marsikaj povedati. Kaj mi mar! Zdaj lahko tako rečem, a prej sem se bala jezikov.

Kako naj jim razložim vse to? Ne najdem pravih besed, zato raje molčim. In se jezim se ljudi v belem.

Počutim se, kot da me je povozil tank. Uničeno. Ničesar več nočem. Hočem samo še umreti in se rešiti neznosne bolečine.

Ne dovolijo mi, da bi to storila. Pravijo, da ne smem. Upam, da mi je on oprostil, čeprav vem, da moje dejanje ni opravičljivo, ker je prehudo, prekruto. Otrok, ki bi nekoč imel ime, je umrl, brez najmanjše možnosti, da bi dobil ime, živel, obstajal.

Kdaj se bo to končalo? Kako deklet in žena je to že doživelo? Kako so prenesle? Ne vem. Morda sem edina, ki ji je resnično, zares žal.

Bolje bi bilo, če bi pozabila na tvoje početje in te samo ljubila in pustila, da bivaš. Ampak tega nisem zmogla. Po tistem groznem dnevu nisem bila zmožna čustev.

Molčim. Ne morem povedati, kaj je narobe. Preboreče se je spominjati vsega, kar se je zgodilo. Hočem pozabiti, a mi ne pustijo. Izbrala sem lažjo pot, vsaj zdelo se je tako. Sedaj pa vidim, da je pot težka, veliko pretežka.

Poznati moraš konjsko psihologijo

Šentjernejski so bili že od nekdaj ljubitelji konj. Iz njihovih hlevov konj niso spravili niti traktorji, ki so v glavnem prevzeli njihovo delo na kmetijah. Res je, da se je število s tem precej zmanjšalo, vendar je zadnje čase na šentjernejskem koncu spet več konj, na kar kaže tudi iz leta v leto bolj obiskana blagoslovitev konj na štefanovo. Tudi pri družini Hosta s Sel pri Šentjerneju so že od nekdaj imeli poleg druge živine pri hiši tudi konje, danes pa se ukvarjajo samo s konji. Gospodar Andrej ima kobilarno in mednarodno priznana šola za jahanje z licenco. V hlevu pa imajo kar 21 konj.

Andrej je začel resneje razmišljati o reji konj po očetovi smrti pred desetimi leti, ko je prevzel kmetijo. Do takrat se je družina Hosta ukvarjala z vsem po malem, v hlevu pa je bilo poleg ostale živine še 7 konjev. Že pred tem je imel registrirano tudi dopolnilno dejavnost, najprej avtoprevoznitvo, kasneje traktorske storitve, da si je prislužil kak dodaten denar. Danes se s tema dejavnostma ne ukvarja več, kot dodatno dejavnost ima registrirano jahalno šolo, ves čas pa je zavarovan kot kmet.

Andrej se je odločil za rejo konjev z rodovniki. Trenutno ima v hlevu, ki je zgrajen za okrog 35, 21 konjev. "Imamo kobile večih pasem, hladnokrvne in toplokrvne, čeprav bo nadaljnja reja temeljila bolj na toplokrvnih konjih, verjetno se bomo odločili samo za rejo lipicanec," pove Andrej, ki je nad lipicanci zelo navdušen, čeprav imajo sedaj v hlevu le lipicanskega žrebca. "To je biser med našimi konji," ponosno doda. Šest let starega lipicanca dresirata Andrej in njegov kolega iz Lipice. "Konj potrebuje štiri do pet let, da se navadi dresure, potem pa z leti le še pridobiva," razlaga Andrej. Za cilj so si zadali, da gredo v rejo plemenskih kobil, ki bodo dajale žrebca, leta pa bodo napredaj, ko jih bodo izšolali. Že sedaj namreč sodelujejo s selekcijsko službo. Letos so vsa žrebca obdržali

doma. Že več let pa so tudi oskrbniki državnih pripustnih žrebcev.

V Hostovi družini so vsi člani družine vključeni v konjerejo, od Andrejeve mame, njegove žene Bernarde, ki je na šent-

LIPICANEC - Med vsemi konji je Andrej najbolj ponosen na šestletnega lipicanca.

jernejski osnovni šoli zaposlena kot učiteljica razrednega pouka, do njunih petih otrok. Se posebej pa sta Andreju v veliko pomoč najstarejša sinova Matej in Tomaž, učenca 4. in 5. razreda, ki imata že oba licenco za jahanje. Pri Hostovih so to dejavnostjo zastavili dolgoročno. Novi in stari hlev so obnovili, ju skupaj povežali in na novo prekrili. "V načrtu pa imamo tudi gradnjo pokrite jahalnice, da bi lahko za jahanje porabili tudi zimski čas," pravi Andrej.

Poleg kobilarne ima Andrej, ki je inštruktor jahanja, tudi jahalno šolo. V slabem letu, odkar ima šolo, se je vanjo vpisalo okrog 30 kandidatov, večino jih je šolo že opravilo in pridobilo licenco. Do sedaj so s šolo ustregli vsakemu posebej, v bodoče pa bodo vsake toliko časa objavili razpis za jahalno šolo in naenkrat sprejeli 5 do 8 kandidatov. Andrej ima tako šolo za jahače kot tudi za šolanje mladih konj, turistom pa

nudi tudi turistično jahanje do bližnjih znamenitosti, kot so Pleterje, Lurd ali celo dvodnevno jahanje na Gorjance, kjer ima dogovorjeno prenočišče. Ko se je Andrej odločil za konjerejo, je hotel znanje izpopolniti. Jahalno šolo je obiskoval pred šestimi leti v Lipici, kamor gre še vedno večkrat na leto, pa tudi sicer mora licenci vsaki dve leti obnavljati. "Pri jahanju se vseskozi učiš, saj je vsak jahač kot tudi vsak konj drugačen," pove Andrej in doda, da je včasih potreboval več časa, da je konja ujahal, kot ga potrebuje danes.

To, da je od nekdaj rad delal s konji, se pri Andreju takoj vidi, saj konje spoštuje, zato se z njimi tudi dobro razume. "Nisem pristaša vrhunškega konjskega športa, ker se veliko dobrih konj uniči, sem zagovornik zmernega in dolgotrajnega šolanja. Pri srcu mi je klasična dresura," pravi. Tako kot za mnoga opravila je tudi za jahanje treba imeti občutek. Andrej pravi, da je treba na konja delovati tako, da se to sploh ne vidi, zato pa moraš poznati vsaj nekaj konjske psihologije. Predvsem pa se mora s konjem delati lepo, da rad pride k roki. Za najbolj osnovno ujahavanje

V PROSTORU ZA OPREMO - Andrej Hosta je postal inštruktor jahanja pred šestimi leti, vendar se kljub temu še vseskozi dodatno izobražuje. (Foto: J. D.)

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA
prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Motnje v delovanju srca

Vedno se morate posvetovati z zdravnikom, če imate enega ali več od naslednjih bolezenskih znakov. Morda s srcem ni prav nič narobe, vendar naj o tem odloči zdravnik.

Težka sapa

Od vseh možnih bolezenskih znakov je morda težka sapa najpomembnejša. Težka sapa pri naporu, ki smo ga prej zmogli brez težav, je pogosto prvo znamenje srčne bolezni. Običajno jo opazimo pri hitri hoji, pri hoji po stopnicah ali če tečemo.

Bolečina v prsih

Bolečina se pojavi pod prsnico v sredini prsnega koša ter je stiskajoča in uklješčujoča. Seveda pa vse bolečine v prsih še zdaleč niso posledica srčne bolezni, vendar se morate nujno posvetovati s svojim zdravnikom.

Bolečine v mečih

Krčevita bolečina v mečih enega ali obeh spodnjih udov, ki jo občutimo samo pri hoji, je lahko znak boleznih žil odvodnic.

Utrujenost

Oslablost srčne mišice ali okvare zaklopka lahko povzročijo prekomerno utrujenost ob koncu dneva ali pa se to zgodi po aktivnosti, ki prej ni pomenila posebnega napora.

Otekanje (edemi)

Zlasti otekanje v predelu gležnjev, ki je izazito zvečer, je lahko znak srčnega popuščanja. V zgodnji fazi srčne bolezni te oteklino zjutraj običajno izginejo in se ponovno pojavijo zvečer.

Hitrejše ali počasnejše utripanje srca

Mnogi mislijo, da je hitrejše ali počasnejše utripanje srca zanesljivo znak srčne bolezni. Dejansko pa sploh ni nujno, da bi kazalo na resnejše težave. Če se težave vendarle ponavljajo, obiščite svojega zdravnika.

Neredno bitje srca

lahko povzročijo zelo neprijeten občutek, vendar nikakor ne pomeni nujno tudi srčne

bolezni. Morda je posledica prevelike količine kave ali alkohola. Zato morate samo zmanjšati količino ali pa se enostavno odreči vsemu, kar izzove neredno bitje srca. Vendar lahko le zdravnik ugotovi, ali gre za povsem nenevaren pojav ali pa je znak srčne bolezni.

Glavoboli

Stalni glavoboli so morda znak zvišanega krvnega tlaka.

Znojenje

Do znojenja lahko pride v stanju šoka ali tudi ob začetku srčnega napada. Vendar je znojenje prav pogostno pri srčni nevrozi.

Bolečine v grlu,

ki jim po dveh ali treh tednih sledi okužba grla, so verjetno znak revmatske vročice, ki lahko okvari srce. Ta je najpogostejša pri otrocih med 5. in 15. letom starosti.

Povečano odvajanje seča

To je možen znak ledvičnega pešanja, ki ga lahko povzroča dolgotrajno zvišan krvni tlak. Po drugi strani pa okvarjene ledvice krvni tlak še dvigujejo. Lahko pa gre tudi za sladkorno bolezen.

Občutek mraza

Mrzli roki in nogi v sicer ugodnem okolju kažejo na nezadosten krvni obtok, kot ga pogosto najdemo pri aterosklerozni žilja. Krvne žile ne morejo dovajati zadosti toplote in energije v zgornja ali spodnja uda.

Krvavitev iz nosu

Nekateri ljudje mislijo, da je krvavitev iz nosu znak srčne bolezni ali visokega krvnega tlaka. Morda včasih je, običajno pa ne.

Omotičnost

Čeprav je to možen znak visokega krvnega tlaka, je mnogo verjetnejše znak živčnosti ali motenj živčnega sistema in ne srčne bolezni.

Omedlevica

Nekatere srčne bolezni lahko povzročijo napade omedlevice, vendar so te vrste motnje na splošno zelo redke.

KOREJEC V METLIŠKI GODBI

Note (in čustva) so povsod enake

Metlika s 3.500 prebivalci je majhno mesto, zato ljudje v njem hitro opazijo vsako najmanjšo spremembo. Njihovo pozornost kaj hitro pritegne tudi novi obraz, če le ugotovijo, da njegov lastnik ni v mestu zgolj slučajen kratkotrajen gost. Tako jim tudi ni ušlo, da vsak dan po dolgem premeri Metliko fant, ki spominja na prebivalce nekaterih predelov Azije. A ljudje, ki so ga srečevali, so ga le nekoliko začudeno gledali, nihče pa ga ni ničesar vprašal.

Novi obraz v Metliki pripada Joon-Mo Leeju, doma iz nemškega Düsseldorfa, kamor so se starši preselili iz Južne Koreje. Joon-Mo v Reutlingenu v bližini Stuttgarta študira tekstilni menedžment na Visoki strokovni šoli za gospodarstvo in tehniko. Med študijem, ki traja osem semestrov, morajo študenti v tretjem in šestem semetru opraviti polletno prakso, sicer ne morejo napredovati. Šola priporoča prakso v Nemčiji, toda Lee, ki zelo rad spoznava druge dežele, se je raje odločil za tujino. Za takšno prakso pa so potrebna lastna iznajdljivost in predvsem dobra poznanstva v tujini. Najprej je želel v Indonezijo, a je spoznal, da je varneje v Sloveniji. Ker se njegov oče že dlje časa pozna s Stanetom Gašperičem, ki dela v metliški Beti, Joon-Mo ni dolgo razmišljal, v katero slovensko tovarno naj gre nabirat prve izkušnje.

Vedoželjni Lee, ki je v Beti že skoraj tri mesece, pravi, da ob prihodu ni pričakoval prav ničesar. Bil pa je vesel, ker so ga sodelavci prisrčno sprejeli. Ob vsakem trenutku so mu pripravljeni pojasniti vse, kar ga zanima v proizvodnji, od preje do končnega tekstil-

nega izdelka. In kako se sporažumeva? "Po nemško, angleško in tudi z rokami," se nasmehne.

Joon-Mo se je nastanil v hotelu Bela krajina, kar je bila morda celo srečna okoliščina. Že prvi konec tedna njegovega bivanja v Metliki je imela namreč metliška

DÜSSELDORF - Joon-Mo Lee na zemljevidu Evrope kaže, kje je njegov dom.

VŽIVEL SE JE - S svojim saksofonom se Joon-Mo med metliškimi godbeniki dobro počuti.

godba na pihala koncert v kulturnem domu, po nastopu pa so godbeniki večerjali v hotelu. Ker je saksofon Joon-Mojev stalni spremljevalec zadnjih šest let, odkar se je začel učiti igrati nanj v glasbeni šoli, pozneje pa je bil član pihalnega orkestra na gimnaziji, se je hitro spoznal tudi z metliškimi godbeniki. "Dogovoril sem se, da bom prišel na njihovo vajo. Ko sem zaigral z njimi, so bili prijetno presenečeni. Čeprav njihovih melodij prej nisem poznal, sem se kar dobro ujel. Skladbe se mi ne zdijo težke, note pa so tako in tako povsod enake," pravi Lee, ki je v godbi spoznal tudi člane mladega metliškega ansambla Cancenberg in začel hoditi tudi na njihove vaje. Da se je hitro vživel v metliško življenje, pove že to, da je dober mesec po prihodu v Belo krajino z metliško godbo nastopal ob mestnem prazniku ter po mestu igral budnico za praznik dela. "Bilo je prvič, da sem pihal v saksofon na promenadnem koncertu,

najbolj pa sem bil presenečen, da so ljudje, ko so zaslišali godbo, prihajali iz hiš ter prinašali hrano in pijačo. Na koncu smo praznik začinili z zabavo, na kateri smo jedli pečenko," pravi in ob tem še posebej poudari besedo pečenko. Po slovensko, seveda. Naučil se je namreč kar nekaj slovenskih besed in najpomembnejših fraz, saj obiskuje tudi tečaj slovensčine. Seveda ni manjkal v godbi tudi ob nastopu na Vinski vigradi, za katero pa je dejal, da je bilo na njej kar preveč vina.

Joon-Mo po dvakrat na teden obiskuje vaje godbe in Cancenberga, veliko bere in piše kratke zgodbe, vendar se mu včasih življenje v Metliki zazdi le nekoliko preveč dolgočasno. Takrat ga zagrabijo domotožje, a ga hitro preboli. V treh mesecih se mu obiskal staršev, kar pa zanj ni nič nenavadnega, saj se tudi med študijem v od Reutlingena okrog 450 kilometrov oddaljeni Düsseldorf odpravi le ob večjih praznikih. Že sedaj pa ve, da mu bodo na Metliko ostali lepi spomini, čeprav ni mogel obljubiti, ali jo bo še kdaj obiskal. To je odvisno predvsem od časa in denarja. Rad bi spoznal še veliko drugih držav. Za zdaj pa ga bolj skrbi, ali mu bo uspelo obdržati stike z novimi metliškimi prijatelji, saj je bilo v zadnjih letih njegovo življenje tako pestro in je spoznal toliko ljudi, da bi z vsemi težko ohranil stike. Leto dni je namreč preživel v Ameriki, pol leta je izpopolnjeval svoj materni jezik v Južni Koreji. In katera naj bi bila po Sloveniji njegova naslednja postaja? Pravi, da si želi spoznati Francoze.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Iz obupa neizprosen boj za preživetje

Marsikdo vidi samo nov tovornjak, morda še lastnikov osebnih avto in že ve: "Lahko njemu, avtoprevozniku!" Morda ravno iz takega odnosa do malih prevoznikov izhaja negativen odnos do nedavnega protesta in zapore vpadnic v Ljubljani. Morda je vzrok tudi samo to, ker je nekdo spet zaprl cesto. Kakorkoli že, prevozniki zatrjujejo, da so se protesta lotili iz obupa, ker so le tako lahko dovolj učinkovito opozorili na tegobe, s katerimi se srečujejo pri vsakdanjem delu. Nedavno se je izvršilni odbor prevoznikov pri Obrtni zbornici Slovenije sestal v Metliki, napisal seznam zahtev in pripravil scenarij splošnega protesta, do katerega bo prišlo 22. junija, če država njihovih težav ne bo začela reševati.

Prevozniki v cestnem prometu tokrat gre samo za lastnike majhnih podjetij, saj z velikimi ne najdejo skupne rešitve - menijo, da ministrstvo za promet namenja premalo pozornosti transportni dejavnosti in sploh vloži malih prevoznikov v njej. Opozarjajo, da je po njihovih podatkih v Sloveniji od takega prevoznikstva odvisno kar 32.000 družin, kar ni malo. Iz lastnih izkušenj vedo povedati, da takoj dobijo odgovor ali podatke, če kličejo na ministrstvo za promet v Avstriji ali Nemčiji, medtem ko pri nas težko najdejo pravo osebo.

Ministrstvu še posebej očitajo premalo učinkovitosti ali pa zaganosti pri mednarodnem sporazumevanju. Z več dialoga bi se Slovenija lahko dogovorila za odpravo bivalne takse, ki jo imata po navedbah prevoznikov samo ne Albanija in Slovenija. Plačevanje te takse neposredno zmanjšuje konkurenčnost slovenskih prevoznikov. Prav tako menijo, da država premalo dogovarja z državami za medsebojno ukinitev cestnih dovolilnic. Sami so prišli do informacij, da so se nekatere države zaradi tega že obračale na našo, menda pa so pri nas gluhi za take predloge. Avtoprevozniki menijo, da zato, ker sistem dovolilnic in njihova delitev nekaterim ustreza. Sami se zavzemajo za pravičnejšo razdelitev, saj je sedanja avtoprevozniki strogo razdelila na dva bregova - na velike, boljše družbene prevoznike, in majhne, zasebne. Prepričani so, da bi država lahko, če bi se bolj potrudila, dobila več dovolilnic. Občutek imajo, da se država iz njih norčuje. Za pridobitev dovolilnic na primer so morali priložiti potrdilo o plačanih davkih, po pritožbi pa je država tako zahtevno umaknila, a jo zdaj spet pred-

laga. Enako bi lahko rekli za komunalne takse, pri katerih vztrajajo občine. V Sentilju je bil naš sogovornik zraven, ko je lokalna skupnost po nalogu države morala odstraniti zapornico za pobiranje komunalne takse. Ostranili so jo res, a obenem namestili rdečo luč, pred katero še naprej pobirajo takso...

Deci vina ti vzame službo

Veliko srda med malimi prevozniki (verjetno je enako pri soferjih v velikih družbah) je povzročil novi zakon o cestnem prometu. Ker imajo veliko izkušenj z vožnjami po evropskih

Mirko Gliha

državah in zato tudi s prekrški (kdor dela, tudi greši), sodijo, da so zdaj prekrški strožje kaznovani kot drugod. Predvsem se bojijo takojšnjega odvzema vozniških dovoljenj, ki zanje pomenijo tudi odzvem možnosti, da si služijo kruh. V tujini ti dovoljenje odvzamejo šele, če večkrat zaporedoma napraviš hujši prekršek. Medtem ko je ta prispevek nastajal, se je že oblikovala skupina poslancev, ki bo predlagala spremembo zakona v delu, ki določa za poklicne soferje strožja merila, četudi ne vozijo službenih vozil (nič alkohola v krvi). Po mnenju avtoprevoznikov so tudi kazni za prekrščitve dovoljene teže tovora večje kot v tujini. V največjih težavah so se zaradi tega znašli prevozniki razsutega tovora, ki marsikdaj vozijo iz kamnolomov, kjer sploh ni možnosti tehtanja.

Francija velja med prevozniki zaradi cestnin za najdražjo evropsko državo, vendar jo Slovenija prekaša. "V Nemčiji 40-tonski kamion plača 1.675 tolarjev cestnine na dan, v Avstriji (samo na avtocestah) 1.062 tolarjev, v Franciji plača 23.850 tolarjev za okrog 1000

km dolgo pot od severa do juga. Cestnina v Sloveniji od Sentilja do Nove Gorice, kjer je 163 km avtoceste, zneso 6.040 tolarjev. Poleg tega pri nas ni več dovoljena vožnja po vzporednih cestah, medtem ko se v Franciji lahko plačilo izogneš z legalno vožnjo po drugih cestah, enako je še marsikje po Evropi. Kje v Evropi so take prepovedi vožnje po vzporednih cestah, kje plačujejo na mejnih prehodih komunalne takse, kje plačujejo dajatve za pristop k carini ali za parkirno pri carini in kje izgubljajo za carinjenje tudi po 10 ur?" se sprašuje Mirko Gliha, vodja sekcije avtoprevoznikov v Trebnjem in tudi predstavnik dolenskih in belokranjskih prevoznikov v izvršilnem odboru slovenskih avtoprevoznikov pri Obrtni zbornici Slovenije.

Državo skrbi le proračun

Avtoprevozniki menijo, da je namen tako visokih cestnin zgolj polnjenje proračuna; enak cilj imajo podražitev nafte, zaradi katerih prevozniki zdaj kupujejo gorivo raje v Avstriji. Zgolj bogatenju proračuna je služila tudi uvedba licenc, ki še zdaleč ni dosegla namena. Ob uvedbi je bilo namreč veliko govora, da bodo z licencami prešetali vrste prevoznikov in da bodo tisti, ki ne bodo izpolnjevali pogojev, morali prenehati z dejavnostjo. Na koncu prevoznikov ni nič manj, samo država je pobrala svoje...

Tako meni tudi Marij Geršak, vodja sekcije avtoprevoznikov v Krškem. Samo v tej občini je 160 malih avtoprevoznikov, dela pa za vse premalo. "Tovarne so pro-

BODO 22. JUNJA STAVKALI? - Mali prevozniki so na vlado naslovili svoje zahteve in zagrozili s splošno stavko, če se ne bo nič premaknilo. Večina se jih zaveda, da so si že prvič naprtli jezo javnosti, sploh pa uporabnikov zaprtih cest, vendar poudarjajo, da nimajo drugega izhoda, saj težkega položaja na trgu ne obvladajo več. "Če bi država vzpostavila red in se bolj dogovarjala s tujino, bi bilo dela dovolj," pravijo. (Foto: B. D. G.)

padle, dela ni, tujci, ki vlagajo v naša podjetja, pa pripeljejo svoje prevoznike. Potem ko delo najdeš, ga pridobiš in opraviš, je najhujša težava dobiti še plačilo zanj," pravi Geršak. Na območju Metlike in Črnomlja je 170 avtoprevoznikov, težave so enake kot drugod, kot poudarja predsednik metliške sekcije avtoprevoznikov Peter Predovič, pa je v metliški občini še slabše, ker je doma zelo malo dela.

Tudi na območju novomeške Območne obrtne zbornice ni dovolj dela za vseh 380 avtoprevoznikov in prevoznikov gradbenih strojev. Velikih državnih naložb ni, gradnja cest se pomika v prihodnost, zato si prevozniki iščejo delo drugod. Toda plačila so borna, saj si z medsebojnim konkuriranjem zbijajo ceno. Martin Gavzoda, ki se z dejavnostjo ukvarja že od leta 1974 in zdaj vodi sekcijo novomeških prevoznikov, je preračunal: "Za 15-tonski tovornjak s tremi osmi, ki stane 231.635 mark in ima življenjsko dobo 7 let (pri nas je več), bi moral prevoznik zaslužiti 7.124 tolarjev na uro, da bi lahko kril vse stroške in dajatve. Za primerjavo pa naj navedem, da bi, če bi vozil za Cestno podjetje Novo mesto, dobil le 1.900 tolarjev na uro."

Država in prometno ministrstvo si očitno ne delata skrbi zaradi malih prevoznikov. "Ne moremo širiti dejavnosti, saj ne dobimo več dovolilnic, kot smo jih imeli, zato smo prisiljeni sprejemati bolj tvegane ali pa manj donosne posle," pravi Gliha. Med številnimi malimi prevozniki naj bi tako počistila trg huda konkurenca. Mnogi

nekdanji soferji v družbenih firmah so bili prisiljeni iti na svoje in zdaj vztrajajo, se borijo in sprejemajo tudi delo po najnižjih cenah, da bi preživel sebe, družino in izplačali morebitne dolgove. Tako

SREČANJE STAREJŠIH KRAJANOV V OREHOVICI - Odborniki krajevne organizacije Rdečega križa Orehovica so 29. maja pripravili srečanje starejših krajanov. Povabilu se jih je odzvalo nekaj čez petdeset, pozdravila pa sta jih predsednica območne organizacije Rdečega križa Novo mesto Anica Bukovec in župan občine Sentjernej Franc Hudoklin. Novoizvoljeni predsednik tamkajšnje organizacije Rdečega križa Jože Zagorc se je za minulo delo zahvalil dosedanjim predsednicam Stanki Kastelic in izrazil željo, da bi odbor še naprej tako dobro sodeloval in izpolnjeval naloge te humanitarne organizacije. Starejše krajanje so razvedrili učenci tamkajšnje osnovne šole s prijetnim kulturnim programom, pogostilo pa jih je gostiče Medvešek iz Hrastja pod pokroviteljstvom krajevne skupnosti Orehovica. (Foto: M. Hočevnar)

ZAKLJUČNA PRIREDITEV - V soboto so imeli v vrtcu Čebelica v Sentjernej zaključno prireditev ob koncu šolskega leta. Na šolskem igrišču so otroci prav pristrčno prepevali in zarajali ob veliki prisotnosti staršev in tako poskrbeli za prelepo sobotno dopoldne. K pestrosti programa so velkopo prispevali tudi pihalni orkester občine Sentjernej in Martina Medle s svojo harmoniko ter pevce Stane Svajl. Prisotne je naprej pozdravila vodja vrtca Mira Hrovat in nato predala besedo ravnateljcu Pavletu Turku, ki je pohvalil marljivo in prizadevno delo vseh v vrtcu. Ob tej priložnosti so se v vrtcu poslovili od malih šolarjev, katerim je župan Franc Hudoklin po svojem nagovoru podaril slikanico z naslovom Vsem otrokom sveta. (Foto: M. Hočevnar)

France Režun

Med preteklostjo in prihodnostjo

Hanghaj, 9. avgusta 1981

Na razstavi lepih izdelkov kitajske obrti

Razstava je v veliki razkošni palači iz 19. stoletja. Zgrajena je po zahodnem vzorcu. Nadstropja povzročajo široka, zelo položna in z belimi preprogami pokrita stopnišča. Udobje in lepota! Večina razstavnega prostora je v prvem nadstropju. Hodimo iz dvorane v dvorano in črtnimo v nepregledno bogastvo, lepoto in raznolikost človekovega ustvarjanja in ustvarjanja. Med razstavljenimi predmeti tudi tu izstopajo izdelki iz svile, slonove kosti, porcelana, dragih vrst lesa pa izdelki iz kovin, stekla, usnja, volne... Predmeti so resnično lepi. Popolnjevanje uporabnosti in lepote v enostavnosti. Zdi se, da je dosežena popolnost.

Usklajevanje namena in lepote je najlajšo tisoletja. V občo slo po harmoniji je vtkana še pripoved o osebnih hotenjih posameznih oblik, ukročenost človekovih hotenj, njegovih sanj, želja, strasti in nemira. Razmišljam, kako so ljudje to zmogli. Potem vem, da je temelj vsem tem čudežnim dosežkom predanost izkušnjam in izročilnim preteklih generacij. Nobena generacija ni začela znova, vsaka je prizadevanja in iskanja prejšnjih samo nadaljevala, razširjala in po-

glabljala v vedno nove razsežnosti. In v razkošju časa in prostora zmore človek veliko. Kitajci so imeli oboje - v izobilju. So tudi zaradi take vsajenosti bolj doživljali TAO, je odkrivanje TAA posledica take vsajenosti ali pa je morda slutnja VSEGA že pred vsem tem in zato pogoj vsem zvestobam, ki so sledile?

Da so vsi ti predmeti odmev neke civilizacije in kulture, ki je imela dovolj časa in notranje uravnovešenosti, je očitno. Zdi se, da je stara kitajska civilizacija edina, ki je med drugimi sodanjsimi civilizacijami pravičnejša in ki po svojih učinkih neposredno in brez prekinitve še traja. V predmetih tu na razstavi se to lepo vidi. Kolikor dlje v davni segajo določene tehnike in spretnosti, toliko boljše so.

Medtem ko je vpliv dosežkov ostalih starih civilizacij in kultur kot na primer egipčanske, mezopotamske, inkovske, indijske, v istem prostoru nekako usahnili ali pa deluje samo še posredno in ga je v modernem industrijskem utripu življenja malo čutili, je tu v kitajskem prostoru prav ta davna in mnogih razsežnostih še vedno prisotna.

Sistem umetnega namakanja, ki je nastal že v tisočletjih pred našim štetjem, še vedno traja in se samo izpopolnjuje, tudi obdelava kovin, porcelana, svile, volna, žada, slonove kosti, lesa, bronca itd. črpa svojo moč iz tradicije, še vedno se uporablja štiri tisoč let stara pisava, papir,

tisk, smodnik in kompas je prevzel ves svet, še vedno se uporabljata akupunktura, enciklopedija iz leta 1408 z 11095 zvezki je še vedno najobsežnejše tovrstno delo, še vedno vzemirjajo dosežki njihove astronomije, arhitekture, slikarstva, literature, glasbe, izraznega plesa.

Nenavadne delavnice

Popoldne obiščemo delavnice za oblikovanje umetniških izdelkov iz žada in slonove kosti in za tem še delavnice, v katerih tkejo preproge. Te delavnice so še en primer zvestobe tisočletni tradiciji in uporabe njenih izkušenj, hkrati pa tudi primer ugodnega razreševanja ene od temeljnih človekovih razsežnosti, to je težnje za tem, da se človek počuti kot ustvarjalno bitje.

To, kar smo videli v teh delavnicah, je res ustvarjalno delo, povsem drugačno od tistega za tekočim trakom. Medtem ko delavec ob tekočem traku samo ponavlja določeno operacijo dela in je udeležen samo v izseku dogajanja, ki vodi od zamišljenega izdelka do njegove ureditve, delavec v teh delavnicah ustvarja predmet v celoti! To je bistvena razlika, bistvena tudi zato, ker je njegova naloga zahtevnejša. Obvladati mora tehniko obdelave, hkrati pa iz samo splošno nakazane ideje izoblikovati njeno končno podobo. Dano mu je samo potrebno orodje, material, skica in približno odmerjen čas, bistvo, to je ured-

ničevanje pojma s preseganjem njegovih temeljnih razsežnosti v življenje, pa je prepuščeno njemu. Tu mora vložiti SEBE, kajti možnosti, da pojem - idejo bolj ali manj oživi, so v njem in načinov uresničevanja je mnogo. Zato se mora neprestano odločati, s čimer pa je seveda povezano tudi tveganje in odgovornost, kajti material je zelo dragocen. Sleherna nova naloga je preizkušnja njega samega. Kot ustvarjalno bitje lahko napreduje in se še bolj uresničuje, lahko pa doživlja tudi poraze.

Položaj delavca za tekočim trakom se zazdi v primerjavi z delavcem v teh delavnicah lažja pot. Ker je manj odgovoren in manj tvega, ker ni toliko v boju sam s seboj. Toda ali lažja pot vodi navzgor? Ustvarjalec v teh delavnicah oblikuje srednje velik predmet od nekaj tednov do nekaj mesecev, večjega pa tudi več let. To so umetnine, v njih je človekova duša, včasih vse njegovo življenje.

Ustavim se ob starejšem ustvarjalcu, ki dela na predmetu že dve leti. V velikem slonovem oklu nastaja prizor iz kitajske davnine. To je razkošen park z drevesi, tratami, paviljoni, stezicami, mostovi, v katerem veseli in razigrani družbi igra orkester. Z njim se ukvarja najdlje, že eno leto. Ko opazi moje zanimanje, mi začne s ponosom razlagati položaj prstov na posameznih glasbilih. Dopoveduje mi, da bom, če bom dovolj poslušal, zaslišal tudi melodijo. Tako daleč ne zmorem, prepričan pa sem, da on sliši!

Razgled po zelo prostorni delavnici je nenavaden. Mnogi ustvarjalci ne delajo, ampak berejo knjige ali časopise. Za nas je to nerazumljivo,

čeprav bi lahko že pred pojasnilom vodiča vedeli, da tu ni bistveno nepretrgano delo, ampak dosežek. Razen tega je pri tovrstnem delu nujna popolna zbuženost. Kadar je človek ne zmore, se mora umakniti, da ne bi porušil tega, kar je že storil. Če bi se to zgodilo, bi si porušil nadaljnjo pot. Ena sama napačna zarez je lahko uničujoča. Zato ustvarja samo v najbolj svetlih trenutkih, takrat, ko natanko ve, kaj mu je storiti. In organizatorji dela to vedo. Kakšna razlika v primerjavi z organizacijo dela in odnosih pri delu v moderni proizvodnji, kjer je človek v večini primerov resnično samo še dodatek k stroju in orodja za uresničevanje tujih zamisli!

V trgovini zraven delavnice kupim majhen kipec Bude iz zelenega žada. Zdad, ko sem spoznal koliko naporov je potrebno, da se zbudi njegov skrivnostni nasmeh, mi pomeni mnogo več. V bližini delavnice za obdelavo žada in slonove kosti je večja delavnica, v kateri tkejo preproge. In kako lepo tkejo dekleta! Lepota ni samo v izdelkih, ampak v celotnem dogajanju. Ker je vse tako skladno in umirjeno in brez hrupa.

Tkejo na preprostih ročnih stavah, pri čemer se posebej vzbujajo pozornost nenavadno hitri, lahkotni in mehki gibi, s katerimi delavke obvladujejo orodje in tanke niti. Ljubkost in valovanje v gibanju rok me nehoti spomni na balet! Kot da v tem delu ni nobenega napora, nobene teže. Bolj se zdi kot sprostitve, kot odmev neke notranje potrebe, bolj zvestoba praukazom Narave kot samo spretnost, bolj predanost kot pa zunanja nujnost.

Nekateri sopotniki doživljajo dogajanje spet drugače. Organizaci-

so pahnjeni v neizprosen boj za delo, v katerem manjši in slabši popustijo in sprejemajo delo tudi za tako ceno, ki jim ne daje zaslužka, s tem pa nižajo ceno tudi vsem drugim. Avtoprevozniki, še posebej zdaj, ko so razdeljeni na velike in male, niso dovolj močni niti tako dobro organizirani, da bi si določili dovoljene cene, se jih držali in kaznovali odstopanja. Kaj lahko pri vsem naštetem naredita država in pristojno ministrstvo? Počakajmo do 22. junija!

BREDA DUŠIČ GORNIK

Nepozabni spomin na pouk v vojni

Slovenski narod je dokazal, da je bilo mogoče tudi med narodno-osvobodilno borbo nadaljevati šolstvo, posebno še zato, ker je imelo ljudi, ki so bili resnični ljudski učitelji, polni idealizma. Seveda ni šlo brez žrtev. Pod strelci okupatorjev so padali šolski nadzorniki, padalo je učiteljstvo. Iz nekaterih šol so vpricho otrok sovražni vojaki odvele učiteljice ter jih zverinsko pobili. V dobi največjega vzpona partizanskega šolstva na osvobojenem ozemlju je bilo 570 šol z 817 učitelji in 34.000 učenci.

Ena takšnih šol je bila v Soteski, le da ta ni bila na osvobojenem ozemlju, pač pa na kontroliranem območju od okupatorja, ki je iz Novega mesta pogosto delal izpade. Pouk se je začel takoj po italijanski kapitulaciji, prenehala pa je le za časa nemške ofenzive in nadaljevali do konca vojne.

Danes 84-letna partizanska učiteljica Anica Blatnik, ki je bila ves čas vojne na tej šoli, pove, da so bila to najlepša leta njenega poučevanja. V šolskem letu 1943/44 je nekaj časa učila sama. Kaj kmalu je dobila v pomoč odlično pedagoško sodelavko Faniko Crne.

Šola stoji na samem, pod hribi, ki se vlečejo nad Sotesko proti Straži. Prav iz teh smeri je sovražnik pogosto napadal partizane, ki so imeli za potrebe vojske in civilnega prebivalstva čez Krko splav. Da je pouk potekal varno, je bilo med poukom nekaj pionirjev ves čas na straži pred šolo. Če so ugotovili, da se sovražnik približuje šoli, so učenci hitro zapustili razred in bežali vsak proti svojemu domu. Bežali so tudi, če so imeli veroučno uro. Ker so uporabljali razna partizanska čtiva, ki so jih partizanski kurirji dostavljali v šolo, so jih najprej prebrali v šoli, potem pa je čtivo krožilo od hiše do hiše. Za čitanko so imeli Pionirja. Vsa učna snov je bila neokrnjena, le da so več peli in pisali partizanske pesmi na listke, ki so jih otroci skrivali pred sovražnikom.

Tako so učenci iz Polja velikokrat zakopavali svojo učno imovino v zemljo, ali so jo skrivali po dvornicah in še kje. Ves čas obstoja partizanske šole v Soteski ni bilo izdajstva. Med učenci in učiteljicami je vladalo brezmejno

tovarištvo. Med sabo so si delili skromno malico, to je košček koruznega kruha s suhim krahliji in jabolki. Tovarišci sta namesto plače dobivali pomoč v hrani. Preživljali sta se z njivicami pa tudi s pomočjo vaščanov.

Učenci so pridno sledili učnim predmetom. Najrajši so pisali o NOB in partizanski vojski. Neka učenka je dobila za spis Naša vojska pohvalo od IOOF. Učenci so pisali zahvalna pisma Titu, brigadam na položajih, zavezniškim armadam in jih oddajali IOOF Novo mesto. Poleg vseh šolskih obveznosti so za partizane zbirali fižol, krompir in sadje. Učenke so pri pouku ročnih del pletle nogavice. Junija in julija 1944 je cel razred na Prelogah za vojaške bolnice nabiral jagode. Tudi tam

Anica Blatnik

SPOMINSKI POSNETEK - Učenci partizanske šole v Soteski leta 1945 po udarniškem delu pri popravilu šole.

so imeli postavljene straže, da jih ne bi presenetil sovražnik. Zbrani material so soteški pionirji odpeljali do partizanskega splava. Pionirji soteške šole so bili tudi partizanom in aktivistom pri prenašanju vesti in pošte v veliko pomoč.

Skromno, vendar slovesno so učenci partizanske šole iz Soteske pripravljali spominske dneve naših pisateljev in pesnikov Prešerna, Cankarja, Gregorčiča, Jurčiča in Levstika, katerih imena so nosile slovenske brigade. Na zborovanje leta 1944, ki je bilo v gozdu v Dolenjskih Toplicah, so šli v povorki z rdečimi rutkami okoli vratu, ki so jih sami izdelali.

Soteška šola je bila ves čas tesno povezana z vaščani, brez njihove pomoči bi šola med vojno propadla. Tudi partizanski aktivisti, člani poverjeništv za šolstvo pri SNOS-u, so šolo večkrat obiskali. V letu 1944 je poverjeništv SNOS-a razpisalo tekmovanje, katera šola bo lepše organizirala učenje, katera bo imela najlepši vrt, kdo bo napisal najboljši spis o NOB in kateri razred bo nabral več zdravnih rož za ranjence. Soteška šola je dobila priznanje, ki ga je izdelal partizan Božidar Jakac.

Spomladi 1945 so morali pouk začasno prekiniti. Učiteljica Anica Blatnik je v svojo kroniko takrat zapisala takole: "Konec vojne je bil prečvrtni. Sovražnik

je z vsemi silami vdrl v topliško dolino. Sotesko in okoliške vasi je zasedel Rupnikov jurišni bataljon, vlasovci in Nemci. Domobrankska vojska se je nastalila v šoli in prosvetni dvorani. Uničila je vse, kar ji je prišlo pod roke. Ostalo je le nekaj arhiva, ki je bil shranjen v privatni šoli." Anica se spominja, da so otroci takoj po odhodu sovražnika prišli spet v šolo. "Imeli smo veliko dela, da smo vsaj za silo pospravili razred. Globoko se mi je vtisnil v spomin prvi dan pouka v svobodi. Nismo vedeli, kaj bi delali. Smejali smo se, se objemali od sreče in veselja, da so zmagali naši hrabri partizani. Navdušeno smo peli partizanske pesmi in pisali naloge o naših vtisih ter občutkih v svobodi," je obudila spomin Anica Blatnik.

TONE VIRANT

Še droben nasvet Čiščenje nakita

Nakit iz zlata, srebra, biserov in dragih kamnov počasi izgubi svoj lesk. Zato ga morate očistiti, pri tem pa morate biti še kako pazljivi. Zlati in srebrni nakit, tudi če ima vdlane rubine, safirje in diamante, položite za 10 minut v vročo vodo, ki ste ji dodali nekaj kapljic sredstva za pomivanje. Potem ga sperite s čisto vodo in obrišite z brisačo. Idealna za čiščenje srebra in zlata je tudi penca kopel. Če pa date nakit v vodo, v kateri ste raztopili tableto za zobno protezo, je ščetkanje odveč. Kadar hočete srebro ali zlato samo spolirati, vzemite posebne krpice za te namene. Za počnele srebrne kozarce in svečnike pa lahko v trgovinah kupite posebno peno, ki stopi umazanijo. Za verižico iz biserov je najbolje, če jo date v posebno kopel, ki jo kupite že narejeno v prodajalnah. Lahko pa jo odnesete očistiti tudi k zlatarju.

• Kar grajam pri drugih, tega tudi sam ne bi smel početi. (Herodot)

• Nihče med nami ne nosi v sebi dosmrtno garancije proti samomoru. (dr. O. Tekavčič-Grad)

Gradili smo Novo Gorico

Letos mineva 50 let, odkar je 3.347 brigadirjev začelo s pripravo terena in gradbenega materiala za gradnjo Nove Gorice. V tej akciji je delala tudi novomeška mladinska brigada pri zemeljskih delih za temelje in dovozu gradbenega materiala iz bližnjega kamnoloma. Delo je bilo ročno in težko, odvoz pa po ozkotirni progi z vagončki. Ob tej priložnosti je nastala tudi pesem avtorja brigadirja Lojzeta Krakarja, ki ji je dal naslov Dve sestri. Zato ji tudi prilagam za spomin vsem graditeljem.

Tam, kjer sovrag nam je rano zadal, odsekal nam del je celote, tam narod se mladi na delu je zbral, da ustvari si nove lepote.

Lopate in krampi ob kamnu zvenijo, vrisk pesem v daljavo odmeva, v soncu svobodno naš prapor se vije, mladina na delu prepeva.

Ob mestu, kjer v sužnje verige vkovano ostalo je ljudstvo slovensko, kjer vidiš pravico še v prah poteptano, vstaja spet mesto slovensko.

Gorica, ki tujec ima te v posesti, sestri boš dobila ti drugo,

a vendar nikar ne vzdihuj v bolešči, prežemeno iz srca ti tugo.

Mi bomo zgradili sestri ti v dokaz, da sveta si v vek nam, Gorica, udarec zadali s tem tujcu v obraz, bo plačana vsa ti krivica.

Ne zidamo nove zato, da nate morda bi nekoč pozabili, v svobodi sestri se združita dve, takrat bomo srečni vsi bili.

Mi zidamo novo kot močan branik pred tujcem pohlepni napadi, Mi zidamo novo, da bo spomenik, kaj zmogel je rod bil naš mladi.

Prav tam, kjer sovrag nam je rano zadal, misleč, da nas s tem bo uničil, ponosni svetilnik svobode bo stal, sen mnogih se bo uresničil.

Gorica, Gorica, primorsko srce, saj boš ti nekoč spet svobodna, takrat pa se združita skupaj obe, združila vaju vez bode rodna.

Pesem smo recitali in peli ob tabornem ognju, delu in proslavah.

Brigadir-veteran

FRANC PAPEŽ-BRANE

Novo mesto

EŠPORT

JUNIJSKA ŠTEVILKA REVije EŠPORT, MODA, AVTO - ŽE PRI VAŠEM PRODAJALCU ČASOPISOV

Na športnih straneh gostujejo Andraž Vehovar, Nataša Kežar, Branko Filip, Tone Turnšek, nova avstralska teniška zvezda Lleyton Hewitt... Pod drobnogledom so talenti slovenske košarke in večna dilema klubskih prestopov. Pišemo o mladih slovenskih nogometaših, ki rešujejo čast slovenskega nogometa v svetu. Tu sta še fotoreportazi, ki vas popeljeta v zakulisje kolesarske dirke po Sloveniji in na Maraton treh src, ter še obilo zanimivega branja.

Modne strani tokrat bolj odkrivajo, kot zakrivajo, pred nami je vendar poletje. Predstavljamo vam kopalno modo za vse okuse, vroče hlačke za vroče dni, sexi pletenine, vedno modne cokle, trende poletnega ličenja...

Svoje modne muhe vam bo zaupala Saša Einsiedler Štrumbelj. In še k avtomobilizmu! Naši gostje so: novi Clio, vetroglavi Porsche 911 cabrio, temperamentna Alfa Romeo 145 1.8 TS, družinski prijatelj Citroen Berlingo, mega O kot Opel Omega MV6, prestižneš Roys Royce silver seraph...

Predstavljamo Mercedes-Benzovo šolo varne vožnje, avtomobilski salon v Torinu ter najstniške užitke na dveh kolesih: Piaggio NRG mc 250 in Beta Ark 50. Zapeljite se z nami!

IZ DOŽIVLJAJEV 16-LETNEGA BOMBAŠA

Kako je pred 54 leti padel Štampetov most

Bilo je poleti 1944. leta. Skoraj vse komunikacije Nemcev na italijansko bojišče so vodile čez slovensko ozemlje. Posebne železniške zveze čez Trbiž, Podbrdo in Ljubljano so bile za to bojišče življenjskega pomena. Dan za dnem, noč za nočjo so po progi Ljubljana - Trst drveli dolgi, s tanki, topovi, kamioni in drugim orožjem ter municijo otovorjeni vlaki.

Zaradi oslavitve letalstva Nemci po zraku na italijansko bojišče nišo mogli dostavljati prav ničesar. Partizanski obveščevalci so vsak dan našli do 80 vlakov. Zaradi zavezniške pomoči v zraku so za fronto nepogrešljive stvari vozili ponoči. Ker Nemci za varovanje te zelo pomembne proge niso imeli dovolj svojega moštva, so nadzor zaupali slovenskim domobranskim uadnim bataljonom. Število posadk v bližnjih postojankah se je večalo. Na vsakih nekaj sto metrov je bil močan železobetonski bunker, na več mestih tudi enonadstropni. V vsakem je bila močno oborožena posadka, ki je bila še posebej dobro plačana. Povečalo se je tudi število "Todtove" organizacije, ki je imela pri tem mostu zaradi trikratnega rušenja in popravila proge stalno zaposlitev.

Na položaju junija 1944: Cankarjeva brigada je neposredno sodelovala pri drugem napadu na Štampetov most. Štab Cankarjeve brigade je poveril 2. in 4. bataljonu, da s pomočjo topništva premagata posadko.

V začetku junija se je Cankarjeva brigada nahajala okoli Rib-

nice. Dnevno se je spopadala s sovražnikom. Da bi se malo spočili, so se borci 1. in 4. bataljona ustavili na Golem, 2. bataljon, altererija in štab brigade pa v Zapotoku. Vreme je bilo tiste dni lepo in ravno prav za nas, da smo si malo odstranili uši in umili, saj se včasih tudi po teden dni nismo mogli. Brigada je 9. junija prišla k Sv. Vidu nad Cerknico. Naše kolone so hodile tudi ponoči in tako obdržale konspiracijo pohoda. Podnevi nas je iskala Rupnikova "štorklja". 11. junija smo prišli na Kožljek. Ob obudovanju pokrajine smo dobili kmalu povelje, da očistimo in pripravimo orožje. Bili smo dobro oboroženi, saj smo orožje pobirali sovražniku, s katerim smo se vsakodnevno spopadali. Naši komandanti so vsem borcem povedali, da moramo porušiti Štampetov mostu, da se je zavezniška komanda obrnila na partizanski GŠŠ NOV in POS, da zrušimo vse sovražnikove komunikacije, zlasti tiste, ki oskrbujejo italijansko fronto.

V dolgi nepretrgani vrsti korakamo skozi notranjske gozdove. Korakamo po cesti, ki vodi skozi tako opevano Rupnikovo linijo, ki jo je izdal, še preden so prišli fašisti. Srečamo se tudi z borci 15. brigade. Tudi Gubčevci so tu. Jutri jim bomo pokazali, kaj znajo "banditi". Zadiši po tobaku, tej partizanski travici. Snidem se tudi z našimi znanci topničarji, ki so domobrancem "pomagali", da so dobro tekli v Novo mesto. Pa še jutri dobro poglejte skozi cevi, tam pri tistem mostu!

Čeprav je dan, ki bo šel kmalu v zaton, nismo vznemirjeni, da bomo le še pri dnevnih svetlobi začeli napad in ga tudi dokončali. Cankarjevci, ki smo bili določeni za direktni naskok, terena nismo poznali, pa še miniran je bil. Ustavili smo se na cestnem križišču, le 100 metrov od mostu. Zaukazana je bila stroga tišina. Povelja so bila tišja, vendar jasna in kratka. Naše čete se uvrščajo po poveljih. Tudi topničarjev ni slišati, saj so z golimi rokami privlekli topove do linije, od koder so videli most in bunkerje. Mi bombaši smo previdno lezli v obraščeni breg, da ne bi pokala suhljad. Na skicah smo imeli označena mimska polja. Vse bližje in bližje smo žični oviri. Po trebihih se plazimo naprej. Malo nas ovirajo težki "brodzaki", ki so polni ročnih granat. Še malo in razložno vidimo most. Na vsaki strani sta dva železobetonska bunkerja, ob njih pa so stražarji. Malo stran so še trije bunkerji. Sliši se tudi glasna slovenska beseda.

Prilagodimo bombe in škarje za rezanje žice. Minute so dolge, ko čakamo, da se oglasijo topovi. Za nami nenadoma počí strel. Preseščeni smo, saj ne vemo, kje bomo našli zaklone. Sovražne patrulje, ki so naletela na naše položaje, po kratkem streljanju planejo preko žice v bunkerje. Iz vseh bunkerjev streljajo proti nam. Bombaši še naprej nestrpno čakamo, kdaj se bodo oglasili naši topovi. Končno so se. Prva granata je cilj zgrešila, druge pa so vse po vrsti zadevale cilj. Onih na

mostu se je lotila panika. Most je zajel oblak dima. Granate so opravile svoje. Na mostu ni bilo nikogar več, le veter je odnašal gost dim.

Bombaši smo medtem porezali žične ovire in prvi zasedli sovražne bunkerje, ki so bili izdatno založeni z orožjem in drugo opremo. Dobili smo tudi več domobranski molitvenikov, ki so z dodanimi vložki, kot na primer "Za pet Kristusovih ran naj pogine partizan", hrabrilili svoje bojelnike. Ko smo jih kasneje pregledovali, so bili nekateri stari borci zelo žalostni nad vsebino knjižice, ker so šli v partizane kot katoličani.

V zrak je zletela prva raketa, ki je dala znak, da je bitka dobljena. Od Borovnice sem so borci 15. brigade odbijali oklopni vlak, ki je prihajal na pomoč. Na vlaku so bili tudi slovenski domobranci. Minerici z vozovi, polnimi eksploziva, katerega so v ta namen poslali z letali zavezniki, so na dano znamenje v galopu zdrveli po cesti pod most. Čeprav so mine z oklopnega vlaka kar na gosto padale, minerici niso popustili. Začelo se je že mračiti. Ena skupina partizanov je odnašala koristne stvari, druga je uničevala naprave za betoniranje in druge pomožne naprave okoli mostu.

Po težkem pričakovanju je zletela v zrak zelena raketa in poskakali smo z rogov ter tekli v zaklonišča. Iz daljave smo napeto gledali v most in pričakovali eksplozijo. Končno! Strahovito je zagrmelo. V silnem rdečem žaru,

kakor bi se odprla sama zemlja in iz globine bruhnila ogenj, so se zamajali bregovi. Most je bil porušen. Borci smo zmagoslavno zavriskali. Izpolnili smo ukaz zaveznikov. Član angleške misije pri partizanskem glavnem štabu NOV in POS podpolkovnik Hore, ki je bil z nami pri rušenju, ni skrival navdušenja, saj je bila akcija v oporo 5. in 8. armadi v Italiji. Tudi partizani smo občutili, da so nam zavezniki od tedaj pošiljali več pomoči.

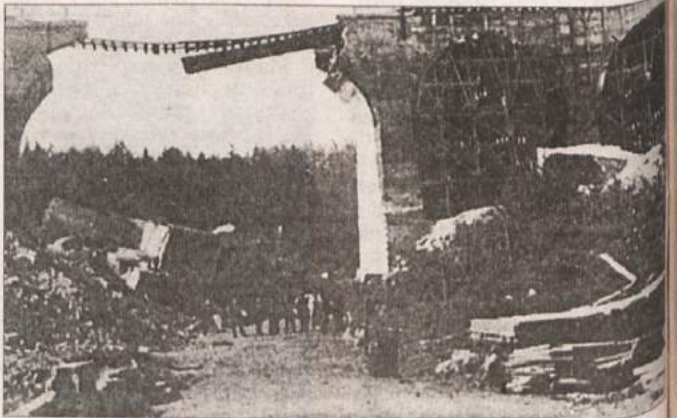
Čez notranjske gozdove je legla noč, tiha in spokojna, kar je pomirjajoče vplivalo na nas, ko smo poslušali rjovenje in treskanje min ter topovskih granat. Ognjeni žar je razsvetljeval mesto, kamor smo šli v napad, pa tudi Vrhnika je iz daljave pozdravljala našo brigado, ki je nosila Cankarjevo ime...

Na položaju 12. junija: Cankarjeva brigada je odšla od porušenega Štampetovega mostu pozno zvečer 12. junija. Naslednjega dne nas je blizu Cajnarjev obiskala Rupnikova štorklja ali Lojzeta Krakarja, ki so mu rekli nekateri partizani. Mitraljezci 4. bataljona smo štorkljo obstreljevali, ko je jadral odletela, še prej pa je zažgala v Slugovo. Požar je pogasil 4. bataljon. Ta dan smo se obilno okrepili s hrano, ki so jo poslali zavezniki.

TONE VIRANT

MINEREC NA DELU - Vstavljanje razstreliva

DVANAJSTEGA JUNIJA 1944 - Drugo rušenje Štampetovega mostu

Velika peresa o čudežni Veliki Slevici

Velika Slevica je vas na strmi vzpetini med Velikimi Laščami in Lužarjevimi klanecem. Nekdaj se skozi to vas vodila najbolj prometna cesta med Dolenjsko in Notranjsko ter Trstom. Tu skozi so gonili prekupčevalci živino v Italijo in prevažali tudi razno robo s težko natovorjenimi vozovi. Zato so imeli vašašani pripravljene vole in konje, da so jih pripregali ("forajali") k vozovom in tako pomagali voznikom premagati strmi breg skozi Veliko Slevico in nato še preko Lužarjevega klanca. Starejši se še spominjajo, kako so skozi Slevico ženske iz Dobropolja s kulami, vozničkom na dve kolesi, vozile jajca in prideleke v Trst.

V vasi sta še danes dve kapelici in romarska cerkev. Pri cerkvi so bili nekdanj semnji in še danes rečejo, da so imeli "semajni plac". Prostoru okoli cerkve rečejo Purga, lastnikom tistih hiš pa purgari, ker so bili uslužbenci stiških menihov. Nekdaj sta bili v vasi dve gostilni, kjer so se romarji in vozniki podprli s hrano in pijačo, mesarija pa še razne delavnice. Danes vsega tega ni več, sta pa zakonca Polzelnik pred kratkim odprla kmetijo odprtih vrat, kjer postrežejo gostom.

Velika Slevica je izgubila veliko na pomenu in prometu, odkar so zgradili cesto po dolini. Danes vas šteje 22 hišnih števil, kot jih je pred zadnjo vojno, ko je tu živelo 80 do 90 ljudi. Velika Slevica je propadala in nazadovala, a se je življenje začelo vračati, ko je vas dobila okoli leta 1970 elektriko in 1980 dobro, a še vedno strmo cesto; že pred vojno, (leta 1927) pa je po zaslugi ministra Pucelja dobila vodovod.

Trubar o Veliki Slevici

Ljudje tu še vedno govorijo, da so nekdanj nameravali v bližini cerkve na Veliki Slevici sezidati samostan. Primož Trubar, ki je bil proti dajatvam cerkvam, razkošju v cerkvah in tudi proti samostanom, je leta 1558 zapisal:

"Blizi mujga rojeniga domu per Rastčici je ena cerkov Devica Marije, kir se pravi na Silevici (Slevici, op. pis.). Undu se je tudi ena vsem ludem vejdeča kurba, tej so djali Šavlečka Katerina, inu ena vduva Margareta Hudakončevka inu en muj stric Gregor Trubar

malinar - le-ti tri so se tudi veden svetili in pravili, koku se nim Devica Marija perkazuje inu hoče imejti, de se na Silevici ni en nunki kloster sezida. S tejm pravlenem so tudi h ti cerkvi dosti gvan-ta inu živine perpravili. Od tiga so farji inu cehmoštri dobro lebalu inu per tim hud konec vzeli: farmošter te iste cerkvi je od sujga svaka ubijen, cehmoštre so Turki ujeli, mujga strica Gregorja je enu drivu ubilu, Hudakončevka je v Ah hodejč - nišče ne vej kej ali koku - umrla..." in tako na Veliki Slevici še danes ni samostana. Nekdaj pa sta tu živela dva stiška meniha. In prav stiški menihi so dali izdelati znameniti sleviški oltar. Bil pa je na Slevici tudi dvor (kmetijsko poslopje) stiških menihov, ki so tu najprej zgradili lesenno kapelo, okoli leta 1262 pa cerkev, ki je bila tudi lesena in so jo požgali, verjetno leta 1469 ali 1528, Turki.

Stritar in Javoršek o čudežu na Slevici

Josip Stritar, ki je bil rojen v sosednji vasi Podsmreka, je napisal znano pesem "Turki na Slevici", ki govori o tem, kako so se domačini pred Turki zatekli v cerkev in kako je Marijin srepi pogled zadržal in prestrašil turškega paša, da je zbežal in z njim

ROMARSKA CERKEV NA SLEVICI - O njej krožijo razne pripovedi od najstarejših časov do danes.

tudi turška vojska, in tako je Marija Slevčane rešila. O tem čudežu priča še dandanes cerkveni prag pri stranskih vratih, kjer vam pokaže cerkveni ključar, občinski svetnik in predsednik odbora za obnovu cerkve na Veliki Slevici Tone Polzelnik, kako je v spomin na rešitev pred Turki ostala v kamenitem pragu sled kopita turškega konja in sled udarca z bičem.

Jože Javoršek pa je o tej cerkvi zapisal: "Na Veliki Slevici se je moralo dogajati marsikaj, sicer ne bi mislili na zidanje samostana, pa tudi tako imenitne cerkvice ne bi zgradili. Največja lepota slevske cerkve je oltar, ki ga je mogoče primerjati z najlepšimi baročnimi oltarji na svetu. Ko ga zagledaš, se ti zdi kot nebeška slaščica ali prikazen nadrealističnih sanj. Samo Salvador Dali, Max Ernest ali Picasso bi si lahko zamislili take nenavadnosti. Ko je slevski oltar zagledal sodobni grški kipar Agamemnon Macris, se je dobesedno sesedel od lepote, ki je planila nadenj. Takrat sem se domislil, da se je nabrž tako zgodilo s turškim pašo, ki je bil verjetno kulturen človek in je obnemel od lepote, ne pa od srepega Marijinega pogleda ali roke, ki jo je menda stegnila proti njemu. Zdelo se mu je škoda, da bi uničil takšno lepotoj, pa je obrnil konja in odpeketal..."

Tone Polzelnik ve povedati še, da so bile začasa Turkov po lipah okoli cerkve obešene božje podobe. Ko so nekoč pridivljali Turki, so začeli tolči po podobah in jih metati z lip. Za podobami pa so bili v duplinah sršeni, ki so tako opikali Turke, da so zbežali. Tone tudi pove, da so tabor okoli cerkve v 19. stoletju podrli in iz tistega kamena dvignili cerkveni zvonik, v katerem so do prve svetovne vojne imeli tri bronaste zvonove, potem pa so jih vojaki odpeljali in tako ima cerkev danes tri železne zvonove.

Čudežna svetloba

Že lani sem pisal o čudežni svetlobi, ki so jo med vojno nekateri z Male Slevice-Hrastinjaki videli okoli te cerkve in kako je svetloba po vojni prestrašila tiste, ki so nameravali cerkev zaminirati. Kmalu po tisti objavi mi je telefoniral akademski slikar Jože Centa iz Ljubljane, ki je bil med vojno še otrok, da je veliko ljudi iz njegove rojstne Dvorske vasi in tudi on videlo neki večer svetlobo nad cerkvijo na Slevici. Starejši so ugibali, kaj naj bi to pomenilo, in se končno strinjali, da svetloba napoveduje veliko nesrečo. In res so naslednji dan italijanska letala bombardirala Sodražico.

V cerkvi na Slevici je bila med vojno občasno domobranska postojanka. 70-letni Stane Prijatelj z Velike Slevice je povedal, da so partizani nameravali leta 1944 zaminirati cerkev. Pri še živem vašanju iz slevškega zaselka Kot, ki je bil tudi odposlanec na Kočevskem zboru leta 1943, so si izposodili orodje in povedali, da gre do zaminirati cerkev. Kočevski odposlanec pa jim je dejal: "Ne hodite! So Turki bežali pa boste tudi vi! Ne poizkušajte podreti cerkve." Oni pa ga niso poslušali in so šli. Kmalu pa so pribežali nazaj in povedali, da dela niso mogli opraviti, ker je pri cerkvenih oknih bruhal ven ogenj. Ustrašili so se in pobegnili.

Tri kapelice

Na Veliki Slevici sta dve kapelici, tretja pa je nekoliko višje in izven vasi, kjer je obračališče Marijinih procesij, ki so vsako prvo nedeljo v mesecu od maja do oktobra. Kapelica je vezana na ro-

marsko cerkev Marije kraljice angelov, od koder še vedno odhajajo na pot procesije, se pri kapelici Pri križu obrnejo in nato se vrnejo v cerkev. Po ustnem izročilu naj bi pri tej kapelici pokopali dva Napoleonova vojaka, ki sta padla v boju med Avstrijci in Francozi leta 1813.

V vasi pa sta še dve kapelici. V prvi pod cerkvijo je naslikanih več svetnikov in svetnic, med njimi tudi sv. Notburga, katera slika je še na ograji cerkvenega kora. Ta kapelica je že skoraj propadla, pred leti pa jo je na prošnjo domačinov obnovil in poslikal Martin Blatnik iz Velikega Lipovca pri Žužemberku, ki je slikar in kipar samouk, sicer pa ključavničar v IMV v Novem mestu. Polzelnikov Tone je povedal, da je bila Notburga dekla pri nekem grofu, ki je zahteval, da morajo podložniki delati vse dni. Notburga pa se je uprla prav v času žetve in zahtevala, da morajo biti delavci v nedeljo prosti. Dejala je, da bo vrgla srp v zrak, in če bo ostal v zraku, ne bodo delali. Zgodil se je čudež, da je srp ostal v zraku. Notburga je znana tudi po tem, da je rada delila siromakom hlebčke kruha, in tako je upodobljena tudi na obeh slikah na Slevici: razlika je le v tem, da je na eni upodobljen srp na svetnični levi strani, na drugi pa na desni strani. Tako je za Slevičane ostala še ena skrivnost: je bila sveta Notburga levičarka ali desničarka?

Obnovili bodo cerkev

Cerkve na Slevici je tudi danes znana romarska cerkev in v razvojnih načrtih občine je predvideno, naj bi postala središče verskega turizma. Žal pa cerkveni zidovi vedno bolj pokajo. Na pomoč so poklicali razne strokovnjake in tudi bioenergetika. Vsi se strinjajo, da cerkev poka zato, ker prav pod njo potekajo vodni tokovi, pa čeprav cerkev stoji skoraj na vrhu hriba. Slevljani se prizadevajo, da bi cerkev obnovili. Zato že nabirajo prispevke za njeno obnovo, izvolili pa so tudi gradbeni odbor, katerega predsednik je Tone Polzelnik, občinski svetnik, cerkveni ključar in kmet.

Besedilo in slike: JOŽE PRIMC

SVETA NOTBURGA je bila, kot kaže, v posebnih časih tudi med prebivalci Slevice, saj je upodobljena tu kar dvakrat.

ANTON POLZELNIK, občinski svetnik, vodi gradbeni odbor za obnovo cerkve na Slevici. Skupaj z ženo Mihaelo vodita kmetijo odprtih vrat "Pri Matičkovih", v kateri se radi ustavljajo obiskovalci Slevice.

STANE PRIJATELJ in njegova žena Ana sta poleg Polzelnikovih vedela največ povedati o Slevici in njeni zgodovini. Zanimivo ja, da sta oba tudi sorodnika pisatelja Josipa Stritarja.

PREMAGOVCE PRI PODBOČJU

Odrinjeni, a ne pozabljeni?

Kdor se nepoučen o poti poda v Premagovce nad Podbočjem, vasi na Gorjancih, ki stoji na zakrantelem in kamnitem pobočju pod Planinsko goro, lahko na luknjasti in ozki makadamski poti od Vinjega vrha na z vinogradu poraslo hribovje kaj kmalu pomisli, da je zašel. Ob cesti namreč stoji tabla "Pozor, državna meja!" Pot vodi mimo vinogradov in gručasto revno slovensko vasico, ki niti s krajevno tablo ni označena.

Nekaj starih hiš na kupu daje občutek, da je življenje v vasi zamrlo že pred desetletji. Prišleka-leh ni veliko - pozdravijo številni vrški psi, kakšna kokoš pa koze in ovce za ograjo, celo osele pod kolecem se zdrami. V Premagovcih, ki so na prelomu stoletja steli več kot 80 prebivalcev, danes živi 17 ljudi; Kodričevi, Kranjčevi in Veglovi. Pravzaprav so vsi v sorodu. Med njimi je v dveh hišah tudi 6 otrok.

Najbolj živahno je pri Kodričevih, kjer 25-letna Jožica in 38-letni Božo vzgajata štiri fante. Bogdan in Tine sta enojajčna dvojčka in štejeta 7 let, Ivan jih je marca dopolnil 6, najmlajši Jože jih ima 3. Ze v jeseni se bo mali četici ravnovednih in simpatičnih fantičev pridružil še en otrok. Kodričevi bi radi zgradili novo hišo, izkop so že naredili. Sedaj živijo v majhni 120 let stari hišici, v kateri je stara oprema in je življenje možno bolj za silo. Jožica in Božo sta hotela hišo najprej nadzidati, a so jima na občini svetovali, češ da se to ne plača, saj je hiša dotrajana in še za lesa.

Plače ni bilo niti za avtobus

Gradnja bo gotovo velik in težak zalogaj. Ne le zaradi otrok, ki vsak zahteva svoje, starejša dva pa tudi že hodita v malo šolo. Ne Jožica ne Božo namreč nimata službe. "Delala sem v Jutranjki v Brežicah, a plače ni bilo niti za avtobus," pripoveduje Jožica. Prav prevoz je večino odvrnil od življenja v teh krajih. Posledice odročnosti spoznavata tudi dvojčka. Da prideta peš do avtobusa, ki ju iz Vinjega vrha vsakodnevno pelje v Cerklje ob Krki, traja dobro uro. Avtobus ustavi tam, kjer se konča asfalt, to pa pomeni še

ANTON KODRIČ - Premagovce je zapustil leta 1965. V dolino je šel zaradi službe, a se še vedno vrača gor, kjer ima še nekaj zemlje.

dobre štiri kilometre do Premagovcev. Ker Kodričevi nimajo avtomobila (pa tudi v vasi nima nihče avta, le Božov brat Anton ima še traktor), morata malošolarčka največkrat kar peš, le kadar dežuje, ju oče pelje s traktorjem, ki ga imajo pravzaprav le za prevoz, saj dva hektarja veliko kmetijo zaradi strmine s traktorjem ni mogoče obdelati. Vse je treba delati ročno, celo kositi ne more s kosilnico.

"Ko je bil sneg, je mož otroka prevažal s kobilom," pravi Jožica, ki nad življenjem v hribih ne obupuje. Pravi, da je tudi tam treba živeti in se boriti. Tudi Božo je bil prej zaposlen, in sicer pri Pionirju v Krškem, a ker plače ni bilo iz meseca v mesec, sta z ženo kupila kmetijo, na kateri bivajo sedaj. Krava v hlevu, en prašič, nekaj kokoši in par kobil niso dovolj niti za lastne potrebe, kaj šele da bi kaj prodali. Večjega števila živali si ne morejo privoščiti, saj tudi pridelek na njivah ni odvisen zgolj od pridnih rok. Perutnino pridno redčijo lisice, pridelek na njivah pa uničuje vsiljiva divjad. Tako je končala tudi skoraj vsa lanska koruza.

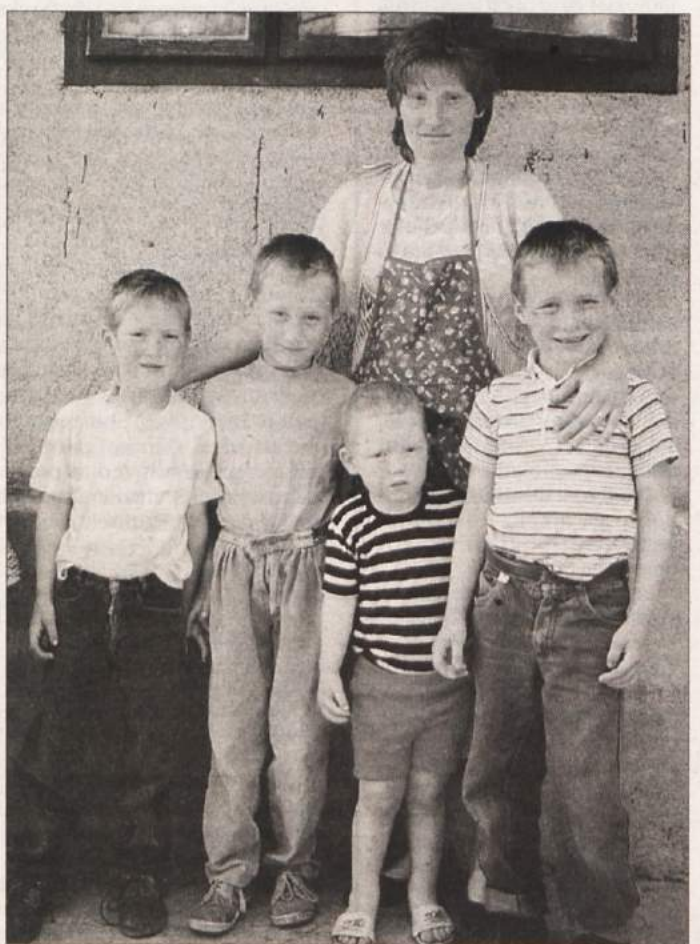
Jože kak tolar zasluži pri znanih z delom na poljih, kjer si pomaga s kobilama, sicer pa z ženo otrokom življenje lajšata tudi z otroškimi dodatki. "Teга denarja je tako malo, da še za enega otroka ni," pravi Jožica. A življenje gre naprej. Dela na kmetiji nikoli ne zmanjka, posebno pa ne sedaj, ko so njune sile usmerjene v gradnjo nove hiše. Čeprav jima ni prav jasno, kako bosta po tako

slabi cesti v vas sploh pripeljala materjal.

In služba? "Če bi bil organiziran prevoz, bi šla takoj v službo, tako pa nam je delo v dolini skoraj onemogočeno. Poleti bi že šlo, pozimi pa sploh ne," pravi Jožica,

ki ima do najbližjega delavskega avtobusa v Bušeh vasi uro in pol hoda, redni avtobus pa vozi iz še bolj oddaljenih Cerkelj. Že za starejša fanta je dovolj hudo.

Pod vasjo je med našim obiskom 58-letni Anton Kodrič,

JOŽICA Z OTROKI - Jožica Kodrič s štirimi sinovi, peti otrok je na poti. Ko smo jih obiskali, njenega moža ni bilo doma, saj je s kobilom pomagal pri znanih.

doma v Gabrju pri Dobovi, pri vinogradu urejal temelje, da bo naredil zasilno bivališče, saj z mopedom od doma do vinograda pokuri toliko bencina, da se mu pot tako daleč skoraj ne izplača. Anton, ki je bil rojen v Premagovcih, je to vas zapustil leta 1965 (še dobro se spominja, da je bila velika sobota), čeprav je imela njegova družina tod okoli kar 64 hektarjev zemlje, predvsem gozdov. V dolino je šel za službo. Anton se spominja svojih otroških let, ko je v šolo iz Premagovcev hkrati hodilo tudi po 18 otrok. "Ko v dolini še ni bilo industrije, je bilo tudi v tej vasi življenje lepše. Zemlja, ki je sedaj v pušči, je bila obdelana, potem pa so otroci drug za drugim odhajali v dolino, kjer so si poiskali službe," se spominja Anton.

Čeprav je življenje v tej vasi vse manj, se nekaj le premika. Lani za božič je v vasi zazvonil telefon. A krajani niso dobili običajnih priključkov, pač pa fiksne mobilite, saj so bili tako stroški manjši, kot če bi telefon vlekli iz vasi nižje. Da bi bilo življenje v tej vasi lažje, si prizadevajo tudi v krajevni skupnosti Podbočje pa tudi v občini Krško in Brežice, kamor spada del poti do vasi. Tako naj bi Premagovčani kmalu dobili asfaltno cesto, javno razsvetljavo; pa tudi vaški vodovod, katerega kakovost je vprašljiva, bi bilo nujno sanirati. Vasi na Gorjancih bodo vključili tudi v program CRPOV, čeprav je za Premagovce ta program pod vprašajem, saj ni interesentov.

A vas, do katere vodi pot pretežno po brežiški, manj pa bo krški občini, bi bilo nujno urediti. Ne le zato, da bi vasi, ki se vse bolj prazni, zagotovili boljše življenje, pač pa tudi zaradi obmejnega položaja. Na tiho se namreč sliši, da to vas in pot mimo nje še kako dobro poznajo ilegalci.

TANJA GAZVODA

Propadajoča graščina pod peskokopom

NAŠE KORENINE

S sedmimi leti za pestunjo

Belokranjce rade svojo pripoved podkrepijo z besedami: "Bilo je, da bi se oči izcurile". S tem hočejo povedati, da bi od vsega hudega prelite solze odplaknile oči iz jamic. Na to slikovito primeru sem večkrat pomislil, ko mi je petinosemdesetletna Štukljeva Albina iz Dobljč priporočila o svojem življenju. Albina je namreč utelešenje te primere. Tam, kjer bi moralo biti levo oko, ima samo udrtino: kot bi oko od tuge zares izcurilo.

Tudi Albinina življenjska zgodba je tej misli blizu. Rodila se je kot drugo nezakonsko dete Babičevi Mariji s Sinjega Vrha. Oče Ivan se je z materjo sicer nameraval poročiti, a ga je prehitela smrt. Že s sedmimi leti je morala Albina v boj za kruh. V domači vasi so jo takrat dali za pestunjo, potem pa je služila še v Dragatušu, kjer je hodila tudi v osnovno šolo, pa pri številnih kmetih na tej in oni strani Kolpe. Ko jih je imela že krepko čez dvajset, je prišla k starejšemu kmetu na Mavrlenu. Kmet je bil Kočevar in ni znal slovensko. Pred kratkim mu je umrla žena, zato naj bi Albina zanj in za delavce na polju, v gozdu in v vinogradu tudi kuhala. Tega prej ni nikoli počela. Kdo bi dekle, vajeno poljskih del in živine, učil še kuhanja in gospodinjstva! Na Mavrlenu pa je ni nihče spraševal. Delavci so morali jesti in Albina se je hitro navadila pripravljati tudi jedi.

Še sreča, da je, znala gospodinjski, kajti kmalu zatem je spoznalala Štukljevega Franca iz Dobljč in februarja leta 1937 sta se na Sinjem Vrhu poročila. Odpeljal jo je na svoj dom v Dobljče. Nekega cvetočega majskega dopoldneva, dobrih enainšestdeset let pozneje, mi je pripovedovala o tistem veseljem dnevu na Sinjem Vrhu. Še dva para sta se takrat poročila in Albina mi bere verze iz dolge pesmi, ki jo je mlado-poročencem skoval ljudski pesnik Jože Fortun iz Damlja. Še danes ji je pesem dragocen spomin na enega od redkih svetlih trenutkov v njenem življenju.

Kmalu zatem so se namreč začele težave. Osemindesetega leta so se pričeli rojevati otroci. Najprej Mirko, potem pa Viktor, Fanika, Albina in po vojni še France. Toda otroci za Albino niso bili problem, saj jih je večino povila kar sama, le pri dveh so ji pomagale ženske iz sosesčine. Huje je bilo s tisto temno senco iz preteklosti, ki je visela nad mlado družino. Bilo pa je tako. Medtem ko se je France učil za mizarja v Karlovcu, se je ena od njegovih treh sestra poročila s Cenetom Škofljancem, ki je imel zaradi bančnih ropov večkrat orožnike za petami. Mati je tej hčerki prepustila posest in si izgovorila preužitek, a ga več let ni videla, zato je na sodišču testament spremenila. S tem si je nakopala hudo jezo, nasilnež Cene pa je javno grozil, da bo Franceta ubil.

Za božične praznike se je France vrnil s Hrvaškega. Zvečer sta se z materjo pogovarjala ob petrolejki. France je sedel

pri štedilniku, mati pa je ob mizi sredi izbe likala. Nenadoma je za oknom odjeknil strel in mati se je zgrudila. France je hitro odprl vrata in planil na postavo pod oknom. Zbil ji je pištolo iz rok in jo s polenom večkrat tresčil po glavi, da se je sesedla. "France, pusti me in raje pomagaj mami," je prosil Cene. Bil je namreč on. Podnevi je popival po Dobljčki gori, zdaj pa je prišel poravnat zamere. "Mami si pomagaj že ti; zdaj bom pa še jaz tebi!" je sopil France in udarjal, dokler je čutil, da je v napadalčevem telesu še kaj življenja. Kot bi zatolkel strupeno kačo.

Tako je rekel tudi sodniku, ko mu je očital, da je prekoračil silobran. Cene je namreč še tisti večer izdihnil, mati nekaj dni kasneje. Franca so zasliševali štiri dni. Na božični dan, ko so sosedje praznje oblečeni odhajali k maši, se je, ves umazan in neobrit, vračal domov. "Od sramu bi se najraje v zemljo vdrl," je kasneje pripovedoval. Ko so se stvari nekoliko umirile, so mu ženske dejale: "Zdaj ne dobiš neveste." Pa jo je. Naslednji jesen je spoznal Babičevu Albino in tri mesece pozneje so ju že oklicali.

Nevesta je res prišla k hiši, a ni bila bogata. Pridne roke pač niso bile dovolj, da bi posestvo obdržale skupaj. Vse tri Francetove sestre so zahtevale svoj delež, njega pa so kar naprej klicali na orožne vaje. Tako je kmetija hitro venela. Še zadnji rep je moral od hiše in mlada družina je ostala brez mleka. France se je zaposlil v Nemčiji, a takrat je Evropa že drgetala v vojnih krčih in Hitler je po svoji bolni pameti rušil njene meje. France se je moral vrniti domov, kjer ga je čakal še en otrok več. To je bila Fanika, ki je bila rojena maja 1941.

Slovenija je bila takrat že zasedena, Slovenci pa so se okupatorju uprli. Represija je potem razbila tudi Švajgerjevo družino iz Črnomlja. Švajgerjev sin Pepe je odšel v partizane, nekaj so jih Italijani odpeljali v internacijo, Švajgerjevo kravo pa so vzeli v rejo Štukljevi. To je bil srečen čas za Štukljeve otroke, kajti spet je priteklo mleko. A veselje je bilo kratkotrajno, kajti kmalu je izteklo tudi materino oko. Bilo je sredi vojne, zato je trajalo precej časa, da je Albina prišla do bolnice v Ljubljani, kjer so ji poškodbo za silo oskrbeli. Čisto dobro pa nikoli, zato ji tudi pozneje niso mogli vstaviti umetnega očesa.

Po vojni sta s Francem obnovila hišo. S slamo krita hišica z vsemi krvavimi spomini je za vedno izginila. Umrli je tudi France in v prostorni beli stavbi je ostala Albina sama. Kadar pa jo obišče kateri od njenih štirih otrok, devetih vnukov in devetih pravnukov, kolikor jih izhaja iz zakona med Francem in Albino, takrat se od radosti orosi tudi tisto oko, ki ji je še ostalo, in takrat so pozabljene vse tegobe, ki so jo spremljale skozi njeno dolgo, težko in pestro življenje.

TONE JAKŠE

Dobra dva kilometra iz Višnje Gore proti Novemu mestu na levi strani ceste zbudi pozornost velika graščina, kar nekako skrita sredi že lepo ozeleneloga gozda, za njo pa ogromen peskokop. To je grad Podsmreka, ki ga že najeda zob časa. Konec 19. stoletja evropsko znana čebelarstva tovarna, od pedesetih let, ko je bil v njem začasen dekliški vrgajališki dom, pa ostaja prazen in neizrabljen. Stanje podsmreške graščine, o kateri ve veliko povedati Višnjanka Mihaela Zajc - Jarc, bi bilo danes lahko še slabše, če ne bi zanjo po svojih močeh že od leta 1960 skrbel tamkaj naseljeni upokojenec Friderik Ulčar z družino.

Ta vsakega obiskovalca prijazno sprejme ter mu pove, kar ve. "Na posestvo sem prišel aprila 1960 in tu delal kot oskrbnik do leta 1965. Doma sem iz Stične. Z družino, ženo in enim sinom - drugi je poročen - stanujem v srednjem delu, ki smo ga malo uredili. Čeprav sem že upokojen, kolikor morem, še vedno skrbim za bližnjo okolico, pokosim travo, posekam grmičevje in podobno, da ni vse zaraščeno. Včasih le pride kdo pogledat," je vesel obiska. Redi nekaj zajčkov, njegova nepogrešljiva družba pa je pes, ki je tudi tokrat zvesto spremljal svojega gospodarja.

Ulčar gleda zapuščene zidove in ne more razumeti, kako vse propada in se za to nihče ne zmeni. "Povejte, ali tudi drug po Dolenjskem stari gradovi tako žalostno propadajo?" pravi.

Evropsko znana čebelarstva tovarna

Včasih pa je bilo drugače. O podsmreškem gradu je pisal že Valvasor, kot prvi lastniki pa so znani baroni Galli. "Nasploh je značilnost te graščine pogosto menjavanje njenih lastnikov," je povedala Višnjanka, 82 - letna Mihaela Zajc - Jarc, ki se že vrsto let pridno ukvarja z raziskovanjem preteklosti teh dolenjskih krajev, tudi gradu Podsmreka. Nanj ima lepe spomine, saj ga je pogosto obiskovala z mamo, ki je bila sošolka gospe Jerovškove, družina le-te pa je bila ena zadnjih lastnikov gradu.

Za baroni Galli so prišli grofje Lambergi, nato grofje Ursini - Blagay, baron Jurij de Leo, grofje Lichtenberg, največji razcvet pa je graščina doživela za časa barona Emila Rothschueta, ki je posestvo priženil. Bil je Nemec in leta 1866 je tu ustanovil tovarno za čebelarstvo potrebščine. S tem podjetjem je zelo uspel, saj je bilo znano po vsej Evropi. Uredil je tudi gojitev domače sive kranjske čebele, ki je postala evropsko znana. "Tovarna je imela svoje obrtne delavnice in tiskarno, v katerih je bilo zaposlenih veliko domačinov, največ obrtnikov in služničadi. Delo tega znamenitega Nemca je natančneje opisal dr. France Adamič," je povedala Zajčeva ter pokazala še edino v Višnji Gori ohranjeno kartico iz podsmreške tiskarne. Na kartici je bil napisan star čebelarški pozdrav "Imkergrusse!", motivi pa so bili vedno posrečeno izbrani, v glavnem smešni. Žal je družina Rothschuetz razpadla, tudi zaradi težav s svojim baronstvom. Emilov oče v dunajskem uradu za plemstva namreč ni bil registriran kot baron, bil je zaprt, v zaporu pa se je obesil. To je slavnega Emila hudo težilo, prosil je za spremembo svojega priimka v Ravenegg, to je ime po travniku pred podsmreško graščino. "Še vedno pa se je podpisoval kot baron. Raziskati bo treba, če si je pravo baronstvo pridobil, morda zaradi velikih zaslug, ali pa ga je kupil," razmišlja Zajčeva.

Ko so graščino prevzeli drugi, na primer trgovec Fortuna, Peter Majdič, Petrič in Dunajčan Peter Klarwill po prvi sve-

tojni vojni, je tovarna čebelarških izdelkov in vzreja čebel počasi propadla. Zajčeva se dobro spominja tudi viteza Klarwilla in njegove mlade žene, ki je kmalu naredila samomor in je pokopana na starem višnjegorskem pokopališču. Grof je nato grad prodal in se odselil v Avstralijo.

Dekliško vzgajališče

Leta 1939 je grad skupaj s pripadajočim posestvom kupil ljubljanski veletrgovec z železnino Tone Verovšek. V tistem času je bila graščina najlepše

Mihaela Zajc - Jarc

urejena. Po Tonetovi smrti leta 1947 so posestvo podelovali njegova mama, bratje in sestre. Glede na razmere zapletenost dedovanja in agrarne reforme - Verovškovi si zdaj posestvo trudijo dobiti nazaj - je graščino počeni odkupilo takratno ministrstvo za prosveto za nastanitev dekliškega vzgajališča.

Leta 1948 se bilo iz kaznilnice v Begunjah v Podsmreko prepeljanih najprej 37 gojenk. V gradu je bila namreč odprta vzgojno - varstvena ustanova za socialno in moralno ogrožene mlade ženske od 9. do 18. leta starosti. Mnoge so po vojni ostale brez svojcev, bile so duševno obremenjene in potrebne zaščite. Zgradba je bila dobro ohranjena, potrebno pa jo je bilo opremiti za okrog 50 gojenk. Pohištvo in posteljnino so poslali iz mariborskega opuščene dekliškega vzgojnega doma, finančna sredstva so dobivali iz Ljubljane. Uredili so spalnice, kuhinjo, toaletne prostore, ambulanto, učilnico, nabavili hrano in kurjavo. Največji problem je bil, ker zavod ni imel vodovoda. Edina pitna voda je bila v vodnjaku sredi dvorišča, vendar ni zadostovala za pranje in umivanje, zato so jo morale gojenke dnevno prinašati iz bližnjega potoka.

Pomembno delo so imele vgojiteljice, nameščen je bil tudi

tehnični kader. Delo z gojenkami je bilo zahtevno. Zaposlili jih z različnimi deli: v kuhinjski pralnici, pri vsakodnevnem pospravljanju, v vrtu, pripravljale so drva v bližnjem gozdu čistile okolje zavoda. Mnoge zaposlili tudi s kmečkimi deli: dva kilometra oddaljenem posestvu v Višnji Gori, ki je padalo vzgojnemu zavodu. Imeli so tudi pouk. Nekatera dekleta so se privadila na tak način življenja, nekatere pa so tle pobegnile, za kar je bila okolica gradu idealna. Štiska s pravnostorom v Podsmreki se je zaradi prihoda novih gojenk večkrat zato so se sredi januarja 1949 začeli seliti v še ne dokončano urejeno stavbo bivšega sodišča in davkarje v Višnji Gori, kjer ima zavod, ki je letos prazno pol stoletja obstoja, tudi danes svoje prostore. Grad Podsmreka je ostal prazen. Po drugi svetovni vojni so bili v njem tudi tečajniki za traktoriste, kuharski tečajniki celo Medex je imel tam svojo postojanko. Kot je povedala Zajčeva, se je leta 1962 na pobudo etnologa dr. Borisa Kuharja v gradu uredil del etnografskega muzeja, vendar je po nekaj letih zamrl.

Peskokop močno, uniči graščino

"Žal je nad kulturo zmaganost potrošniška miselnost. Peskokop se je širil in vse kaže, da tudi ob gradnji avtoceste Višnja Gora-Bič ostal, kar je velika škoda," meni višnjegorska raziskovalka. Vse od takrat graščina sameva, njegov mir motijo stroji in eksplozije v peskokopu za njim, o čemer je vedel veliki Ulčar. "Streha je vsa razbita, poškodovana! Peskokop je graščini naredil veliko škodo."

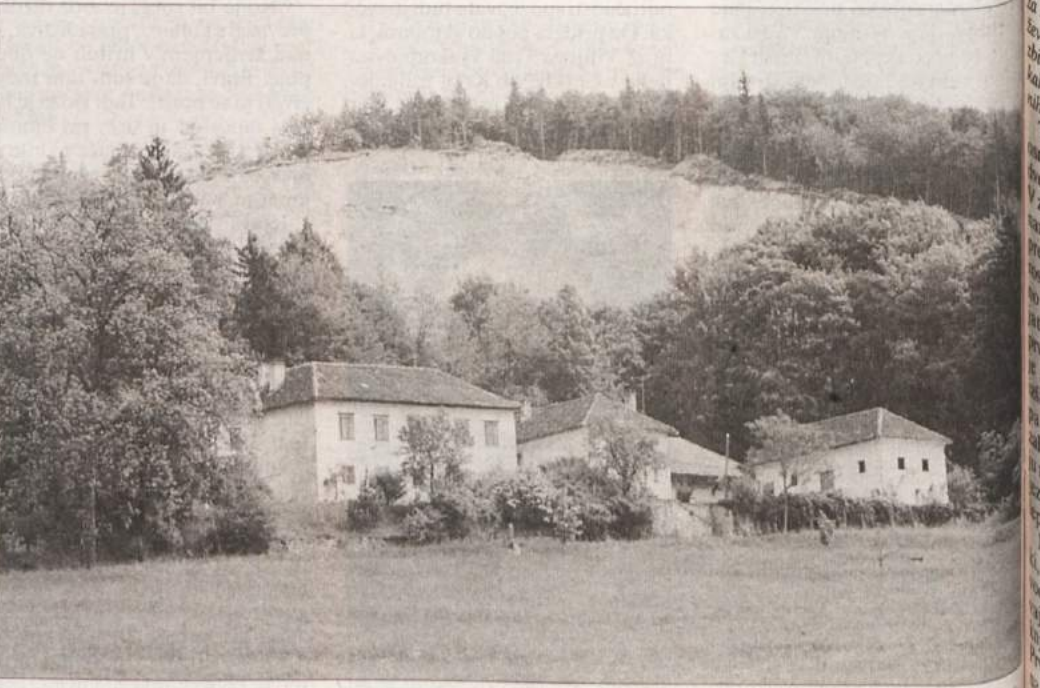
Leta 1992 je še obstajala možnost, da bi graščino rešili. Dr. Jože Lokar je to lokacijo predlagal za ustanovitev terapevtske skupnosti za odvise in druge ljudi v duševni stiski. Tu naj bi nastal nov center don Pierina, je obiskal Višnjo Goro. Gradu mu je bil izjemno všeč, tudi zaradi kapelice v njem, toda ko je povedala Zajčeva, je bil raje plet pogojen predvsem politično - ideja, kljub temu da so Podsmrečani za ustanovitev senatorija, ni bila sprejeta. "Takrat se je naredila velika škoda. Grad bi bil rešen propadanja, v njem bi okoličani lahko dobili službo, mi pa bi bili rešeni peskokopa," ji je še vedno žal za izgubljeno možnost. Toda peskokop, ki da na dan tisoč kubikov peska, in zaslužek z njim sta bila pomembnejša.

Podsmreška graščina tak ostaja samotna in zapuščena. Le ostarelega Ulčarjevega očeta je mogoče srečati s koso v roki kako čisti bližnjo okolico. Žalostno pogleduje, koliko opake na strehi ne drži več. Zraven pa se otožno oglašajo njegovi govega gospodarja.

LIDIJA MUR

EDINI OSKRBNIK GRADU - Upokojeni Ulčarjev Franc, ki z družino živi v srednjem delu podsmreške graščine, ne more razumeti, da se za grad nihče ne zmeni. Sam postori, kar pač zmora. (Foto: L. M.)

PESKOKOP UNIČUJE POSLOPIJE - Podsmreška graščina stoji pod velikim peskokopom, ki jo že vrsto let uničuje. Pa tudi prebivalci vasi Podsmreka so nezadovoljni, saj povročajo neprestan hrup in promet. (Foto: L. M.)

V Krškem napisal najboljša dela

Letos spomladi je minilo 160 let, odkar se je 28. marca 1938 na Gradu pri Bohinjski Bistrici v stanovalni kmečki družini Gregorju Mencingerju in ženi Mariji rodil prvi sin Janez. Rojenice so mu darovale modrost, pogum, srčno dobroto, poštenost in pisateljski dar, katerim se je trajno zapisal v slovensko literaturo. Zadnja tri desetletja svojega življenja je bival v Krškem in tu ustvaril svoja najpomembnejša dela.

Ljudsko šolo je Janez Mencinger obiskoval v Bohinjski Bistrici, gimnazijo v Ljubljani, nato je na Dunaju najprej študiral klasično filologijo, a se kmalu prepisal na pravo, ki ga je zaključil v Gradcu. Kot prvi Bohinjec je tam pridobil tudi doktorski naziv. Že pred zaključkom študija je v juliju 1862 zaposlil kot odvetniški koncipient pri dr. Račgajcu v Brezicah in se z njim nato za leto dni preselil v Ljubljano. Novembra 1871 je opravil odvetniški izpit in odprl samostojno odvetniško pisarno v Kranju, po smrti krškega odvetnika dr. Karla Kocelija se je preselil v Krško. Od tod je bila tudi njegova žena Marija roj. Barbo, s katero se je poročil po večletnem prijateljstvu 15. januarja 1872 v videmski cerkvi. Imela sta pet otrok.

Krško je na Mencingerja najprej učinkovalo dolgočasno, kmalu pa mu je mesto z okolico, zlasti Trška gora z Menišijo, postalo ljub in pravi dom, le v pozni starosti je odšel na "puščavnik v Krškem". V Krškem je imel nekaj časa posestvo na Trški gori, v mestu pa nadropno stavbo, sestavljeno iz dveh hiš (zdaj Cesta krških žrtev 2). Danes na uglednega slovenskega pisatelja opozarja le spominska plošča Turističnega društva Videm-Krško, hiša pa žal nezalno propada.

V središču družabnega življenja

Kot odvetnik je bil Mencinger pošten in precej spreten, revežem je nudil pomoč tudi zastoj. Bil je izločen narodnjak, slovenski liberal, vendar v politiki ni hotel aktivno sodelovati. 7. januarja 1866 ga najdemo med tistimi zavednimi slovenskimi rodoljubi, ki so ustanovili slovensko čitalnico v Sevnici. Pozneje se je posvetil edino občinski upravi, v letih 1894-1896 je bil krški župan, zatem je čast sam odložil. V času njegovega županovanja so bili občinski akti in dopisi v slovenskem jeziku. V Krškem je bil več

let tudi aktivni član Okrajnega šolskega sveta in krajevni šolski nadzornik.

Vseskozi je bil v središču takratnega družabnega življenja, bil je duhovit, šaljiv, a tudi moder in dostojanstven. Kot izrazit mislec in izobraženec je imel zanimive in ustvarjalne odnose z mnogimi izobraženci. V njihovi družbi je prirejal debatne in bralne večere, največkrat kar v svoji hiši na Trški gori.

V slovensko literaturo je dr. Janez Mencinger vstopil že kot gimnazijec, pod vplivom "va-jevcev" je začel pisati pesmi, prve mu je objavil dr. Janez Bleiweis v Novicah. Med študijem na Dunaju se je odločil za prirovedništvo, objavljaj pa je predvsem v Slovenskem glasniku. Motiviko je našel v kmečkem in graščinskem življenju. V drugem obdobju je pisal izrazito poučno-vzgojne, družabno zabavne in satirične pripovedi, objavljaj pa predvsem v Ljubljanskem zvonu. Tretja doba njegovega pisateljevanja je označena kot

Dr. Janez Mencinger, Štovičkova upodobitev

V KRŠKEM - Mencingerjeva hiša

konstruktivna beletristika ali žanrska vrsta. V to obdobje sodita njegovi najboljši deli, utopični roman Abadon in potopisni esej Moja hoja na Triglav. Obe deli je napisal v Krškem. Potem ni več neposredno posegal v slovensko slovstvo, ker je odklanjal nazore nove struje. Domnevno je okrog leta 1908 pisal in ne dokončal Meniške spomine, ki so posvečeni Krškemu, Trški gori in meniškemu vinogradu. "Krškemu ni nikoli nihče postavil tako ljubeznivega literarnega spomenika kakor Mencinger v Meniških spominih," pravi literarni zgodovinar dr. Matjaž Kmecl.

Na Krško in okolico je v drobcih vezan tudi roman Abadon ter nekatere prigodne pesmi, ki jih je zložil v zreli moški dobi: zahvalni napis krški meščanki Josipini Hočevar na plošči, vzdani na steni krške cerkve sv. Rozalije, voščilna pesem krškemu gostilničarju Antonu Rupertu, Luki Svetcu ob 70-letnici, okrajnemu sodniku Alojzu Gregorinu itd. Z verzi je sodeloval tudi pri raznih krških slovesnostih. V zadnjem obdobju, ko ni več sam pisal, je prevajal zlasti Lermontova in Puškina.

Škandal s prekopom

Dr. Janez Mencinger je umrl 12. aprila 1912 v Krškem. Pokopan je bil tik ob stari cesti na pokopališču sv. Križa, ki je bilo po 2. svetovni vojni spremenjeno v mestni park. Ob veličastni udeležbi, med drugimi dr. Ivana Tavčarja, dr. Slanca, dr. Poznika, župana Šavnika iz Kranja, nadsvetnika Škerlja iz Novega mesta idr., ga je pokopal njegov nekdanji tovariš v Alojzijevišču, prešernoslovec, literarni zgodovinar in na-

rodni delavec msgr. Tomo Zupan; nagrobni govor je imel dr. Fran Ilešič. V letih 1971-1972 so njegov grob zaradi širitve ceste proti gasilskemu domu štirikrat prestavili. Zaradi neodgovornega in nestrokovnega prekopa je Krško postalo središče hudega škandala, ki je odmeval v vseh slovenskih in celo zamejskih medijih.

Pisatelj zdaj že nad 20 let počiva v Gaju zaslužnih občanov ob južnem zidu mestnega parka. Na spomeniku je tekst, ki ga je sam pripravil: "Tukaj vstajenja čaka Janez Mencinger, advokat. Svoje-ga življenja pravdo je začel 26. 3. 1838 in nedovršeno končal 12. 4. 1912. Bodi mu sodba milostljiva."

Bodimo pa milostljivi tudi mi in v Krškem ohranimo spomin nanj, kot si je zaslužil. V Krškem že 50 let propada pisateljeva hiša, od njegove bogate literarne, pravne in upravne dediščine se v mestu ni ohranilo tako rekoč ničesar. Mencinger je Krškemu poklonil 30 let svojega življenja in je poleg Bohoriča, Dalmatina in Valvasorja najiminitnejša osebnost, ki je prevajala v tem mestu ob Savi.

LJUDMILA ŠRIBAR

PETERLE MED NAMI NA KAMENCAH

Krajevni odbor SKD Bučna vas je v sodelovanju z Občinskim odborom SKD Novo mesto priredil v petek, 29. maja, na Gor. Kamencah delovno srečanje svojih članov s predsednikom SKD Lojzeto Peterleto, podpredsednikom Lojzeto Zupančičem in glavno tajnico Hildo Tovšak. Povabilo domačega KO se je odzvalo 110 članov in simpatizerjev.

Predsednik Peterle je prisotne seznanil z aktualnimi političnimi dogodki v Sloveniji in delu parlamenta. Nekatera politična dogajanja sta osvetlila tudi podpredsednik Lojze Zupančič in glavna tajnica Hilda Tovšak. Vodja svetniške skupine mag. Franci Bačar je prisotne seznanil z delom naše svetniške skupine v svetu mestne občine Novo mesto, Ivan Kralj pa o delu seniorske zveze pri Občinskem odboru SKD Novo mesto.

Druženje s prvakom SKD se je nadaljevalo s piknikom, ki je trajal pozno v noč. Za dobro razpoloženje so skrbeli Henček in njegovi fantje. Tovrstno srečanje na Kamencah bo postalo vsakoletno srečanje članov in simpatizerjev SKD.

Občinski odbor SKD Novo mesto predsednik ALOJZ TURK

Slovenija - pokrajine in ljudje

Mladinska knjiga je velikima založniškima projektoma Enciklopediji Slovenije in Atlasu Slovenije pridružila še enega, ki po zahtevnosti in pomembnosti ne zaostaja za omenjenima. V sodelovanju z Geografskim inštitutom Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti je nedolgo tega izdala v zajetni knjigi velikega formata regionalno geografsko monografijo SLOVENIJA, POKRAJINE IN LJUDJE, s katero smo Slovenci dobili še eno temeljno delo, brez katerega si skoraj ne moremo zamišljati sodobne evropske države. Po znameniti Melikovi geografski monografiji v petih knjigah, ki so izšle pred 2. svetovno vojno in po njej, je to prva monografija te vrste in še ena od civilizacijskih potrditev slovenske samostojnosti.

Delo je nastajalo več let. Začetki segajo v osemdeseta leta, pospešeno pa je delo steklo v devetdesetih letih, ko je ob podpori Ministrstva za znanost in tehnologijo stekel znanstveni projekt dokončanja regionalne geografske monografije Slovenije. Predlani so avtorji (32 piscev besedil, 6 kartografov, 40 fotografov in 34 drugih sodelavcev) prilagodili svoja dela za knjižno izdajo v založništvu Mladinske knjige, prejšnji mesec pa je knjiga ugledala beli dan.

Na več kot 730 straneh s 450 slikami, 100 zemljevidi in 600 grafi v besedi in sliki podaja izjemno pestro podobo slovenskega državnega ozemlja po regijah, kot so jih geografi začrtali z novo regionalizacijo Slovenije v devetdesetih letih na osnovi analiz vseh naravnih pokrajinskih sestavin, od družbenih pa do rabe tal. V splošni slovenski zavesti je sicer še vedno najbolj živa razdelitev slovenskega ozemlja na zgodovinske dežele Kranjsko, Štajersko, Istro in Goriško, vendar to niso regije v pravem geografskem pomenu. Po novem je Slovenija razdeljena na štiri makroregije: alpski, sredozemski, dinarski in panonski svet, te pa se naprej delijo na devet submakroregij in te na 48 mezoregij (pokrajini), npr. Dolenjsko podolje, Bela krajina, Gorjanci, Novomeška pokrajina itd., če omenimo nam najbližje. Pripravlja pa se še delitev mezoregij v mikroregije.

Vsaka od pokrajin ima v knjigi svoje poglavje in je na začetku predstavljena z označbo svoje lege na zemljevidu in s površinsko velikostjo, povprečno nadmorsko višino, številom prebivalstva, številom naselij in ostalimi podatki, nato pa sledi besedilo z bogatim opisom pokrajine, ki zajema kamnine, površje in vode, podnebje, prst in rastje, prebivalstvo in naselja ter gospodarstvo. Besedilo spremlja bogato in nazorno slikovno gradivo. Imenska kazala skupaj z barvnimi označbami strani po makroregijah pa bralcu pomagajo, da hitro najde tisto, kar ga zanima.

MILAN MARKELJ

Mejniki slovenske zgodovine

"Slovensci živimo že dovolj dolgo zgodovinsko vrisani med Alpami in Kolpo; tu smo najmanj poldrugo tisočletje. Prvo pa je vendarle vprašanje: kdaj se je začel naš prvi družbeni organizirani polčas? Kdaj bomo prestopili predverje drugega tisočletnega polčasa - to je zdaj skrb naših desetletij.

- Za prvi polčas ni dvoma, da se je začel s prestopom iz živinorejsko-poganskega življenja v krščansko civilizacijo in feudalizem. To ni bila le grenka, marveč tudi ne prav majhna reč...

- Drugi polčas smo začeli, pa če nam je čisto prav ali sploh ne, z novocivilizacijskim valom. Odprlo ga je leto 1917 oziroma oktobrsko revolucija. Narodnoosvobodilna vojna z vsemi naslednjimi preskusi in tvegano previsnostjo v išočih tridesetih letih od 1948 do 1980 pa še ni izpisala zadnjega upanja...

- Na pragu tretjega tisočletja gre spet za preživetje - le da je vse skupaj mnogo zahtevnejše kakor leta 772. Spet bo treba najti varovalno ideološko opravilo, če že ne kar pravo barvo kože za preživetje v prihodnosti. Bomo doumeli usodnost in zmogli prihodnostno potezo? Takšno vpejljivo vprašanje je potrebno tudi ob obeh prestopanjih. Oba prevala se ponujata v branje in premislek. Bistvo je v tem, ali nam stres iz 8. stoletja lahko po svoje olajša pripravo na neizogiben veletres na prehodu iz 20. stoletja v 21."

Besede so vzete iz kratkih odlomkov šestega poglavja nove knjige zgodovinarja in pisatelja Vlada Habjana Mejniki slovenske zgodovine. Kot strnjen pregled ali povzetek (sinopsis) rokopisa Zgodovine Slovencev v petih knjigah, ki jo pripravljajo že dlje časa, je avtor (ki je po izobrazbi zgodovinar, po svojem interesu in talentu pa pisatelj, kar se odraža tudi v njegovem zgodovinsko-pisateljskem dr. Janka Prunka) v novi knjigi predstavil svoje poglede na našo srednjeveško zgodovino, ko na nov način obravnava našo preteklost od preseljevanja narodov do NOV in osamosvojitve. S pisecem smo se srečali na tretjem večeru letošnjega 21. dolenjskega knjižnega sejma 13. maja zvečer v Krkini galeriji. Predstavila sta ga Peter Kovačič in Marjan Strajnar, o esaju in knjižni obliki pa je v strnjenih besedah spregovoril tudi avtor sam.

V svežem, zanimivem in pri-kupnem duhovitem nastopu je Vlado Habjan zgoščeno govoril o svojih nevsakdanjih in hkrati izzivalnih ocenah različnih tokov v naši preteklosti. V šestih razvojnih plasteh podaja pisec v esaju tehtne poglede in "... željo, kako iz izkustev preteklih mejnikov primerjalno razmišljati o odmaknjeni prihodnosti, čeprav nam ravno pogled nazaj dopoveduje, da je za naprej le malo stvari trdno predvidljivih". Treba je poudariti, da Habjan po besedah zgodovinarja dr. Janka Prunka "metodološko in statistično odstopa od običajne zgodovinske kronološke brezosebne metode. Knjiga je pisana kot živo antropološko, kulturološko in politološko besedilo, ki se za svojo argumentacijo poslužuje zgodovinskih dejstev". Morda že dolgo nihče izmed naših zgodovinarjev npr. ni tako tehtno ocenil "sto slovenskih zlatih let" kot Habjan, ko opisuje vzpon in padel državnostnih Celjskih knezov.

Avtor predvsem povezuje številne dogodke iz naše burne preteklosti. Ko odpira nove poglede za nazaj in za naprej, znova poudarja izreden pomen slovenskega ozemlja, ki je posebno in pomembno križpotje za mnoge evropske apetite. Hkrati svari pred brezglavim hitenjem v naročje Evrope, ki naj nam najprej uredi vrsto odprtih mednarodnih vprašanj. Prav gotovo je njegov esej tudi obvezno poglavje za naše politike, ki premalo upoštevajo preteklost in dragocene izkušnje, ki smo jih pridobili s postavitvijo zadnjega mejnika slovenske zgodovine v leto 1991.

TONE GOŠNIK

STREH NOVINARSKIH KONFERENC

Grosupeljska Mondena znova preseneča

Na treh tiskovnih konferencah v zadnjih tednih je grosupeljska založba Mondena znova potrdila, da hoče z izdajanjem kvalitetne izdane slovenske literature še bolj izboljšati svoj dosedanji ugled in prepoznavnost. Poleg otroškega letopisja so se zadnji čas odločili še za knjige novega otroškega izobraževalnega programa. Izdajali bodo zbirke, s katerimi bodo poudarili kakovost in zanimivost del, kakršnih doslej v Sloveniji še nimamo.

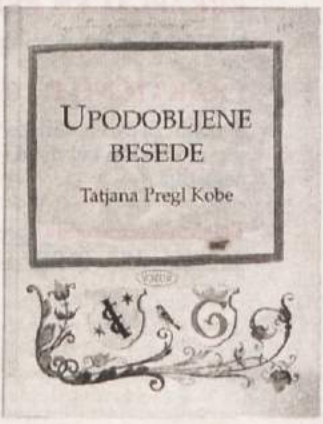
Tako so 20. maja na ljubljanski konferenci šoli Prule predstavili prvi dve knjigi iz dveh novih območij. V zbirki Znanost za mularijo ki je namenjena predvsem otrokom od predšolske vzgoje do 11. leta starosti, so izdali knjigi Svetlo in temno ter Mokro in suho. Obe podata sta roke otroku pri njegovih prvih korakih v svet znanosti. Deli sta napisal Jack Challoner in sta izšla v Vel. Britaniji 1995, prevedel pa ju je urednik grosupeljske založbe Jean J. Frbežar. Odlikuje se z razumljiv in preprost prikupen tekst, vse pa je podprto s kopico slik in fotografij in ilustracij.

Novima knjigama sta po obliki in vsebini, zanimivosti in prepoznavnosti (avtor Neil Morris, isti prevečalec) podobni tudi prvi dve knjigi zbirke Prvih deset na svetu. Prva predstavljajo 10 največjih rek na svetu z dodatkom Reke sveta, druga pa slovarčkom izrazov in pregledom Kaj pa Slovenija? - Druga

knjiga nove zbirke Gorovja prinaša mlademu bralcu pregled najdaljših gorovij na svetu. Dodatek mu predstavi še osrednja slovenska gorovja.

Mondena predstavlja tudi tretji komplet popularne zbirke Dionysos, ki prinaša najboljše šale. Zdaj so izšli zvezčiči z zabeljenim humorjem O možeh in ženah, 2. del Muja in Hase ter šale O zaljubljenih in vroče šale. V vsakem zvezku je kakih 250 šal; napovedan je tudi že zvezek šal o Dolenjcih (meril bo na pijance in tiste, ki imajo zelo hude žene).

Dragoceno prispevek za slovenski knjižni trg je najnovejša Mondena izdaja: umetnostna zgodovina Tatljana Pregl Kobe je napisala zanimiv in prikupen tekst

o tisočletnem razvoju ilustrirane knjige, ki je izšel z naslovom Upodobljene besede. Avtorica, ki jo tudi na širšem dolenjskem območju čedalje bolj srečavamo na številnih razstavah ter drugih kulturnih manifestacijah, piše o usodi knjižne ilustracije kot posebne likovne vrste. V 16 zgoščeni poglavjih po predstavitvenih besedah Milčka Komelja zasleduje način, kako "zapisati človekove ideje v neminljivost in zapisano ilustrirati".

V spremni besedi "O knjigi o ilustraciji in še čem" dr. Komelj poudarja, da je Tatjana Pregl Kobe živahno ilustrirala zgodovinsko in današnjo vlogo ilustracije, ki jo je vzevala predvsem kot pojav, povezan s knjigo. Besedilo knjige je po njegovi oceni nastalo "iz vsestranskega zanimanja za založništvo in ilustriranje in še posebej iz ljubezni do knjig, zato ni suhoparno zgodovinski ali konvencionalen umetnostnozgodovinski pregled, marveč hoteno preprosto, a zato toliko bolj mikavno napisan splet, povezan z razmislekom o družbeni vlogi ilustracij".

Slednje segajo daleč nazaj v preteklost. Avtorica se sprehodi z bralcem tja do paleolitskih jam in skalnih votlin, kjer so nam pradedni predniki zapustili na stenah prve "ilustracije" svojega življenja in nam še vedno pripovedujejo o

svojevrstni "bistrosti duha in sposobnosti izražanja", ko gre, tako se zdi, za "prve izdelke otroške dobe človeštva" in prve "ilustracije" tistega davnega začetnega bivanja na Zemlji.

Prijetno se je nato sprehoditi s pisateljico skozi zgodovino knjige v minulih tisočletjih. Spoznavamo "umetnost, ki ohranja vse umetnosti", predstavi nam Primoža Trubarja, "Rodoljuba ilirskega", ki je izdal prvo slovensko knjigo, srečamo se s časnikarskim slikarstvom in literaturo, s svobodno umetnostjo na svobodnem trgu. Govori o podrtih mitih evropske nadmoči in o pretokih idej na začetku tega stoletja. Nenehno pa se hkrati srečujemo s "slikami in knjigah" in s pravimi knjižnimi ilustracijami.

Usoda knjige v tisočletjih je spreminjala tudi usodo knjižne ilustracije. Na 154 straneh zgoščeno predstavljene snovi vzemo o tem toliko trajno vrednih podatkov in zanimivih opisov razvoja ilustracije, da bo knjige vesel vsak ljubitelj književnosti. Zlasti mladim bralcem pa bo pomenila ilustracija dostikrat tudi prvi stik mladega človeka z umetnostjo.

Prav v tem je izreden pomen popisane preteklosti ilustracij v knjigah in zasluga pisateljice ter grosupeljske založbe, da smo dobili to dragoceno knjigo.

TONE GOŠNIK

Po deželi svetlobe in blagoglasja

13. junija bo odprta tudi Župančičeva pot, prva literarna pot v Beli krajini, ki bo povezovala Otonu Župančiču dva tako ljuba kraja: Dragatuš in Vinico.

"Vesel sem, da mi je zibelka tekla v Beli krajini, polni svetlobe in blagoglasja..." je zapisal pesnik Oton Župančič. V letu, ko praznujemo 120-letnico njegovega rojstva, in ob dnevu, ko obhajamo devetinsitrideseto leto, odkar nas je zapustil, bomo prvič krenili tudi na njegovo pot od Dragatuša do Vinice, ki jo je večkrat prehodil. Takole o tem piše njegov rojak Evgen Lovšin v knjigi Rod in mladost Otona Župančiča: "Pesnik jo je kot mlad dijak večkrat iz Novega mesta, do koder se je pripeljal z vlakom, kar peš mahnil čez Gorjance in v sedmih ali osmih urah prikoral v Dragatuš. Od tam pa je imel še slabi dve uri hoje do Vinice k sorodnikom, največkrat k teti Šimunovičevi, sestrični njegove matere Ane. Potem ko so v letu 1914 zgradili belokranjsko železnico, pa je z vlakom potoval do Črnomlja. Belokranjskih obiskov se je vedno veselil. Razživel se je v spominih in se potopil v preteklost, kakor da jo znova doživlja in uživa."

Prva belokranjska literarna pot

Da je pot postala stvarnost, ima največ zaslug mag. Janez Kramarič, tudi Belokranjec po rodu. Priporoča, da je ideja vzniknila, ko je nekoč po težji operaciji ležal v bolnišnici. "Želim, da bi se povečalo zanimanje za tega slovenskega pesnika, ki ga uvrščamo takoj za Prešernom. Hkrati naj bi prikazali tudi značilnosti belokranjske pokrajine, zlasti v dragatuško-viniškem predelu. Idejo smo v odboru, ki ga je imenoval črnomljski občinski svet, dodelali. Napisal sem vodnik z naslovom Župančičeva pot od Dragatuša do Vinice v besedi in sliki, ki ga bo pri Ministrstvu za kulturo izdala Uprava republike Slovenije za varovanje kulturne dediščine. Pot poteka po čudovitem predelu Bele krajine. Od Dragatuša vodi do studenca Dobreč, ki ga Župančič večkrat omenja in se ga spominja tudi v poznejših letih, ko nanj navezuje nekaj otroških pesmi. Od Dobreča gre skozi gozd do Pustega Graeca, zavije v Veliki Nerajec, kjer si bo pri Veri Vardjan moč ogledati domačo obrt in kupiti spominke. Nadaljuje se skozi del krajinskega parka Lahinja do izvira Lahinje, se skozi vasi Belči Vrh, Hrast in Perudino vzpne na Žeželj in se ob križevpotnih kapelicah spet spusti navzdol do Goleka ter zavije v Vinico, kjer je pesnikova rojstna hiša. Tam si bo moč ogledati prenovljeno Župančičevo zbirko. Pot smo s sodelavci prešli in jo označili s posebnimi tablicami, na katerih je silhueta Župančičeve glave in napis Župančičeva pot. V soboto, 13. junija, ob deveti uri bomo krenili izpred Župančičevega hrama, od koder nas bodo pospremili Dragatušci s folklorno-kulturnim programom. Povabili smo več vidnih osebnosti. Predsednik Milan Kučan je že obljubil, da bo prišel. Pričakujemo, da bo besedo držal," pravi mag. Kramarič.

S konjsko vprego

Za tiste, ki jih noge ne bi ponesle tako daleč, bodo priredite-

DOBREČ - "Mmm, kako čista voda! Bog ve, če je še užitna," je dejala Vera Vardjan, ko je zajela vodo iz izvira Dobreča v dlan.

lji pripravili tudi nekaj konjskih vpreg. Konjske vprege smo se poslužili tudi mi, ko smo se že pred uradno otvoritvijo odpravili na pot, da bi vam jo predstavili. Na našo prošnjo se je ljubeznivo odzvala Vera Vardjan iz Velikega Nerajca. V zapravljičevka je vpregla konja Željka, na voz pa je poleg avtorjev tega sestavka in prof. Jožeta Dularja iz Metlike prisledla še kraška ovčarka Oga.

Dobreč še vedno izvira v "najtišji dragi sveta". Večno žuborenje potoka, ki se po nekaj desetih metrih izliva v Lahinjo, dopolnjuje le ubrano ptičje petje. Studenec so leta 1936 obzidali, zob modernega časa pa je segel tudi sem: električna

Mag. Janez Kramarič

PO ŽUPANČIČEVI POTI - Z zapravljičevkom nas je po Župančičevi poti zapeljal konj Željko z lastnico Vero Vardjan.

napeljava visi prav nad njim. A narava se ne da: kopinje in grmovje se je kar preveč bujno razraslo, leseni mostiček preko potoka pa je že skoraj strohnel. Človek kaže svojo navzočnost z divjimi odlagališčni odpadki. Do uradne otvoritve poti bo moč te pomankljivosti še popraviti. Da se da z dobro voljo marsikaj narediti, kaže opušeni kamnolom pri Velikem Nerajcu. V njem namreč nastaja turkizno jezero, domovanje pa so si našle tudi številne živali, med njimi siva čaplja in vodomec, zaščitni znak krajinskega parka. Potem smo se zopet zapeljali v krajinski park Lahinja, saj so načrtovalci Župančičeve poti domiselno povezali pot, po kateri je nekdanji hodil pesnik, z lepoto tega še vedno edinega belokranjskega krajinskega parka. Kar oddahnemo se, ko ostanejo za nami, mi pa se skozi Belči Vrh zapeljemo proti Pečini. Ta ravnica ima zagotovo eno od najkrajših ponikalnic na Slovenskem. Potok, ki privre na dan, že po nekaj deset metrih ponikne. In to ponovi še enkrat.

Zgodba o vinskem sodu

Vardjanova nam pokaže tudi vzpetino, imenovano Pečni vrh, v prelepi dolini, ki je niso zaman imenovali Gaji. Od vzpetini je nekdanji stal grad, na katerega spominja le še nekaj razvalin. Med ljudmi tukaj okoli pa je ostala živa pripoved, da je pod ruševinami klet, v kateri so še polni sodi vina. O teh sodih so sanjali kosci ob jutranji košnji in grabljice v popoldanski vročini.

Druga ljudska pripoved o gradu govori, da je v njem bival gospod, ki je bil v tesnem prijateljstvu s sosednjim graščakom z gradu Kolečaj. Nekega dne so grad v Gaju napadli Turki, in čeprav se je lastnik branil, kolikor je mogel, bi že skoraj klonil. Ko je prijatelj s

Kolečaja videl soseda v stiski, mu je s svojega stolpa vrigel kladivo v pomoč. Graščak na Pečnem vrhu ga je ujel in z njim potolkel nadležne Turke. Zgodba je skoraj neverjetna, je pa ljudem vlivala pogum in samozavest. Očitno pa je v bližini zares rožljalo orožje, saj se celo del polj med Belčim Vrhom in Hrastom imenuje Vojna reber. Da so ljudje te kraje naselili že zgodaj, priča tudi cerkev sv. Roka na Hrastu, ki je bila omenjena že leta 1526, zvon v zvoniku s piramidasto streho pa je eden najstarejših v Sloveniji, saj se ponaša z letnico 1371.

Pot vodi naprej skozi Perudino in Perudinsko goro mimo lepih vinogradov in zidanic. Potem pa se povzpne do starodavne romarske cerkve Matere božje na Žeželju, ki je še iz Valvasorjevih časov, krasijo pa jo znamenite Langusove slike in eden najlepših baročnih oltarjev v Sloveniji. Ob kapelicah-postajah križevega pota se pot skozi Golek spusti k Župančičevi rojstni hiši v Vinici. Tu se bo po približno sedemnajstih kilometrih za pohodnike pot končala, nas pa je čakala še vožnja nazaj v Veliki Nerajec, kjer ima Željko svoj hlev. To pa je bila priložnost, da je prof. Jože Dular pripovedoval o svojem srečanju s slovenskim pesnikom, katerega rojstno vas smo ravnokar zapuščali.

Srečanje s pesnikom

"Aprila leta 1945 sva z mojim založnikom Jožetom Žužkom obiskala Otona Župančiča v sena-

potem pa mi je v knjigo nekaj napisal. Še predno sem odšel, me je radovednost gnala, da sem pogledal, kaj je napisal. Tam je stalo: žKrka ne bo umrla! Oton Župančič, 10. aprila 1945."

To je bilo moje prvo in zadnje srečanje z Župančičem. Saj sem ga pozneje še večkrat videl v Ljubljani, kako je koračil mimo Figovca - v Dalmatinovi ulici tam blizu je imel stanovanje - videl sem ga v ljubljanski Operi, kjer je sedel v dramaturški loži, pa pri Kolovratu, kjer so se zbirali ljubljanski literati. Potem ga nisem več srečal, zvedel pa sem, da je z ženo obiskal rodno Belo krajino in se ustavil pri Štefaniču v Dragatušu. Hotel je obiskati tudi Zapudje, kjer so med vojno Italijani pomorili precej domačinov. A je bil že tako slab, da je obsedel v gostilni, žena pa mu je iz termoske nalila črne kave, da se je nekoliko okrepil. To je bil zadnji Župančičev obisk v Beli krajini. Leta 1949, po njegovi smrti, je bila v njegovi rojstni hiši v Vinici odprta Župančičeva zbirka. Pod svoje okrilje jo je vzel Belokranjski muzej in že od vsega začetka sem zanjo skrbel jaz. Mislim, da bi bil Župančič kar vesel, če bi vedel, da je tako. Nikoli prej nisem pričakoval, da bom v rokah držal njegove rokopise in da bom njegovo posmrtno masko polagal na baržunasto tkanino v vitrini. Tudi nekaj brošur s tem v zvezi sem napisal, med drugimi Župančičevo Vinico, katere ponatis bo izšel te dni. Župančičeva žena Ani se mi je za to skrb v pismu posebej zahvalila. Še sedaj ga hranim," je pripovedoval prof. Dular. Medtem je Željko pripeketal do doma in naša pot se je končala.

Še marsikaj o tej poti bi lahko napisala. O prijetnih pomladnih vonjavah, ki človeka obdajajo ves čas, o čudovitih travah, o močvirnih in travniških cvetlicah, o skrivnostnih glasovih narave, ki človeka spremljajo ves čas. A prostora je premalo. Treba je pač na pot.

Besedilo in slike: MIRJAM BEZEK-JAKŠE TONE JAKŠE

Prof. Jože Dular

toriju Šlajmerjev dom v Ljubljani. Tam se je zdravil po hudi astmi. Župančič je namreč ravnokar prebral mojo knjigo Krka umira in je želel spoznati tudi pisca. Pesnik naju je sprejel v svoji sobi. V domači halji je sedel za mizo. Vsi trije smo se potem pogovarjali o skorajšnjem koncu vojne. Župančič je pripovedoval o svojih doživljenjskih izkušnjih doma, kjer je lahko videl in slišal, kako je neki nemški oficir v bližnji šentpeterski kasarni vpil nad zaporniki in jih tudi mučil. ŽTudi tega bo kmalu konec. Predno bo vidovo, bomo v svobodi! je dejal. In res. Ni minilo tri tedne, ko je Župančič zapustil Šlajmerjev dom in z balkona ljubljanske univerze pozdravil osvoboditelje. Takrat, ko smo se v njegovi bolniški sobi poslavljali, sem vzel iz aktovke prvi zvezek njegovih zbranih pesmi in ga prosil za avtogram. Župančič je sedel za mizo, vzel nalivno pero, odprl knjigo, zaprl oči in malo pomislil,

Upravni odbor Fundacije Ana, Parmova 51, (c/o Ram Invest), 1000 Ljubljana,

objavlja

JAVNI RAZPIS

za dodelitev štipendij iz sredstev Fundacije Ana za šol. leto 1998/99

Fundacija Ana bo v šolskem letu 1998/99 iz sredstev Fundacije dodelila štipendije socialno ogroženim dijakom srednješolskih ustanov in študentom univerz v Sloveniji. V okviru štipendije se krijejo celotni stroški povezani z izobraževanjem.

Na razpis se lahko prijavijo učenci osmih razredov osnovnih šol, dijaki in študentje, ki izpolnjujejo naslednje razpisne pogoje:

- so izjemno uspešni v šoli,
- so posebno nadarjeni,
- imajo nizek socialni status,
- kažejo interes za nadaljnje delo in šolanje.

Na razpis lahko kandidate, ki izpolnjujejo pogoje, prijavijo tudi šole ali fakultete.

V prijavi mora kandidat predstaviti sebe, svoje delo in želje oziroma načrte ter priložiti:

- pisno prijavo s podrobnim življenjepisom,
- potrdila o doseženih rezultatih na tekmovanjih, raziskovalnih nalogah...
- potrdila o učnem uspehu zadnjih štirih let ali potrdilo o opravljenih izpitih,
- mnenje učiteljskega zbora in šolske svetovalne službe,
- potrdilo o socialno-ekonomskem statusu, potrdilo o zaposlitvi staršev, mnenje svetovalne službe o socialno ekonomskem statusu družine.

Prijave sprejemamo do vključno 15. julija 1998 na naslov: **Fundacija Ana, (c/o Ram Invest), Parmova 51, 1000 Ljubljana,** s pripisom "Komisija za dodeljevanje štipendij".

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Z vsemi izbranimi kandidati bodo opravljeni razgovori.

SPOROČILO MALČKOV PALČKOV IN DELAVCEV VRTCA VIDEK

Videk je imel samo eno srajčico, eno samo, strgano in pretesno, pa so mu pomagali do lepe nove.

Naš vrtec je imel rojstni dan: 30 let je že star. Da smo lahko praznovali, so nam pomagali:

- **WO Novo mesto**
- **Tovarna Novotek - tkanina**
- **Intel, d.o.o.**
- **Krka, tovarna zdravlil**
- **Dolenjske lekarne**
- **Novoterm**
- **Tiskarna Vesel**
- **Sitotisk Auersperger**
- **BTC Novo mesto**
- **Dolenjska banka, d.d.**
- **Dolenjski list**
- **Plesna šola Urška**
- **Srednja gostinska šola**
- **Vaš kanal**
- **Studio D**
- **Tiskarna Novo mesto**
- **Dolenjske pekarnice**
- **Mizarstvo Kovač**
- **Kamnosek Ajdič**
- **Revoz**
- **Tomaž Željko, s.p.**
- **Pražarna Hrvatini**
- **Cestno podjetje**
- **Ljubljanske mlekarne**
- **Zavarovalnica Maribor**
- **Pekarna Malka**
- **Studio Asja**
- **Vrtnarija Šmihel**
- **Srednja kmetijska šola**
- **Elmat**
- **Zavarovalnica Tilia**
- **Zavarovalnica Triglav**
- **Market Maja**
- **Mercator Livada**
- **KZ Krka**
- **Teh. trgovina Tilia**

OBVESTILO

OBČINA ČRNOMELJ, Trg svobode 3, ČRNOMELJ

objavlja na podlagi 15. člena Pravilnika o merilih in postopkih za dodeljevanje socialnih stanovanj v najem (Ur. list RS 67/93)

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV SOCIALNIH STANOVANJ V NAJEM NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ

Razpis traja od 5.6.1998 do vključno 19.6.1998.

Splošni pogoji razpisa in natečajni postopek so objavljeni na krajevno običajen način na oglasnih deskah Občine Črnomelj, Centra za socialno delo, Upravne enote Črnomelj in Krajevnih skupnosti na območju občine Črnomelj.

Vse podrobne informacije pa zainteresirani dobijo na Referatu za okolje in prostor Občine Črnomelj, soba 24, tel. 52-040 int. 222.

Ugodnejši pogoji za nakup kurilnega olja

GOTOVINSKI POPUSTI

Gotovinsko plačilo ali plačilo s kartico MAGNA

cena 40,20 SIT/liter ob nakupu nad 2.000 litrov
cena 40,70 SIT/liter ob nakupu nad 1.000 litrov

Obročno odplačilo pri nakupu nad 1000 litrov

cena 41,80 SIT/liter plačilo v 3 obrokih
cena 42,80 SIT/liter plačilo v 6 obrokih

BREZPLAČEN PREVOZ

si pridobite z nakupom nad tisoč litrov kurilnega olja.

PRAKTIČNO DARILO

Senčnik za avtomobilsko vetrobransko steklo podarimo vsem, ki boste kupili za več kot 50 tisoč tolarjev kurilnega olja.

Telefonska naročila sprejemamo na številkah 0608/61-188, 068/56-070, 061/851-461

Možnost
plačila v
6
obrokih.

PETROL

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 4. VI.

SLOVENIJA 1
 0.30 TELETEKST
 1.00 VREMENSKA PANORAMA
 1.30 TEDENSKI IZBOR
 1.45 POD KLOBUKOM
 1.50 BOJ ZA OBSTANEK, angl. serija, 6/6
 1.55 BAJKE NA SLOVENSKEM, dok. oddaja
 2.00 ODDAJA O TURIZMU
 2.05 J.A.G., amer. naniz., 3/22
 2.10 POROČILA
 2.15 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 2.20 TEDENSKI IZBOR
 2.25 RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV
 2.30 OSMI DAN
 2.35 FELJTON
 2.40 SLOVENSKI UTRINKI
 2.45 OBZORNİK
 2.50 PO SLOVENIJI
 2.55 JASNO IN GLASNO
 3.00 HUMANISTIKA
 3.05 RISANKA
 3.10 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 3.15 EMILY Z MESEČEVE DOMAČIJE, kan. naniz., 5/13
 3.20 TEDNIK
 3.25 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
 3.30 PORTRET

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.40 Tedenski izbor - Družinski zdravnik, nadalj., 3/14; 10.45 10.000 obratov; 11.35 Resnični obraz Anite Novak, nadalj., 2/5 - 12.25 Košarka - 13.55 Tenis - 15.25 Kolesarstvo - 18.05 Saint Tropez, franc. naniz., 7/9 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Koncert - 20.55 La Settima Stanza, koprod. film - 22.50 Glasbena dok. oddaja - 23.40 Tenis

KANAL A

8.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Odklop, ponov. - 14.00 Oprah show, ponov. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Princ z Bel Aira, naniz. - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Strasti, laži in prevare, film - 21.45 Nema priča 2, naniz. - 22.30 Zanta, naniz. - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Nemogoče, naniz. - 1.00 Psi faktor

VAŠ KANAL

17.00 Videostrani - 17.00 Čukec in Rozi - 18.00 Reprodukcijske Zdrženja LTV - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Litjski mozaik

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Živinoorejce (serija) - 13.15 New York (serija) - 14.05 Cista resnica - 14.35 Poslovni klub - 15.10 Program za mlade - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Besede, besede, besede - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Odprto - 21.10 Prohibicija (serija, 3/3) - 22.00 Pol ure kulture - 22.35 Opazovalnica - 23.05 Dame iz Bulonjskega gozda (franc. film)

HTV 2

7.40 Tv spored - 7.55 Jutro pozneje (film) - 8.25 Otroški program - 17.00 Živinoorejce (serija) - 18.20 Moč denarja - 18.35 Hugo (tv igrice) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Kviz - 20.35 Dvojica X (serija) - 21.45 Seinfeld (hum. serija) - 22.15 Castna beseda (norv. film)

PETER, 5. VI.

SLOVENIJA 1
 0.30 TELETEKST
 1.00 VREMENSKA PANORAMA
 1.30 TEDENSKI IZBOR
 1.45 JASNO IN GLASNO
 1.50 PARADA PLESA
 1.55 HUMANISTIKA
 2.00 POMAGAJMO SI
 2.05 NA VRTU
 2.10 EMILY Z MESEČEVE DOMAČIJE, kan. naniz., 5/13
 2.15 POROČILA
 2.20 PORTRET
 2.25 PERCUSSION PLUS
 2.30 MOSTOVI
 2.35 OBZORNİK
 2.40 PO SLOVENIJI
 2.45 ODDAJA ZA OTROKE
 2.50 SVET KONJ, MAČK IN PŠOV, angl. serija, 1/3
 2.55 RISANKA
 3.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 3.05 ZRCALO TEDNA
 3.10 ŠPORTNI KVIZ, 1. oddaja
 3.15 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
 3.20 POLNOČNI KLUB

SLOVENIJA 2

9.05 Saint Tropez, franc. naniz., 7/9 - 12.00 TV koper - 12.55 Kolesarstvo - 18.05 Wildbach, nem. naniz., 13/13 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Glasba za Montserrat - 21.30 Tombes du ciel, franc. film - 23.00 Atletika - 0.00 Tenis

KANAL A

8.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemo-

goče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Lepota telesa, ponov. - 14.00 Oprah show, ponov. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.20 Bravo, maestro - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Film po vaši izbiri - 23.30 Nemogoče, naniz. - 0.30 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Videotop - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.25 Dajmo naši! - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Presenečenje z...

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Živinoorejce (serija) - 13.20 New York (serija) - 14.05 Sinovi Nevhite - 15.10 Pol ure za kulturo - 15.45 Program za mlade - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Govorimo o zdravju - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Pozabljeni potniki (dok. oddaja) - 20.50 Lepa naša - 22.10 Opazovalnica - 22.45 Tednik - 23.50 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); To je fantastično (hum. serija); Osmaljen (amer. film); Sedmi element; Koncert; Alice ne stanuje tukaj (amer. film)

HTV 2

15.25 Tv koledar - 16.25 Otroški program - 17.05 Živinoorejce (serija) - 17.55 Čuvajka skrivnosti - 18.25 Mojstrovine svetovnih muzejev - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Zagrebska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Zakon L.A. (serija, 3/44) - 21.25 Nenadoma Susan (hum. serija) - 21.55 Borec (amer. film) - 23.30 Velike skrivnosti 20. stol. (serija, 11/26)

SOBOTA, 6. VI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.30 TELETEKST
 8.00 ODDAJA ZA OTROKE
 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 8.30 ČAROBNI ŠOLSKI AVTOBUS, risana naniz.
 9.50 DOBRODOŠLI DOMA
 9.55 ŠPORTNI KVIZ, 1. oddaja
 11.35 PROMENADNI KONCERT
 12.05 TEDNIK
 13.00 POROČILA
 13.55 TEDENSKI IZBOR
 DUHOVNI UTRIP
 14.15 POLNOČNI KLUB
 15.30 MOVIE CRAZY, amer. film
 17.00 OBZORNİK
 17.15 ZBOROVSKA GLASBA
 17.50 NA VRTU
 18.15 OZARE
 18.20 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 6/6
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, ŠPORT
 19.55 UTRIP
 20.15 TV GENIJ
 21.15 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 21.45 HOMO TURISTICUS
 22.00 TRETJE OKO, dok. serija, 2/10
 23.00 POROČILA, ŠPORT
 23.30 UN EROE BORGHESE, italij. film

SLOVENIJA 2

9.25 Zlata šestdeseta - 10.25 TV Koper - 11.00 Euronews - 12.25 Atletika - 13.25 Košarka - 14.55 Tenis - 17.10 Košarka - 18.20 Vaterpolo - 19.25 Kolesarstvo - 20.00 Clockwise, angl. film - 21.25 V vrtnicu - 22.10 Sobotna noč

KANAL A

8.30 Kaličopko, ponov. - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Divji divji zahod, naniz. - 11.30 Pozdravljeni tam spodaj, film - 13.30 Pot do zmage - 14.00 Zaliv delfinov, nadalj. - 15.00 MacGyver, naniz. - 16.00 Nemogoče, naniz. - 17.00 Nimaš pojma, naniz. - 17.30 Ta čudna znanost, nadalj. - 18.00 Atlantis, ponov. - 19.00 Protitudarec, naniz. - 20.00 Lahkomiselni Romeo, film - 21.45 Babilon 5, naniz. - 22.30 Zgodbe iz grobnice, naniz. - 23.00 Petek trinajstega, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 18.00 Kako ostati zdrav in zmagovati - 18.30 Majhni smo... - 18.40 Za uko in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije združenja LTV - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Videotop

HTV 1

8.15 Tv spored - 8.30 Poročila - 9.00 Dobro jutro, Hrvaška - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Poljedelski svetovalec - 13.00 Film za mlade - 14.50 Brijantjen - 15.35 Televizija o televiziji - 16.40 Dr. Quinn - žena vrač (serija) - 17.30 Pogovor s sencami - 18.30 V dobrem in slabem - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.20 Družinska zadeva (serija) - 21.10 Noč in mesto (amer. film) - 23.00 Opazovalnica - 23.30 Nočna straža: Innocent Victims; Ruby Wax predstavlja Pamela Anderson Lee; Fatalne žene; Koncert; Največji uspehi hrvaškega športa; Jazz

HTV 2

8.40 Tv koledar - 8.50 Dame iz Bulonjskega gozda (film) - 10.15 Dosjeji X (serija) - 11.00 Črno belo v barvi - 14.00 Theatron - 17.00 Gradovi sveta (6/7) - 18.30 Zlati gong - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Triler - 21.15 Future fantastic (dok. serija, 1/5) - 22.15 Ekran brez okvirja - 23.15 Oprah show

NEDELJA, 7. VI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.30 TELETEKST
 8.00 ŽIV ZAV
 RISANKA
 8.25 ZVEZDICA, lut. naniz.
 8.50 RISANA NANIZANKA
 9.20 TELERIME
 9.25 PUSTOLOVŠČINE, naniz., 14/24
 9.50 OZARE
 9.55 NEDELJSKA MAŠA
 11.00 SVET OPIC, dok. serija, 8/12
 11.30 OBZORJE DUHA
 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
 12.30 4 x 4
 13.00 POROČILA
 13.15 VREMENSKA PANORAMA
 13.55 TV GENIJ
 14.55 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 15.20 FIRE AND THE DARK, amer. film
 17.00 OBZORNİK
 17.15 SLOVENSKI MAGAZIN
 17.45 PO DOMAČE
 18.40 RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV
 19.10 RISANKA
 19.20 LOTO
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.00 ZOOM
 21.35 VEČERNI GOST
 22.30 POROČILA, ŠPORT
 22.45 TRETJI KAMEN OD SONCA, amer. naniz., 8/20
 23.15 ŽENSKA V ČRNEM, ang. film

SLOVENIJA 2

9.00 Teater paradiznik - 9.50 V vrtnicu - 10.30 Follow that Bird, amer. film - 13.00 Pot v Francijo, film - 13.30 Teniški magazin - 13.55 Atletika - 14.55 Tenis - 18.10 Rokomet - 19.30 Videoring - 20.00 Resnični obraz Anite Novak, tv nadalj., 3/5 - 20.55 Izrael in Arabci - 50-letna vojna angl. dok. serija, 6/6 - 21.50 Šport v nedeljo

KANAL A

8.00 Kaličopko - 9.00 Risanka - 9.30 Mork in Mindy, naniz. - 10.00 Divji Jack, mlad. film - 11.00 Atlantis, ponov. - 12.30 Mojih šest ljubeznij, film - 14.00 Oče Dowling, naniz. - 15.00 Drzni in lepi, ponov. - 16.45 Bravo maestro, ponov. - 17.00 Lepota telesa - 18.00 Miza za pet, naniz. - 19.00 Duh bojevnika, naniz. - 20.00 Generacije, film - 22.00 Odklop - 23.00 Pot do zmage - 23.30 MacGyver, naniz. - 0.00 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.00 Videostrani - 16.30 Presenečenje z... - 17.00 Posnetek dogodka - 18.20 Zgodovina avtomobilizma - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako ostati zdrav in zmagovati - 20.25 Dajmo naši! - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 8. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.50 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 9.30 TEDENSKI IZBOR
 COFKO COF, ris. naniz., 11/13
 9.55 SPREHODI V NARAVO
 10.15 SVET KONJ, MAČK IN PŠOV, serija, 1/3
 11.10 NATIONAL GEOGRAPHIC - RAZISKOVALEC, serija, 6/6
 12.00 SLOVENSKI MAGAZIN
 12.30 UTRIP
 12.45 ZRCALO TEDNA
 13.00 POROČILA
 13.15 TEDENSKI IZBOR
 LJUDJE IN ZEMLJA
 13.50 VEČERNI GOST
 14.50 ZOOM
 16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
 17.00 OBZORNİK
 17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 ODDAJA ZA OTROKE
 18.20 RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
 19.05 RISANKA
 19.10 ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 22/34
 21.05 POLNOČNI KLICI, dok. oddaja
 22.00 ODMEVI, UNIVERZITETNI RAZGLEDI, KULTURA, ŠPORT
 22.50 OMIZJE

SLOVENIJA 2

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Orah show - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Odklop - 21.00 Policaj z Beverly Hills, film - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Nemogoče, naniz.

NAGRADI V KRANJ IN RIBNICO

Žreb je izmed reševalcev 20. nagradne križanke izbral Branko Krivec iz Ribnice. Krivčevi je pripadla denarna nagrada, Abrahamsbergova pa bo za nagrado prejela knjigo. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 15. junija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 22". Ovojnico brez pošne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 20. KRIZANKE

Pravilna rešitev 20. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: MALIGAN, ASIRIJA, RABINAT, INO, ACI, JANTRA, CS, OKAPKI, TRIK, PABLO, KLIO, ROLA, SVET, ALAN, RATINE, VINAVER, NIT, ANATEMA, ANA.

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Košarka - 11.05 Tedenski izbor: Wildbach, nem. naniz., 13/13; 12.00 Šport v nedeljo; 12.45 Nor na film, amer. film - 14.05 Euronews - 16.30 Padliz neba, franc. film - 18.05 Izpolnjene objube, brazil. nadalj., 6/9 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Studio City - 21.00 Trend - 21.55 Pomp - 23.00 Brane Rončel izda odra

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Danyjeve zvezde - 14.00 Oprah show - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Princ z Bel Aira, naniz. - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Ljubezen ali denar, film - 21.30 Sam svoj mojster, naniz. - 22.00 Vsi županovi moške, naniz. - 22.30 MacGyver, naniz. - 23.30 Nemogoče, naniz. - 0.30 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Morilec iz sanj, amer. film - 18.30 Sport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Zgodovina avtomobilizma - 20.30 Šport - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 9. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.35 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 9.30 TEDENSKI IZBOR
 RADOVEDNI TAČEK
 9.45 NARAVA IN ČLOVEK, angl. dok. naniz., 13/13
 10.15 RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
 11.05 PO DOMAČE
 12.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 22/34
 13.00 POROČILA
 15.30 POLNOČNI KLICI, dok. oddaja
 POGLED Z RDEČEGA PLANETA, dok. film
 16.20 PRISLUHNIKO TIŠINI
 17.00 OBZORNİK
 17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 ODDAJA ZA OTROKE
 18.20 BESEDE
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 GIMNAZIJA STRTIH SRC, avstral. nadalj., 23/26
 21.05 POGOVOR S PREDSEDNIKOM SLOVENIJE MILANOM KUČANOM
 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
 22.50 PETELIN NA ZVONIKU, šved. drama, 1/3

SLOVENIJA 2

10.05 Vremenska panorama - 11.05 Alzačani in dve Matildi, franc. nadalj., 7/8 - 12.00 Pomp - 13.05 50-letna vojna - Izrael in Arabci, zadnji del - 16.05 Družinski zdravnik, špan. nadalj. - 17.20

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Orah show - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Odklop - 21.00 Policaj z Beverly Hills, film - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Majhni smo... - 17.10 Čukec in Rozi - 18.00 Šport - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pravica obupancev, amer. film - 21.40 Novice - 21.50 Rezerviran čas

SREDA, 10. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.35 TELETEKST
 9.30 TEDENSKI IZBOR
 WAJNOVE DOGODIVŠČINE, avstral. nadalj., 3/26
 9.55 MEJNIKI NARAVOSLOVIJA IN TEHNIKE, nem. dok. naniz.
 10.15 BESEDE
 11.10 POGOVOR S PREDSEDNIKOM SLOVENIJE MILANOM KUČANOM
 12.05 GIMNAZIJA STRTIH SRC, avstral. nadalj., 23/26
 13.00 POROČILA
 14.30 TEDENSKI IZBOR
 TRETJI KAMEN OD SONCA, amer. naniz., 8/20
 14.50 OGENJ V TEMI, amer. film
 16.20 OBZORJE DUHA

SLOVENIJA 2

17.00 OBZORNİK
 17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 MALE SIVE CELICE
 18.20 GALAPAGOS PO DARWINU, serija, 1/3
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 J.A.G., amer. naniz., 4/22
 21.05 OSMI DAN
 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
 22.55 (NE)ZNANI ODER
 23.20 EVROVIZIJSKO TEKMOVANJE

SLOVENIJA 2

10.05 Vremenska panorama - 11.05 Alzačani in dve Matildi, franc. nadalj., 7/8 - 12.00 Pomp - 13.05 50-letna vojna - Izrael in Arabci, zadnji del - 16.05 Družinski zdravnik, špan. nadalj. - 17.20

Nogomet - 19.30 Kolo sreče - 20.00 Nenadoma Susan, amer. film, 1/22 - 20.30 Nogomet - 23.00 To ni zahrbitno, fin. nadalj., 4/4 - 23.45 Vaterpolo

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Danyjeve zvezde - 14.00 Oprah show - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Krik v temi, film - 22.00 Lepota telesa - 23.00 Ellen, naniz. - 23.30 MacGyver, naniz. - 0.30 Nemogoče, naniz. - 1.30 Prvi odklopi, dok. oddaja

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 16.45 Pravica obupancev, film - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videotop - 21.00 Novice - 21.30 Kako biti

NOVI PEUGEOT 106

**POZOR!
VEČ OPREME
ZA MANJ DENARJA**

PEUGEOT

UGODNO Enaka oprema za manj denarja pri modelih P-306, P-406, PARTNER in BOXER **POPUSTI**

SERIJSKA OPREMA

- DALJINSKO CENTRALNO ZAKLEPANJE
- EL. POMIK STEKEL SPREDAJ
- TONIRANA STEKLA
- VOZNIKOVA ZRAČNA BLAZINA
- KODIRAN KLJUČ
- OBRATOMER
- DIGITALNA URA
- DELJIVA ZADNJA KLOP + NASLONI ZA GLAVO
- ODBIJAČI V BARVI KAROSERIJE
- TRETJA STOP LUČ
- PREDOPREMA ZA RADIO Z DVEMA ZVOČNIKOMA

ZA NEVERJETNIH 1.426.000,00 SIT + NAGRADA
UGODNI KREDITI že od TOM + 2,5%
MOŽEN LEASING ZA PRAVNE OSEBE

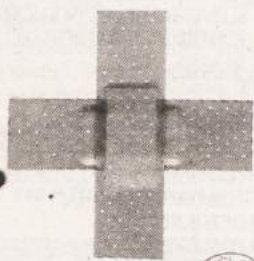

Avtohiša DANA d.o.o.

POOBlašČENI PRODAJALEC
IN SERVISER VOZIL PEUGEOT
Adamičeva ul. 12, 8000 Novo mesto
tel.: 068 341 400, 24 838, fax: 068 341 600

kadar **boli življenje.**

Rdeči križ in vi.

Nikola Gami

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje 8210, Kidričeva 2

RAZPIS

ŠOLSkih IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV
za šolsko leto 1998/99

III. stopnja

V sodelovanju s Šolskim centrom Novo mesto:

* BOLNIČAR

IV. STOPNJA

* TRGOVEC

V sodelovanju s CDI Univerzum Ljubljana:

* GOSTINSKA DELA (kuhar, natak)

* VRTNAR

* CVETLIČAR

diferencialni programi — V. stopnja

* EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK

- prilagojen kandidatom s končano triletno trgovsko šolo

V sodelovanju s Šolskim centrom Novo mesto:

* **STROJNI TEHNIK** — prilagojen kandidatom s končano triletno poklicno šolo katerekoli strojne smeri

V. stopnja

V sodelovanju s CDI Univerzum Ljubljana:

* UPRAVNI TEHNIK

* EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK

* **GOSTINSKI TEHNIK** — prilagojen kandidatom s končano triletno šolo za poklica kuhar in natak

VII. stopnja

V sodelovanju z Ekonomsko fakulteto Ljubljana:

VISOKA POSLOVNA ŠOLA

* študij na daljavo

1., 2. in 3. letnik

* izredni študij

4. letnik — vpis junija 1998

Šolsko leto 1999-2000

V sodelovanju s Pedagoško fakulteto Maribor:

zbiramo predprijava za vpis v 3. letnik izrednega študija smeri:

ZGODOVINA in .....

GEOGRAFIJA in .....

Informacije o pogojih vpisa vsak delovnik od 8.00 do 16.00 ure, na tel. št. 068/44-558, 44-183

**KOMUNALNO
STAVBENO
PODJETJE, d.d.**
Leskovaška cesta 2a
8270 Krško

OBJAVLJA PROSTA DELOVNA MESTA:

1. VODJA GRADBIŠČ II — 2 prosti delovni mesti,
2. GRADBENI DELAVEC — KV ZIDAR — 10 prostih delovnih mest,
3. GRADBENI DELAVEC — KV TESAR — 10 prostih delovnih mest,
4. VOZNIK TOVORNIH VOZIL — 1 prosto delovno mesto.

Pogoji:

Pod točko 1

- višja izobrazba gradbene smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali srednja izobrazba gradbene smeri in 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit po Zakonu o graditvi objektov
- vozniški izpit B-kategorije

Pod točko 2 in 3:

- obvladan program IV. stopnje strokovne izobrazbe gradbene smeri
- najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj v stroki

Pod točko 4:

- obvladan program IV. stopnje
- vozniški izpit C- in E-kategorije
- najmanj 2 leti delovnih izkušenj voznika.

Delovno razmerje bomo s kandidati sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Pod točko 1; pogoj poskusno delo v trajanju 6 ali 3 mesecev.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh po objavi na zgornji naslov.

**Vi uganete
- mi nagradimo!**

Odgovor na prvo nagradno vprašanje se je pravilno glasilo, da v "glavi" Dolenjskega lista oglašuje trgovsko podjetje Dolenjka. Srečo pri žrebanju za darilni bon je imela Anica Pezdirc iz Prešernove 3 v Črnomlju, za knjigo (J. Dularja Smeh na prepihu) pa je bila izžrebana Jožica Kovačič, V Brezov log 1, Novo mesto. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (T. Jakšeta Dolenjske obrabe) prejme Ana Kolbezen iz Ulice Mirana Jarca 1 v Črnomlju.

Izpolnite pravilno drugi nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212, in sicer do torka, 9. junija, ko bomo izžrebali dobitnike treh nagrad, in sicer dveh knjig (za eno bomo izžrebali rednega plačnika naročnine) in

darilnega bona
Kovintehne
za 5.000 tolarjev.

NAGRADNI KUPON št. 2

Vprašanje: Kako se glasi naslov za elektronsko pošto Dolenjskega lista?

Odgovor:

Moj naslov:

TRDNA VALUTA

Če že govorimo o denarju; noben avtomobil ni zastonj. Boljši so dražji in cenejši slabši. A zgodi se, da so cenejši dražji od dražjih. Saj nikoli ne veste, kdaj kakšno navidez brezplačno stvar močno preplačate... Zato se prepričajte v pravo vrednost avtomobila, četudi se je ne da izraziti v denarju.

MICRA je vredna

1.436.976 slovenskih tolarjev

ali 15.300 nemških mark

ali 1.149.580 japonskih jenov

ali ...

ali natanko ① NISSAN MICRA

NISSAN

Publacijski sponzor za področje Slovenije:
NISSAN ADRIA d.o.o., Slovenska 54, Ljubljana,
telefon: (061) 17 10 800
http://www.nissan-adria.si

Publacijski trgovci na področju Slovenije:

- AVTONISS, Ljubljana, telefon: 061/ 159 73 31
- AVTOTRUNK, Ljubljana, telefon: 061/ 168 38 99
- AVTOSERVIS PIŽEM, Domžale, tel: 061/ 1612164
- NISSAN SERVIS KRULC, Moravče, tel: 061/731143
- AAM FERK, Maribor, telefon: 02/ 640 058
- NISSAN HVALEC, Ptuj, telefon: 02/ 778 507
- MG d.o.o., Muta, telefon: 0602/ 61 760
- AVTO CELJE, Celje, telefon: 063/ 490 36 31
- AVTO KUK, Sliv. Konjice, telefon: 063/ 753 984
- AVTOHISA KOS, Polzela, telefon: 063/ 702 230
- AVTOSERVIS LIPNIK, Valenje, tel.: 063/ 893 649
- AVTO MOČNIK, Kranj, telefon: 04/ 242 277
- AVTOSERVIS GORICA, N. Gorica, tel.: 065/ 22120
- BO-AVTO, Ajdovščina, telefon: 065/ 641 144
- AVTOMEHANIKA, Branik, telefon: 065/ 57 012
- AVTOMEHANIKA VIDRIH, Otočec, tel: 068/ 75180
- AVTOMEHANIKA ZIERER, Sevnica, tel: 0608/81889
- AVTOHISA MURSKA SOBOTA, tel.: 069/ 32 209

Ali ste med tistimi, ki želijo uspeti?

Če ste, potem se pridružite skupini uspešnih ZAVAROVALNIH ZASTOPNIKOV ZA OSEBNA ZAVAROVANJA ZAVAROVALNICE TRIGLAV

OD VAS PRIČAKUJEMO:

- najmanj srednješolsko izobrazbo
- starost nad 20 let
- veselje do dela z ljudmi
- samoiniciativnost, iznajdljivost

PONUJAMO VAM:

- stimulativen zaslužek
- možnost dodatnega izobraževanja
- ustvarjalno delovno okolje
- možnost napredovanja
- možnost redne zaposlitve

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi ter vaših pričakovanjih pošljite na **Območno enoto Krško, Trg Matije Gubca 3, 8270 Krško** (s pripisom: kadrovska služba), in sicer v 8 dneh po objavi.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
mobilni: 0609/615-239
0609/625-585
delovni čas: NON STOP

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve **brezplačno**, pri kompletnih storitvah pa z **minimalnim doplačilom**.

MARKO,

pogrešamo te

Tvoji prijatelji

ZAHVALA

Maja vse cveti vse se veseli, tebe draga mama, več med nami ni.

V 85. letu nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra, teta, svakinja, sestrična

ANA PERME
roj. Može,
Gor. Kamence, Novo mesto
z Grmade 7 pri Trebnjem

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se od pokojne poslovili z lepo mislijo in jo pospremili na zadnji poti. Še enkrat prav vsem iskrena hvala!

Žalujoča hčerka Anica in vsi njeni

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, sestra, tašča, teta in soseda

ANICA RAJK
roj. Železnikar

Ob nenadni in boleči izgubi naše babi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam skušali na kakršenkoli način lajšati bolečino. Zahvaljujemo se vsem za pisne in ustne izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in prispevani denar, ki gre v humanitarni namen. Posebna zahvala dr. Pogačarju in osebju Urološkega oddelka bolnice Novo mesto, krajanom naselja Cviblje, OŠ Dolenjske Toplice, obema guvernorkama, krajanom in upokojencem KS Dolenjske Toplice, družini Štravs, vsem sorodnikom, znancem in ge. Golobič za spodbudne besede naši mami. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo spoštovali.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

TOMISLAVA PETKOVIČA

se zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami in se poslovili od njega, gospodu Lapu za pogrebni obred ter osebju Internega oddelka bolnice Novo mesto.

Vsi njegovi

Novo mesto, 4.6.1998

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustila

LOJZKA ŠENICA
roj. Remic

iz Drganjih sel 80

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so pokojno spremili na zadnji poti, darovali cvetje in sveče. Hvala tudi g. Erni za nesebično pomoč v času bolezni, ge. Cirili za izrečene besede, pevcem za pesmi ob slovesu, g. župniku pa za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, sin Marjan, hčerki Beba in Irena

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš upokojenec

PAVLE STARC

delovodja nadzorništva v Metliki

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 4. junija ob 17. uri na pokopališču v Metliki pri Sv. Duhu. Vestnega in prizadevnega delavca bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

KOLEKTIV PE ELEKTRO NOVO MESTO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

MILANA COLNARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se poklonili njegovemu spominu in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žena in hčerki

DRAGI

DEJAN,

POGREŠAMO TE!

OŠ PREVOLE

ZAHVALA

Po gorah cerkve so okrog, moleče k nebu v sinji lok, a vsaka ima zvon glasan, ki poje, ko se bliža dan. (Fran Levstik)

V 86. letu starosti nas je zapustil mož, oče, tast, stari oče, praded in stric

ALOJZ GRIČAR

Rumanja vas 28

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in znancem za izraze sožalja. Posebna zahvala dr. Francu Kokalju za požrtvovalno osebno pomoč v času zdravljenja in osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Iskrena zahvala gospodu župniku Gregorju Doljšaku za duhovno podporo in občuteno pogrebno slovo. Hvala PGD Straža, Zvezi borcev in upokojencev, Boru Dolenjske Toplice in d.o.o. Sodexho, ge. Karlinci Ivančič in g. Franciju Berkopcu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Poldka, hčerke Anica, Milena in Tanja z družinami

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

V 64. letu starosti nas je zapustila naša mama

JOŽICA KOŠMERL

z Velikega Slatnika 4

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sodelavcem iz tovarne Labod v Ločni in Finpos, sosedom in ostalim vaščanom, Društvu upokojencev Mali Slatnik ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter našo mamo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se p. Simonu Petru za lepo opravljen obred, vaškim pevcem, Marici za besede slovesa in Pogrebni službi Oklešen. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Kam odšlo si, zlato sonce, zakaj je ugasnil tvoj sijaj? Zakaj si pahnilo me v temo, zakaj te ni nazaj? (Macele-Kolar)

V 38. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, sin, brat, stric, nečak, svak in bratranec

MILAN BOBNAR

Jablan 26, Mirna Peč

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali. Hvala vsem, ki ste nam pisno in ustno izrazili sožalje, za darovano cvetje, sveče, denarno pomoč in tako številno spremstvo pokojnega na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo Novoteksu Tkanina, Mercatorju Dolenjske, učencem in razredničarkama 7.a, 2.b razreda OŠ Mirna Peč, GD, g. Kastelcu za poslovilne besede, pevskemu zboru ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Milena, hči Adrijana, sin Sebastjan in vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi moža, očeta, starega očeta in tasta

ALEKSANDRA PIRHA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu in mu izrazili spoštovanje. Hvala vsem za izraze sožalja, cvetje in sveče. Toplo se zahvaljujemo guvernorkama g. Ivanu Kosu in g. Petru Ravnikarju, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sosedom, pevcem, članom Zveze borcev Mirna, Mokronog in Šentrupert, članom kolektivov Zavoda za prestajanje kazni zopora Dob pri Mirni, TIOS, d.o.o. Slovenska vas, TOM Oprema Mirna ter Krka, d.d., program Kozmetika, Novo mesto.

Vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 4. junija - Franc Petek, 5. junija - Valerija Sobota, 6. junija - Norbert Nedelja, 7. junija - Robert Ponedeljek, 8. junija - Medard Torek, 9. junija - Primož Sreda, 10. junija - Marjeta LUNINE MENE 10. junija ob 6.18 - ščip

kino

BREŽICE: Od 4. do 7.6. (ob 18.30 in 20.30) ter 8.6. (ob 20.30) akcijski film Zadnji udarec. 10.6. (ob 20.30) drama Dobri Will Hunting.
ČRNOMELJ: 5. in 6.6. (ob 21. uri) komedija Jackie Brown. 7.6. (ob 19. in 21. uri)

film

JACKIE BROWN, kriminalka (ZDA, 1998, 150 minut, režija Quentin Tarantino)
Dogodki in jubileji, kot so rojstvo tretjega otroka, tretja ženitev, zlata poroka, Kristusova leta (ta imajo kar dve trojki!), tretja menjava delovnega razmerja in podobno, so kot nalašč primerni za razmislek, kako nam ali njim gre, smo vedno ravnali prav in ali si priznamo tudi nekaj napak in narobe. No, do te t.i. tretje točke, tokrat v svoji režiserski karieri, je prišel tudi Quentin Tarantino. Nekdanji videotekar je 1994 s Šundom postal kultni avtor. Dve leti predem je debitiral s Pobesnelimi psi, prav tako inteligentno novožarnsko mojstrovino, ki je poskeniral vsebine krimičev iz 40-ih in 70-ih let, črni humor, sarkazem in cinizem gangovske in predmestne Amerike devedesetih ter hongkonško koreografijo nasilja. Pretraval je tako močno, da smo se tistim potokom krvi, ki so bili posledica debilno-bizarnih absurdnih zapletov, le krohotali.

komedija Vsi pravijo, ljubim te.
DOBREPOLJE: 7.6. (ob 15. uri in 20.30) ameriška komedija Je ali ni.
GROSUPLJE: 5.6. (ob 20. uri) ameriška komedija Je ali ni.
KOSTANJEVICA: 6.6. (ob 20. uri) ljubljenska komedija Bolje ne bo nikoli.
KRSKO: Od 4. do 7.6. (ob 18. uri) komedija Mišji lov. 9. in 10.6. (ob 18. uri) komedija Dobri Will Hunting.
METLIKA: 6.6. (ob 21. uri) komedija Vsi pravijo, ljubim te. 7.6. (ob 21. uri) komedija Jackie Brown.
NOVO MESTO: Od 4. do 10.6. (ob 19. uri) komedija Dr. Mago. Od 4. do 10.6. (ob 20.30) znanstvenofantastični film Sfera.
RIBNICA: 6.6. (ob 22. uri) ameriška komedija Je ali ni.
ŠENTJERNEJ: 5.6. (ob 20. uri) ljubljenska komedija Bolje ne bo nikoli.
VELIKE LAŠČE: 6.6. (ob 20. uri) ameriška komedija Je ali ni.

Dolga štiri leta po viharju, ki je povzročil val posnemarij, zaradi katerih smo se zehali, je Mojster častno udaril po mizi: "Dost mam!" in posnel Jackie Brown. Za Jackie velja kar nekaj prikladnih klišejev, najmanj na primer da gre za hudo zavlečen krimič in da naj bi ostarelima Pam Grier in Robertu Forsterju naredil comeback kariere. Resnica je seveda na drugi strani. Tarantino bi lahko mimo posnel še en Šund ali pa še ene Pobesnele pse ali pa oboje skompiliral in podložil z novim novo/staro soundtrackom. In pogorel. Moral je izumiti novo formulo in, eureka! našel jo je na čisto drugem koncu. Jackie se gleda tako, kot da bi na Šund montiral ABS zavore in na suho aktiviral vseh (maksimalnih) šest zračnih blazin.

In se nadvse udobno, limuzinsko ležerno, brez utrujenih oči in spočitih ušes pripeljal do sladkega konca. Tarantino si je tokrat za vsako sekundo vzel čas, in to dobesedno, kajti človek ima občutek, da gleda ta pravi realni čas, da dogodkov ne povzema v nekaj sekundah, ampak trajajo realno dve uri in pol. Evo, presegel je lastno formulo in v tretje postal Mojster.

TOMAŽ BRATOŽ

Šolski center Novo mesto Šegova ulica 112 8000 Novo mesto

razpisuje delovna mesta:

- učitelj slovenskega jezika - profesor, nedoločen čas,
- učitelj nemškega jezika - profesor, nedoločen čas,
- učitelj matematike - profesor, nedoločen čas,
- učitelj zgodovine - profesor, nedoločen čas,
- učitelj zdravstvenih strokovnih predmetov - zdravnik, nedoločen čas,
- učitelj praktičnega pouka - lesarski tehnik s predhodnim poklicem mizar, določen čas.

Prosta delovna mesta razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom od 1. septembra 1998 dalje; za določen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom, in sicer od 1. septembra 1998 do 31. avgusta 1999.

Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 1. polletje 5.070 tolarjev, za upokojece 4.564 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojece 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava vsega časopisnega stavka, prelom barvnih strani in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, d.o.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

KMETIJSKI STROJI

KOMBAJNA Fahr, letnik 1970 in Class, širine 2 m, ugodno prodam. ☎ (0608)59-141. 2231
SAMONAKLADALKO MENGELE prodam. ☎ (068)50-074. 2251
BOČNO KOSO za traktor IMT 539 prodam. ☎ (068)78-464. 2263
KARDAN za traktor TV ali frezo s kardanom kupim. Silvo Šobar, Dobindol 20, ☎ (068)65-053. 2274
TRAKTOR FENDT s prvim pogonom in čelnim nakladačem prodam. ☎ (0609)616-350. 2278
NAKLADALKO Sip 16 in pakja Sip na 2 vreteni, novejši tip, oboje ohranjeno, ugodno prodam. ☎ (064)422-673. 2300
MOTOKULTIVATOR Gorenje Muta z italijanskim motorjem Acme, s priključki, prodam. ☎ (068)52-814. 2268
PAJKA 340 prodam. ☎ (068)42-930, zvečer. 2293
SNOPOVEZALKO BCS ter belo in rdeče vino prodam. Marn, Dol. Dobrava 13, Trebnje. 2266
ŽITNI KOMBAJN Class konzul, delovne širine 2.70 m, prodam. ☎ (068)50-557. 2237

KUPIM

NAVADNE BOBNE kupim. ☎ (068)58-269. 2271

MOTORNA VOZILA

R 4, letnik 1989, rdeč, registriran do 17.6.199, prodam. ☎ (068)49-541. 2235
HROŠČ, registriran do konca leta, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)85-509. 2236
FORD ORION 1.9 D Ghia, letnik 1993, registriran do 1/99, električna stekla, CZ, prodam. ☎ (041)634-671. 2245
R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 12/98, prodam. ☎ (068)324-919. 2246
JUGO 45 Koral, letnik 1989, krem barve, registriran do 4/99, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)25-662. 2249
ŠKODO FAVORIT, letnik 1991, registriran do 3/99, prodam. ☎ (068)87-576. 2250
GOLF JX B, letnik 10/89, prodam. ☎ (068)44-593. 2264
GOLF 1.8 GTI 16 V, letnik 1986, registriran do 4/99, bogata dodatna oprema (športno podvozje, športni izpuh kpl., športni zračni filter, daljinsko CZ, široki odbojaji, temna stekla, alu platišča po dogovoru), prodam. ☎ (068)323-035 ali (041)685-835. 2273
JUGO 45 A, rdeč, letnik 1987, 91.000 km, registriran do 4/99, prodam za 120.000 SIT. ☎ (0608)87-315. 2277
JUGO 45, letnik 1989, registriran do 11/98, 82.000 km, ohranjen, prodam. ☎ (068)81-819. 2282
GOLF JX D, letnik 1987, bel, ugodno prodam. ☎ (068)26-076. 2289
NISSAN SUNNY 1.4 SLX, letnik 1991, 65.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)341-736, popoldan. 2290
R 5 FIVE, letnik 10/95, bel, 3V, 45.300 km, prodam. ☎ (068)341-372. 2303
126 P, letnik 1989, kolo z motorjem - avtomatik, nahrbtno motorno škroplilnico Tomos prodam. ☎ (068)323-436. 2315
R 4 GTL, letnik 1991, sive barve, registriran za celo leto, prva barva, prodam. ☎ (068)73-766. 2317
OPEL KADETT 1.2, letnik 1987, zelo dobro ohranjen, malo vožen, prodam. ☎ (068)22-893. 2324
GOLF VR 6, letnik 1992, registriran do 3/98, z veliko opreme, ugodno prodam. ☎ (0609)628-851. 2330
MERCEDES 300 E 24 V, letnik 1991, z veliko opreme, ugodno prodam. ☎ (0609)628-851. 2331

MOTORNO KOLO SUZUKI, GSX R 600, letnik 1997, zelo ohranjeno, ugodno prodam.
☎ (0609)628-851

GOLF JGL D 1600, letnik 11/85, registriran do 11/98, generalno obnovljen, dodatno opremljen, nove gume, prodam za 370.000 SIT. ☎ (068)50-454, od 20. do 21. ure. 2333
AUDI 80LS, letnik 1979, prodam. ☎ (068)30-218. 2269
NISSAN SUNNY 1.4 SLX prodam. ☎ (0608)87-543. 2291
GOLF GTD, letnik 1984, dodatna oprema, dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)87-306. 2295
GOLF JX D, letnik 1986, prodam. ☎ (0609)626-177. 2308
R 5 FIVE, letnik 1994, 5V, rdeč, prvi lastnik, ohranjen, prodam. ☎ (068)324-872, popoldan. 2227
TIPO 1.9 TD GT, letnik 10/92, svetlo sive kovinske barve, 97.000 km, registriran do 8/98, brez napak, garažiran, prodam za 980.000 SIT. ☎ (068)324-220, po 16. uri. 2254
R 4, letnik 1992, prodam. ☎ (068)79-721. 2306
OPEL KADETT 1.6 D, letnik 1986, prodam. ☎ (068)27-135. 2233
126 BIS, letnik 8/90, garažiran, 50.000 km, prodam. ☎ (068)26-167. 2301
CLIO 1.4 RT, letnik 5/96, 40.000 km, prodam. ☎ (068)341-569. 2261
DOBRO OHRANJEN R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 10/98, prodam. ☎ (0608)75-405. 2312
CLIO 1.2 RN, letnik 1994, prodam. ☎ (068)83-566. 2318

AKCIJA SUZUKI GRAND Izjemno ugodna cena za izbrane modele '98

ALTO GRAND
že od 1.100.000 SIT
SWIFT GRAND
že od 1.400.000 SIT
BALENO GRAND
že od 1.700.000 SIT
SAMURAI GRAND
že od 2.000.000 SIT
VITARA GRAND
že od 2.800.000 SIT

- bogata oprema
- 3-letna garancija
- ugoden kredit
- 1 - 5 let TOM + 6%
- ugoden leasing

s preostankom vrednosti

Pooblaščen trgovec in serviser
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

MOPED APN 4, letnik 1984, 5 prestav, 2 sedeža, vožen, poceni prodam. ☎ (068)42-135. 2307
GOLF D, letnik 1990/91, prodam. ☎ (068)42-590. 2310
R 4, letnik 1989, 85.000 km, registriran do 9/98, prodam za 250.000 SIT. ☎ (068)76-533. 2284
OPEL REKORD karavan 1800, OHC motor, letnik 1985, registriran do 2/99, prodam. ☎ (068)42-040. 2297
CLIO 1.4, letnik 10/91, svetle kovinske barve, 5V, prodam. ☎ (068)73-069. 2316
R 5 FIVE, letnik 1994, registriran do 1/99, 60.000 km, prodam. ☎ (068)45-279. 2309
JUGO 45, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. Anton Bovhan, Gor. Stara vas 7, Tržišče. 2285
OPEL VECTRO 1.8 16 V GL + karavan, letnik 11/97, kovinske barve, klima in ostala dodatna oprema, prodam. ☎ (041)628-612. 2276

POHIŠTVO

KOTNO sedežno garnituro, večjo, raztegljivo, pisalno mizo iz masive in enojno posteljo z jorgijem ugodno prodam. ☎ (068)325-697. 2280
ŠANK, štedilnik z napo ali brez nje in 8 miz ročne izdelave prodam. ☎ (068)51-064. 2243
SPALNICO ugodno prodam. ☎ (068)84-454, zvečer. 2332
SEDEŽNO GARNITURO, primerno za ležišče, ugodno prodam. ☎ (068)25-039. 2262

POSEST

NA NOVEM LJUBNU pri Drganjih selih prodam počitniško hišo z inventarjem, vinogradom, sadovnjakom, garažo (nad njo je brunarica), elektriko, telefonom, asfalt skozi (pri palčkih). ☎ (061)343-818 ali (068)84-252. 2081
VIKEND z elektriko in vodo, 270 trt in sadovnjak, prodam. ☎ (068)53-801. 2257
ZEMLIŠČE z zidanico na lepi, sončni legi v Vodcah pri Gabrovki (občina Litija) prodam ali zamenjam za manjše stanovanje v okolici Ljubljane. ☎ (063)857-914. 2258
DELNO ZAPUŠČENO KMETIJO na Ostrežku pri Šentrupertu prodam. ☎ (068)47-603. 2321
HIŠO v 4. gradbeni fazi, parcela 900 m², na Gor. Težki Vodi prodam. ☎ (068)65-279 ali 89-517. 2296
PRI GRADCU v Beli krajini prodam travnik in gozd. ☎ (068)341-661. 2325

PRODRAM

OPAŽ in ladijski podže za 540 SIT z dostavo, smrekov, suh, 7 cm! ☎ (063)451-082. 811
POHORSKI KAMEN škrljavec, različnih barv, prodajamo. Možna dostava! ☎ (063)762-433. 2135
UGODNO PRODAM komplet nerjaveče posode. ☎ (068)20-478. 2228
MONTAŽNO GARAŽO, 7 x 4 m, prodam. ☎ (068)341-952. 2240
VINO šmarnice po 100 SIT/l in žganje po 800 SIT/l prodam. ☎ (068)65-871. 2247

Bife s teraso v bližini Dolenjskih Toplic oddamo v najem. Informacije na tel.: 068/65-682.

ŠMARNICO prodam. ☎ (068)79-847. 2287
LADJSKI POD, bruna in balkonske ograje vam priskrbimo po najugodnejših cenah. Opaže od 580 SIT dalje. Ferline, d.o.o., ☎ (0608)71-787. 2292
POHORSKI ŠKRLJAVEC, naraven, različnih barv in debelin prodajamo. Nudimo polaganje kamna in prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 2319
STENSKI OPAŽ, bruna, ostrejša, late, talni pod, rezan les prodajamo. Nudimo prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 2320
TRIFAZNI CIRKULAR za žaganje drv ugodno prodam. ☎ (068)60-155. 2322
LESEN POD, primeren za brunarico, 6 x 4 m, streha obnovljena, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)85-852. 2225
KORUZO v zrnju, 1000 kg, prodam po 22 SIT. ☎ (0608)67-404. 2229
JABOLČNI in vinski kis prodam. Paderschieva 2, Gm., ☎ (068)24-275. 2255
KVALITETN kalana bukova drva, lahko z dostavo, ugodno prodam. ☎ (068)67-022. 2244
VINO šmarnice prodam po 150 SIT. ☎ (068)83-400. 2226
STAREJŠI industrijski šivalni stroj prodam. ☎ (068)65-474. 2288
STROJ za izdelavo vrtnih mrež prodam. ☎ (068)42-040. 2298
KORUZO in ječmen prodam. ☎ (068)81-485. 2260

RAZNO

APARTMA na Krku ugodno oddam v mesecu juniju, juliju, avgustu in septembru. ☎ (068)83-175. 2304
V NOVEM MESTU na ugodni lokaciji, z možnostjo uporabe večjih parkirnih prostorov, oddamo v najem poslovni prostor, 80 m², primeren za salon avtomobilov ali podobno trgovsko dejavnost. Avto-moto Novo mesto, d.o.o., Zwitterova 1, Novo mesto, ☎ (068)322-159. 2326
SANACIJA DIMNIKOV - vstavljanje Inox cevi v dimnike in vrtnje dimnikov nudimo. ☎ (068)24-577, (041)726-589. 2329
OPAŽNE BLEDE plošče in podpore ter plohe posodim. ☎ (068)342-506. 2314
ANGLEŠČINO za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (068)20-453. 2239
V ŠENTJERNEJU oddam 2 poslovna prostora. ☎ (068)42-040. 2299

SLUŽBO DOBI

V LEKARNI v Straži zaposlimo diplomirane inženirja farmacije z opravljenim strokovnim izpitom. ☎ (068)84-199. 2230

NATAKARICO zaposlimo v enem od novomeških bistrojev.

☎ 0609/628-385
ZA NOV evropski projekt iščemo ljudi, ki so pripravljeni delati 2 uri na teden za 99.000 SIT. ☎ (061)252-311, Car marketing internacional. 2232
POKLICNEGA VOZNIKA C- in E- kategorije, po možnosti s prakso špedicije zaposlimo. ☎ (0609)639-370 ali (068)75-319. 2230
ZA OPRAVLJANJE računovodskih in finančnih storitev zaposlimo delavca s srednjo ekonomsko ali višjo izobrazbo. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Na Zago 6, 8351 Straža, p.p.3. 2242
ZA DELO med sezono, tudi sobote, nedelje in prazniki, iščem delavno, spretno in vzdržljivo žensko za delo v palnici. ☎ (068)73-583, po 13. uri. 2248
DIMNIKARSTVO MIHELČIČ zaposli več delavcev čistilcev. ☎ (068)326-057 ali (0609)622-757. 2265

ZASTOPNIKE za lastnim prevozom za pravnih oseb v Novem mestu z okolico in krajini zaposlimo. Slovenska knjiga, d.o.o., P.E. PIRS, Litajska c. 38, 1000 Ljubljana. 2230
DELAVCA za razrez lesa v okolici Šentjernejja zaposlimo. ☎ (041)742-040. 2230
DELO NUDIMO prijaznemu dekletu v stinskem lokalu v Dolenjskih Toplicah. ☎ (068)65-863, dopoldan, 21-279, popoldan. 2230
VOZNIKA C- in E- kategorije, IV. stopnje zaposlimo. ☎ (068)326-106. 2230
KOMUNIKATIVNEGA PRODAJALCA (KO) avtomobilov, vestnega, z najmanj 5 letno izobrazbo iščemo. Ponudbe pod šifro 2230 % stimulacija. 2230

STANOVANJA

GARSONJERO delno opremljeno, oddamo v najem, v Novem mestu. Predplačilo 6 do mesecev! ☎ (068)341-552. 2230
LUCIJA - enosobno stanovanje, 40 m², KATV, telefon, garažni boks, prodam. ☎ (041)50-814. 2230
DVOINPOLOŠBNO STANOVANJE v Novem mestu, v Jakčevi 20, prodam. ☎ (068)83-996. 2230
ENOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu ali Trebnjem najamem za daljši čas. ☎ (068)341-106, popoldan. 2230
DVOŠOBNO STANOVANJE, letnik 1990, garažo, CK, vrtom, v mirni soseski, 57 m² kletjo, prodam. ☎ (068)21-881 ali (041)62-454. 2230
ENOINPOLOŠBNO neopremljeno stanovanje v Šegovi ul 16, Novo mesto, oddam. ☎ (068)83-584. 2230
DVOŠOBNO STANOVANJE v Trebnjem prodam. ☎ (068)45-658. 2230

ŽENITNE PONUDBE

MOŠKI, star 56 let, umirjen, nekadilni, nealkoholik, z dobro pokojnino in marljivo kmetijo, išče žensko za skupno življenje. ☎ (0608)22-094. 2230

ŽIVALI

SPREJEMAMO NAROČILA za bele ščance, rjave in grabeštne jarkice. Metla Hudo Brezje 16. ☎ (0608)89-038. 2230
VALILNICA NA SENOVEM obveščamo o njene ugodnosti, da sprejemamo naročila za vrste enodnevnih in večjih piščancev. Vse informacije dobite na ☎ (0608)71-375. 2230
MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjavce, pred nesnostjo, opravljena vsa cepilna prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije: Jože Zupanec, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostinč Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-588, Vera Čož, Slepšček 22, Mokronog, ☎ (068)42-711. 2230
RJAVE JARKICE, stare 19 tednov, že v nesnosti, prodajamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 2230
ČRNI PRINAŠALCI retriever, 2 psiček naprodaj. ☎ (064)557-714. 2230
NESNICE, stare 19 tednov, prodam. ☎ (068)64-468. 2230
NEMŠKE OVČARJE, stare 7 tednov, ugodno prodam. ☎ (068)50-140. 2230
KOKERŠPANJELE, stare 10 tednov, ugodno prodam. ☎ (068)42-257. 2230
PSIČKA, mladega, oddam. ☎ (068)324-220. 2230
BIKKE SIMENTALCE po 250 do 300 SIT prodam. ☎ (068)78-114, od 20. do 22. ure. 2230
BIKCA in teličko, oba sivca, težka cca 130 kg, prodam. ☎ (068)42-956. 2230
KRAVO, brejo 9 mesecev z drugim telečkom, prodam. ☎ (061)774-098. 2230
KRAVO, staro 4 leta, brejo 9 mesecev, prodam. ☎ (068)89-726. 2230

KRKA ZDRAVILIŠČA
Krka Zdravilišča, d.o.o.
S 1.7.1998 oddamo najboljšemu ponudniku v najem:
**GOSTINSKI OBJEKT - RESTAVRACIJO
PRI BAZI 20 V KOČEVSKEM ROGU.**
K ponudbi priložite program dela.
Ponudbe pošljite v 8 dneh na naslov:
Krka Zdravilišča, d.o.o.
Zdravilišče Dolenjske Toplice
8350 Dolenjske Toplice

Šentjernejška cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

MEDLE

PVC STAVBNO POHIŠTVO
• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •
na zalogi v 6 barvnih odtenkih

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- MONTAŽA IN SERVIS

RAZSTAVA V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - V Šentjerneju so v vrtu Čebelica pripravili bogato razstavo starin z naslovom Čas hiti skozi vas. Razstava je rezultat večtedenskega raziskovanja predšolskih otrok po okoliških vaseh Šentjerneja, hkrati pa tudi večkratnih srečanj s starejšimi ljudmi, ki so otrokom radi pripovedovali o življenju v starih

časih. Vzgojiteljice in njihove pomočnice so tako na razumljiv način otrokom približale razne izumirajoče obrti, značilno slovensko arhitekturo kozolev in starih hiš, spodbujale pa so jih tudi pri petju starih ljudskih pesmi. Z vključevanjem v aktivnosti, ki se dogajajo v sedanjosti, so tako vplivale na njihovo dojemanje in vrednotenje preteklosti in odnos do kulturne dediščine tudi v prihodnosti.

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da bo po sklepu župana Mestne občine Novo mesto potekala

JAVNA RAZGRNITEV

OSNUTKA SPREMEMBE ZAZIDALNEGA NAČRTA "NA KAMENJU" V DOLENJSKIH TOPLICAH

v času od 5. junija do 5. julija 1998

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, III. nadstropje
- v prostorih krajevne skupnosti Dolenjske Toplice

Pisne pripombe k osnutku lahko vpišete v knjigo pripomb na krajih razgrnitve ali pošljete na Mestno občino Novo mesto, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, Novi trg 6, Novo mesto.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava osnutkov dokumentov bo v ponedeljek, 22.6.1998, ob 20. uri v prostorih krajevne skupnosti Dolenjske Toplice.

Na javnih obravnavah bo izdelovalec dokumentov podrobneje obrazložil osnutka dokumentov in pristojnim dajal pojasnila.

Vijudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje
Seidlova cesta 1

ANI VRANEŠIČ V SPOMIN

18. maja smo njeni domači, vaščani in znanci pospremili na zadnji pot Ano Vranešič iz Tribuč, po domače Brdhabovo Ančico. Še kot mlado dekle sta jo vzela za svojo njena teta in tete. Ko se je poročila, je bila skrbna gosposinja, zvesta žena ter svojim otrokom ljubeča mati. Vsem bo ostala v lepem spominu.

LOJZKA PUHEK

FRIZERSKI SALON v Novem mestu oddamo v najem.

☎ 068/373-460
ali 22-361

POVABILI NATAŠO PIRC

RIBNICA - V okviru rednih mesečnih dejavnosti je Klub prijateljev Miklove hiše gostil novinarko Natašo Pirc. V sproščeni pogovoru je novinarka povedala, da podpira odprt medijski prostor, saj se le tako lahko ustvarja zdrava konkurenca. S pojavo POP TV se je začela tudi nacionalna televizija spreminjati, izboljšala je program.

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat in stric

MIROSLAV KULOVEC

Vaška cesta 83, Uršna sela

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, ki ste nam jo nudili v težkih trenutkih žalosti. Hvala vsem, ki ste nam pisno in ustno izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala vaščanom, gasilcem, nosilcem praporov, govornikom Mariji Zupančič in Alešu Zamidi, podjetju Revoz Novo mesto za podarjeno cvetje in denarno pomoč. Hvala Pogrebnemu zavodu Oklešen za organizacijo pogreba, Šmihelskemu pevskemu zboru za zapete žalostinke, trobentaču za zaigrano Tišino, g. kaplanu za lepo opravljen pogreb. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Štefka, sin Gorazd z družino, sestre Vera, Micka, Katica in ostalo sorodstvo

SCOOTER SUZUKI

Cena: 475.000 SIT
Akcija: 360.000 SIT

Pooblaščen trgovec in serviser

AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto

☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

Začeli smo v Ljubljani nadaljujemo na Dolenjskem!

Smo mlad, ambiciozen delovni kolektiv, trdno odločen uresničevati svoje življenjske in poklicne cilje v Novem mestu!

K sodelovanju vabimo vse brezposelne in ostale, ki niste zadovoljni s svojim trenutnim stanjem!

Pogoji:

končana SŠl
starost 18-36 let
odločnost
ambicioznost

Nudimo:

- dodatno izobraževanje
- redno zaposlitev
- nastop dela takoj
- OD 94.000,00 - 192.000,00 SIT/neto!

Prijave sprejemamo na tel. št. 068/341-153 vsak dan od 9. do 13. ure.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

FIC Razvojnoizobraževalni center Novo mesto, p.o.

Novi trg 5, 8000 Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

STROKOVNEGA DELAVCA

za področje priprave in vodenja programov za izobraževanje odraslih

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas od 1.9.1998 do 1.9.1999, z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Kandidati morajo imeti univerzitetno izobrazbo, pedagoško-andragoško izobrazbo in strokovni izpit.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov zavoda s pripisom "Razpis strokovnega delavca".

O izboru bodo kandidati obveščeni v zakonitem roku.

Svet javnega zavoda

Razvojno izobraževalni center Novo mesto

Novi trg 5, 8000 Novo mesto

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa 16. člen Zakona o izobraževanju odraslih (Ur. l. RS, št. 12/96). Imeti morajo pedagoške, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Direktor bo imenovan za 4 leta. Delo bo začel opravljati 25.10.1998.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, opisom dosedanjega dela in programom o vodenju ter razvoju zavoda pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov zavoda s pripisom "razpis direktorja".

O izboru bodo kandidati obveščeni v zakonitem roku.

KRKA ZDRAVILIŠČA

nagradna igra

V nagradni igri bodo sodelovali vsi, ki bodo v naših zdraviliščih:

- Dolenjske Toplice
- Šmarješke Toplice
- Strunjan in
- Hotelih Otočec

bivali od 1. junija
do 22. decembra 1998,
najmanj 7 dni in bodo na
receptiji oddali ta oglas.

Žrebanje nagrad bo javno v Zdravilišču Dolenjske Toplice 26. 12. 1998.

Rezultati bodo objavljeni v februar-ski številki Vreči zdravja, ki ga bodo sodelujoči prejeli po pošti.

**Drobna naložba
za zdrave obresti!**

1. nagrada

tedensko potovanje v Grčijo za dve osebi (letalski prevoz)

2. nagrada

mesec dni oddiha v Krkinih Zdraviliščih v letu 1999 za dve osebi

3. do 5. nagrada

teden oddiha za dve osebi v Krkinih Zdraviliščih (po izbiri nagrajenca) v letu 1999

6. do 10. nagrada

vikend paket v Krkinih zdraviliščih (po izbiri nagrajenca) v letu 1999 za dve osebi in tolažilne nagrade

Informacije in rezervacije: Šmarješke Toplice 068 73 230 • Zdravilišče Strunjan 066 474 100

Dolenjske Toplice 068 65 230 • Hoteli Otočec 068 75 701

KUPIM ŠKODO. GREM NA POČITNICE.

+ 50.000 SIT

START

Slovenija

Grčija

Hrvaška

Italija

Moja ŠKODA.
Moje POČITNICE.

Lepo je imeti dober, nov avto. In lepo si je privoščiti nore, uživaške počitnice. Še lepše pa se je z dobrim, novim avtomobilom odpraviti na nore, uživaške počitnice.

Pri nakupu kateregakoli modela ŠKODE vam zato podarjamo 50.000 SIT za počitnice. Vi si le še izberete kraj počitnikovanja in začnete pripravljati kovčke.

PAN-JAN d.o.o. Obrtniška 33, Trebnje, tel.: 068/44 821

SPC JANEZ MOLEK Gradac 131, Gradac, tel.: 068/69 207

AVTOLINE KRŠKO d.o.o. Bohoričeva 10, Krško, tel.: 0608/232 117, 232 113

Janez Mohorčič

tudi matematiko in celo biologijo je moral poučevati. Ves čas je razmišljal o nadaljnjem študiju. Zelo mu je ležala kemija, zato je bil marsikdo, čeprav je bil športnik, presenečen, ko se je vpisal na tedanjo Visoko šolo za telesno kulturo v Ljubljani in leta 1968 diplomiral. V Žužemberku je že prvo leto ob pomoči vodstva šole ustanovil šolsko športno društvo, ki je večkrat dobilo zlato plaketo v akciji za najboljšo ŠSD v Sloveniji. Iz Žužemberka je odšel najprej za tajnika ZTKO v Novo mesto, po dveh letih, leta 1976, pa na gimnazijo, kjer slušbuje še sedaj.

Marsikateri dijak je šele pri tovarišu Majzlu, kot so ga klicali gimnazijci, prvič splezal na bradljo ali drog in v roke dobil odbojkarstvo žogo. Večkrat se je fantom pridružil pri igri, rad pa se je posvetil tudi dekletom, ki so predvsem na pedagoški gimnaziji po številčnosti prevladovala. Ze kmalu po prihodu na gimnazijo je ravnatelj in učiteljski zbor prepričal, da so podprli njegovo zamisel o obveznih večdnevih planinskih turah in smučarskem tečaju, plavalni tečaj s taborjenjem pa je pred njim uvedel prof. Marjan Dobovšek. Iki z dijaki za teden dni v naravo, je zahtevna in odgovorna naloga, ki se jo s takim navdušenjem, kot to počne prof. Mohorčič, loti le malokateri učitelj. Kot pravi sam, je zanj najlepši dokaz, da je na pravi poti, ko mu čez leta bivši dijaki stisne roko in pravi "Tovariš, najlepše spomine na srednjo šolo imam na smučarski tečaj."

Nekoliko z grenkobo spregovorilo le o svojem rojstnem kraju, kjer predvsem med mladimi odbojkarji ni prav priljubljen. Zamerijo mu, da se zavzema predvsem za interese novomeškega odbojkarstva kluba. Čeprav to skriva, ga trpke besede njegovih nekdanjih varovancev prizadenejo. Zato se obiskov v Žužemberku, kjer ima precej sorodnikov, če le more, izogne. Ko mu je vsega zadosti, se umakne v vinograd v Liseec, ki mu je ob športu kot poklicu edini pravi hobi.

I. V.

Music & dance

V diskoteki Africa v Trebnjem bo v petek za žur poskrbel Rock'n band, v soboto pa bo že tradicionalni trendovski večer. Petkov večer v diskoteki Pacific v Krškem je rezerviran za "balkan" žur, sobotni pa za disko večer. Sicer pa še vedno velja povabilo na četrtkovo "balkan" fešto v Pacificov King pub. Diskoteka Termopolis s Cateža ob Savi vabi najmlajše v četrtek od 19. do 21. ure na matinejo osnovnih šol, od 21. ure pa na evergreen party z D.J. Matjažem. Petek je rezerviran za disco večer, v soboto pa bo gostovala skupina Gettos, ki jo sestavljajo štiri prijateljski mladeniči. Med odmorami bo za glasbo skrbel D.J. Tej.

Kdor se bo odpravil v diskoteko na Otočec, lahko do tja pride z brezplačnim alkbubom, o katerem smo podrobneje pisali prejšnji teden. Tokrat je spremenjena telefonska številka za skupine od 6 do 8 oseb, ki si lahko prevoz na Otočec rezervirajo po telefonu 041 742 200. Sicer pa bodo v četrtek na Otočcu večer evergreenov, petek je rezerviran za hite zrele generacije, sobotni večer pa je večer glasbe in plesa za vse generacije. Na mali oder velikega mladinskega kulturnega kluba v Črnomlju bo v soboto ob 22. uri stopila vodilna jugoslovanska punk'n'roll skupina Goblini iz Šabca. Iz ojačevalcev jim bodo zvezdni prah razpihali Klinični testiranci iz Velenja.

T. G.

Namesto mavca povoj in gibanje

Novost - funkcionalni povoji, ki omogočajo gibanje, preprečujejo pa škodljive gibe. Za lažje poškodbe, kot so zvini in udarci, kjer ni potrebno popolno mirovanje.

NOVO MESTO - Kdor je že imel kdaj na roki ali nogi mavca, ve, kako neroden je bil z njim in da določenih opravil, npr. vožnje avtomobila, kljub manjši poškodbi ni mogel opravljati. Dr. Leopold Morela, specialist kirurg in predstojnik kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, je povedal, da so pred kratkim začeli pri zvinih, udarcih, nategih in drugih lažjih pošodbah, kjer ni potrebno popolno mirovanje, uporabljati posebne t.i. funkcionalne povoje. To je novost ne le v novomeški bolnišnici, ampak v vsej Sloveniji, prvi pa so ta način imobilizacije poškodovanih delov telesa začeli uporabljati Američani.

Funkcionalni povoji v primerjavi z mavcem omogočajo gibanje, preprečujejo pa nevarne gibe.

Zdravljenje z njihovo pomočjo je hitrejše pa tudi manj ovirajoče za poškodovanca. Zdravljenje z mavcem namreč lahko pusti negativne posledice. Dr. Sudeck, ki je raziskoval negativne učinke mavca, je ugotovil, da se zaradi mirovanja spremenita prekrvavitev ter struktura kosti, hrustanca in obšlepnih vezi, zato so se po odstranitvi mavca pri bolnikih pogosto pojavile nove težave. Funkcionalni povoji pa so kot naročeni za vse tiste poškodbe, kjer ni potrebno popolno mirovanje; to je pri nategih in raztrganinah mišic, pri pošodbah vezi in sklepnih ovojnici, nategih, vnetju in draženju prijemališča kite, pri draženju in vnetju pokostnice pa tudi za nekatera pooperativna zdravljenja. "Še posebej bodo funkcionalni povoji primer-

V novomeški bolnišnici naredijo na leto okrog 7000 mavcev. Morela ocenjuje, da bi jih vsaj okrog 2000 lahko zmanjšali s računom polaganja funkcionalnih povojev. Ker imajo funkcionalni povoji nanose lepil (kot lepilna plast) in lahko pri občutljivih ledih povzročijo alergijo, naredijo pred nanosom kožni test, pri tako upoštevajo tudi ostalo bolnikovo stanje, npr.: če je diabetični mu teh obvez ne dajo. "Če se bolniku pojavi srbenje ali bolečina, obvezo snamemo," je povedal dr. Morela. Bolnik nosi obvezo povprečno 6 do 10 dni in jo po potrebi ponovno namestijo.

J. DORN

ZA SPREMEMBO ZAKONA

Ker se nekateri poškodovanci bojijo, da bodo zaradi tega, ker niso dobili mavca, ob odškodnino, ki jo uveljavljajo pri zavarovalnici, zdravniki opozarjajo, da ni tako, saj dobijo odškodnino zaradi poškodbe, ne pa zato, ker nosijo mavca.

ni za zdravljenje poškodb pri športnikih, npr. pri pošodbah prstov in gležnja, funkcionalne povoje pa je možno uporabljati tudi preventivno," je razložil dr. Morela.

Zakon o varnosti cestnega prometa je šele dobro začel veljati, vozniki že opozarjajo na nekatere nevljudske določbe. Tako je skupina poslancev Slovenske ljudske stranke prejšnji teden v parlamentarno proceduro vložila predlog sprememb, ki se nanašajo na določilo, ki govori o odvzemu vozniškega dovoljenja. Po mnenju predlagateljev so tisti udeleženci promet, ki se s prevozi poklicno ukvarjajo, postavljeni v neenakopraven položaj, saj odvzem dovoljenja velja za vse kategorije, ne samo za tisto, v okviru katere se je zgodil prekršek.

"Pojdmo le kosit, pojdmo..."

50 koscev na 5. občinskem tekmovanju koscev na Lučarjevem Kalu - Prvič tekmovanje z motorno žago

LUČARJEV KAL - "Travniki so že zeleni, rožice vse so razcvetene, pojdmo le kosit, pojdmo le kosit, vse prijatelje gor budit," so v starih časih prepevali kmečki fantje in moške, ko so se zgodaj zjutraj s kosami na rami odpravljali na travnike. Podobno veselo vzdušje je bilo tudi v nedeljo, 31. maja, popoldne na Lučarjevem Kalu nekaj kilometrov od Ivančne Gorice, kjer se je v košenju sena na 5. občinskem tekmovanju koscev, ki ga skupaj z ivanško občino organizira Turistično društvo Grča, pomerilo kar okrog petdeset koscev.

Kot pravi predsednik TD Andrej Agnič, so krajan prireditev, ki je sicer bolj namenjena družinju, vzeli zelo zares in je tekmovalec vsako leto več, tako "da nas je že strah, da bo travnik, namenjen tekmovanju, premajhen." Tekmovalci, tako moški kot ženske - so tudi to nedeljo prihajali z vozovi, harmonikami, oblečeni v stara kmečka oblačila, za pas so si zavezali starinske predpasnike, si na glavo nadeli klobuke ali rožnate rute, za pasovi so imeli "osenke" iz pravih kravjih rogov za brusenje kose, ki so jo nekateri

prinesli od doma, spet drugi pa so si jo sposodili pri organizatorju. Vsak je moral pokositi parcelo osem krat tri metre, komisija Mileno Vrhovec, Cirilom Bregarjem in Antonom Glavanom pa je gledala na čas in vtis določala zmagovalce.

Letos so poleg domačega župa na prvič povabili tudi župane sedmih občin: iz Ljubljane, Grosuplja, Dobropoleja, Trbnjega in Novega mesta, a se je izkazal ivanški Jernej Lampret ter pet svetnikov. Prav dobro jim je šlo. Organizatorji so prvič poskusili tudi s tekmovanjem zaganjanju motorno žago. Prilagodili so nek disciplin tekmovanja poklicnih sekačev. Sodelovalo je kar nekaj kmtoev in glede na dober odziv Agnič je povedal, da nameravajo v prihodnosti prvo tovrstno občinsko tekmovanje. Utrujeni tekmovalci in njihovi navijači so si na koncu prvoščili in prijeto družnje veselih ljudi v tej od hrupnega vsakdana odmaknjeni vasi.

L. MUR

Dr. Leopold Morela

BOLEČA OTROŠKA IGRA

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo nekaj minut čez pol eno popoldne je skupina otrok stala na avtobusnem postajališču v Stopičah. Ko je 15-letna Olga U. z Velikega Cerovca stopila na cesto, da bi jo prečkala, jo je Andrej H. iz Koroške vasi prijel za šolsko torbo, vendar se mu je izmaknila. Takrat se je s pripeljal mimo 14-letni Tomaž S. iz Konca, ki se je umikal, a je vseeno zadel deklico. Padel je po cesti in z glavo udaril ob asfalt. Hudo ranjenega so odpeljali v novomeško bolnišnico.

MEDNARODNI TABOR ŠTUDENTOV

OSILNICA - Danes, 5. junija, bo v Osilnici zaključen mednarodni tabor študentov krajske arhitekture biotehniških fakultet iz Ljubljane in Zagreba, ki se je začel včeraj. Na njem sodeluje preko 60 študentov, ki pod vodstvom svojih profesorjev raziskujejo krajsko arhitekturo na obmejnem območju ob Kolpi.

MEDVEDJI OBISK V PODTURNU

PODTURN - V sredo, 27. maja, je prišla popoldne na nenajavljen obisk medvedka z majhnim mladičem, vendar nista hodila skupaj. Medvedek se je šel malo kopat v izviri Radešce, mati pa je odšla na potep v smeri proti Poljanam. Grozno je rogovčila in godrnjala, najbrž zaradi neposlušnosti svojega mladička. Mrzle kopeli so medvedka rešili ljubitelji živali. Ta je takoj, ko ga je prišla človeška roka, začel gristi in renčal. Odpeljali so ga v gozd nad Podturn, kjer sta se menda kmalu dobila z materjo.

T. V.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Motorno škropljenje da ali ne? - Zgodba o gostilničarju, ki je udaril otroka nekega gosta - Trebanjski policisti preprični - "V Sloveniji najslabše živimo Slovenci"

Tokratno uro telefonskih klicev je odprl občan z Drske, ki ga zanima, ali je dovoljeno v mestu škropiti sadje z motorno škropilnico. "Te strupe nese na sosednje vrtove in tamkajšnje pridelke, kar ni v redu in zdravo. Zakaj ne škropijo rajše z ročno škropilnico?" vprašuje, Vanda Torcar s novomeške kmetijske inšpekcijske službe je povedala, da uporabo zaščitnih sredstev določa Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list, 82-94), ki med drugim pravi, da morajo uporabniki teh sredstev na parcelah, ki mejijo na vrtove, hiše, vrtnice, bolnice in podobne ustanove, vsaj dva dni pred pričetkom škropljenja obvestiti omenjene sosedje z datumom in uro škropljenja, o uporabi sredstva ter jim omogočiti dostop do navodil iz 48. ure po delu. Če pride do zastrupitve, mora biti vse na razpolago zdravniku. Paziti morajo, da se škropivo ne razprši na sosednje objekte in kulture.

J. J. iz Bele krajine je v zadnji številki prebral prispevek o Ladu Ambrožiču Novljanu na prvi strani in je razočaran, da ga Ivančani niso podprli pri dodelitvi naziva častnega občana. "Ambrožič je marsikaj žrtvoval v prid naroda," je prepričan.

Prejšnjo soboto, 23. maja, se je Štajnarjev iz Kržišča v okolici Rake zgodil neljub dogodek. Imeli so družinsko srečanje v gostišču Golobčič na Bučki. Bilo je v redu, le zaključek je vse pokvaril. Kot je povedala V. Štajnar, so sedeli na terasi, ko je prišel gostilničarjev oče, meni nič tebi nič vzel kovinski drog od sončne marelje in z njim udaril njenega osemletnega sina. Ta je začel jokati. Štajnarjeva je gostilničarjevemu očetu predlagala, naj se otroku opraviči, saj je bil tepen brez razloga. "On pa je dejal, da ni nič hudega, če ga je malo užgal, saj je samo otrok. Sina smo odpeljali v bolnico, imel je črno modrico čez kolko in zdravnica je rekla, da smo imeli veliko srečo, da ga ni udaril po ledvici. Policisti pa so naredili le zapisnik," je povedala prizadeta. Plat zgodbe ge. Golobčičeve je drugačna. "V našem poklicu smo navajeni marsičesa. To delo opravljam že 35 let, pa česa podobnega še nisem doživela," je povedala in nadaljevala. Nekateri gostje so s seboj prinesli pijačo, čeravno je bil dogovor drugačen. Kljub temu so se do njih obnašali korektno in jih tudi vljudno postregli. Otroci so bili zelo razigrani. Kljub temu, da so jih večkrat opozorili, se niso umirili in so razgrajali še naprej. Na vrtu so vse pohodili, iz betonskih korit so pulili rože, zlomili so en senčni dežnik, drugega so si podajali. To je opazil gostilničarjev oče in jih opozoril, naj odnehajo. Ker pa ni nič zaleglo, je enega izmed njih mahnil po zadnji plati. "Tega si res ne bi smel dovoliti, vendar menim, da bi lahko starši sami opozorili otroke in jih pomirili," je zaključila ga. Golobčičeva.

Bralcu iz Sentruperta ni všeč delo tamkajšnje policije. Po njegovem mnenju se vse prebogosto vozijo po tamkajšnjih goriceah in ustavljajo ljudi, ki hodijo iz vinogradov, seveda ne vedno trezni. "To je nevdržno in zdaj po 1. maju se je še poostriilo. Zakaj niso policaji tako dejavni in učinkoviti pri reševanju uboja neke starejše ženske iz Prelesja iz pred nekaj let pa pri vplomu v stanovanjsko hišo v Prelesju, na Puščavi, na Gomili pri Mirni in še kje. Nič še niso našli," je povedal Sentrupercan. Komandir trebanjske policijske postaje Janez Kukec je

zagotovil, da "njegovi" delavci načrtno ne ustavljajo voznikov po vinogradih, da bi preverjali treznost, sicer pa v bližinah goric kontrolirajo predvsem zaradi vplomov v zidavnice, ki niso redke pojave.

Sredi junija bosta referendum za novi občini potekala tudi v KS Šentrupert in Mirna Peč. Krajanca Mirne Peči meni, da ne potrebujejo nobene občine, dokler v kraju ne bo mrliške vežice in bodo kar prekopavali stare grobove ter dokler ne bo spet delal zobozdravnik. Med zgovornejšimi klicatelji je bil Leopold Korevec iz Črnomlja, ki je imel veliko pripomb. Najprej glede predsednika države Milana Kučana, ki je pred nekaj časa Slovence pozval k strpnosti do tujcev. "Slovenec nismo nestrpni do tujcev, ampak nas naša država zaradi neenakopravnega položaja sili v to. Jaz bi bil prej nestrpen do naše oblasti. Zakaj? V Sloveniji najslabše živimo prav domačini, vsi zakoni nas tepejo po glavi. Imamo probleme z banko, prevarali so nas s certifikati itd.," je pripovedoval Korevec ter povedal, da ga moti, da v begunskem centru nekaj metrov od njegovega doma gradijo barako na črno brez vseh dovoljenj. "In zdaj mi povejte, kako naj uveljavljam duševne bolečine osmih let, ne da bi tožil državo za 25 milijonov tolarjev, ampak samo za 10 odstotkov tega, kar Podobnik Mladino?" sprašuje.

Bralka Andreja iz Seidlove ulice v Novem mestu meni, da bi bilo treba končno enkrat že obnoviti zunanost občinskega stavbe zraven pošte in Telekoma, saj opaža, da se lupi omet ipd.

G. Lojzeta iz novomeške Ulice Ivana Roba zanima, kdaj bodo končana dela pri kanalizaciji, s katero so začeli predlani, lani pa brez pojasnili nehali. Manjka le še kakšnih sto metrov. Odgovora ni bilo mogoče dobiti. Bralka iz Kanižarice se strinja z Belokranjcem, ki se je v tej rubriki oglašil prejšnji teden ter opozoril na nelogičen zakon o upokojevanju rudarjev.

Dolgoletni naročnik Dolenjskega lista Stanko iz Pivke rad prebrina naš časopis, v njem pa pogreša pregled najpomembnejših dogodkov po svetu v tednu dni.

L. M.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

MED KOSCI TUDI ŽENSKE - Med kosci so se zelo dobro odrezale tudi ženske, ena izmed njih je imela celo več kot šest desetletij. Najmlajši je imel 14 let in so ga utvrstili kar v kategorijo kmetice, pa ni imel nič proti. (Foto: L. M.)

ARS RAMOVŠ (061) 125 33 66

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali na Dunaju...

Z manj miljami pa je bolj prijazno...

V Brežicah bo lepše.

mobitel

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Dobro jih poznajo

Ne ekskurziji po Avstriji je novomeškim gozdarjem neko drevnico in delovne prostore pod streho razkazoval zelo zgovorni vodja tega obrata. Ni skrival ničesar in je povedal med drugim tudi nekaj svojih zanimivih prijemov pri delu z ljudmi.

Ko je najbolj padel dež, smo bili v baraki, v kateri v slabem vremenu delavke ob veliki mizi presajajo sadike v lončke. Baraka ni imela nobenih oken v steni, ampak je svetloba prihajala le skozi prozorno streho. Vodič je takoj obrazložil, čemu tako.

"Namenoma ni nobenih pravih oken, da radovedne ženske ne bi kar naprej gledale ven in potem bolj malo delale. Da pa ne bi med seboj klepetale, jim predvajamo po zvočniku glasbo." Zvito se je nasmehnil in dodal: "Saj veste, kako je z ženskami. Če katera ponoči kaj lepega doživi, se rada pohvali pred drugimi. Te pa bi o tem na veliko razpletale."

"Kaže, da imajo sosedje ženski spol dobro preštudirani," je kasneje to pokomentiral neko od naših.